YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

İSTANBUL BEYOĞLU'NDA 19.YÜZYILDA BANKER CAMONDO YAPILARI VE ADAHAN'IN ÖZELLİKLERİ, YENİDEN KULLANIM ÖNERİSİ

Mimar Gülçin DEMİRKAYA

FBE Mimarlık Ana Bilim Dalı Rölöve-Restorasyon Programında Hazırlanan

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Cengiz CAN (YTÜ)

İSTANBUL, 2010

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ŞEKİL LİSTESİ iv

ÖNSÖZ ix

ÖZET x

ABSTRACT xi

GİRİŞ…….. 1

1.1 Amaç 2
1.2 Kapsam 2
1.3 Yöntem 2
2. GALATA ve PERA'NIN TARİHSEL GELİŞİMİ VE FİZİKSEL YAPISI 4
2.1 Tarihsel Gelişim 4
2.1.1 Osmanlı Dönemi Öncesi 4
2.1.2 Osmanlı Dönemi 6
2.1.3 Cumhuriyet Dönemi 10
2.2 Fiziksel Yapı 10
2.3 Nüfus ve Sosyal Yapı 12
3. BANKER CAMONDO AİLESİ 15
3.1 Camondo Ailesi ve Aile Bireyleri 15
3.1.1 Camondo Ailesi'nin İstanbul Yaşantısı 16
3.1.2 Camondo Ailesi'nin Paris Yaşantısı 19
3.2 Camondo Ailesi'nin Kültür ve Mimarlık Ortamına Katkıları 24
3.2.1 Camondo Ailesi'nin İstanbul Kültür ve Mimarlık Ortamına Katkıları 24
3.2.1.1 Mimari 25
3.2.1.2 Belediye 26
3.2.1.3 Sosyal Yaşam 26
3.2.1.4 Sanat 29
3.2.2 Camondo Ailesi'nin Paris Kültür ve Mimarlık Ortamına Katkıları 29
3.3 Camondo Ailesi'nin Mimarları 36
3.3.1 Giorgio Stampa 36
3.3.2 Gabriel Tedeschi 38
3.3.3 Denis-Louis Destors 40
3.3.4 Rene Sergent 40
4. CAMONDO AİLESİ'NİN BEYOĞLU VE GALATA'DAKİ YAPILARI 41
4.1 Yapıların Genel Özellikleri 44
4.2 Camondo Ailesi Yapıları 45
4.2.1 467 Ada 7 Parsel, Hasan Bey Hanı 45
4.2.2 348 Ada 20 Parsel 48
4.2.3 318 Ada 20 Parsel 51
4.2.4 307 Ada 1 Parsel (Adahan) 55
4.2.4.1 Adahan'ın Genel Özellikleri 55
4.2.4.2 Adahan'ın Restorasyon Öncesi Özellikleri 59
4.2.4.2 Adahan'ın Koruma ve İşlev Önerisi 68

4.2.5 280 Ada 6 Parsel 75
4.2.6 148 Ada 47 Parsel (Camondo Han) 78
4.2.7 84 Ada 2 Parsel (Amerikan Alcazar Tiyatrosu) 87
4.2.8 168 Ada 3 Parsel, Şükran Apartmanı 93
4.2.9 168 Ada 1 Parsel, Felek Han, Galata Residence 96
4.2.10 169 Ada 1 Parsel 103
4.2.11 170 Ada 3 Parsel (Bahtiyar Han) 110
4.2.12 1101 Ada 9 Parsel (Selanik Bankası – Cemaat Han) 117
4.2.13 1103 Ada 1 Parsel (Yakut Han) 120
4.2.14 1101 Ada 11 Parsel (İbret Han) 124
4.2.15 1101 Ada 10 Parsel (Latif Han) 128
4.2.16 1101 Ada 28 Parsel (Selanik Han) 132
4.2.17 1102 Ada 10 Parsel (Lacivert Han) 139
4.2.18 1119 Ada 1 Parsel (Dilber Han – Nordstern Han) 143
4.2.19 1108 Ada 4 ve 5 Parsel (Gül Han) 148
4.2.20 1472 Ada 68 Parsel (Saatçi Han – Yoğurtçu Han) 155
4.2.21 1472 Ada 58 Parsel (Hanson Han) 161

5. SONUÇ VE ÖNERİLER 164

KAYNAKLAR 165

EKLER 170

ÖZGEÇMİŞ 235

ŞEKİL LİSTESİ

Sayfa

Şekil 2.1 15.yüzyılda Galata. (Kayra, 1990). 4
Şekil 2.2 15.yüzyılda Galata ve çevresini gösteren gravür (Schedel, 1493). 6
Şekil 2.3 19.yüzyıl sonunda Galata (Alman Arkeoloji Enstitüsü). 8
Şekil 2.4 19.yüzyıl sonunda Pera (Alman Arkeoloji Enstitüsü). 9
Şekil 2.5 Ebniye Nizamnamesiyle Değişen Kurallar (Denel, 1982) 11
Şekil 2.6 Henry Gavand'ın Tünel Projesi, 1874 (Atatürk Kütüphanesi) 11
Şekil 2.7 Galata Borsası (Kazgan, 1991). 13
Şekil 3.1 Camondo Ailesi Soyağacı (Şeni ve Le Tarnec, 2000). 15
Şekil 3.2 Abraham Salomon Camondo 19
Şekil 3.3 Salomon Raphael Camondo 16
Şekil 3.4 Abraham Behor Camondo 21
Şekil 3.5 Abraham Salomon Camondo ve Nissim Camondo 18
Şekil 3.6 Abraham Salomon Camondo'nun E5 Yolu Üzerindeki Anıt Mezarı, 2009 19
Şekil 3.7 Moise de Camondo ve oğlu Nissim de Camondo, 1916 21
Şekil 3.8 Tarabya'daki Camondo Yaz Köşkü (Naim Güleryüz Arşivi). 22
Şekil 3.9 19. Yüzyıl Sonunda Pera (Alman Arkeoloji Enstitüsü). 24
Şekil 3.10 Hasköy'deki La Escola, 1995 (Naim Güleryüz Arşivi). 27
Şekil 3.11 Dersaadet Tramvay Şirketi'ne ait hisse senedi, 1923 29
Şekil 3.12 Monceau Sokağı 61 Numaralı Camondo Malikanesi, 1880 30
Şekil 3.13 Hotel de Camondo Ön Cephesi, Paris, 2010 30
Şekil 3.14 Hotel de Camondo Giriş Kapısı, Paris, 2010 31
Şekil 3.15 Hotel de Camondo Giriş, Paris, 2010 32
Şekil 3.16 Mimar Rene Sergent'in çizdiği Moise de Camondo'nun Monceau Sokağı 63 Numaralı Malikanesinin Proje Önerisi 33
Şekil 3.17 Nissim de Camondo Müzesi 34
Şekil 3.18 Nissim de Camondo Müzesi Salon, 2010 35
Şekil 3.19 Nissim de Camondo Müzesi Yemek Odası, 2010 35
Şekil 3.20 Günümüzde İran Konsolosluğu, 2010. 36
Şekil 3.21 Günümüzde İtalyan Hastanesi, 2010. 37
Şekil 3.22 1900'lerin başında Or-Ahayim Hastanesi 38
Şekil 3.23 Or-Ahayim Hastanesi'nin Haliç'ten Görünüşü, 2010. 39
Şekil 3.24 Eşkenaz Sinagogu, 2010. 39
Şekil 3.25 Ulusal Dekoratif Sanatlar Müzesi, 2010. 40
Şekil 4.1 Camondo Ailesi'nin Beyoğlu ve Galata Çevresindeki Yapılarının Günümüzdeki Genel Konumları 41
Şekil 4.2 Camondo Ailesi'nin Yapıları Bölüm I. (İbb). 42
Şekil 4.3 Camondo Ailesi'nin Yapıları Bölüm II. (İbb). 43
Şekil 4.4 Camondo Ailesi'nin Yapıları Bölüm III. (İbb). 44
Şekil 4.5 Beyoğlu Hali Hazır Haritasında 467/7. 45
Şekil 4.6 467/7 Ön Cephe, 2010 49
Şekil 4.7 Ön Cephe, 1980 (Beyoğlu Belediyesi) 46
Şekil 4.8 467/7 Pencere Detayı, 2010. 46
Şekil 4.9 Beyoğlu Hali Hazır Haritasında 348/20 47
Şekil 4.10 348/20 Ön Cephe Rölövesi 48
Şekil 4.11 348/20 Nane Sokak Cephesi, 2010 49
Şekil 4.12 348/20 Ön Cephe Rölövesi 49
Şekil 4.13 Nane Sokak Cephesi, 2010 50

Şekil 4.14 Beyoğlu Hali Hazır Haritasında 318/20 51
Şekil 4.15 318/20 Cephe, 2010..... 52
Şekil 4.16 318/20 Cephe Rölövesi 53
Şekil 4.17 318/20'nin Üst Katlarından Genel Görünüm, 2010 54
Şekil 4.18 Beyoğlu Hali Hazır Haritasında 307/1 55
Şekil 4.19 Büyük Adahan'ın Zemin Kat Planı Rölövesi (Dikon Mimarlık) 59
Şekil 4.20 Büyük Adahan'ın Birinci Kat Planı Rölövesi (Dikon Mimarlık) 60
Şekil 4.21 Büyük Adahan'ın I-I Kesiti (Dikon Mimarlık) 61
Şekil 4.22 Büyük Adahan'ın II-II Kesiti (Dikon Mimarlık) 61
Şekil 4.23 Bodrum Kat Genel Görünümü, 2010 62
Şekil 4.24 Giriş Holü, 2010……..65
Şekil 4.25 Merdiven Holü, 2010 62
Şekil 4.26 Giriş Holü, 2010..... 63
Şekil 4.27 Birinci Kat Genel Görünümü,2010 63
Şekil 4.28 Kat Merdiven Holü..... 64
Şekil 4.29 İkinci Kattan Genel Görünüm, 2006 (Dikon Mimarlık) 64
Şekil 4.30 Üçüncü Kattan Genel Görünüm, 2006 (Dikon Mimarlık) 65
Şekil 4.31 Çatı Katından Genel Görünüm, 2010..... 65
Şekil 4.32 Büyük Adahan'ın Yemenici Abdüllatif Sokak Cephesinin Rölövesi 66
Şekil 4.33 Büyük Adahan'ın Restorasyon Çalışmaları Öncesi Meşrutiyet Caddesi Rölövesi. 66
Şekil 4.34 Büyük Adahan'ın Restorasyon Çalışmaları Öncesi General Yazgan Sokak Cephesi, 2007 (Dikon Mimarlık)..... 67
Şekil 4.35 Büyük Adahan'ın Restorasyon Çalışmaları Öncesi Meşrutiyet Caddesi Cephesi, 2007 (Dikon Mimarlık)..... 67
Şekil 4.36 Restorasyon Bodrum Kat……71
Şekil 4.37 Restorasyon Zemin Kat..... 68
Şekil 4.38 Restorasyon Birinci Kat……..72
Şekil 4.39 Restorasyon Üçüncü Kat..... 69
Şekil 4.40 Yapının Devam Eden Restorasyonundan Dördüncü Kat Yatak Katı Odası 70
Şekil 4.41 1-1 Kesiti, 2009 (Dikon Mimarlık) 70
Şekil 4.42 Meşrutiyet Caddesi Cephesi, 2009 (Dikon Mimarlık) 71
Şekil 4.43 Yemenici Abdüllatif Sokak Cephesi, 2009 (Dikon Mimarlık) 71
Şekil 4.44 Restorasyon Çalışmasında Yatak Katı Odası, 2010……75
Şekil 4.45 Restorasyon çalışmasında Koridor, 2010..... 72
Şekil 4.46 General Yazgan Sokak Cephesi, 2010 72
Şekil 4.47 Meşrutiyet Caddesi Cephesi, 2010..... 73
Şekil 4.48 Yemenici Abdüllatif Sokak Cephesi, 2010……..76
Şekil 4.49 Arka Cephe I, 2010 73
Şekil 4.50 Arka Cephe II, 2010..... 74
Şekil 4.51 Yapının Cephesinden Genel Bir Görünüm, 2010 74
Şekil 4.52 Beyoğlu Hali Hazır Haritasında 280/6 75
Şekil 4.53 280/6 Şişhane Sokak Cephesi 76
Şekil 4.54 280/6, Şişhane Sokak, 1989……79
Şekil 4.55 280/6, Şişhane Sokak, 2010 76
Şekil 4.56 280/6, Şişhane Sokak Rölövesi, 2010 77
Şekil 4.57 280/6, Şişhane Sokak Restitüsyon Önerisi..... 77
Şekil 4.58 Beyoğlu Hali hazır Haritasında 148/47 Camondo Han..... 78
Şekil 4.59 Camondo Han'ın Setrdar-ı Ekrem Sokak Cephesinin Rölövesi 79
Şekil 4.60 Camondo Han Arka Cephe Rölövesi 81
Şekil 4.61 Camondo Han Serdar-ı Ekrem Sokak Cephesi, 2010 83
Şekil 4.62 Camondo Han Tatar Beyi Sokak Cephesi, 2010..... 83

Şekil 4.63 Camondo Han ve Çevresinin Genel Görünümü, 1930 84
Şekil 4.64 Cumbaların Genel Görünümü 88
Şekil 4.65 Cumba Detay Görünüm 85
Şekil 4.66 Camondo Han Arka Cephesi, 1980'ler (AlmanArkeoloji Enstitüsü, E. Stenier) 86
Şekil 4.67 Camondo Han'ın İçi,1980 Şekil 4.68 Camondo Han'ın Restorasyon Öncesi Ön Cephesi i 86
Şekil 4.69 Beyoğlu Hali Hazır Haritasında 84/2 (American Alcazar Tiyatrosu) 87
Şekil 4.70 Amerikan Alkazar'ın Genel Görünümü 88
Şekil 4.71 Amerikan Alkazar'ın Baş Cerrah Sokak Cephesi, 2010 88
Şekil 4.72 Amerikan Alkazar'ın Necatibey Caddesi Cephesi, 2010 89
Şekil 4.73 Amerikan Alkazar'ın Necatibey Caddesi Rölövesi 90
Şekil 4.74 Amerikan Alkazar'ın Baş Cerrahı Sokak Rölövesi 90
Şekil 4.75 Amerikan Alkazar'dan Detay 91
Şekil 4.76 İç Mekan Genel Görünümü I 95
Şekil 4.77 İç Mekan Görünümü II 92
Şekil 4.78 Amerikan Alkazar'ın İç Mekan Genel Görünümü III, 2010 92
Şekil 4.79 Beyoğlu Hali Hazır Haritasında 168/3 93
Şekil 4.80 168/3, Hacı Ali Sokak Cephesi 93
Şekil 4.81 168 / 3, Ön Cephe Rölövesi 97
Şekil 4.82 168 / 3 Genel Durumu 94
Şekil 4.83 Beyoğlu Hali Hazır Haritasında 168/1 96
Şekil 4.84 Camondo Merdiveni, 2010 97
Şekil 4.85 Camondo Merdiveni, 1964 (Alman Arkeoloji Enstitüsü). 97
Şekil 4.86 168/1, Galata Residence Ön Cephe, 2010 98
Şekil 4.87 Felek Han, 1993 99
Şekil 4.88 168/1, Galata Residence Ön Cephe Rölövesi 99
Şekil 4.89 168/1, Galata Residence 103
Şekil 4.90 168/1, Galata Res,dence Arka Cephe 100
Şekil 4.91 Felek Han ve Çevresinin 1880 Yılındaki Genel Durumu, Sebah&Joaillier 101
Şekil 4.92 168/1, Galata Residence İç Mekan, Bodrum Katı 102
Şekil 4.93 Uydu Görüntüsünden 169/1 103
Şekil 4.94 169/1 Batı Görünümü, Müştemlat İçindeki Fırın, 2010 104
Şekil 4.95 169/1 Çeşme ve Deposu, 2010 104
Şekil 4.96 169/1 Genel Görünüm, 2010 104
Şekil 4.97 169/1, Arkeolojik Çalışma Sırasında Güneybatı Görünümü, 1999 105
Şekil 4.98 169/1, Arkeolojik Çalışma Sırasında Kuzey Görünümü, 1999 105
Şekil 4.99 Galata'nın Genel Görünümde 169 ada 1 parsel ve çevresi 106
Şekil 4.100 169/1, Kuzey Görünüm, 2010 107
Şekil 4.101 169/1, Arkeolojik Kalıntısı Rölövesi 107
Şekil 4.102 169/1, Yapının Yıkılmadan Önceki Durumu, 1905 (Kartpostal) 109
Şekil 4.103 Uydu Görüntüsünden 170/3 110
Şekil 4.104 170/3, Bahtiyar Han Cephe Rölövesi, 2010 111
Şekil 4.105 Ticaret Yıllıklarındaki Bahtiyar Han'da bulunan AEG Reklamı 113
Şekil 4.106 Ticaret Yıllıklarındaki Bahtiyar Han'da Bulunan Elektrik Dükkanı 113
Şekil 4.107 Ticaret Yıllıklarındaki Bahtiyar Han'da bulunan İthalat-İhracat Fabrika Mümessilliği'ne ait Reklam 113
Şekil 4.108 170/3, Bahtiyar Han'ın Çıkmasının Genel Görünümü 114
Şekil 4.109 Batiyar Han Ön Cephe, 2010 118
Şekil 4.110 Batiyar Han Ön Cephe, 2010 115
Şekil 4.111 Bahtiyar Han Ön Cephe, 1950 118
Şekil 4.112 Bahtiyar Han Ön Cephe, 1950 115

Şekil 4.113 Bahtiyar Han Arka Cephe, 2010 116
Şekil 4.114 Bahtiyar Han Arka Cephe, 2010 116
Şekil 4.115 Beyoğlu Hali Hazır Haritasında 1101/9 117
Şekil 4.116 1101/9 (Cemaat Han) Ön Cephe Rölövesi 118
Şekil 4.117 1101/9 Arka Cephe, 2010……122
Şekil 4.118 1101/9 Ön Cephe, 2010..... 119
Şekil 4.119 1101/9 (Cemaat Han) Arka Cephe Giriş, 2010 119
Şekil 4.120 Beyoğlu Hali Hazır Haritasında 1103/1 120
Şekil 4.121 Yakut Han Ön Cephesi, 2010..... 120
Şekil 4.122 Yakut Han Ön Cephesi Rölövesi 121
Şekil 4.123 Yakut Han Yan Cephesi, 2010..... 123
Şekil 4.124 Teğmen Hüseyin Sofu Sokak, 2010……126
Şekil 4.125 Yakut Han Giriş Kapısı, 2010 123
Şekil 4.126 Beyoğlu Hali Hazır Haritasında 1101/11 (İbret Han) 124
Şekil 4.127 İbret Han Ön Cephe Rölövesi……..129
Şekil 4.128 İbret Han Genel Görünümü, 2010..... 126
Şekil 4.129 İbret Han Yan Cephesi, 2010…… 130
Şekil 4.130 İbret Han Genel Görünümü, 1990..... 127
Şekil 4.131 İbret Han Ön Cephe, 1990..... 127
Şekil 4.132 Beyoğlu Hali Hazır Haritasında 1101/10 (Latif Han)..... 128
Şekil 4.133 Latif Han Ön Cephe Rölövesi……..132
Şekil 4.134 Latif Han Genel Görünümü, 2010..... 129
Şekil 4.135 Latif Han Söğüt Sokak Görünüşü I, 2010 130
Şekil 4.136 Latif Han'ın Perçemli Sokak Görünüşü, 2010 131
Şekil 4.137 Latif Han Söğüt Sokak Görünüşü II, 2010..... 131
Şekil 4.138 Latif Han Detay Görünüşü, 2010 131
Şekil 4.139 Beyoğlu Hali Hazır Haritasında 1101/28 (Selanik Han)..... 132
Şekil 4.140 1958 Yılında Karaköy ve Çevresindeki Yıkımlar (Edhem Eldem) 133
Şekil 4.141 Selanik Han'ın Kamulaştırma Görünümü, 1985 (Anıtlar Kurulu.)..... 133
Şekil 4.142 1960'larda Karaköy Meydanı , 1961……...137
Şekil 4.143 Günümüzde Karaköy Meydanı 134
Şekil 4.144 Günümüzde Selanik Han'ın Ön Cephesi, 2010……..137
Şekil 4.145 Selanik Han'ın Kamulaştırma Öncesi Genel Görünümü, 1991 134
Şekil 4.146 Selanik Han'ın Arka Cephesi..... 138
Şekil 4.147 Beyoğlu Hali Hazır Haritasında 1102 / 10 (Lacivert Han) 139
Şekil 4.148 Lacivert Han'ın Çevresindeki Konumu, 2010 140
Şekil 4.149 Lacivert Han'ın Ön Cephesi, 2010..... 141
Şekil 4.150 Lacivert Han'ın Ön Cephesi, 2010..... 142
Şekil 4.151 Lacivert Han Ön Cephe, 2010……146
Şekil 4.152 Lacivert Han Yan Cephe, 2010 142
Şekil 4.153 Beyoğlu Hali Hazır Haritasında 1119 / 1 (Nordstern Han)..... 143
Şekil 4.154 Nordstern Han Yarbay Sabahattin Evren Caddesi Cephesi, 2010 144
Şekil 4.155 İtalya Sienadaki Palazzo Spannocchi Cephesi, 2010 145
Şekil 4.156 Nordstern Han, Karaköy Caddesi……150
Şekil 4.157 Banka di Roma'ya ait belge 146
Şekil 4.158 Nordstern Han, Pencere Detayı……...……150
Şekil 4.159 Nordstern Han, Kapı Detayı..... 146
Şekil 4.160 Nordstern Han Yarbay Sabahattin Evren Caddesi Cephe Rölövesi..... 147
Şekil 4.161 Beyoğlu Hali Hazır Haritasında 1108 / 4-5, (Gül Han). 148
Şekil 4.162 Gül Han, Billur Sokak Cephesi, 2010 149
Şekil 4.163 Gül Han, Billur Sokak Cephesi, 1972 (Anıtlar Kurulu)..... 149

Şekil 4.164 Gül Han, Sabahattin Evren Caddesi Cephesi, 2010 150
Şekil 4.165 Gül Han Cephe Rölövesi 150
Şekil 4.166 Gül Han Cephe Fotoğrafı, Abdullah Freres, 1880-1893…… 151
Şekil 4.167 Gül Han, Bereketzade Medresesi SokakCephesi, 2010 152
Şekil 4.168 Gül Han'ın İçi……156
Şekil 4.169 Gül Han, Aralık Cephesi 152
Şekil 4.170 I. Camondo ve Şirketi'ne gönderilen ayna ve konsollarla ilgili bilgi mektubu, 1856..... 154
Şekil 4.171 I. Camondo ve Şirketi'nin Logosu. 155
Şekil 4.172 Beyoğlu Hali Hazır Haritasında 1472 / 68 (Saatçi Han-Yoğurtçu Han)..... 155
Şekil 4.173 Saatçi Han (Yoğurtçu Han) Perşembe Pazarı Caddesi, 2010..... 156
Şekil 4.174 Saatçi Han (Yoğurtçu Han) Galata Mahkemesi Sokak 156
Şekil 4.175 Saatçi Han (Yoğurtçu Han) Giriş Kapısı, 2010……..…161
Şekil 4.176 Saatçi Han (Yoğurtçu Han) Perşembe Pazarı Caddesi Rölövesi 157
Şekil 4.177 Komisyoncu C. Lemonides'in Şirketi ile İlgili Bilgi, 1896. 158
Şekil 4.178 Komisyoncu Adalbert Duschl'in Şirketi ile İlgili Bilgi, 1942-1943. 158
Şekil 4.179 Saatçi Han (Yoğurtçu Han) Galata Mahkemesi Sokak Rölövesi..... 160
Şekil 4.180 Beyoğlu Hali Hazır Haritasında 1472 / 58, Hanson Han 161
Şekil 4.181 1472/58, Eski Tay Çıkmazı Sokak Rölövesi..... 162
Şekil 4.182 1472/58, Perşembe Pazarı Caddesi Rölövesi……...166
Şekil 4.183 1472/58, Eski Tay Çıkmazı Sokak'tan Detay 162
Şekil 4.184 1472/58, Perşembe Pazarı Caddesi Sokak, 2010 163

ÖNSÖZ

Lisansüstü çalışmalarım süresince ve ayrıca tez konumun saptanması ve gerçekleşmesinde yardımlarını ve hoşgörüsünü eksik etmeyen; tezimin bu aşamaya gelmesini sağlayan tez danışmanım Sayın Prof. Dr. Cengiz Can'a, yapıcı eleştirileri ve fikirleriyle beni yönlendiren değerli bilgileriyle bilgilendirildiğim Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Rölöve-Restorasyon Bölümü akademik kadrosuna çok teşekkür ederim.

Tüm süreç boyunca gerekli belgelere ulaşıp, yararlanmamı sağlayan İstanbul 2 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Çalışanlarına, Beyoğlu Tapu Müdürlüğü ve Beyoğlu Belediyesi çalışanlarına teşekkür ederim.

Tez çalışmam boyunca bana farklı dönemlerde her yönden katkıları ve destekleri için Yüksek Mimar Nergis Yeşildal'a teşekkür ederim.

Bu çalışma süreci içinde desteğini esirgemeyen ve yanımda olan nişanlım İnşaat Mühendisi Mehmet Orcan Yolaşan'a teşekkürü borç bilmekteyim.

Çalışmayı hazırlamamda benden çok teşekkürü hak eden, bugünlere gelmemde öncülük eden ve tezimi sonuçlandırmam konusunda sabırla yardımcı olan babam Ali İhsan Demirkaya, annem Nevin Demirkaya ve ablam Özgün Demirkaya'ya her zaman müteşekkir olacağım.

ÖZET

Camondo Ailesi İspanya'dan Venedik'e göçmüş, oradan da İstanbul'a yerleşmiş ve 18. ve 19. yüzyılda İstanbul'da etkin banker bir aile olarak tanınmıştır. Ailenin bilinen ilk ferdi Haim Camondo olarak bilinse de, Haim Camondo ile ilgili elimizde çok bilgi bulunmamaktadır. 19.yüzyıl başında İstanbul'da hanedanlığın ilk kurucusu olarak bilinen Abraham Camondo Osmanlı İmparatorluğu'nda önemli kişilerin bankerliğini yapmıştır. Camondo ailesi mali alandaki çalışmalarının yanında yapı sektöründe yaptıkları yatırımlar ve inşaatlarla da tanındılar. Bu özellikleri ile İstanbul mimarlığında iz bırakan çok sayıda yapı inşa ettirdiler ve İstanbul'daki en etkili yapı spekülatörü niteliğini kazandılar. Camondo ailesinin 19. yüzyıl İstanbul mimarlığında yer alan, Galata ve çevresinde bilinen önemli yapıları arasında, Perşembe pazarı Sokak'ta Saatçi Han, Perçemli Sokak'ta Lacivert Han, Söğüt Sokak'ta Latif Han, Karaköy meydanında Dilber Han, Serdar-ı Ekrem Sokak'ta Camondo Han, Teğmen Hüseyin Sofu Sokak'ta Yakut Han, Billur Sokakta Gül Han, Meşrutiyet Caddesi üzerinde Büyük Adahan sayılabilir.

Büyük Adahan, yapının büyük ölçüleri ve bir yapı adasını tamamen kaplaması nedeni ile "Büyük Adahan" olarak adlandırılmıştır. Yapım yılına net olarak ulaşılamasa da Abraham Camondo döneminde 1875-1890 yılları arasında yapıldığı tahmin edilmektedir. Yüzyıl sonunun teknolojik olanakları kullanılarak özenli bir şekilde gerçekleştirilen kagir binanın döşemeleri volta, duvarlar yığma tuğla üzeri sıvadır. Bu düzeniyle yapı 19.yüzyıl sonu Avrupa kentlerinde görülebilecek konutlarla benzerlik göstermektedir.

Camondo ailesi hem İstanbul'da hem İstanbul'dan taşındıktan sonra Paris'te mimari, ekonomi, sanat ve sosyal alanlarda birçok iz bırakmıştır. Ailenin bıraktığı izlerin gelecek nesillere aktarılabilmesi için özgün kimliklerinin korunarak yaşatılması, halkın, kamu kurum ve kuruluşlarının bilinçlendirilmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Beyoğlu ve Galata, Camondo Ailesi Yapılarının Tespiti, Adahan, Koruma

ABSTRACT

Camondo family immigrated from Spain to Venice, then moved to Istanbul and family is recognized as an active banker in İstanbul in 18th and 19th century. The first known member of the family known as Haim Camondo although, we haven't much information about Haim Camondo. Abraham Camondo, known as the founder of the dynasty, the bankers of the Ottoman Empire was an important person of the early 19th century in Istanbul. Camondo family, working in the financial field as well as building and construction industry with their investment known. With these features, in Istanbul, trace a number of architectural structures have been built and the most efficient buildings in Istanbul, won the nature of speculators. Family Camondo 19 Century City architecture in the Galata and around a major structure between; Perşembe Pazarı Street in the Saatçi Khan, Perçemli Street in the Lacivert Khan, Söğüt Street in the Latif Khan, Karakoy square Dilber Khan, Serdar-ı Ekrem Street in the Camondo Han, Teğmen Hüseyin Sofu in the Yakut Khan, Billur street in the Gül Khan, on Meşrutiyet Avenue is considered Adahan.

Camondo family, and moved from Istanbul to Istanbul and then in Paris, architecture, economics, arts, and social areas has left many traces. The traces of the family to be passed on to future generations, to live while maintaining their original identity, community, public institutions need to be aware of.

Keywords: Beyoğlu and Galata, Determination of the Structure of Camondo Family, Adahan, Conservation

GİRİŞ

Beyoğlu ve Galata bölgeleri, özellikle 19. yüzyılda en parlak dönemine ulaşan sosyal yapısı ve bu yapının fiziksel yansıması olan mimari karakteri ile İstanbul için önemli bir yere sahiptir.

Tanzimat döneminde idari modernleşme ile birlikte gerçekleşen hukuki, kültürel, ekonomik siyasal ve sosyal değişmenin bir parçası olarak Osmanlı kentleri de yeni bir dönüşüm yaşamışlardır. Kentteki ekonomik değişimler de, devlet yapılarının yanında özel şahıslara ait yapıların da önemi arttırmıştı. 18. ve 19. yüzyılda etkin bir aile olan Camondo ailesi evlerini ve hanlarını Galata ve çevresinde yaptırmışlardır. Ailenin gelişmesini ve ilerlemesini sağlayan Abraham Camondo, kardeşi Isaac Camondo ile I. Camondo Bankası'nı Galata'da kurmuştur. Daha sonra evlerini de bu çevrede alarak; yurt dışında da örnekleri görülen bankacılık semtinin doğmasında etken olmuşlardır.

Galata ve Beyoğlu özellikle 19. yüzyılda batılı olan her şeyin ilk uygulandığı yerler olmuştur. Yapı türlerindeki batılılık, yapısal özelliklere de yansımıştır. İlk belediye, ilk tiyatro, ilk otel, restoran, kafe, pasaj ve ilk batılı anlamda iş hanlarının yanı sıra geleneksel düzenin dışındaki ilk konut uygulamaları da bu çevrede olmuştur.

Han mimarisindeki köklü değişimler de 19. yüzyılda yaşanmıştır. Klasik Osmanlı ticaret hanlarından büro hanlarına geçiş olduğu gözlenmiştir. 19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren İntizam-ı Şehir Komisyonu'nun kurulması ve Altıncı Daire-i Belediye'nin de göreve başlamasıyla Beyoğlu ve Galata'da yapımına hız verilen hanlar bölgenin ticari ve sosyal yaşamına göre şekillenmiştir.

1.1 Amaç

18. yüzyıl ve 19.yüzyılda tarihte önemli izler bırakan, ancak günümüzde yeterince bilinmeyen Camondo ailesi ve yapılarının tespit edilip, belgelenmesi; özgün kimlikleri ile korunmaları ve gelecek kuşaklara aktarılması amacıyla tez konusu seçilmiştir. .

Günümüze kadar Camondo ailesinin yapılarının tespiti mimari anlamda yapılmamış olup, aile ile ilgili basılmış üç kitap bulunmaktadır: Nora Şeni ve Sophie Le Tarnec tarafından yazılmış olan Camondolar, Bir Hanedanın Çöküşü, Pierre Assouline tarafından yazılmış olan Camondoların Sonuncusu ve Emine Çiğdem, Mehmet Selim Tugay tarafından hazırlanmış olan Camondo Han kitaplarıdır.

Bu çalışmada Camondo ailesinin günümüze ulaşan yapılarının cephe karakterlerinin incelenmesi, özellikleri, tespiti ve katalog fişi hazırlanması amaçlanmıştır.

Ayrıca Büyük Adahan'ın özellikleri ve yeniden kullanımı üzerinde durularak, Büyük Adahan ile ilgili Dikon Mimarlık tarafından yapılan çalışmalar irdelenmiştir. Ayrıca yapılan yapıların ve Büyük Adahan'ın işlevleri, zamana bağlı gelişen kent yaşamı içinde ele alınıp, şehirleşmeye, toplumsal ve mimari yaşama katkılarının ne yönde olduğunu saptamaktır.

1.2 Kapsam

Çalışmanın amacına yönelik olarak, Beyoğlu ve Galata'nın tarihsel gelişimi ve özellikle 19. yüzyıldaki fiziksel, sosyal, ekonomik ve nüfus yapısı genel hatlarıyla incelenmiş, ülkenin içinde bulunduğu durum ve Batılılaşma çabaları anlatılmıştır. 19. yüzyılın ikinci yarısında kentlerin, dönemin gelişme ve gereksinimlerine göre nasıl bir değişim gösterdiği incelenmiş, Beyoğlu ve Galata özelinde kentin sorunlarına karşı yapılan reformlar anlatılmıştır. Bölgeye önemli katkılarda bulunan banker Camondo ailesi ve yapıları araştırılmış. Günümüze ulaşan Beyoğlu ve Galata çevresindeki yapıların cephe rölöveleri çizilerek, yapıların özellikleri ayrıntılı biçimde incelenmiş. Büyük Adahan ile ilgili çalışmalara da bu bölümde yer verilmiştir. Son bölüm olan sonuç ve değerlendirme kısmında ise tez çalışmasının genel bir değerlendirilmesi yapılmıştır. Ekler kısmında yapıların cephe rölövelerini, konumlarını ve fotoğraflarını içeren katolog fişleri ve envanter fişlerine yer verilmiştir.

1.3 Yöntem

Çalışmanın ilk bölümlerinde literatür araştırmaları yapılmıştır. Tez çalışmasında, değerlendirilen verilerin ve kaynakların nesnelliğine önem verilmiştir.

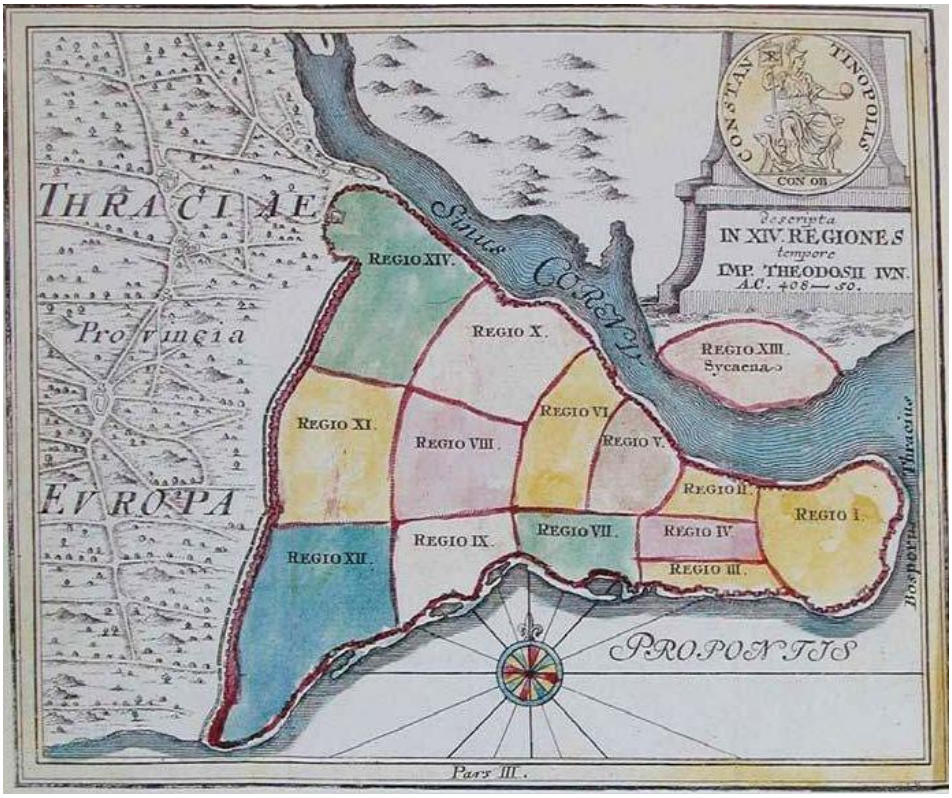
Camondo ailesinin tespit edilmiş yapıları; Beyoğlu yönünden başlayıp, Karaköy'e doğru inilen bir sıra ile detaylı bir şekilde incelenmiştir. Tezde geçen 1888 Envanter Defteri; 1888 yılında Nissim de Camondo, oğlu Moise de Camondo ve ailenin Paris'teki danışmanı ve sekreteri Leonce Tedeschi'nin; İstanbul'a geldiklerinde Leonce Tedeschi'nin ailenin gayrimenkülleriyle ilgili notlar alarak hazırladığı defterdir.

Beyoğlu ve Galata ile ilgili yazılı kaynaklar incelenmiş, Camondo ailesinin yapılarının yerlerini tespit etmek için Nissim de Camondo Müzesi'ne mail atılarak, oradan gelen belgeler, Fransız Arkeoloji Müdürü Nora Şeni'nin bölgesel olarak tespit ettiği alanlar, Serdar-ı Ekrem Sokak'ta bulunan Camondo Han'ın restorasyon çalışmasını yapan Beyoğlu A.Ş.'nin çıkarttığı Camondo Han kitabı incelenerek; alınan verileri Goad, Huber, Pervitich, Alman Mavileri Haritalarıyla çakıştırılarak Camondo ailesine ait yapılara ulaşılmıştır. Yapılara ulaşılmasının ardından, yapılarla ilgili bilgilere ulaşmak için Beyoğlu Belediyesi arşivinden ve İstanbul 2 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Arşivinden yararlanılmıştır. Tapu kayıtlarına ve geçmişte yapılarda kimlerinin oturduğuna ulaşmak için Beyoğlu Tapu Müdürlüğü'nden yararlanılmış ve ticaret yıllıkları taranmıştır.

2. GALATA ve PERA'NIN TARİHSEL GELİŞİMİ VE FİZİKSEL YAPISI

2.1 Tarihsel Gelişim

2.1.1 Osmanlı Dönemi Öncesi

Şekil 2.1 15.yüzyılda Galata. (Kayra, 1990).

Galata'nın Tarihçesi ve isminin nereden geldiği ile ilgili bir çok değişik yorum ve anlatım vardır. Bunlardan biri Skarlatos D.Vizantios'un 1862 yılında yayınlanan ''Konstantinupolis''adlı yapıtında yer almaktadır. Dionisios zamanında Galata Koyu incirliklerle çevrili olduğundan 'Sikodis' adıyla anılmıştır. Limanın çevresindeki alan Büyük Konstantin zamanında surlarla çevrilmiştir. İmparator bu surları Üsküdar'dan buraya taşınan Hristiyanları korumak ve onurlandırmak için yapmıştır. İmparator Thedosios zamanında 1 kilise, 6 hamam, 1 agora, 1 tiyatro, 2 tersane, 1 büyük sütunlu cadde, 5 un değirmeni, 431 ev ve 34 gece bekçisiyle Galata, Konstantinopolis'in 13. Bölgesi haline gelmiştir. 528 yılında İmparator İustinianos zamanında birçok yeni yapı yapılmış ve surlar restore edilmiştir. O dönemde bölgenin ismi İustiniae ya da İustinianupolis olarak değiştirilmiştir, ancak bu isim İmparator İustinianos devri boyunca sürmüştür (Müller-Wiener, 1977). Günümüzde kullanılan Galata ismi bölgede satılan ve bol olan Gala anlamına gelen sütten veya bölgeye yerleşmiş Galatlar kavminden geldiği öne sürülür. Galata'nın çevrenin konumundan da

anlaşılacağı üzere Avrupalı tüccarların yerleşim yeri olduğu belli olmaktadır (Akın, 1998).

Galata 13.yüzyıldan itibaren gelişmeye başlayarak, önemli bir ticaret merkezi haline gelmiştir. Bölgedeki Venedik ve Cenevizlilerle beraber çok sayıda milletten oluşan bir topluluğu barındırmaya başlamıştır.

Galata geçmişinden günümüze şehrin en önemli dış mahallelerinden biri olmuştur. 1204 yılında 4.Haçlı Seferi sırasında, Bizans İmparatoru Manuil Komninos'un siyasi sebeplerlerden dolayı Avrupalılarla ilişkisinin düzelmesinden sonra İstanbul'a yerleştirmiş olduğu Latin nüfusu İstanbul'u işgal etmiştir. Bunun üzerine dönemin imparatoru Mihail Paleologos 1261 yılında şehri Latin işgalinden kurtardığı zaman, halkın öfkesini de bastırmak için Cenevizlileri, Venediklileri ve Pisalıları Galata'ya sürmüştür (Carbognana, 1993). Bölge Bizans kontrolünde de olsa nüfus ve yönetimi kendine hasdı. En güçlü ve kalabalık olan Cenevizliler bölgenin konumunu ve Kırım'daki ticaret kolonilerini korumak için Galata'yı ele geçirerek en büyük rakipleri Venediklilere de üstünlük sağlamışlardır. Galata Cenevizliler'in kolonisi haline gelerek özerk bir yönetime kavuşmuştur, davalara bakmak için Cenova'dan podesta adı verilen hakimlerini ve valilerini getirmişlerdir.

Galatalı Cenevizliler Galata'yı güçlendirmek amacıyla yaptıkları hendeklerin önüne daha sonradan yerleşim bölgesi oluşturmak ve dışarıdan gelen akınlara ve saldırılara karşı yavaş yavaş kule şeklinde evler inşa edip, aralarını duvarlarla birleştirmişler. Böylece duvarlar surları, evler de burçları oluşturmuş oldu. 1348 yılında da Cenevizliler surların baş kulesi olan ve güç göstergesi anlamında olan Galata Kulesi'ni inşa ettiler. Galata Kulesi'nin ardından bir podesta sarayı, kiliseler ve o dönem dünyada önemli limanlar arasında yer alan Galata Limanı'nı yaptılar.

Galata'nın surlar dışında kalan kısmı bağ, bahçe ve korularla kaplı bir gezinti ve av alanıydı. Bu alanda ilk önce Galatalı tüccarların bağ evleri yapılmaya başlanmıştır. Bu bölgeye İstanbul yakasında oturan Bizanslılar ''karşı yaka''anlamına gelen Pera adını vermiştir (Dökmeci, 1990).

1446 yılında Osmanlı tehlikesini farkeden Cenevizliler önlemlerini almaya çalışsalar da, Osmanlı'nın gücünü farkedince Galata surlarının gerisine çekilerek Osmanlı ve Bizans arasındaki savaşta taraf olmamayı tercih etmişlerdir. Osmanlıların şehri fethetmesiyle de Fatih Sultan Mehmet'e kendi elleriyle Galata'nın anahtarlarını teslim etmişlerdir. II. Mehmet Galata ve halkını koruma altına almıştır.

2.1.2 Osmanlı Dönemi

İstanbul'un II. Mehmet tarafından fethedilmesinin ardından Cenevizlilerin Galata'daki haklarının tanınacağına dair anlaşma yapılmıştır (Eyice, 1950). II. Mehmet halka evlerinin mülkiyet durumunun korunacağını, kentin surlarına ve kiliselerine müdahale edilmeyeceğini bildirmiştir. Ancak bazı kısıtlamalar da getirilmiştir. Daha sonraki zamanlarda savunmayı zayıflatmak için surların bir kısmı yıktırılmıştır. 1864- 1865 yıllarına kadar ayakta olan surlar, imar hareketiyle yıkılmıştır.

Şekil 2.2 15.yüzyılda Galata ve çevresini gösteren gravür (Schedel, 1493).

Pera'nın Beyoğlu olarak anılması da fetihten sonra olmuştur. Beyoğlu olarak isimlendirilmesi, II. Mehmet'in 1461 yılında Trabzon Rum Pontus devletini Osmanlı topraklarına katmasının ardından ülkenin imparatoru ve ailesini İstanbul'a sürer, ailenin oğlu bir süre sonra Müslüman olunca Tünel çevresinde bir çiftlik bağışlanır, daha sonra İtalya'ya göç eden prensten ötürü bölgeye Beyoğlu adı verilmiştir. Diğer bir görüş ise; 1497 yılında Venedik elçisi olarak İstanbul'a gelen Andrea Gritti'nin oğlunun Kanuni Sultan Süleyman döneminde siyasi hayatta önemli bir rol alması ve Kanuni Sultan Süleyman'la olan bağlarından ötürü bölgeye önce ''Frenk Bey oğlu''daha sonra Beyoğlu demişlerdir (Dalkılıç, 1986).

16. yüzyıl ortalarına kadar, Galata'daki ve Beyoğlu'ndaki yabancılar, daha Bizans döneminde gelişen kolonilerin kalıntıları olan İtalyanlardan, yani Venedikliler, Cenevizliler, Floransalılar ve birkaç Marsilyalıdan oluşmaktaydı. Daha sonraları ise Fransızlar, İngilizler ve

Hollandalılar, kendi sanayi ürünleri için çok büyük ve zengin bir pazar oluşturan Osmanlı İmparatorluğu ile ticaret yapabilmek için İstanbul'a geldiler (Dökmeci, 1990).

Galata 17.yüzyılda Kanuni Sultan Süleyman'ın Fransa'ya verdiği kapütilasyonlarla Akdeniz'deki liman kentleri arasında en önemlilerinden biri haline dönüşmüştür. Çok sayıda Fransız tüccar önceleri Haliç'in güney kıyıları boyunca oldukça sınırlı bir alanda bulunmaktayken, zamanla bu çevreyi terk ederek, karşı kıyıya, Galata'ya yerleşmiştir. Ancak 18.yüzyılda Fransız devrimiyle Galata Limanı sönükleşmiştir (Kazgan, 1991). Ayrıca Galata ve çevresinde yolların çok dar ve eğimli olması, kıyıdaki liman kuruluşlarına ticaretin yakın olması zorunluluğu ile ticaret yukarıya doğru genişleyememiştir. Bu durumun sonucunda yerlerini ticarete terk etmek zorunda kalan tüccar evleri Pera ve çevresine taşınmıştır. Bu dönemden sonra Galata ticaret ağırlıklı bir yer haline gelmeye başlamıştır. Voyvoda Caddesi ve çevresinde yoğunlaşan hanlar, yazıhaneler, bürolar, dükkanlar, borsa ve bankerler ekonomik ağırlığın ön planda olduğu bir yer haline gelmiştir. Pera bölgesi'nde ise Taksim ve daha ileriye doğru bir konut gelişimi, batılılaşma ve lüks yaşam göze çarpmaktadır. Galata'dan gelen hristiyanlarla yabancıların, elçiliklerin İstiklal Caddesi boyunca yerleşmesiyle bu çevrede farklı bir mimari tarz ve yaşam biçimi oluşmuş ve Avrupa kenti görünümünde bir yerleşme ortaya çıkmıştır. Daha çok yabancıların dış ticaretle uğraşması, bu alanda Türklerin rolünü kısıtlıyordu. Bu nedenle, Türklerin o dönemin lüks semti görünümünde olan Beyoğlu'na yerleşmesi yavaş olmuştur. Ancak Asmalı Mescit ve Galatasaray çevresi Müslümanların çoğunlukta olduğu bölgeler halindedir (Türker, 2007).

İstanbul, 18. Yüzyıl ortalarına kadar, geleneksel kent yapısını ve dokusunu, etkinliklerin mekansal dağılımını, ana çizgileri barındırmıştır. 18.yüzyıl Lale Devri döneminin Osmanlı İmparatorluğu için, eski düzen yaşantılarının sona erdiği, onun yerini toplumun, batıdan örnek alarak yeni bir yaşantıya kavuşma yolunda ilk önemli adımların atıldığı bir geçiş dönemidir (Arkan, 1998). Bu dönemde yoğun batılılaşma hareketleri, yabancıların imparatorluk üzerindeki idari, kültürel ve ticari etkinlikleri arttırmıştır. Bunun sonucunda batılılaşma hareketlerinden mimaride etkilenmiştir.

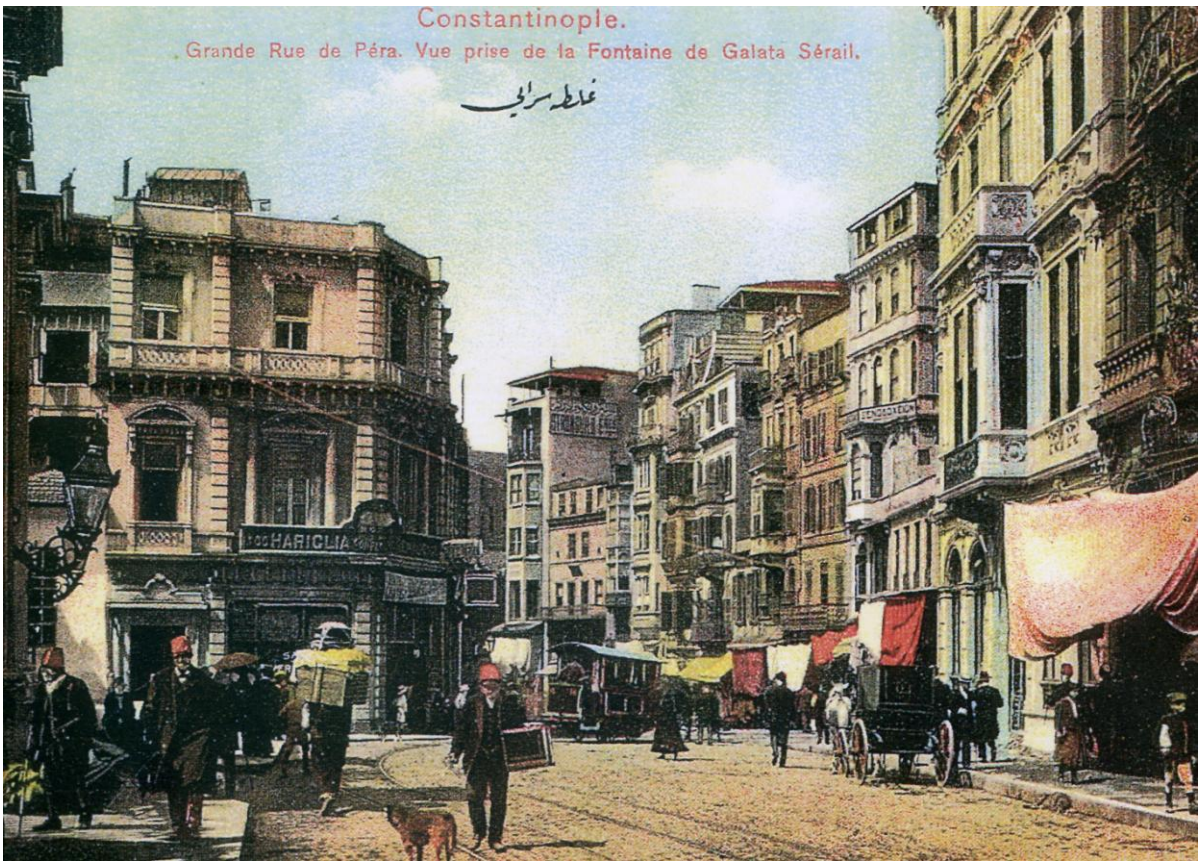
19. yüzyılın başında Beyoğlu, bahçeli evleriyle banliyö görünümündeydi. Bu dönemde Osmanlı dış ticaretinin daha önceki dönemlere göre büyük artış göstermesi ve ulaşımın gelişmesiyle Beyoğlu ve çevresi de gelişmiştir. 19. yüzyılın ilk yarısına gelindiğinde Beyoğlu kentleşmemişti. 1813 yılında Galata surlarının dışındaki Şahkulu Mahallesi'nin yeni gelişmekte olduğu ayrıca şimdiki Büyük Hendek Sokağı boyunca Galata surları ve burçları

yer almaktadır. 19. yüzyılın 2. yarısı başında surların yıkılmasıyla yeni bir mahalle meydana gelmiştir. Surların yıkılması ile fonksiyonel olarak ta birbiriyle bağlantılı olan Galata ve Pera arasındaki fiziksek engel de ortadan kalkmıştır. Bu yüzyıl başındaki reformlar sonucunda batılı eğitimciler, mühendisler, mimarlar, sanatçılar yeni bina tiplerinin yapımında çalışmak üzere İstanbul'a geldiler. Eski iş merkezlerinin yapısı değişmekte, yeni işhanları ortaya çıkmaktadır. Değişen ticari yapı ve çağdaş anlamdaki uzmanlaşma da, daha çok dış dünya ile olan ilişkilerin yoğunlaştığı Galata ve Beyoğlu'nda görülmektedir. Galata ve Beyoğlu çağdaş iş ilişkilerinin görüldüğü iş bölgesi durumuna gelmiştir. Ticarethane, büyük mağaza ve bankalar gelişmiştir. Bununla birlikte halkın ihtiyaçlarını karşılayan geleneksel dükkanlar da çalışmalarını sürdürmektedir (Bareilles, 2003).

Şekil 2.3 19.yüzyıl sonunda Galata (Alman Arkeoloji Enstitüsü).

19.yüzyıl boyunca Beyoğlu ve çevresinde konut alanında da önemli gelişmeler yaşanmıştır. Beyoğlu'nda bahçeli konaklar yıkılarak yerine bitişik düzen, kargir binalar yapılmıştır. Etnik yönden karışma ve sosyal sınıflaşmaya göre bir mekansal yerleşim göze çarpmaktadır. Galata ve Pera'daki yapılanmalarda, 19. yüzyıl boyunca süren yangınların da rolü büyüktür. Yüzyılın sonuna gelindiğinde, Batılı tarzdaki kargir binaların çokluğu bile bu yangınları yeterince önleyememiştir (Akın, 2002).

Şekil 2.4 19.yüzyıl sonunda Pera (Alman Arkeoloji Enstitüsü).

Galata'da da bu dönemde hem modernleşme hem ticaret devam etmekteydi. Bu dönem Galata bankerlerinin gerileyen Osmanlı Devleti'ne borç verecek kadar zenginleştikleri dönemdir (Kazgan, 1991). Ticaret dışında finans sermayesinin Galata bankerleri aracılığıla gelişimi, ekonomik özelliklerine bağlı olarak bölgeyi ön plana çıkarır. Bu dönem boyunca gerek Osmanlı-İngiliz Ticaret Antlaşması, gerek kapütilasyonlar ve Kırım Savaşı sırasında verdikleri mali destekler sonucu Galata bankerlerinin Osmanlı ekonomisindeki rolleri artmıştır. Bu süreci Galata ve çevresinde Galata bankerlerinin bıraktıkları izlerden görmek mümkündür. Finans sermayesinin artan etkisi ve bunun yarattığı sermaye sınıfının batıdaki sermaye gelişimine paralel olarak gelişmesi, kentsel yatırımlar açısından da modern yapılaşmayı arttırmıştır.

Osmanlı Devleti'nin 1850'lerin ortalarından başlayarak sürekli borçlanması ve 1881 yılında Duyun-i Umumuye İdare'sinin kurulması ile Avrupa maliyesi, Osmanlı maliyesini denetimleri altına almıştır. Böylece, 18. yüzyılın ilk günlerinden başlayan batılılaşma hareketi 19.yüzyılın sonunda güçlü bir batı denetimi ile sonuçlanmıştır (Dökmeci ve Çıracı, 1990).

2.1.3 Cumhuriyet Dönemi

Değişen siyasi coğrafya, etnik nüfus yapısı, yabancıların Türkiye'de her türlü işi yapmalarını kısıtlayan ve ithalatı frenleyen yasalar, alkollü içki tekeli, kabotaj hakkı gibi kavramların ortaya çıkması ve zaman içinde teknolojinin gelişmesine bağlı olarak demiryolu, karayolu, havayolunun kullanılmaya başlanılmasıyla Galata eski önemini yitirmeye başlamıştır.

1950'lere kadar yabancılardan ve onlar için çalışan azınlıklardan boşalan yerlere, yeni yetişen Türk işadamları ve Beyoğlu yakasını kentin en çağdaş semti bilen aydın Türkler ilgi gösteriyordu. Sinema, tiyatro, lokanta, pastane, sanat galeri ve lüks mağazalarıyla hala kentin en seçkin semtiydi.

1950'lerden sonra, kırsal göç ve hızlı kentleşme sonucu İstanbul'un hızlı bir büyüme göstermesi, yeni semtlerin gelişmesi, sanat, ticaret ve Beyoğlu'nda yaşayan zengin ailelerin bu semtlere gitmeleri Beyoğlu'na olan ilgiyi de azalttı. Ancak Beyoğlu kent merkezinde olma durumunu korumuştur (Tekeli, 1987).

Karaköy Meydanı ve Kemeraltı Caddesi'nin genişletilmesi ve birçok imar ve yol çalışmaları nedeniyle çok sayıda eski yapı yıkılmak durumunda kalmıştır. Beyoğlu ve Galata çevresine yerleşmiş olan toplumun üst düzeyi bu çevreyi terk etmeye başlamıştır. Zamana bağlı olarak önemini yitirmeye başlayan çevredeki konutlar iş yeri ve depolara dönüşmüştür.

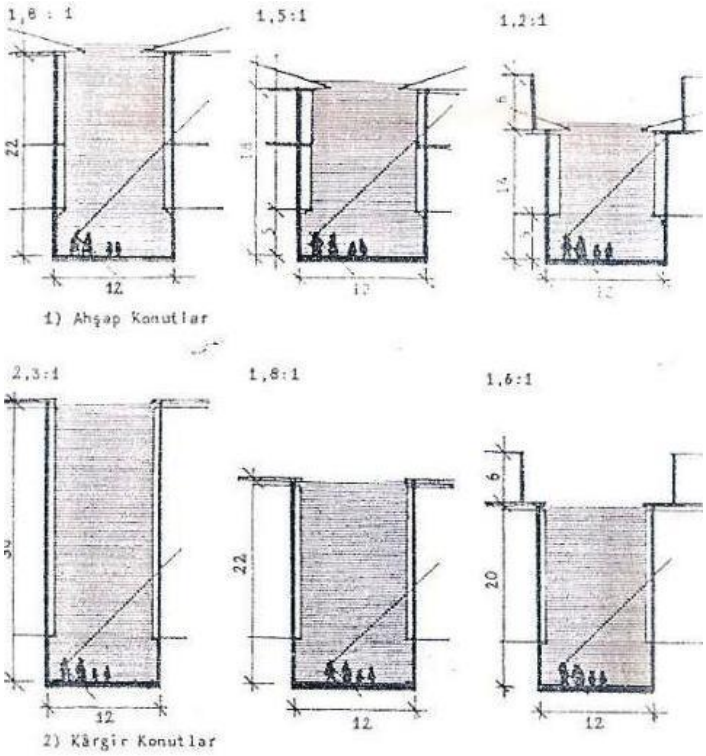
2.2 Fiziksel Yapı

19. yüzyıla kadar Galata suriçinde, Pera ise 18.yüzyıla kadar Galata'nın uzantısı halinde, 18. yüzyıl ve 19. yüzyılda ise kendi içinde gelişen bir yerleşim oluşturmuştur.

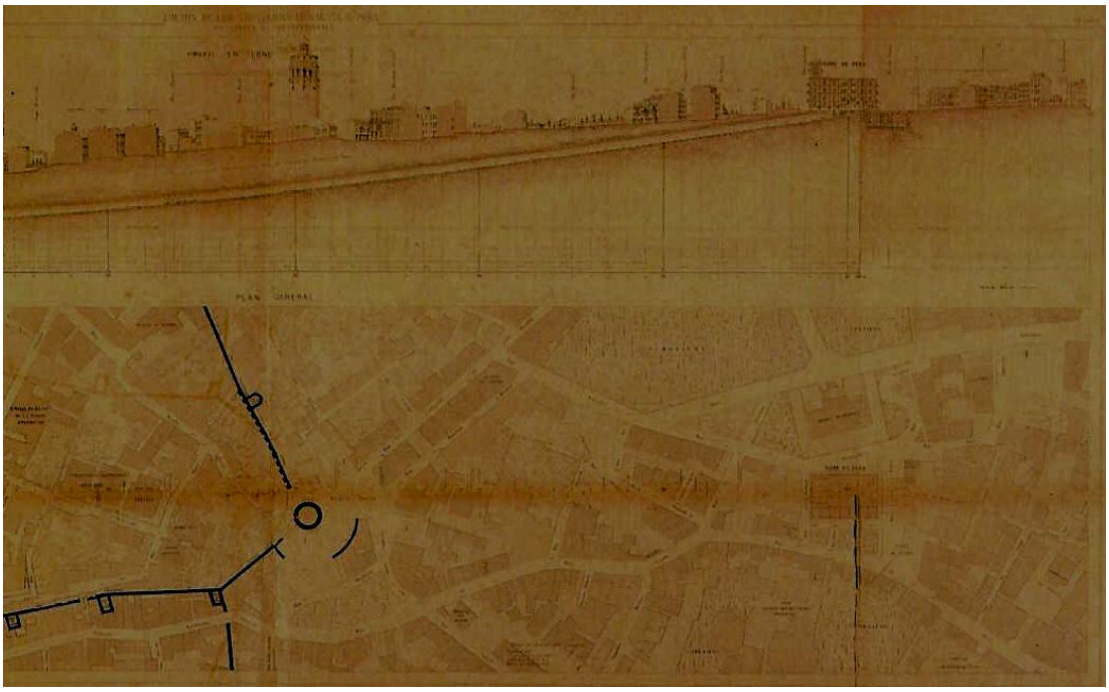
19. yüzyılın 2. yarısında kentin yenilenmesi için imar düzenlemeleri yapılmıştır. 1831 yılında mimarlıkla ilgili yapılan çalışmaları daha düzenli hale getirmek için yapım ve onarım işleriyle görevli mimarbaşılık, bu işlerin mali yönüyle ilgilenen şehreminliğiyle birleştirilerek, Ebniye-i Hassa Müdürlüğü kurulmuştur. 1839 Tanzimat Fermanı'ndan sonra yeni düzen ve buna bağlı olarak gelişen yasa, yönetmelik ve kurallarla, kentte düzenli ve sistemli bir fiziksel yapı oluşmaya başlamıştır (Akın, 1998).

1848 tarihli 1. Ebniye Nizamnamesi ardından 1849'da 2. Ebniye Nizamnamesiyle kargirleşmeyi ön planda tutan, yapılar arasına kargir yan duvarı yapılmasını olanak varsa bahçe bırakılmasını ön planda tutan maddelere ağırlık verilmiştir. Tanzimatla birlikte Müslümanlar ve gayrimüslim gruplar arasındaki soyal, ekonomik, politik konularda önemli değişiklikler meydana gelmiştir. Fiziksel açıdan Müslüman ve gayrimüslimlerin yapıları

arasındaki kat sayısı, renk, malzeme farklılıkları sınırları kaldırılmıştır. 6.Daire, Ebniye Nizamnamelerinin uygulanmasında oldukça etkili olmuştur (Şekil 2.5). Böylece kentin görünümünü etkileyen Müslüman ve gayrimüslim ayrımı ortadan kaldırılmıştır (Akın, 1998)

Şekil 2.5 Ebniye Nizamnamesiyle Değişen Kurallar (Denel, 1982).

Şekil 2.6 Henry Gavand'ın Tünel Projesi, 1874 (Atatürk Kütüphanesi).

19. yüzyılın sonuna dek yenilikler ve batılılaşma yolundaki yenilikler birbirini izlemiştir. Uzun bir dönem tahtta kalan II. Abdülhamit'in döneminde bu yeniliklerin ve imar çalışmalarının görüldüğü bir dönem olmuştur. Yolların açılması, yapıların numaralandırılması, posta servisinde reformlar bu dönemde gerçekleştirilmiştir.

İstanbul'un ilk ölçüme dayalı haritaları 1776 yılında Kauffer tarafından yapılmıştır. Daha sonra 1837'de ilk imar planı özelliğini taşıyan Moltke planı yapılmıştır. Bu planlar sayesinde yol yapım ve genişletme çalışmalarına başlanılmıştır. Galata, Pera ve Pangaltı çevresindeki parselasyon planı 1858'de başlayıp 1860'da tamamlanmıştır. Buna göre konutlar, elçilikler, önemli okullar, gezinti, eğlence ve dinlenme mekanlarının hepsi, Pera ve onun Taksim yönündeki uzantısında, ticaret ve çalışma alanları Galata'da yoğunlaşmaktadır (Akın, 1998).

1864'den sonra başlayan kadastral çalışmalar ve haritalar da birbirini izlemiştir: R. Huber (1895), E. Goad Sigorta Haritaları (1905), J. Pervititch Sigorta Haritaları (1922-1945), Suat Nirven Haritaları (1946-1952) ile 19. yüzyıl ve 20. yüzyıl arasındaki değişimler bu haritalar aracılığıyla gözlenmektedir.

II. Abdülhamit, toplu taşımacılığa da önem vermiştir. Galata ve Sirkeci rıhtımları, demiryolu ve liman tesisleri gibi İstanbul'un fiziksel yapısını etkileyen projeler gerçekleştirilmiştir. Galata ve Pera arasındaki ulaşımı kolaylaştırmak için 1874 yılında Tünel yapılmıştır (Şekil 2.6). 1840'lı yıllarda Boğaz vapur seferleri düzenlenmeye başlanılmış, daha sonraki yıllarda vapur seferleri arttırılmıştır.

Galata ve Pera'da başlayan fiziksel çevredeki değişimlerle, 19. yüzyılın sonunda Avrupa'daki kentlerle ortaklık kurabilecek bir bölge yaratılmıştır.

2.3 Nüfus ve Sosyal Yapı

Beyoğlu ve Galata'da yabancı ve yerli nüfusun varlığı, kendine özgü özellikleri olan bir yerleşim biçimi ve kozmopolit bir ortam oluşturmuştur. Galata ve çevresi kentin uluslararası ithalat ve ihracat limanıydı (Mantran, 1986). 17. yüzyılda Galata ve çevresinde, Evliya Çelebi'nin yazılarından, 18 Müslüman, 70 Rum, 3 Frenk, 2 Ermeni, 1 Musevi mahallesi olduğu anlaşılmaktadır. Galata 18. yüzyıl sonlarına kadar sur dışına taşmamıştır ve Müslüman nüfus azınlıktadır. Pera ise, 18. yüzyıl başı itibariyle elçiliklerin çevresinde yoğunlaşan yabancılar ve gayrimüslim azınlıklarla kalabalıklaşmıştır (Çelik, 1986). Böylece Pera 19. yüzyıl ortalarından itibaren İtalyan, Katolik ve Ortodoks Rum, Ermeni ve Musevi gruplarla, Avrupalıların merkezi olmuştur (Eyice, 1969). Kapitülasyonların sağladığı ayrıcalıklarla

yabancı tüccarlar, Levantenler ve yerli azınlıklar için Galata ve Pera önem kazanmıştı. 18. yüzyılda Osmanlı İmparatorluğunun zayıflaması, toprak kaybetmesi; batının ise gelişim sürecinde olması Osmanlı'da yeni yapılaşma ve yerleşme hareketlerinin oluşmasını sağlamıştır.

1839 Tanzimat Fermanı'yla azınlıklara Müslümanlarla eşit haklar tanınarak güvenceleri arttırılmıştır (Toros, 1985). Tanzimatın arkasından 1856'da daha somut reformlar ve geniş haklar tanıyan Islahat Fermanı çıkarıldı. Bu fermanla yapı yapma konusuyla ilgili madde özel önem arzetmektedir, bu maddeye göre devletten özel izin almadan kilise, okul, hastane, mezarlık gibi yapıları eski planlarına uygun yapılabileceğini ancak yeni yapı yapılmak istenildiğinde cemaat liderinin hükümete başvurması gerekli olduğu vurgulanmaktadır. Ayrıca memuriyette birinci sınıfa kadar yükselme, orduda albaylığa kadar yükselme, askeri ve sivil okullara girme durumu gibi yenilikler getirilmiştir.

1856 Islahat fermanıyla, gayrimüslim cemaatler kapalı gruplar halinde bir yönetici etrafında birleşerek milletleşmeye başlamışlardır (Ortaylı, 1985).

Şekil 2.7 Galata Borsası (Kazgan, 1991).

İstanbul'daki cemaatlerden Ermeniler, Osmanlı döneminde kuyumculuk, zenaatkarlık, mimarlık, sarraflık gibi işlerle uğraşmaktaydılar, ancak Ermeniler de Rumlar gibi devlet işlerine II. Mahmut döneminden sonra görevlendirilmişlerdir (Sevilla-Sharon, 1993). İstanbul'un önemli cemaatlerinden biri de Musevilerdi. Fetihten önce 12. yüzyılda Galata'da ticaretle uğraşan İtalyan Musevileri bulunmaktaydı. Fetih sonrasında Anadolu'dan İstanbul'a getirilen Yahudilerin yanı sıra, II. Beyazıt döneminde 1492'de İspanya'da din değiştirmeye veya ülkeyi terk etmeye zorunlu bırakılan Seferad Musevileri de Osmanlı İmparatorluğu'na kabul edilmiştir (Güleryüz, 1992). Osmanlı Devleti Musevilere yakın ilgi göstermiş, din ve geleneklerine karışmamıştır. Museviler 19. yüzyıla doğru önem kazanan diğer gayrimüslim gruplara göre daha erken zamanlarda parlak dönemlerini yaşamışlardır. Osmanlı devleti Musevilerin ticari, mali yeteneklerinden faydalanmışlardır. 18. yüzyıl ve 19. yüzyılın 2. yarısında zayıflayan Osmanlı devletinde Musevilerin de toplum içinde etkinlikleri azalmıştır. II. Mahmut dönemindeki yeniçeri kırımıyla yeniçerilere mal ve para konusunda aracılık yapan güçlü Yahudi aileleri de bu olaylardan oldukça etkilenmiştir (Yetkin, 1992).

Beyoğlu ve Galata'nın kozmopolit ortamına etki eden diğer bir grup ise, Levantenlerdir. Kentin batılılaşmasında etkili olan, ağırlıklı olarak Galata ve Pera'da oturan Levantenler, başta İtalya kökenli olmak üzere, Akdenizli ve Egelidirler (Scognamillo, 1990). Levantenlerin bir kısmı yerli azınlıklar ile evlenerek, yarı Avrupalı bir grup oluşturmuşlardır. Levantenler, dilleri, beğenileri, giyimleri, yaşam biçimleri, eğlenceleriyle Müslüman Osmanlılardan farklıydılar.

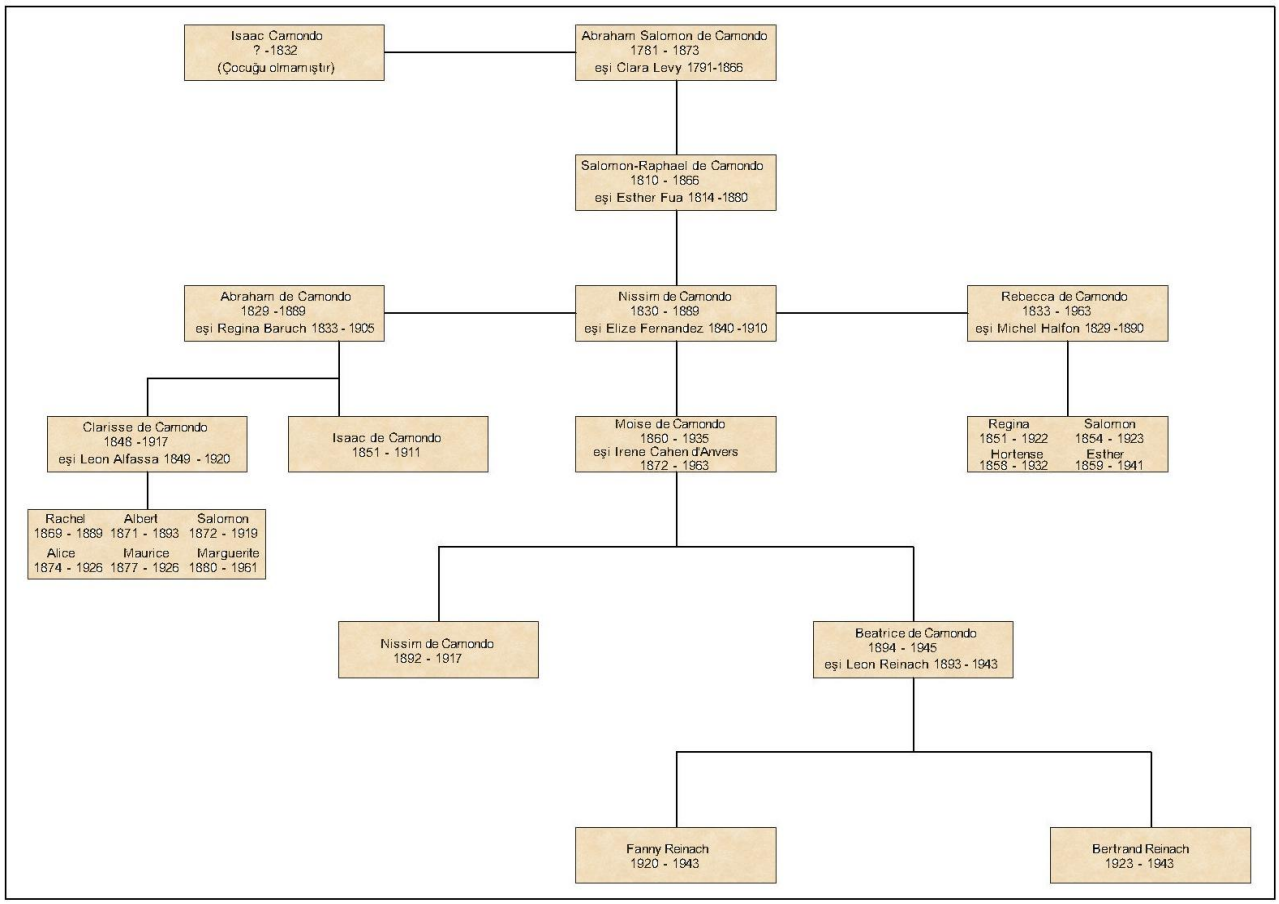
Batıya açılma ve ticaret ilişkileri, İstanbulda bir ticaret burjuvazisinin doğmasına yol açmıştır. Galata ve Pera bu konuda merkez olmuştur. Bölgedeki zengin halk yaptığı yardımlar ve açtığı kurum ve kuruluşlarla 19. yüzyılın 2. yarısında iyice güçlenmiş, Islahat Fermanı'nın etkisiyle devletin bazı kararların kendi çıkarlarına uygun hale getirilmesinde etkili olmuşlardır (Kazgan, 1991). Müslüman Osmanlıların ticarete çok ilgi duymamaları, yabancı dil sorunları dış ticaretin Rum, Yahudi, Ermeniler aracılığıyla gelişmesine neden olmuştur. Bölgedeki önemli ve görkemli hanlar da bu gruplara aittir.

19.yüzyılın 2.yarısında batılışma reformları sürmekte ve bu yeniliklerden ilk etkilenen Galata ve Pera olmaktadır. Ayrıca padişahların 1850'li yıllarda batılı kültür ve eğitime verdikleri önem, yaşam biçimleri ve ilgi alanlarını da değişmektedir (Akın, 1998). Bu değişim ve batılışma süreci içinde Müslüman gruplar hala geleneksel Osmanlı yaşam biçimini ve geleneklerini sürdürmeye çalışmışlardır.

3. BANKER CAMONDO AİLESİ

3.1 Camondo Ailesi ve Aile Bireyleri

Camondo ailesi, İspanya-Portekiz kökenli İspanya'dan kaçmak zorunda bırakılan Seferad Musevi ailelerden biridir. İspanya'dan kaçarken önce Venedik, oradan önemli bir servetle, 17.yüzyılın sonuna doğru Osmanlı Devleti'ne gelmişlerdir. Camondo ailesinin bilinen ilk ferdi Haim Camondo'dur. Ancak Haim Camondo'ya aile ile ilgili yapılmış soyağaçlarında rastlanılmamaktadır (Şekil 3.1). Haim Camondo bir tacirdi ve Fransa'yla çuha, Hindistan'la baharat ve değerli taş ticareti yapmaktaydı. Fransa, Avusturya ve Büyük Britanya'dan beratlığı vardı. Yani kendisini bu ülkelerin tüccarı olarak belgeleyen ve İstanbul'daki elçiliklerinin kısmi koruması altına alan belgelere sahipti. Ayrıca Haim Camondo kendisini ''Ulu Avusturya Yurdu'' vatandaşı olarak tanıtıyordı (Assouline, 1998).

Şekil 3.1 Camondo Ailesi Soyağacı (Şeni ve Le Tarnec, 2000).

6 Ekim 1782 yılında Haim Camondo ve ailesine Osmanlı Devleti Hariciye Nazırı'nın emriyle dalaverecilik, entrika, para çalma gibi nedenlerle ülkeyi 24 saat içinde terk etme emri getirilmiştir. Haim Camondo ve ailesinin aldığı bu ceza ve yaptıklarıyla ilgili detaylı bilgilere ulaşılamamaktadır. Ancak Haim Camondo'nun uzun yıllar çevirdiği entrikalarla kötü nam

saldığı bilinmektedir.

Haim Camondo bu kararın değiştirilmesi için çok uğraşsa da araya kısmi koruması altında bulunduğu elçilikleri soksa da bu kararı değiştirtemedi. Camondo ailesinin 12 kişilik ferdi Le Madonna del Rosario adlı gemiyle o gece ülkeyi terk edip o zaman ki Avusturya başkenti Trieste'ye sığınmışlardır. O dönemde Boğdan Jassi'de bulunan oğulları Abram Camondo'da sonradan ailesine katılmıştır. Trieste'de rahat bir dönem geçiren Camondo ailesinin İstanbul'da bulunan ve ölen Haim Camondo'nun kardeşi Salomon Jacob Camondo'nun miras işlemlerini Avusturyalı Ahrens adlı birine yaptırırlar, ancak maddi olarak büyük zarar etmişlerdir (Şeni ve Le Tarnec, 2000).

3.1.1 Camondo Ailesi'nin İstanbul Yaşantısı

Haim Camondo'nun oğlu Abram Camondo'nun, Avusturya Elçisi Baron Herbert Rathkeal'in çabaları ile 1784 yılında İstanbul'a dönerek işlerin başına geçtiği bilinmektedir (Şeni ve Le Tarnec, 2000).

Şekil 3.2 Abraham Salomon Camondo

Şekil 3.3 Salomon Raphael Camondo

Ancak İstanbul'dan gemiyle ayrılırken gemide bulunan Haim Camondo ve eşi Sinyoru, oğulları İsaac, kızları Rebacca, gelinleri Anna, torunları Ursula ve sonradan kendilerine katılan Abram Camondo ile 1781 doğumlu ve ailenin soyağacının başlangıcı olarak gösterilen

Abraham Camondo ve 1780-1785 yılları arası doğumlu İsaac Camondo arasında belirsizlik bulunmaktadır. Abram ve Abraham Camondo'nun aynı kişiler olduğu düşünüldüğünde doğum yılları ve işlerin başına geçiş yılları arasında tutarsızlık oluşmaktadır. Bu belirsizlikle ilgili varsayımlardan biri de Abraham ve Isaac Camondo'nun Haim'in İstanbul'da ölen Salomon Jacob Camondo'nun oğulları olduğu yönündedir. (Tugay, 2007). Başka bir varsayım ise; Abraham ve Isaac Camondo'nun Haim Camondo'nun torunları olduğu yönündedir.

1781'de İstanbul Ortaköy'de doğan Abraham Salomon gelenekselci bir Musevi, çok dil bilen bir maliyeciydi. Babası Salamon-Jacob tellaldı, aynı zamanda Ortaköy Sinagogu yöneticilerindendi. 1804 yılında Hasköy'de Sabetay Yuda Levi'nin kızı Clara ile evlenip 1810'da tek çocuğu Salomon-Raphael doğmuştur.

Abraham Salomon Camondo ve ağabeyi Isaac Camondo 1815 yılında Isaac Camondo et Compagnie (İsak Kamondo ve Şürekası) adlı bankayı kurmuşlardır. Bu bankayı kısa zamanda geliştirererek dönemin önemli uluslarası finans kurumlarından biri haline getirmişlerdir (Güleryüz, 2003).

II. Mahmut döneminde yaşanan Yeniçeri kırımı birçok olayı etkilediği gibi Yahudi cemaatinin yaşantısında da önemli gelişmeler yaşanmasına neden olmuştur. Yeniçerilerin kırımıyla beraber, onların mal ve para donanımında aracılık yapan Acumanlar, Gabbaylar, Karmonalar gibi önemli Yahudi ailelerin de nüfuzları kırılmıştır. Osmanlı Devleti'nde güvenliklerinin sağlam olmadığını düşünen Yahudiler, Fransız Devrimi'nden sonra Batı'da gittikçe özgürleşen Diyaspora ile ilişkilerini geliştirerek, uluslarası bir güvence elde etmeye çalışmışlardır, ayrıca 1826 yılında güçlü ailelerini yitiren Yahudi cemaati öndersiz kaldığından ön plana önemli başka ailelerin çıkmasına neden olmuştur. Bu ailelerin başında Camondo ailesi yer almaktadır (Timur, 1990).

Abraham Salomon ve Isaac Camondo'nun kurdukları banka hızla ilerleyişini sürdürmeye devam ederken, 5 Eylül 1832'de Isaac Camondo vebadan ölmüştür. Tüm servet ve iş idaresinin kardeşi Abraham'a kalması ve 1826 yılında yaşanan Yahudi cemaatinin önde gelen ailelerin kırımından sonra Abraham Salomon Camondo Yahudi cemaatinin en nüfuzlu kişisi haline gelmiştir.

Şekil 3.4 Abraham de Camondo (Kamondo Han)

Şekil 3.5 Abraham Salomon Camondo ve Nissim Camondo (http://www.lesartsdecoratifs.fr)

Abraham Salomon Camondo, Camondo Ailesi'ni, hem mali yönden hem gayrimenkül yönünden bir imparatorluk kurup, yönetmeye başladı. Kırım Savaşı sırasında savunma gereksinimleri ve sonrasında vergiler, gümrükler ve tekeller garantisiyle Osmanlı Devleti'nin bankerliğini yaparak daha da zenginleşmiştir. Baron Hirsch, Reşit Paşa gibi önemli kişilere de sarraflık yapmıştır. Abraham Salomon Camondo hem Abdülmecit'in hem de Sultan Abdülaziz'in maiyetinde önemli bir nüfuza sahip olmuştur. Abraham Salomon Camondo'nun oğlu Salamon Raphael babasının işleriyle ilgilenmemiştir ve tarih sayfalarında pek iz bırakmayan, silik bir kişi olarak geçmiştir.

Abraham Salomon Camondo'nun torunları Abraham de Camondo ve Nissim de Camondo büyükbabalarının bankasına katılmışlar ve Abraham de Camondo kısa zamanda bankanın başına geçmiştir ve çoğu kez de aynı adı taşıdığı büyükbabasıyla karıştırılmıştır.

1863 yılında Bank-ı Osmani-i Şahane'nin (Osmanlı Bankası) kurulmasının ardından rakip olarak Galatalı bankerler 1864 yılında 2 milyon sterlin sermayeli Osmanlı İmparatorluğu Şirket-i Umumiyesi'ni (Societe Generale de l'Empire Ottoman) kurdular (Şeni,1997,s.40). Zengin, güçlü ve tecrübeli bankerleri bir çatı altında toplayan ve Osmanlı devletinin üst düzey yöneticileriyle ilişkilerde aracı olarak kullanmak için kurulan bankanın sermayedarları arasında Osmanlı Bankası, Abraham de Camondo, çoğu Rum Ortodoks olan, Zoğrafoslar, Zarifiler, Ralliler, Baltacılar bu ortaklığın içinde yer almaktaydılar.

3.1.2 Camondo Ailesi'nin Paris Yaşantısı

19.yüzyılın 2.yarısında saray yalnızca özel sarraflarından borç para almakla kalmadı, yabancı bankalardan da borç para aldı. Babıali'nin dış borçlanmaya yönelmesi iç finans kurumlarını göz ardı etmesi üzerine bankanın dış bağlantıları olması gerekliliğine inanan Abraham de Camondo ve Nissim de Camondo Paris'e yerleşmeye karar vererek, Camondo Bankası'nın merkezini 1869'da Paris'te Rue Lafayette'e taşıdılar.

İstanbul'da ki banka da bir şube olarak varlığını sürdürdü. Bankanın yönetimi için önce Nissim de Camondo, ardından Abraham de Camondo Paris'e geldiler.

Paris finans dünyasındaki başarıları Camondo ailesinin İstanbul'daki işlerine olan ilgilerini azaltmamıştır. Ailenin İstanbul'da ki bankacılık ve gayrimenkül işleri I.Camondo Bankası'nın vekili Fernandez ve Veneziani tarafından yönetilmeye devam ettirilmiştir.

Abraham Salomon Camondo 1873'de öldü ve Osmanlı hükümetinin talimatıyla görkemli bir cenaze töreniyle İstanbul Hasköy mezarlığında önceden inşa ettirdiği mermer anıt mezarda toprağa verildi (Şekil 3.6). Abraham Salomon Camondo çok sevilen ve sayılan biri olmasından ötürü cenaze töreninde İstanbul ve Yahudi cemaati yas tutmuştur. Borsa ve finans kuruluşları tatil edilmiş, Galata ve Haliç esnafı dükkanlarını kapatmıştır. Saray bandosu ve arkasından devletin önde gelenleri, diplomatlar, dini liderler ve halk cenazeye eşlik etmiştir.

Şekil 3.6 Abraham Salomon Camondo'nun E5 Yolu Üzerindeki Anıt Mezarı, 2009.

Abraham de Camondo'nun kızı Clarisse ile evlenen Mösyö Leon Alfassa, Camondo ailesine girdikten sonra I.Camondo Bankası'nın yetkili yöneticisi olmuştur; ancak bu çok uzun sürememiştir. Borsa çevresinde riski yüksek işlere girmiş ve bunun sonucunda 1855 yılında Paris borsasında büyük bir borç bırakarak batmıştır. Bu olay Camondo ailesinin saygınlığını ve itibarını önemli derecede azaltmıştır. Leon Alfassa aileye bir mektup bırakarak, kaçmış; daha sonra ortaya çıkmıştır. Abraham de Camondo ve Kont Isaac borçları ve olayı kapatmaya çalışmışlardır. Bu olayda Leon Alfassa'nın eşi Clarisse'in ruh hali oldukça bozulmuştur. Clarisse bir yandan babasının sessiz hiddetlerine, bir yandan borçlarını istemeye eve gelen simsarlara, bir yandan gazetelerdeki haberlere göğüs germeye çalışmıştır. Olaylar sonucunda Clarisse vesayet altına alınması gereken bir duruma gelmiştir. Camondo ailesi bu olaydan sonra eski güçlerini kaybetmişlerdir. Artık konaklarında davetler, av partiler düzenlenmez olmuştur (Şeni ve Le Tarnec, 2000).

Geleneksel Yahudi düşmanlığı Fransa'da da yüzyılın sonuna doğru gittikçe şiddete de başvurarak artmaya başlamıştır. Edouard Drumont bu hareketin önde gelen sözcülerinden biri olmuştur. Bu konu üzerine Yahudileri yeren bir kitap yazmış ve oldukça ilgi görmüştür. Kitapta Rotshildlerden ve Camondolardan da sıkça bahsedilmiştir.

Abraham Salomon Camondo'nun ölümünden sonra, 1889 yılında ise Nissim de Camondo akciğer iltihabından, ardından aynı yıl ve aynı hastalıktan Abraham de Camondo yaşamını yitirmiştir. Fransa'da doğup büyümüş Camondo kuşağı ailenin esas ilgi alanı bankacılık yerine sanata yönelmişlerdir. Abraham de Camondo'nun oğlu Isaac de Camondo, İstanbul'un ona ağır bir iş olarak gelmesi ve o konuda tasarrufa gitmesi, İstanbul ile ilişkilerini sonlandıracak bir süreç başlatır. Isaac de Camondo İstanbul'da ki işlerin başındaki müdürlerle bağlantı kursa da, yeni işlere girmeyi tercih etmemekte, risk almaktan kaçınarak servetini korumayı düşünmektedir.

Isaac de Camondo, babasının ölümünden sonra Hasköy okuluna yardım yapmaya son vermiştir. Bu dönemde Felek Sokak üzerinde bulunan Alliance Universelle Israelite'in kiraladığı Alliance Galata erkek okulu kirayı ödemekte zorlanmaktadır. Bundan dolayı okulun başında bulunan Isaac Fernandez, Isaac de Camondo'ya çektikleri zorlukları dile getiren ve kirada indirim yapılmasını talep eden bir mektup yazmıştır. Bu okulu aile büyüklerinin beraber kurduklarını, onların bu hayırseverliğini yaşatmak kendi görevleri olduğundan bahsetmektedir. Isaac de Camondo bu mektuba olumsuz cevap vermiştir. Evi, okula kiraya vermekteki amacının hayırseverlik değil ticari amaçlı olduğunu dile getiren bir mektup yazmıştır (Şeni ve Le Tarnec, 2000).

Isaac de Camondo, ailenin bu zamana getirdiği bankacılık, hayırseverlik, evlilik kurumuna ve Yahudiliğe yakın durmamıştır. 1894'te finans faaliyetlerini sonlandırmak istemiş ve İstanbul'daki I.Camondo Bankası kapatılmıştır, yalnızca gayrimenkül yönetimiyle yetinilmesine karar vermiştir. O zamana kadarki kendini, belirsiz ve kronik bir şekilde hissettiren İstanbul'dan el çekme operasyonu resmileşmiştir. Evlenmeyen Isaac de Camondo'nun arya sanatçısı Lucy Berthlet'ten Jean ve Paul adında iki oğlu olmuştur, ancak Isaac de Camondo ne evlenmiş ne de çocukları nüfusuna geçirmiştir.

Nissim de Camondo'nun oğlu, Moise de Camondo Irene Cahen(d'Anvers) ile evlenir ve Nissim ve Beatrice adında çocukları olur. Moise de Camondo, Isaac de Camondo ile birlikte bankacılık işlerini yürütüp, bir yandan Sırbistan konsolosluğu görevini üstlenmiştir ve rahat, sosyetik bir yaşam sürmekteydiler. Ancak atlarına bakmak için alınan İtalyan seyis Kont Sampieri'ye tutulan İrene, olayın ortaya çıkması üzerine evi terk eder ve çift 1897 yılından itibaren ayrı yaşamaya başlar 1902 yılında olaylı bir şekilde boşanırlar. Moise de Camondo boşanabilmek için; İtalyan kanunlarının daha tutucu olmasından ötürü, İtalyan tabiyetinden Fransız tabiyetine geçmiştir (Şeni ve Le Tarnec, 2000).

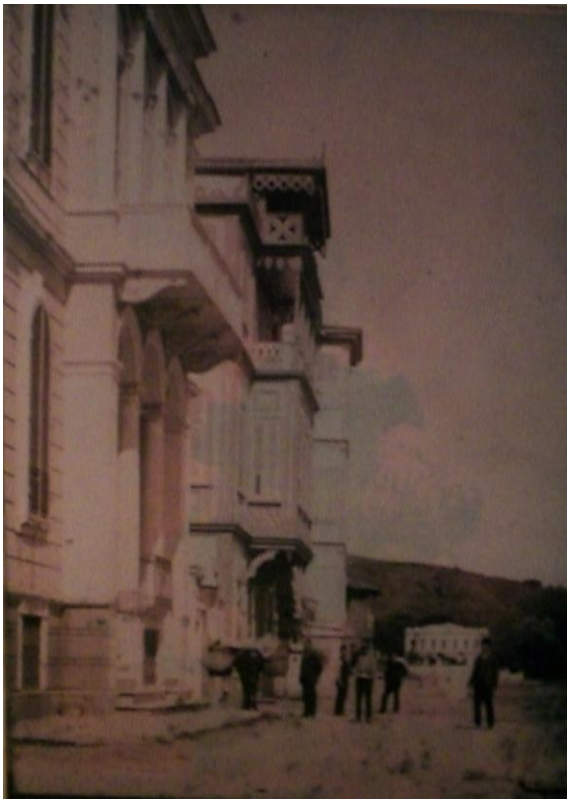

Şekil 3.7 Moise de Camondo ve oğlu Nissim de Camondo, 1916 (Nissim de Camondo Müzesi, Paris).

Moise de Camondo, kuzeni Isaac de Camondo gibi belli bir süre sonra bankacılıktan uzaklaşmış, yeni işlere girmekten kaçınmış ve var olan servetini korumayı amaçlamıştır. Hatta Türkiye'deki gayrimenkülleri bir sorun olarak görmüştür. 1908'de oğlu Nissim'i de alarak Türkiye'ye gelmişlerdir. Ülkeye onu bağlayan manevi bir bağ kalmadığı gibi uzak bir ülkeye

gelmiş bir yabancı gibidir. Türkiye'ye geldiklerinde Tarabya'daki yazlık köşklerinde kalmışlardır. Bu ziyaretteki bir diğer amaç Nissim'i gayrimenkül işlerine alıştırmaktı. Ancak bu ziyaret Nissim'in ilk ve son gelişi olmuştur (Şeni ve Le Tarnec, 2000).

I. Dünya Savaşı döneminde, Moise de Camondo'nun oğlu Nissim de Camondo'da savaşta başçavuş yardımcısı olarak yer almaya başlar. Bir tarafta Almanya, Avusturya, İtalya; diğer tarafta Rusya, Fransa, Büyük Britanya yer alır. Savaşın ilerlemeye başlaması ile Moise de Camondo ve kızı Beatrice Fransa'nın güneyindeki Arcachon'a sığınırlar. 1915 yılında savaşa Türkiye, Bulgaristan, İtalya da katılır. O dönemde Nissim de Camondo da asteğmenliğe terfi etmiştir. 1916 yılında da Nissim de Camondo savaş pilotu olmuştur. Ancak Eylül 1917' de Alman saldırısında uçağı düşer ve ölür.

Şekil 3.8 Tarabya'daki Camondo Yaz Köşkü (Naim Güleryüz Arşivi).

Nissim de Camondo'nun ölümünden sonra Moise de Camondo; Leon Piperno'ya bir mektup yazarak yurtdışındaki banka ve menfaatlerinin özellikle gayrimenküllerinin tasfiyesini istemiştir.

1918'de savaş sona erdikten sonra, Moise de Camondo'nun kızı Beatrice de Camondo, önemli bir aileden gelen Leon Reinach ile evlenmişti. Leon Reinach, edebiyat doktoru ve enstitü üyesi olan Theodore Reinach'ın oğludur. Leon Reinach ticaret ve iş dünyasından uzak deneyimsiz biriydi. Ancak bu durum Moise de Camondo'yu rahatsız etmemiştir. Beatrice ve

Leon'un Fanny ve Bertrand isimlerinde iki çocuğu olur. Beatrice sosyeteden uzak, sade ve tutkusu olduğu binicilikle hayatını geçirmektedir. 1936 yılından sonra Almanya'da Nazilerin Yahudilere zulmü başlamıştır. Bu zulümden kurtulduklarını sanarak birçok Yahudi önce Fransa'ya sığınmıştır. Ancak bu durum giderek daha çok yeri etkilemeye başlamıştır.

Beatrice ise tüm bu yaşananları umursamazlıkla karşılamaktadır. Ancak Beatrice kardeşinin vatan için ölmesi, amcası Isaac ve babası Moise de Camondo'nun Fransa'ya karşı cömertliği ve kendisinin Fransız olmasından ötürü bu olaylara karşı tepkisiz kalmıştır. Ayrıca kendini artık Yahudi hissetmeyen Beatrice 1942'de Katolik olur (Şeni ve Le Tarnec, 2000).

2. Dünya Savaşı yıllarında Beatrice ve ailesi kenti terk etmeden Paris'de yaşamaya devam etmiştir. Ayrıldığı eşi Leon Reinach, Nazi tehlikesini fark ederek İspanya'ya kaçabilmek için Pau'ya gitmiştir. 1942 yazında Beatrice ve çocukları önce Drancy'deki Almanlar'ın yetki alanında, Fransızlar tarafından korunan, her köşede gözetleme kulelerinin olduğu, U planlı, ortasında büyük bir avlusu bulunan, sıvası bile yapılmamış olan yapıya getirilmişlerdir. Leon Reinach da tutuklanarak buraya getirilmiştir. Buradayken Beatrice ve ailesi paralarını kullanarak dışarısıyla iletişim kurabilmişlerdir. Kampın idaresi, 1943'te Almanlara geçtikten belli bir süre sonra Leon Reinach ve çocukları Auschwitz toplama kampına gönderilirler, ardından 1944'te Beatrice de toplama kampına gönderilir. Beatrice, Leon, Fanny ve Bertrand geri dönemezler ve onlardan bir daha haber alınmaz. Böylece Camondo Ailesi'nin soyu bu olayla acı bir şekilde tükenmiş olur.

Camondo ailesinin serveti ise, Moise de Camondo'nun eski eşi Irene Cahen d'Anvers'e kalmıştır. Ondan da kızına kalmıştır ve o bu serveti dikkatsizce harcamıştır (Assouline, 1998).

Camondo ailesinde yeni gelen her nesil özgün kimliğini oluşturan öğeleri terk etmiştir. Abraham de Camondo ve Nissim de Camondo'nun İstanbul'da sergiledikleri hayırseverlikler, her yönden katkıları ve cemaatiçi dayanışmanın ötesine geçmiş bir yardımseverlikte bulunmuşlardır. Paris'e taşındıktan sonra bunları göz ardı ederler ancak İstanbul'dan uzak kalıp Şark'tan kopsalar da Yahudilikten kopmamışlardı. Hayırseverliklerini hem dinsel ve evrensel anlamda gerçekleştirmişlerdir. Eğitime de önem vermişlerdir. Ancak oğulları Isaac ve Moise sanat ve sanatçılığa ilgi duymuşlardır. Bankayı terk etmişler, işlere ilgi göstermemişlerdir. Camondo ailesinin Camondo kimliği, Paris'e yerleşmelerinden sonra önemli ölçüde azalmıştır ve Camondo ailesi 1944 yılı itibariyle de tamamen yok olmuşlardır (Timur, 1990).

3.2 Camondo Ailesi'nin Kültür ve Mimarlık Ortamına Katkıları

3.2.1 Camondo Ailesi'nin İstanbul Kültür ve Mimarlık Ortamına Katkıları

Tanzimattan önce gayrimüslimler ile Müslüman halk aynı haklara sahip değillerdi. Abraham Salomon Camondo eşitliğe doğru atılan bir adım olan tanzimata oldukça ilgi göstermiştir. Avrupalı Yahudilerce bu özgürleşme hareketi Fransız ihtilali çerçevesinde değerlendiriliyordu. Abraham Salomon Camondo'yu bu şekilde davranmaya iten sebepler ise; finansal olmaktan çok siyasi ve kültürel kaynaklıdır (Şeni ve Le Tarnec, 2000).

Tanzimat'ın mimarları Reşid, Ali ve Fuad Paşalardır. Abraham Salomon Camondo ve torunları bu paşaların danışmanları ve bankerleri olarak sürekli yanlarında olucaklardır. Ortak hedefleri tanzimat zihniyetinin temelini oluşturan yenilik düşüncesi düşmanlığının üstesinden gelmekti. Abraham Salomon Camondo özellikle Ali ve Fuad Paşa'yla güven ve minnettarlığa dayalı bir ilişki kuracaktır.

Osmanlı devletine ve sarayına büyük hizmetlerinden dolayı Nişan-ı İftihar ve Mecidiye nişanlarıyla onurlandırılan Abraham Salomon Camondo Avusturya İmparatoru Franz-Jozef'in düğününden dolayı İstanbul Avusturya kolonisini temsilen Viyana'ya giden heyete başkanlık etmiş ve imparator tarafından kendisine şövalye unvanı verilmiştir (Güleryüz, 2003).

Şekil 3.9 19. Yüzyıl Sonunda Pera (Alman Arkeoloji Enstitüsü).

18.yüzyıl sonu ve 19.yüzyıl boyunca, Osmanlı devleti içinde ve dışında yaşamış olan Camondo ailesinin de içinde bulunduğu bankerler, yalnızca bankerlik ve sanayi gibi ekonomi alanlarıyla uğraşmadılar. Birçok alanda hayırseverlikte bulundular; okullar, hastaneler, fabrikalar, hanlar yaptırdılar, sanata ve sanatçılığa önem verdiler.

Camondo ailesi 19. Yüzyılda Galata'nın, Pera'nın ve İstanbul'un kentsel değişiminde önemli rol oynamışlardır.

3.2.1.1 Mimari

Camondo Ailesi'nin kurucularından Abraham Salomon Camondo ve torunları, mali alandaki etkinliklerine paralel olarak mimari anlamda da önemli faaliyetlerde bulunmuşlardır.

Abraham Salomon Camondo, yabancıların toprak sahibi olamadıkları bir dönemde gayrimenkül imparatorluğu kurmuştur. Onun bu alandaki başarısı dikkat çekicidir. Öncelikle katı olarak adlandırılan bu yönetmeliğin kaçamak yollarını bulmak için, mülklerini Osmanlı devletindeki dostlarının zorlaması sayesinde belirli adlar altında kaydettirmekle yetinmişti (Şeni ve Le Tarnec, 2000). Daha sonra bu yöntem yerine; bakanlar ve sadrazamlar nezdinde onların sürekli bankacısı olmak için nüfuzunu kullanmaya başlamıştır. Böylece Abdülaziz'den diğer yabancılara yasak olan şeyi kendisine izin veren fermanı elde etmiş oldu. Tarihçi Avram Galante, bu fermanın Abraham Salamon Camondo'ya değil; torunu Abraham de Camondo'ya mülk edinme hakkı tanıdığını yazar. Fermana göre '' Başkalarına emsal teşkil etmemek kaydıyla, Abraham Salomon Camondo torunu, Salomon Raphael oğlu Camondo kontu Abraham de Camondo'ya bu bir örnek oluşturmasa da yabancılara yasak olan mülk edinme hakkı verilmiştir.'' Bu şekilde padişah ve sarrafı birleştiren ilişkinin gücü gözlenmiştir.

Abraham Salomon Camondo ve torunları ülkenin çeşitli yerlerinde, özellikle İstanbul'da Beyoğlu ve Galata çevresinde çok sayıda gayrimenkül edinmişlerdir. Nissim de Camondo Müzesi kayıtlarındaki 1889 tarihli Camondo Ailesinin gayrimenkül listesine göre Galata ve Pera'da konutlar, hanlar, mağazalar, tiyatro, okul, tuğla fabrikası, Narlı'da zeytinlik, Çorlu'da çiftlik, Büyükada, Çamlıca, Büyükdere ve Yeniköy kıyılarında konutlar, iki sinagog ve daha pek çok yapı kaydı görülmektedir. Bunlardan bazılarının I. Camondo Bankası'ndan alınan ve ödenmeyen borçların karşılığında ya da ipoteği kaldırılamamış binalardan olduğu düşünülmektedir. Ancak Galata ve Pera çevresindeki yapıların bulundukları konum ve dağılım çerçevesinde incelendiğinde bu durumun önceden planlanmış uzun vadeli bir stratejinin varlığını düşündürmektedir.

3.2.1.2 Belediye

19. yüzyılın ortalarında, gelişmekte olan İstanbul için Babıali bir belediye reformu yapmaya karar verir. 1855 yılında İntizam-ı Şehir Komisyonu kurulur. Komisyon on üyeden oluşur ve o on üyeden biri Abraham Salomon Camondo'dur. Komisyonun ele aldığı ilk bölge Galata, Pera, Tophane bölgeleri olmuştur. İlk müdahale olarak hanların inşasına önem verirler, Abraham Salomon Camondo hanların inşaatı için bir kısmı faizsiz olmak üzere kredi açar.

Komisyon kentin alt yapısı içinde çalışmalar yapıp, daha kullanışlı hale getirmeye çalışır. Kaldırımlar yapılır, sokaklar onarılıp ışıklandırılır. İstimlaklar, yıkımlar, inşaat çalışmaları birbirini takip eder. Komisyonun çalışmaları 1865 yılına kadar sürer ve on yıl sonunda pilot bölge yeni bir görünüm kazanır (Şeni ve Le Tarnec, 2000). Gelişen bankacılık sektörüyle birlikte 1865 yılından sonra yeni bankalar Galata'nın güneyine Felek ve Kürekçiler Sokakları arasına konumlanmıştır. Camondo ailesinin de birçok yapısı bu bölge içinde yer almaktaydı. Hanlar, hamamlar, merdivenler, sokaklar ile Camondo ailesinin izlerini taşımaktadır.

Abraham Salomon Camondo'nun şehirleşme hareketindeki etkileri ile banka sektörü arasındaki ilişki örneği diğer ülkelerde de pek çok kez görülmüştür. Bankerlerin işlerindeki artış ile şehre vurdukları damgada etkisini arttırmıştır. Bankerlerin gelişeceğini ve ilerleyeceğini düşündüğü değerli bir semti seçmelerinin ardından semtin değerinin daha da çok arttığı görülmüştür. Bu durum Paris'teki banker Rotschild ailesinde de gözlenmiştir. Camondo ailesinin katkılarının Rotschild ailesinin katkılarına ve yaşam tarzına benzetildiğinden Camondo ailesine Doğu'nun Rotshild'i denilmiştir (Güleryüz, 2003).

3.2.1.3 Sosyal Yaşam

19. yüzyılın ilk yarısında Osmanlı Yahudileri henüz modern eğitimden uzak ve taassup içinde bulunmaktaydı. Dil ve din ayrımı yapamadan yeni bir dil öğrenmenin başka bir dine geçmek olduğunu zannediyorlardı.

Alliance Universelle Israelite başkanı İsidore Loeb, 1854 yılında İstanbul Yahudi cemaatinin eski haşmetini kaybettiğini, gün geçtikçe fakirleştiğini; bir zamanlar yüksek mevkilerdeki yerlerine artık Rum ve Ermenilerin geçtiğinden bahsetmektedir. Bu durumun kültür yokluğundan ve cemaatin öndersiz kaldığından kaynaklandığından yakınmaktadır.

II. Mahmut döneminde Yahudi cemaatinin önemli ailelerinden; Acumanlar, Gabbaylar, Karmonalar gibi ailelerin yok edilmesinden sonra, öndersiz kalan Yahudi cemaatinin başına geçen Abraham Salomon Camondo, otoriteyi ele alarak toplum sorunları üzerine eğilmiştir.

Şekil 3.10 Hasköy'deki La Escola, 1995 (Naim Güleryüz Arşivi).

Hastalar, muhtaçlar, özürlüler için fonlar tesis ederek sefaletle savaşmaya gayret ederek, değişik yerlere sinagog ve yesiva adı verilen Yahudi okulları kurmuştur (Rodrıgue, 1997).

Abraham de Camondo cemaatinin bulunduğu kültür ve eğitim durumunu düzeltebilmek için Avrupa ile temas halinde bulunuyordu. Paris'te bulunan Rotshild ailesi de Doğu Yahudilerini kalkındırma projeleriyle uğraşmaktaydılar, ailenin temsilcisi Albert Cohn 1854 yılında İstanbul'u ziyaret ettiğinde Camondolarla görüşür ve beraber Hasköy'ün Piri Paşa Mahallesi'nde batı eğilimli bir okul açarlar (Şekil 3.9).

La Escola diye anılan okulun müdürlüğüne modern eğitimci Benoit Brunswick atanır. Okulda İbranicenin yanında Türkçe ve Fransızca eğitimi verilmekteydi. Bu durum bazı fanatik hahamları harekete geçirmiştir. O dönemde banka için İstanbul'da bulunan Rotshild'in oğlu Alphonse da Yahudi cemaatinde çıkan sorunlarla ilgili toplantıya çağrılmıştı. Toplantıda Alphonse'un da desteğini alan Abraham de Camondo, dini eğitimin zayıflamaması için okul yönetimi ve eğitim programında belirlenen önlemleri uygulayacaktı. Tüm bu engellemelere ve kısıtlamalara rağmen olumlu bir yolda ilerleyen yeni eğitimin başarısından tedirgin olan ve görüşlerini değiştirmeyen kısır görüşlü hahamlar ''Din elden gidiyor, çocuklarımız Hristiyanlaştırılıyor.'' diyerek olay çıkartmaya ve halkı kışkırtmaya başladılar. Camondo ve aydınlar, hahambaşı Yakup Avigdor'un desteğiyle direnmeye çalışıyorlardı. Tutucuların

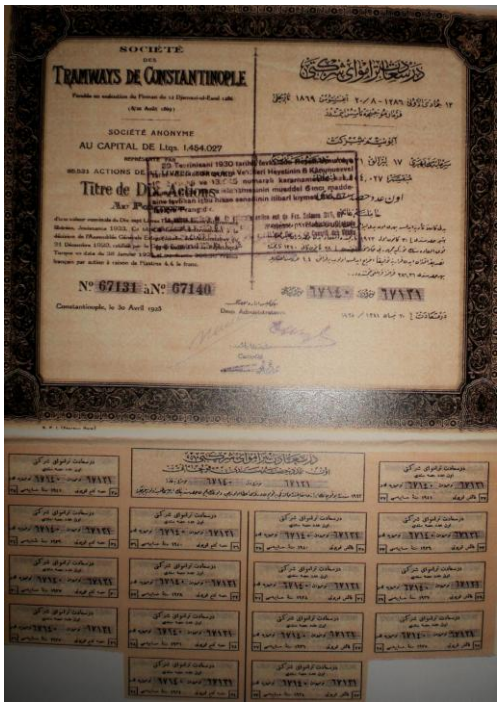
elebaşı İsaac Akrişi, Salomon Kamhi ve yandaşları; Abraham de Camondo'nun Yeniköy'deki yalısına denizden kayıkla yaklaşarak yalıya girmiştir. Abraham de Camondo ve misafiri Fuat Paşa gürültüyü duyup gelince, Isaac Akriş Camondo'ya dönerek kendisini aforoz ettiğini söyler. Olay karşısında Fuat Paşa tutucu grubu Eyüp'teki İplikhane'ye hapsettirir. Olayın Hasköy'de duyulmasından sonra ayaklanan gericiler, Haliç'ten Eyüp Camii'ne geçmekte olan Sultan Abdülaziz'in yolunu kesip, Akriş'in affedilmesini isterler. Konuya tam vakıf olamayan padişah Akriş'i affeder. Olay üzerine şımaran Akriş Avigdor Abraham de Camondo'nun cemaat yönetiminden kovulmasını ister, Fuat Paşa orta yolu bulmaya çalışır. Ancak devam eden baskılar sonucu Abraham de Camondo görevinden uzaklaştırılır, Hahambaşı Avigdor da istifa eder. Abraham de Camondo bu mücadele sonrası Camondo Bankası müdürlerinin kurduğu İstanbul İtalyan Yahudi Cemaati destekleyicileri arasında yer almıştır.

Abraham de Camondo Paris'e taşındıktan sonra da Hasköy'deki okulun gelişimiyle ilgili İstanbul ile irtibatına devam etmiştir. Abraham Salomon Camondo'nun bunu yapmasında tek neden dindaşlarının eğitimi değildi, misyonu siyasiydi; Osmanlı reformlarının izinde ilerleyip Türkiye'deki Yahudilerin ve onlarla birlikte bütün Osmanlının vatandaşlık statüsüne ulaşmayı hedeflemiştir (Şeni ve Le Tarnec, 2000).

Yakın zamana kadar ayakta duran Hasköy'deki okul yapısı, günümüzde yerinde bulunmamaktadır ve yıkılmıştır.

Camondo ailesi kentin taşımacılık ağının geliştirilmesi amaçlı da önemli rol oynamıştır. Abraham Salomon de Camondo, Marmara ve Boğaziçi'nde vapur seferleri düzenlenmesi amacıyla Valide Sultan ve Sadrazam Mustafa Reşit Paşa'nın da aralarında bulunduğu bazı nazırlarla 1851'de kurulan ülke için hayırlı bir girişim olarak görülen yarı kamu kuruluşu olan Şirket-i Hayriye'ye ortak olmuştur (Çelik, 1998).

Vapurlar Asya ve Avrupa arasındaki trafiği oldukça kolaylaştırmışlardır. Bunun dışında 1869'da Abraham Salomon de Camondo'nun torunları toplu taşımacılık üzerinde çalışmışlardır. Abraham de Camondo 1870'de Rum finans grubu ve Osmanlı Bankası ile İstanbul'a ilk raylı kentsel taşımacılığı getiren Dersaadet Tramvay Şirketi'nin de kurucuları arasında yer almıştır (Güleryüz, 2003). Abraham de Camondo mektuplarında vagonların verimsizliği ve araçların kullanımının faydalarının zamanla daha iyi anlaşılıp, alışkanlık halini alıcağını ifade etmiştir. Bu sistemin daha iyi gelişmesi için Parisli bir mühendisi, İstanbul'da vagon imalathanesi olabilecek bir tamirhane kurmakla görevlendirmiştir.

Şekil 3.11 Dersaadet Tramvay Şirketi'ne ait hisse senedi, 1923 (Osmanlı Bankası Arşiv ve Araştırma Merkezi).

3.2.1.4 Sanat

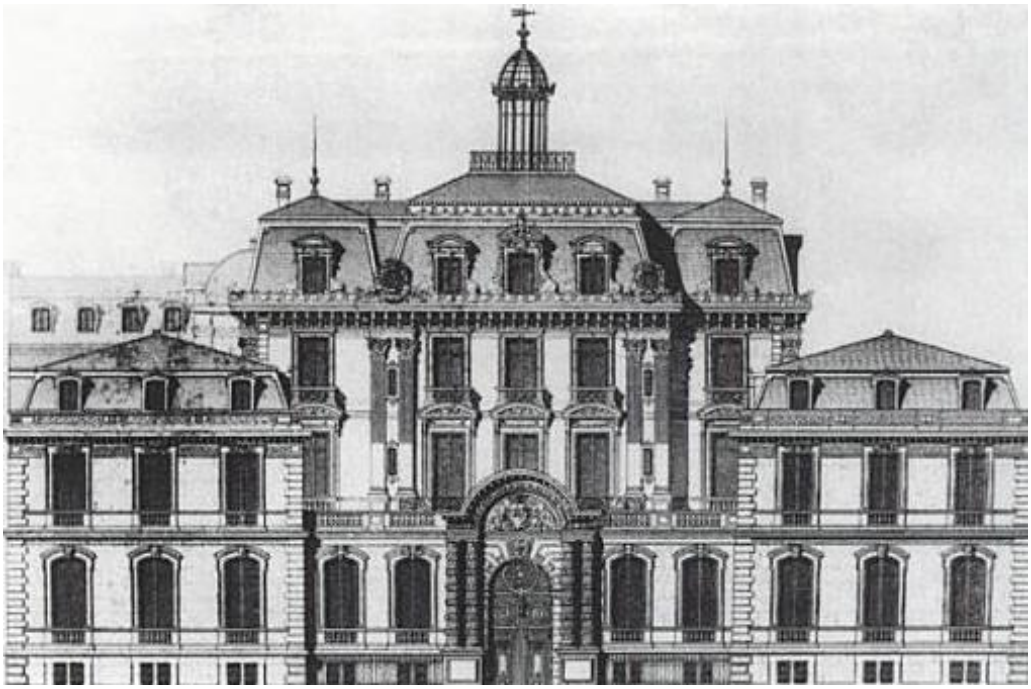
Camondo Ailesi ekonomi, toplum ve eğitime verdikleri önem gibi kültür ve sanata da önem göstermişlerdir.

İstanbul'da 1860 yıllarının sonuna doğru, sosyetenin de uğrak yeri olan Galata'da bulunan American Alcazar (Alcazar d'Amerique) Tiyatrosu Camondo ailesi tarafından yaptırılmıştı. O dönemde bulunan sayılı tiyatrolar arasında yer alan American Alcazar Tiyatrosu Camondo ailesinin sanatsal alanda İstanbul'a bıraktığı izlerin başında gelir. Ailenin İstanbul'da bulunan yapılarının içinde ki dekorasyon sanat değeri olan mobilyalardan oluşmaktaydı.

3.2.2 Camondo Ailesi'nin Paris Kültür ve Mimarlık Ortamına Katkıları

1869 yılında, Paris'e taşınan Nissim de Camondo ve Abraham Behor, Monceau Sokağı 61 ve 63 numarada birbirine komşu dört bin metrekarelik bir araziyi satın aldılar. 63 numaralı arazide halihazırda bulunan konağa Nissim de Camondo ve ailesi yerleşti. 61 numaralı boş araziye de Abraham Behor, mimar Denis-Louis Destors'a bir konak yaptırdı.

Yapıda dönemin önemli mimari akımlarından olan eklektisizm üslubu kullanılmıştır. Denis-Louis Destors'un idaresinde, avlu ve bahçesi bulunan bir ana konut ve Monceau Sokağı'nca uzanan, Petit Hotel adı verilecek olan bir bölümden oluşmuştur (Bedoire, 2003).

Şekil 3.12 Monceau Sokağı 61 Numaralı Camondo Malikanesi, 1880 (The Jewish contribution to modern architecture).

Şekil 3.13 Hotel de Camondo Ön Cephesi, Paris, 2010 (Monceau Sokağı 61 Numaralı Camondo Malikanesi) (http://www.meilleursagents.com).

Şekil 3.14 Hotel de Camondo Giriş Kapısı, Paris, 2010 (Monceau Sokağı 61 Numaralı Camondo Malikanesi) (http://www.meilleursagents.com).

Yapının cephesi üzerinde Roma imparatorlarının portrelerinin işlendiği iki kanatlı kapının süslediği ana giriş, kemer aynasındaki bezemeleri ve madalyonda Abraham de Camondo'nun baş harfleriyle yapı ihtişamını sergilemektedir (Şekil 3.13) . Bir süre sonra da Abraham Behor ve Nissim de Camondo'nun kardeşi Rebecca Halfon ve ailesi 60 numaralı konağa yerleşmiştir (Şeni ve Le Tarnec, 2000).

19.yüzyılın sonunda parkın çevresinde semt zengin bankerlerin gösterişli konakları ve yaşam biçimlerine ev sahipliği yapmaya başlamıştır. Bu yaşam biçimine kısa sürede ayak uyduran Camondo ailesi taşrada Paris'in önemli ve zengin ailelerinden, Rotshild ailesinin yanında aldıkları arazi; burada düzenledikleri av partileri, operalarda, at yarışlarında, borsada bilinen ve tanınan şahıslar arasına girmeyi başardılar. Abraham Salomon Camondo da 1870'de ailesine katılarak Paris'e taşındı. Camondo ailesi yazları Paris'i terk ederek Vichy ya da Contrexeville'ye gidiyorlardı. Av mevsimi olan Ekim ayında ise Cote d'Azur'da bulunmak için Nice'te bir villa almışlardı. Eşrafa dahil olma göstergesi olduğu kadar cemiyetle bütünleşme faktörü olan avı ve dostlarını ağırlamak için 1880 yılında Saint-Ouen şatosunu kiralamışlardır.

1889 yılında ise Nissim de Camondo ve Abraham Behor Camondo yaşamını yitirmiştir. Nissim de Camondo ve Abraham Behor Camondo'dan sonra gelen, Fransa'da doğup büyümüş Camondo kuşağı ailenin esas ilgi alanı bankacılık yerine sanata yönelmişlerdir. Abraham Behor'un oğlu Isaac de Camondo, risk almaktan kaçınarak servetini korumayı hedefleyerek, bu dönemde Monceau Sokağı 61 numaralı aile malikanesini satmıştır ve 1893'de malikane içindeki her şey müzayede ile satılmıştır. Malikaneyi zengin bir çikolatacı olan Gaston Menier satın alır. Giriş kapısının önündeki madalyona da kendi baş harflerini yerleştirir.

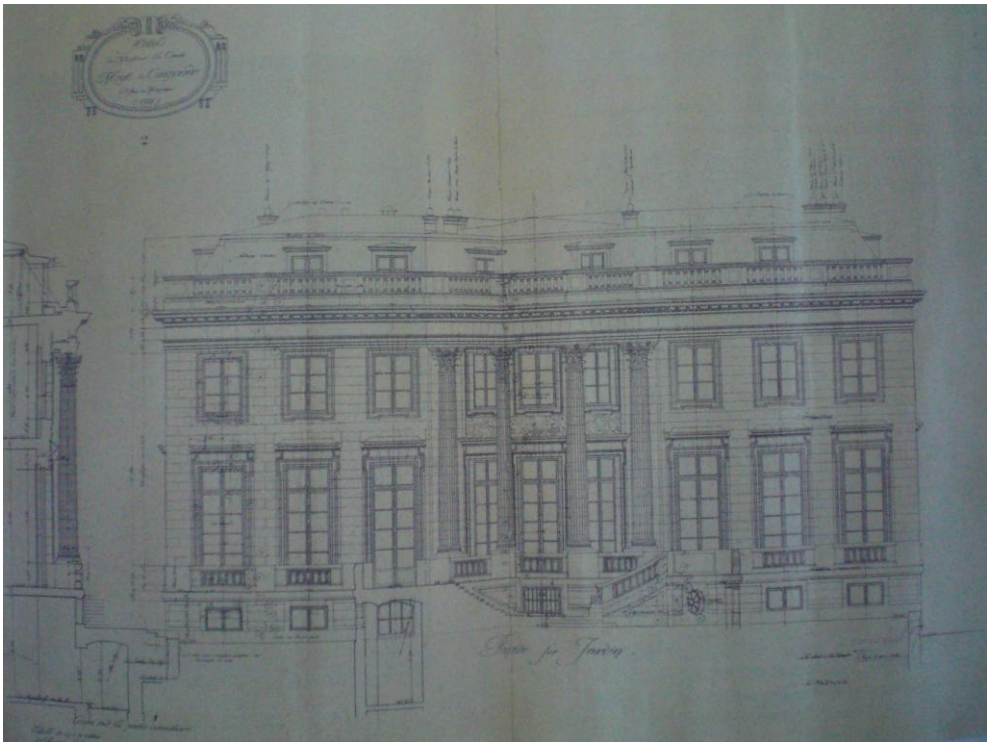
Şekil 3.15 Hotel de Camondo Giriş, Paris, 2010 (Monceau Sokağı 61 Numaralı Camondo Malikanesi) (http://www.meilleursagents.com).

Isaac de Camondo sanatın değişik dallarına ilgi duymuştur. Eklektisizm başta olmak üzere, Japonculuk, empresyonizm, koleksiyonculuk uğraşlarının arasında yer almıştır. Ancak bunların dışında müzik te Isaac de Camondo'nun tutkusu olmuştur ve bestekarlık yapmıştır.

Isaac de Camondo Bizans, Ortaçağ, Rönesans eserleri, 17. yüzyıl ve 18. yüzyıl seramikleri, mobilyaları ve 18. yüzyıl tablolarından oluşan 804 parçalık bir koleksiyon oluşturmuştur. 1908'de yaptığı vasiyetle tüm eserlerini Louvre Müzesi'ne bağışlamıştır, 1911'de ölümünden sonra vasiyeti gerçekleştirilmiştir.

Nissim de Camondo'nun oğlu Moise de Camondo, kuzeni gibi banka ve yardım işleri yerine sanat ve koleksiyonculuk gibi alanlarla ilgilenmiştir.

Moise de Camondo Paris, Aumont'ta 19.yüzyıla ait eski bir derebeyi malikanesinin harabesi üzerine inşa edilen tuğla ve taştan yapılmış sivri çatılı bir şato satın alır. Ev içinde modern dekorasyonlar yaptırdı; banyo, kalorifer yerleştirilip telefon ve elektrik içinde sistem kurdurdu. Moise bir yandan koleksiyonculuğa da devam etmekteydi.

Şekil 3.16 Mimar Rene Sergent'in çizdiği Moise de Camondo'nun Monceau Sokağı 63 Numaralı Malikanesinin Proje Önerisi (Günümüzde Nissim de Camondo Müzesi) (Tugay, 2007).

Moise de Camondo koleksiyonlarını sergilemek amaçlı, gençliğinin geçtiği Monceau sokağı 63 numaradaki evi yıktırarak Mimar Rene Sergent'e proje çizdirmiştir. O dönemde koleksiyonculara eski yapıları yıkıp yerine kendi koleksiyonlarını daha uygun bir şekilde sergileyebilecekleri yeni yapılar yaptırmak daha mantıklı geliyordu. Projenin başından itibaren Leonce Tedeschi de işin başında bulunmuştur.

Leonce Tedeschi Camondo ailesinin Fransa'daki ekonomi ve gayrimenkül danışmanı ve sekreteriydi. Moise de Camondo proje sürecinde mimar Sergent'ten odaların boyutunu daha iyi kavrayabilmek ve döşemelerine karar verebilmek için maketler yapmasını istemiştir. Üç yıl süren inşaatta kırk usta çalışır. Oran, renk, mobilya seçimi uyum içinde gelişir. Sonuçta evin içinde her odada nadir koleksiyon parçaları yer alır.

Şekil 3.17 Nissim de Camondo Müzesi (Monceau Sokağı 63 Numaralı Camondo Malikanesi), 2009 (http://www.lesartsdecoratifs.fr) .

Yapının dışıda peyzaj mimarı Duchene tarafıından var olan İngiliz tarzı bahçenin yeniden düzenlenmesiyle oluşturulmuştur. Böylece Moise amacına ulaşarak, aslında uygun bir 18.yüzyıl tarzı aristokrat bir malikane yaptırmıştır. Artık malikane partilerin ve davetlerin verilebileceği bir hale gelmiştir.

I.Dünya Savaşı sırasında, Moise de Camondo'nun oğlu Nissim de Camondo'nun ölümünün ardından Nissim de Camondo; Paris, Aumont'da bulunan malikanesini devletin kullanımına bırakır. Nissim de Camondo'nun ölümüyle aile yok olmaya doğru sürüklenmeye başlamıştır.

Moise de Camondo koleksiyonlarına sahip çıkmaya ve korumaya başlayarak içinde bulunduğu zor durumdan çıkmıştır. Moise de Camondo zaman geçtikçe sanat dünyasında en önemli isimleren biri haline gelmiştir. 1922 yılında Milli Müzeler Kurulu'na atanır.

1924 yılında Moise de Camondo, Mimar Rene Sergent'e yaptırdığı Monceau Sokağı'ndaki 63 numaralı malikanesini oğlu Nissim de Camondo'ya vakfederek Nissim de Camondo Müzesi'ne dönüştürülmesi amacıyla bir vasiyet hazırlamıştır. Moise de Camondo, müzenin idaresini Dekoratif Sanatlar Müzesi'ne bırakmıştır. Gerçek sahibinin ise Fransız devleti olacağını ve 18.yüzyıl tarzı malikanesinin bütünlüğünün korunmasını istemiştir. 1935 yılında Moise de Camondo ölür. 1936 yılında da Nissim de Camondo Müzesi açılır.

Şekil 3.18 Nissim de Camondo Müzesi Salon, 2010 (http://www.lesartsdecoratifs.fr).

Şekil 3.19 Nissim de Camondo Müzesi Yemek Odası, 2010 (http://www.lesartsdecoratifs.fr)

3.3 Camondo Ailesi'nin Mimarları

Camondo Ailesi İstanbul'da yaptırdığı yapılarında, ulaşabildiğimiz kadarıyla iki mimarla çalışmıştır. Bunlar Giorgio Stampa ve Gabriel Tedeschi'dir. Paris'teki yapılarının mimarları Denis-Louis-Destors ve Rene Sergent'tir.

3.3.1 Giorgio Stampa

İtalyan kökenli Giorgio Stampa, 19.yüzyılın 2.yarısında İstanbul'da çalışmış mimardır, Levanten Stampa ailesinden gelmektedir. Giorgio Stampa'nın Ercole Stampa adında bir kardeşi bulunmaktaydı ve bazı yapıların inşasında beraber çalışmışlardır. Feriköy Latin Katolik mezarlığında 1867-1918 yılları arasında 7 defin yapılmış bir aile mezarlığı bulunmaktadır.

Sultan Abdülaziz, Beylerbeyi Sarayı'nı yaptırırken, projenin başındaki Sarkis Balyan'ın yanına İtaya'nın ünlü bir mimarını getirtmiştir. Sarkis Balyan da projede Giorgio Stampa'dan yararlanmış olabilir (Can, 1993).

Stampa, Beylerbeyi Sarayı'ndaki çalışmasının ardından Cağaloğlu'ndaki dönemin İran Elçiliği olan günümüzde İran Konsolosluğu'nu, Mercan Yokuşu'ndaki American Bible House'u, Tophane'deki İtalyan Hastanesi'ni inşa etmiş, İngiliz Elçiliği'nin de onarımını yapmıştır.

Şekil 3.20 Günümüzde İran Konsolosluğu, 2010.

İran Elçiliği'nin olduğu alan için, o dönemde İstanbul'da önemli yapılar yapmış olan Fossati kardeşler proje hazırlamışlardır. Stampa' nın bu yapı için Fossatiler' in projelerine uygun olarak veya kendi tasarımları doğrultusunda yapmış olabileceği düşünülmektedir (Can, 1993). Yapının ana girişi kolonatlı, üst katı yuvarlak kemerli mimari elemanlarla tamamlanan yapıda neoklasik üslup kullanılmıştır.

Şekil 3.21 Günümüzde İtalyan Hastanesi, 2010.

Stampa'nın yaptığı önemli yapılardan, Tophane İtalyan Hastanesi 1876 yılında Kral Victor Emmanuel tarafından yaptırılmıştır. Eklektik üslupta görülen palladio motifleri barındıran yapıda zemin kat pencereleri ve madalyonları kemerli, üst katlarda ritmik tekrar eden pencereler kullanılmıştır. 1998 yılında İtalyan Hükümeti ile Vehbi Koç Vakfı arasında yapılan anlaşma sonucu kurumun işletmesi devralınmış ve hastane İtalyan Fiat firmasının bağışlarıyla büyük çaplı bir renovasyondan geçirilmiştir.

Stampa'nın bu yapılar dışında İstanbul'daki birçok yapıyla ilgili çalışmaları bulunmuştur. Stampa'nın yapmış olduğu yapılar doğrultusunda Stampa için 19.yüzyıl İstanbul mimarisinin çözümlenmesinde önemli bir yeri olduğunu görülmektedir.

Usta işi, devrin tasarım kurallarına uygun olarak, sistematik araştırma ve çalışmalarla oluşturulmuş yapılar yapmıştır. Stampa'nın önemli bir mimar olarak öne çıkması ve yaptığı çalışmalar doğrultusunda Camondo ailesininde birçok yapısını yaptırırken Stampa'yı aile mimarı olarak seçmesine etken olmuştur. Bu çalışma kapsamında Stampa tarafından yapılmış Camondo yapıları; Nuri Ziya Sokağı üzerinde bulunan 318 ada 20 parseldeki yapı; Serdar-ı Ekrem Sokak üzerinde bulunan Camondo Han; Teğmen Hüseyin Sofu Sokak üzerinde bulunan Yakut Han; Teğmen Hüseyin Sofu ve Söğüt Sokak üzerinde bulunan İbret Han,

Söğüt ve Perçemli Sokak üzerinde bulunan Latif Han; Yarbay Sabahattin Evren Caddesi cephesi, Kürekçiler Sokak ve Karaköy Caddesi üzerinde bulunan Nordstern (Dilber) Han, Yarbay Sabahattin Evren, Bereketzade Medresesi ve Billur Sokak üzerinde bulunan Gül Han'dır.

3.3.2 Gabriel Tedeschi

Gabriel Tedeschi İtalyan kökenli bir aileden gelmektedir. Camondo ailesinin mimarlarından olan Gabriel Tedeschi' nin Antoine, Leonce ve Raphael adlarında üç kardeşi vardır. Leonce Tedeschi Camondo ailesinin Fransa'daki ekonomi ve gayrimenkül danışmanı ve sekreteriydi (Ferdinand, 1901). Gabriel Tedeshi ve Antoine Tedeschi ise, İstanbul'da öne çıkmış mimarlardandır. İki kardeşin ortak çalıştıkları veya beraber proje yaptıklarıyla ilgili bilgi bulunmamaktadır (Sönmez, 2006). 1880-1930 yılları arasında aktif olarak meslek yaşantılarına devam etmişlerdir.

Gabriel Tedeschi, Balat'taki Or-Ahayim Hastanesi, Yüksek Kaldırım'da ki Eşkenaz Sinagogu'nu yapmıştır.

Or-Ahayim Hastanesi, 1896-1898 tarihleri arasında yapılmıştır. İdealist doktorların ve hayırseverlerin katkılarıyla, Sultan II. Abdülhamid'in fermanıyla küçük bir sağlık ocağı olarak kurulmuştur, 1.Dünya Savaşı boyunca ve Kurtuluş Savaşı boyunca yaralı askerlerin tedavisinde kullanılmıştır (Özbilge, 2009).

Şekil 3.22 1900'lerin başında Or-Ahayim Hastanesi (www.balathastanesi.com.tr).

1920 yılında Bağdatlı işadamı Sir Elllie Kadoorie'nin bağışlarıyla hastane alanına 3 büyük bina yapılır Sir Kadoorie'nin bağışıyla inşa edilen binaların ikisi günümüzde halen

kullanılmaktadır. Üçüncü bina 2004'te, yerine yenisi yapılmak üzere yıkılarak, 2005 yılında Alegra Torel Geriatri Pavyonu olarak hizmete girmiştir (www.balathastanesi.com.tr).

Şekil 3.23 Or-Ahayim Hastanesi'nin Haliç'ten Görünüşü, 2010.

Şekil 3.24 Eşkenaz Sinagogu, 2010.

Eşkenaz Sinagogu, Yüksek Kaldırım ve çevresindeki Eşkenazlar tarafından 1900 yılında mimar Gabriel Tedeschi'ye yaptırılmıştır (Güleryüz, 1992). İstanbul'un üç Eskenaz Sinagogundan birisidir. Eşkenaz Sinagogu'nun ön cephesindeki lotus yapraklı sütunlar oryantalist anlayışı yansıtır (Frayman vd., 2000). Avrupa kilisesi cephesine benzeyen ortada büyük at nalı kemer, iki yanda daha küçük kemerlidir. Bu kemerlerin alt tarafında dikdörtgen üst kısımlarında da gül pencereler açılmıştır. Bunların üzerinde ise doğu avrupa tarzında kubbeler bulunmaktadır. Eşkenaz Sinagogu içten ve dıştan kubbelidir. Sinagogun dıştan kubbeli olması özgün bir örnektir. Varlığı yaygın bilinen ilk kubbeli gayrimüslim ibadethanelerinden biri Eşkenaz Sinagogudur.

Bu çalışma kapsamında Tedeschi tarafından yapılmış Camondo yapıları; Felek ve Hacı Ali Sokak üzerinde bulunan Felek Han (Galata Residence); Perşembe Pazarı Caddesi ve Galata Mahkemesi üzerinde bulunan Saatçi (Yoğurtçu) Han, Hacı Ali Sokak üzerinde 168 ada 3 parselde bulunan yapıdır.

3.3.3 Denis-Louis Destors

Denis-Louis Destors birçok nişanla tescilli Beaux Arts mezunu 1816- 1882 yılları yaşamış önemli Fransız mimardır. Camondo ailesi için yaptığı bu yapıyla 1871 yılında Merkezi Mimarlar Birliği tarafından gümüş madalya kazanmıştır (Şeni ve Le Tarnec, 2000). Yapı, Abraham Behor tarafından Paris, Monceau Sokağı, 61 numaralı araziye yaptırılmıştır.

3.3.4 Rene Sergent

Şekil 3.25 Ulusal Dekoratif Sanatlar Müzesi, 2010.

Mimar Rene Sergent 1865-1927 yılları arasında yaşamış Fransız mimardır. Rene Sergent'in tasarım ve restorasyonları ile birçok zengin ve aristokrat müşterisi bulunmaktaydı (Sennott, 2004) Petit Trianon projesinde çalışmış olan Rene Sergent, Moise de Camondo için yaptığı projede de Petit Trianon'dan uyarlayarak tamamlamıştır. Mimar Rene Sergent'in yaptığı binalarda klasik tarzla birlikte, modern konfor, kolaylıklar ve onların entegrasyonunu içermektedir.

1911 yılında yapılmış olan önemli yapılarından, Buenos Aires'deki Errazúriz Sarayı da Rene Sergent'in önemli yapılarından biridir. Günümüzde Ulusal Dekoratif Sanatlar Müzesi olarak kullanılmaktadır. Yapı Moise de Camondo tarafından Paris, Monceau Sokağı, 63 numarada bulunana eski evlerinin olduğu alana yaptırılmıştır.

4. CAMONDO AİLESİ'NİN BEYOĞLU VE GALATA'DAKİ YAPILARI

Şekil 4.1 Camondo Ailesi'nin Beyoğlu ve Galata Çevresindeki Yapılarının Günümüzdeki Genel Konumları

Şekil 4.2 Camondo Ailesi'nin Yapıları Bölüm I. (İbb).

Camondo Ailesi'nin servetinin kaynağı bankerlik yapmış olmalarından gelmektedir. Ancak bankerliğin dışında aileyi servete ulaştıran diğer bir kaynak ise, Camondo Ailesi'nin sahip olduğu gayrimenkül yatırımlarıdır. Padişahın yabancılara gayrimenkül sahibi olma imtiyazı tanımadan önce, Camondo Ailesi yabancı uyruklu olmasına rağmen ülke içinde sahip oldukları konum ve prestij sayesinde Osmanlı Devleti topraklarında birçok arazi ve yapı sahibi olmuşlardır. Ancak bu durum için ikinci bir ihtimal daha vardır, ailenin yakın tanıdıklarını araya sokarak yapıları önce onların almasını sağlayarak daha sonra kendi üstlerine geçirmiş olmaları da çözüm yollarından biri olarak açıklanabilir.

Camondo Ailesi'nin Nissim de Camondo Müzesi'ndeki kayıtlarına göre 1889 yılında on han, dokuz akaret, Galata ve Pera'da beş özel konut, araziler, Galata ve Üsküdar'da mağazalar, Hasköy'de Tuğla Fabrikası, Narlı'da zeytinlikler, Çorlu'da çiftlik olmak üzere ellibeş mülk tespit edilmiştir.

Camondo Ailesi'nin Osmanlı Devleti üzerinde böyle büyük bir gayrimenkül yatırımı oluşturmasındaki düşünceleriyle ilgili de iki iddia oluşmuştur: Birincisi ailenin gerçekten bu gayrimenkülleri bilinçli olarak oluşturması, ikincisi ise ailenin banker olmasından ve

kendilerine ait bankaları olmasından dolayı; kendilerinden ve bankalarından alınan borçların ödenememesiyle ipotekli olan yapılara el konulmasıyla oluşmasıdır.

Şekil 4.3 Camondo Ailesi'nin Yapıları Bölüm II. (İbb).

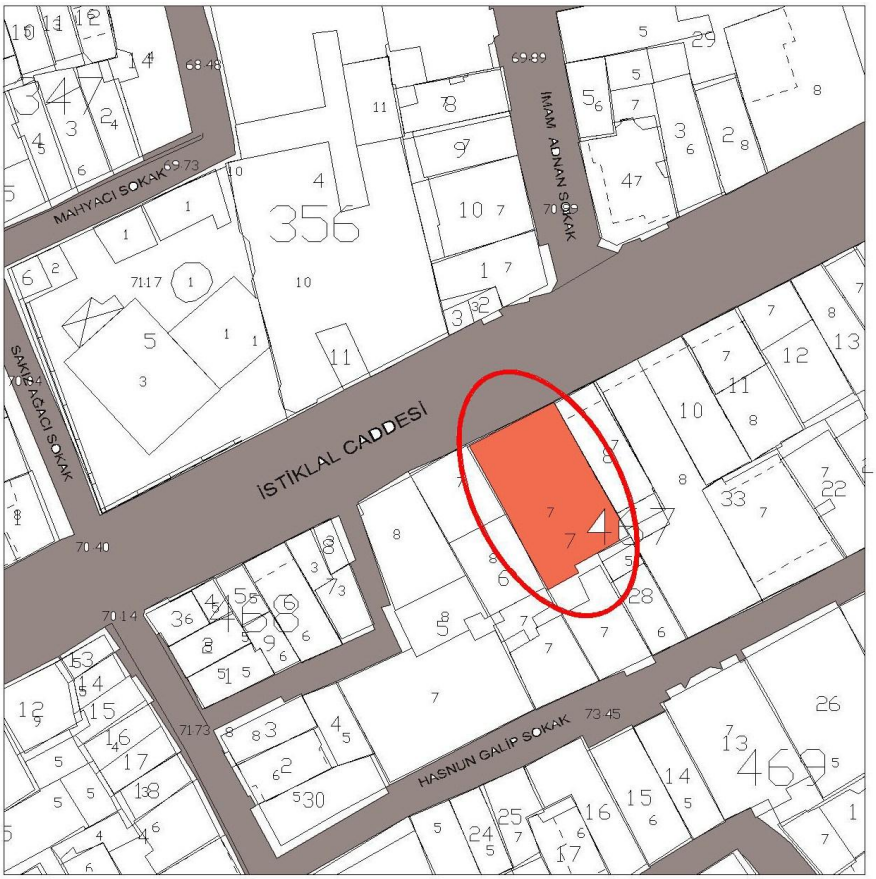
Ancak bu iki düşünceden ikincisi Galata ve Pera çevresindeki yapılar için geçerli değildir. Çünkü Galata ve Pera çevresindeki yapılarının yapıldığı belli bir dönemi yansıttığı ve çalıştıkları mimarlar tarafından yapıldığı bilinmektedir. Ayrıca bu çevredeki yapıların İstanbul içindeki coğrafi dağılımı da göz önüne alındığında bu yapıların daha önceden planlanmış, uzun vadeli bir planla oluşturulduğu düşünülmektedir.

VOYVODA CADDESİ
KEMEROLTI CADDESİ
MUHAVE CADDESİ
KEMANKEŞ CADDESİ
SABUNCUN EVREN CADDESİ
BANKALAR CADDESİ
YÜKSEK KALDIRIM CADDESİ
GALİP DEDE CADDESİ
LÜLECİ HENDEK CADDESİ
NECATİBEY CADDESİ
Havuz Sokak
Kürkçüler Sokak
Sarıgöl Sokak
Yeni Çarşı Caddesi
Tersane Caddesi
Meşrutiyet Caddesi
Necati Sokak
Ayvansaray Sokak
Sıraçeşmeler Sokak
Kuloğlu Sokak
Kılıçlı Sokak
Kılıçlı Yokuşu
Kılıçlı Mescit Sokak
Kılıçlı Mescit Sk.

4.2 Camondo Ailesi Yapıları

Camondo ailesine ait yapıların incelenmesinde; kuzeyden, Beyoğlu yönünden başlayarak, güneye, Karaköy'e doğru inilen bir sıralama izlenmiştir.

4.2.1 467 Ada 7 Parsel, Hasan Bey Hanı

Şekil 4.5 Beyoğlu Hali Hazır Haritasında 467/7

Beyoğlu ilçesinde, Katip Mustafa Çelebi Mahallesi, 23 pafta, 467 Ada, 7 Parselde bulunan Hasan Bey Hanı'nın ön cephesi İstiklal Caddesi'ne, arka cephesi Hasnun Galip Sokak'a bakmaktadır (Şekil 4.5). Yapım tarihi bilinmemekle birlikte 1895 tarihli Huber Haritalarında 467 ada 7 parselde yapıyla ilgili bilgi görülmemektedir, ancak 1889 tarihli Nissim de Camondo Müzesi'ndeki Camondo ailesinin 1889 tarihli gayrimenkül envanterinde ve 1904 tarihli Goad haritalarında bulunan yapının, yapım tarihi için 1889-1895 yıllarını verebiliriz. Yapının mimarı da bilinmemektedir. Yapı Camondo ailesinin İstiklal Caddesi üzerinde yer alan tek yapısıdır.

Yapıda Osmanlı'nın Batılılaşma döneminde sıkça görülen ve karakteristik bir özellik haline gelen aksiyal simetri kullanılmıştır. Mimari tarz olarak eklektik üslup görülmektedir.

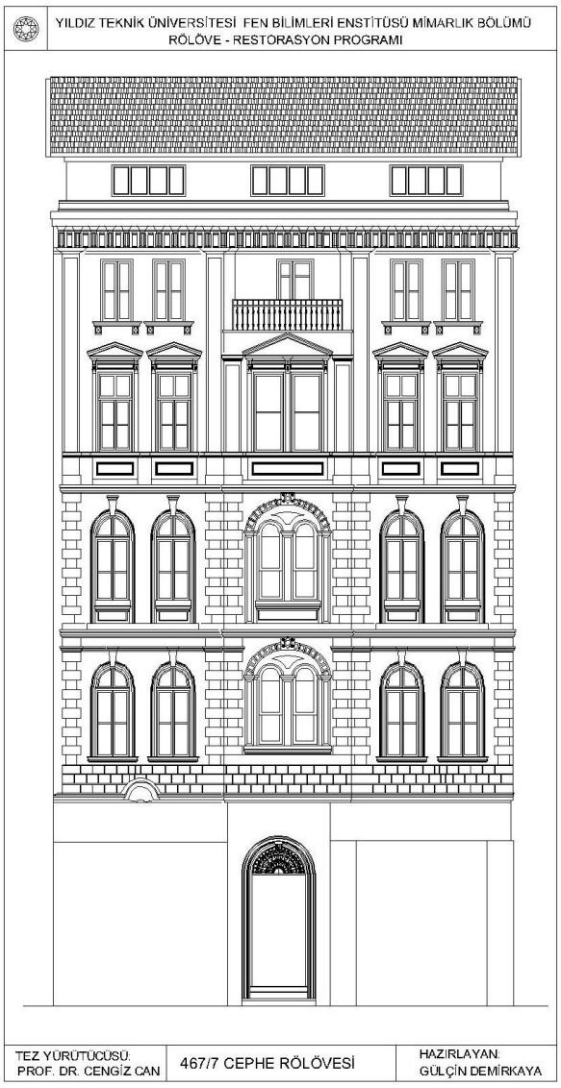

Şekil 4.6 467/7 Ön Cephe, 2010 Şekil 4.7 Ön Cephe, 1980 (Beyoğlu Belediyesi)

Özgünlüğünü yitirmiş olan mağaza vitrininden oluşan zemin katın dışındaki normal katlar özgünlüğünü korumuştur. 1. ve 2. katta aynı düzen içinde devam eden kemerli ve basık kemerli pencereler, söveleri sövelerin ortasında madalyonlar bulunmaktadır. 3. katta ise, neogrek alınlıklı söveler, pencere altında pasalar, çatı silmesine kadar devam eden plastrlar vardır. 4. Katta düz söveli düz pencereler yer almaktadır. Sadece bu katın pencereleri giyotin penceredir, diğer pencereler düz kanatlı pencerelerdir.

Şekil 4.8 467/7 Pencere Detayı, 2010

Şekil 4.9 467/7 Ön Cephe Rölövesi

467 ada 7 parselde bulunan Camondo yapısında oturmuş, ticaret yıllıklarında adı geçen bazı isimleri şu şekilde sıralayabiliriz:

E. Rziha: Mühendis (1912-1914)

E. Pascha: Göz Doktoru (1912-1914)

H. Kamler: Avusturya Postanesi Müdürü (1912-1914)

L. Piperno: 1. Camondo Şirketi'nin Müdürü (1912-1914)

A. Vamvakis: Komisyoncu (1912-1914)

H. Mitsoki: Tüccar (1912-1914)

Odabaşı: İsmail Halil (1912-1914)

Beyoğlu Tapu Müdürlüğü'ndeki kayıtlara göre, 1936 yılında Emine ve Zahide Nahide adlarında iki ortaklı özel şahısa ait olan yapı 2002 yılından bu yana Ayşenur da Natalie ,Vasiliki ve Nuri Bora Ebussuutoğlu adlı şahıslara aittir

4.2.2 348 Ada 20 Parsel

Şekil 4.10 Beyoğlu Hali Hazır Haritasında 348/20

Beyoğlu ilçesi, Katip Mustafa Çelebi Mahallesi, 6 pafta, 348 ada, 20 parseldeki Camondo yapısı, Nane Sokak üzerindedir (Şekil 4.10). 1885 yılında yapılmıştır, mimarı bilinmemektedir. Özgünlüğünü büyük oranda yitiren yapı, sade bir cepheye sahiptir.

1888 yılında Leonce Tedeschi tarafından hazırlanan 1888 Envanter defterinde, 348 ada 20 parselde bulunan yapı için; kışla gibi görünüşü olan, büyük bir yapı olduğu ve İstiklal Caddesi'ne çok yakın olduğu yazmaktadır (Nissim de Camondo Müzesi).

348 ada 20 parselde bulunan Camondo yapısında oturmuş, ticaret yıllıklarında adı geçen bazı isimleri şu şekilde sıralayabiliriz:

A. Caro: Emlakçı (1891)

A. Fahri: Komisyoncu (1891-1896)

Şekil 4.11 348/20 Nane Sokak Cephesi, 2010

Şekil 4.12 348/20 Ön Cephe Rölövesi

Şekil 4.13 Nane Sokak Cephesi, 2010

M. Debienville: Öğretmen (1891-1893)

J. Sikides: Komisyoncu (1891)

D. Longhiades: Doktor (1892-1893)

D. Nicolaides: Konsolos (1894-1895)

C. Imerostidi: Tüccar (1895)

S. Ututjian: İşçi (1896)

L. Serkissoff: Saatçi (1896)

C. Rafaelli: Tüccar (1896)

M.Ventoura: Emlakçı (1898)

M.Cleopatra: Terzi (1898)

C. Soutakis: Doktor (1901-1914)

W. Marengo: Credit Lyonnais Çalışanı (1901-1912)

Assoul Efendi: Avukat (1901-1905)

E. Clician: Sekreter (1902-1903)

A. Tinghir: Osmanlı Bankası Çalışanı (1905)

A. Mavroyannopoulos: Gazeteci (1909-1912)

A. Vienne: Tütün Fabrikası'nda Müdür Yardımcısı Sekreteri (1909-1914)

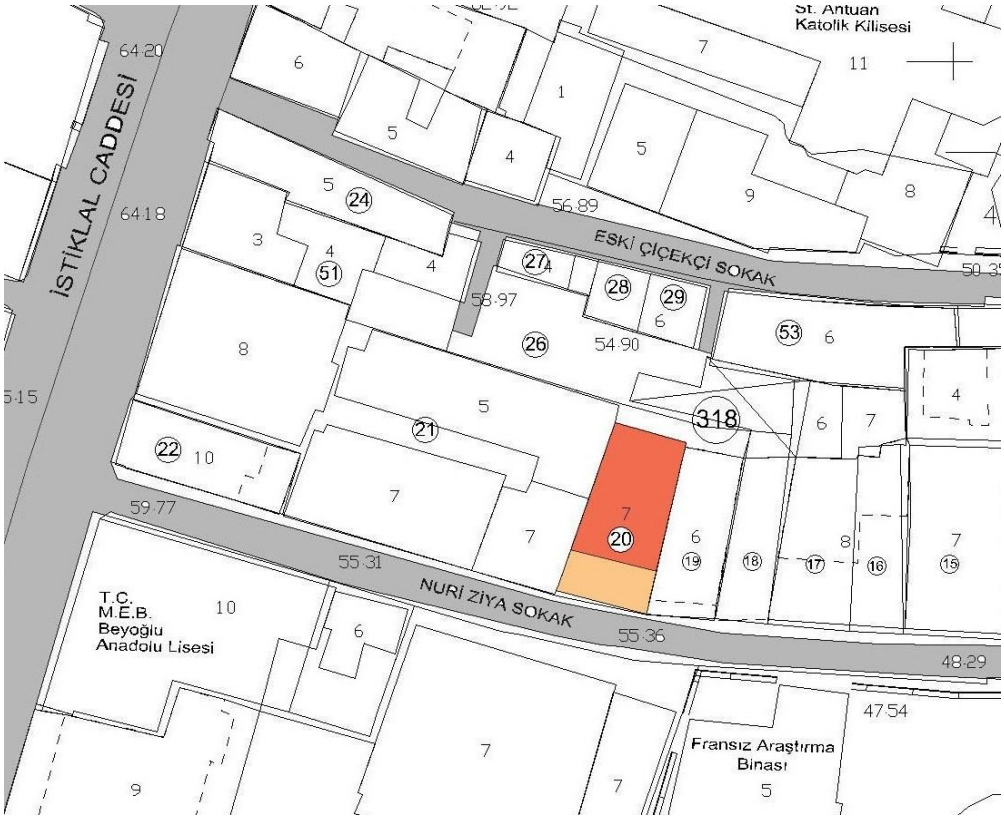
J. Carayannis: Komisyoncu (1912-1914)

Murad Raphael de Venise Koleji Öğrenci Derneği (1912-1914)

J. Akkigian: Ulusal Telgraf Ajansı'nda Sekreter (1912-1914)

Beyoğlu tapu bilgilerine göre, 1936 yılında Abram Eastro'nun mülkiyetinde olan yapı; 1991 yılından bu yana Hasan ve Murat Yılmaz'a aittir.

4.2.3 318 Ada 20 Parsel

Şekil 4.14 Beyoğlu Hali Hazır Haritasında 318/20

Beyoğlu ilçesi, Tomtom Mahallesi, 318 ada 20 parselde bulunan Camondo yapısı, İstiklal Caddesi'nden Tünele doğru giderken odakule iş merkezinin karşısındaki Nuri Ziya Sokak üzerinde bulunmaktadır, yapının karşısında Frasız Sarayı yer almaktadır (Şekil 4.14). 1884 Huber Haritasında da Camondo ailesine ait gözüken yapı 1880'lerin başında yapılmıştır. 1888 yılında Leonce Tedeschi tarafından hazırlanan 1888 Envanter defterine göre, Polonya

Sokak'ta günümüzdeki adıyla Nuri Ziya Sokak'ta, ailenin bu yapıdan başka bir tane daha yapısı olduğu anlaşılmaktadır, ancak bu yapıyla ilgili günümüze bir bilgi ulaşmamıştır. Bu iki yapının da özel yapı olarak dile getirmişlerdir. Günümüze ulaşan bu yapının mimarının da bu bilgilerden Stampa olduğu anlaşılmaktadır. 1888 envanter defterinde, bu iki özel evden birini Stampa'nın daireli bir yapıya dönüştürüldüğünü yazmaktadır. (Nissim de Camondo Müzesi) Goad haritalarında da yapının Camondo Apartmanı olarak görüldüğü gözlenmektedir.

Dar bir parselde 554 m2 alan üzerine, 5 katlı olarak planlanan yapıya 1950'lerden sonra üstü teras çatıyla tamamlanan çekme kat yapılmıştır. Cephede zemin katta basık kemerli pencereler ve kapı, üst katlarda ritmik tekrar eden pencereler ve içinde yapraklı, çiçekli dallardan, bordür halindeki girift bitkisel motiflerin bulunduğu çeşitli düzenlemeler yer almaktadır. 2. kattan itibaren konsollarla desteklenen balkonlar bulunmaktadır. Art-Nouveau akımından motifleri de barındıran yapı eklektik uslupla yapılmıştır (Şekil 4.15).

Şekil 4.15 318/20 Cephe, 2010

318 ada 20 parselde bulunan Camondo yapısında oturmuş, ticaret yıllıklarında adı geçen bazı isimleri şu şekilde sıralayabiliriz:

J. Robert: Fransa Büyükelçiliği Tercümanı (1889- 1893)

L. Lemonine: Credit Lyonnais'in Müdürü (1889- 1895)

L. Dardell: Komisyoncu (1892- 1893)

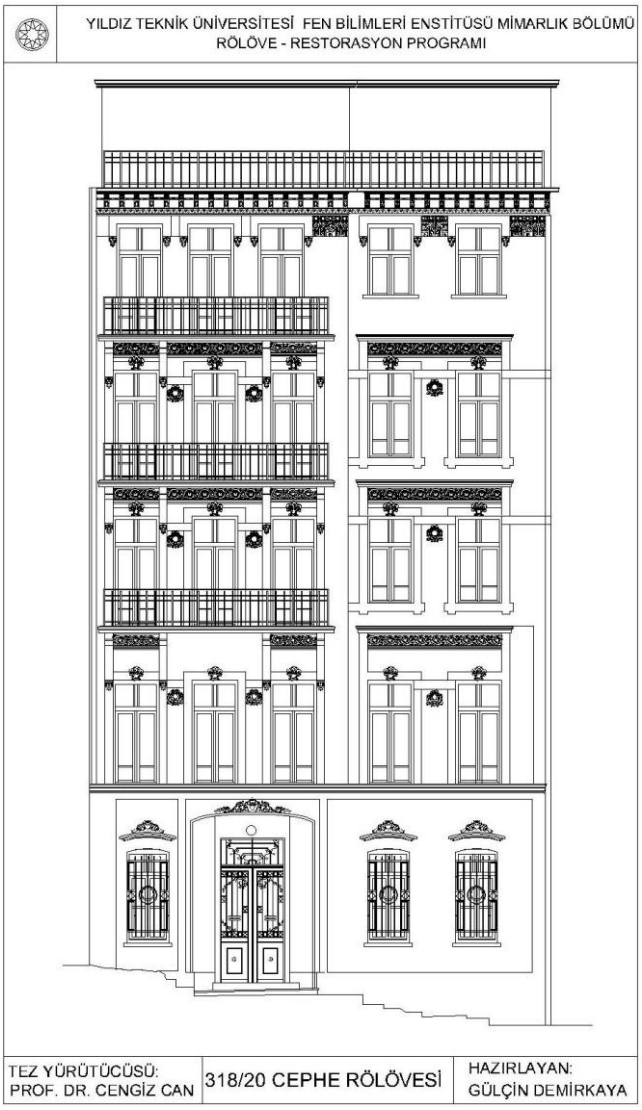
R. Bründell: Almanya Başkonsolosluğu Sekreteri (1893- 1898)

J. Robert: Tütün Firması'nda Baş Muhasabeci (1893- 1909)

G. Coutelis: Çiçekçi (1898)

M. Darr: Lauterjung Derneği (1898)

D. Marmaras: Pastacı (1901)

Şekil 4.16 318/20 Cephe Rölövesi

Şekil 4.17 318/20'nin Üst Katlarından Genel Görünüm, 2010

M. Darr: Wriht Şirketi Çalışanı (1901- 1909)

Odabaşı: Hassan (1901- 1904)

L. Belloli: Romanya Temsilciliği Tercümanı (1903)

M. Mavrokefalou: Dramatik Dalda Sanatçı (1904)

C. Hadjitheodori: Terzi (1904)

I. Loupo: Pangaltı Yüksek Okulu'nda Fransızca Profesörü (1904-1909)

E. Coutelis: Coutelis Kardeşlerin Evi

G. Rubele: Şan Profesörü (1912)

N. Mavridis: Terzi (1913)

B. Collaro: Doktor (1912-1913)

F. Schmied: Mühendis (1913)

Odabaşı: Ali Agha (1912-1913)

Beyoğlu Tapu Müdürlüğü'ndeki kayıtlara göre, 1940 yılında Osman Vehbi adlı şahsa ait olan

yapı, 2005 yılında Tomtom Turizm Tekstil Yayıncılık'ın, 2006 yılından bu yana Kült Tekstil Turizm Yayıncılık'ın mülkiyetindedir.

4.2.4 307 Ada 1 Parsel (Adahan)

4.2.4.1 Adahan'ın Genel Özellikleri

Şekil 4.18 Beyoğlu Hali Hazır Haritasında 307/1

Beyoğlu ilçesi, Asmalı Mescit Mahallesi, 307 ada 1 parselde bulunan Camondo yapısı, tüm adayı kaplaması sebebiyle, Büyük Adahan adını almıştır. Yapının ön cephesi Meşrutiyet Caddesi üzerinde yer alırken, sağ yan cephesi General Yazgan Sokak boyunca devam etmekte, sol yan ve arka cephesi ise Yemenici Abdüllatif Sokak üzerinde kalmaktadır (Şekil 4.18).

805 m2 alan üzerine inşa edilen Büyük Adahan'ın yapım tarihi kesin olarak bilinmemektedir. Ancak yapı 1894 tarihli Huber haritasında da Camondo Han olarak görülmektedir. Haritalardan ve ticaret yıllıklarından anlaşıldığı üzere, yapının 1800'lerin ortasında yapıldığı düşünülmektedir. 22 daireden oluşan binada hizmetçi odaları ve çamaşırlığın yer aldığı bir çatı katı da yer almaktadır.

Büyük Adahan'ın birçok meslekten ve birçok dükkan sahibinden kiracısı olmuştur. Ticaret

yıllıklarında adı geçen, bu isimlerden başlıcalarını şu şekilde sıralayabiliriz:

R. Tedeschi: Kontrolör (1889)

F. Hübner: Mühendis (1889)

Winter: Avusturya Postahanesi Çalışanı (1889)

G. Brassin: Müzik Porfesörü (1889-1894)

S. Fried: Doktor (1889-1898)

M. Heitz: Osmanlı Bankası Çalışanı (1889-1896)

S. Grün: Terzi (1889-1895)

A. Scherb: Komisyoncu (1889)

F. Müller: Tüccar (1889-1895)

V. Dufell: Müsteşar Yardımcısı (1891)

I. Eskenazi: Doğum Uzmanı Doktoru (1891-1895)

H. Holstein: Tüccar (1891-1895)

Fischer: Komisyoncu (1891)

H. Laterjung: Komisyoncu (1891-1894)

G. Parodi: Komisyoncu (1892-1898)

A. Rivel: Mühendis (1893-1909)

W. Adler: Avukat (1893-1895)

M. Salem: Komisyoncu (1893-1901)

J. Dollinger: Komisyoncu (1894-1898)

A. Lahaille: Romanya Temsilcisi ve Tercümanı (1894-1895)

J. Bianchi: Levant Herald Gazetesi Editörü (1894)

P. Mesrobian: Komisyoncu (1895-1896)

S. Weinberg: Fotoğraf Aletleri (1895-1896)

G.Couteu: Avukat (1895)

P. Bragiotti: Tüccar (1895)

E. Medina: Osmanlı Para Birimleri Genel Fonu (1898-1905)

A. Stolzenberg: Tütün İşçisi (1898)

P. Coressi: Demiryolları Muhasebe Genel Müdürü (1898)

L. Vitalis: Komisyoncu (1898)

R. Haim: Tüccar (1901-1902)

A. Fernandez: W. Hoffmann Şirketi Çalışanı (1901-1909)

W. Popp: Komisyoncu (1901-1904)

N. Dudan: Avusturya Posta Müfettişi (1901)

J. Matalon: Tüccar (1901-1903)

E. Medina: I. Camondo Şirketi Çalışanı (1902-1912)

E. Melkenstein: Bayan Giyim Mağazası (1902-1903)

P. Castelli: Singer Şirketi Çalışanı (1902)

V. Leone: Komisyoncu (1902)

A. Mechulam: Halıcı (1902-1913)

E. Britmann: Komisyoncu (1902-1903)

V. Schmur: Komisyoncu (1902-1913)

S. Amar: Banker (1903)

J. Matalon: Tüccar (1903-1905)

S. Kouroubacalis: Tüccar (1904)

A. Danon: I. Camondo Şirketi'nde Sekreter (1904-1914)

G. Dollinger: Makinist (1904-1909)

H. Goldstein: Osmanlı Bankası Çalışanı (1904-1905)

H. Callos: Müteahhit (1905-1909)

G. Agiman: Selanik Bankası Çalışanı (1905)

L. Capouano: Modiano Züccaciye'nin Sahibi (1905)

A. Mazza: Tüccar (1909)

N. Zarcali: Bakkal (1909-1913)

L. Lacheze: Danışman (1909)

E. Nahoum: Selanik Bankası Müdürü (1909-1913)

E. Weiss: Doktor (1909-1914)

E. Zarcali: Müteahhit (1912-1914)

J. Bert: Komisyoncu (1912-1914)

J. Caraco: Doktor (1912-1914)

J. Joubert: Mühendis (1912)

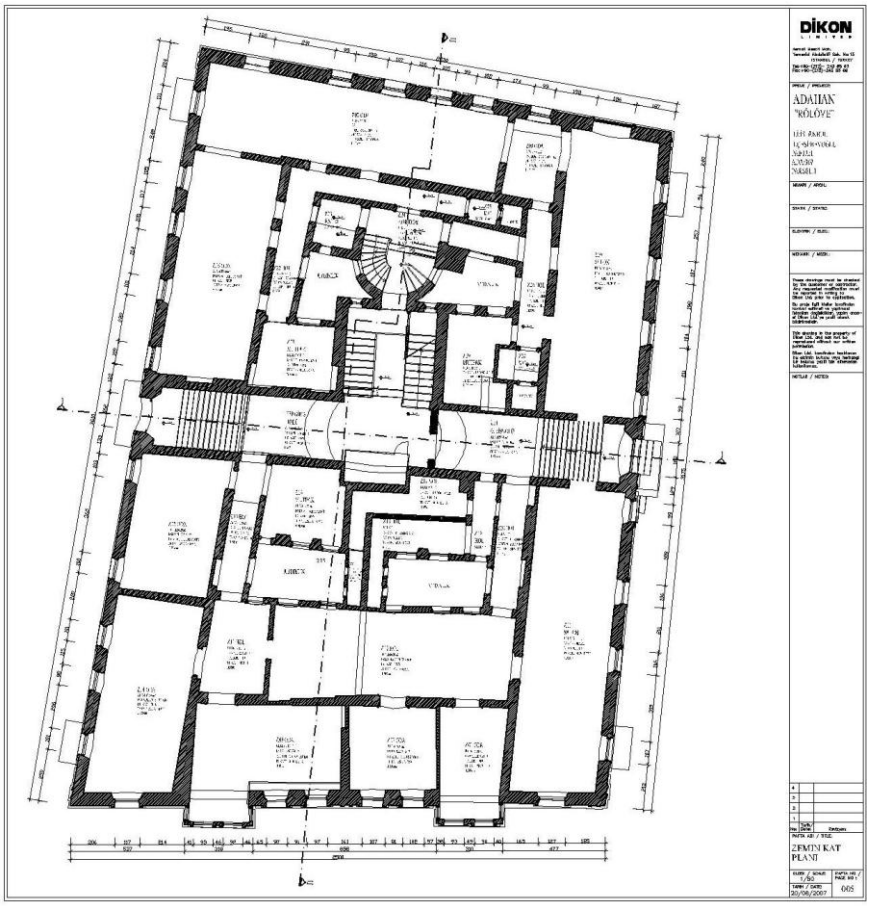
N. Masliah: Avukat (1913)

Ticaret yıllıklarındaki bilgilere göre yapıda, daha çok komisyoncu, tüccar ve mühendislerin kaldığı görülmüştür.

Beyoğlu Tapu Müdürlüğü'ndeki tapu kayıtlarına göre, Büyük Adahan'ın mülkiyetinin çok hisseli olduğu görülmektedir. 1943 yılında Fikriye ve Berat Çelebi'nin mülkiyetinde olan yapı, 1954 yılından bu yana; Fatma, Remziye, Hikmet, Sıtkı, Sadık, Tahsin ve Emine Kefeli' nin mülkiyetindedir.

Yapının tüm bu el değiştirmeleri sırasında bina farklı işlevlerde kullanılmıştır. Konut olarak yapılan ve zamana bağlı işyeri olarak kullanılmaya başlanmıştır. 1980'lerde yapının içinde yer alan matbaacılar, baskıcılar, tabelacıların ağırlıklı olarak bulunmasından ötürü, Büyük Adahan Grafik Han olarak anılmaya başlamıştır.

4.2.4.2 Adahan'ın Restorasyon Öncesi Özellikleri

Şekil 4.19 Büyük Adahan'ın Zemin Kat Planı Rölövesi (Dikon Mimarlık)

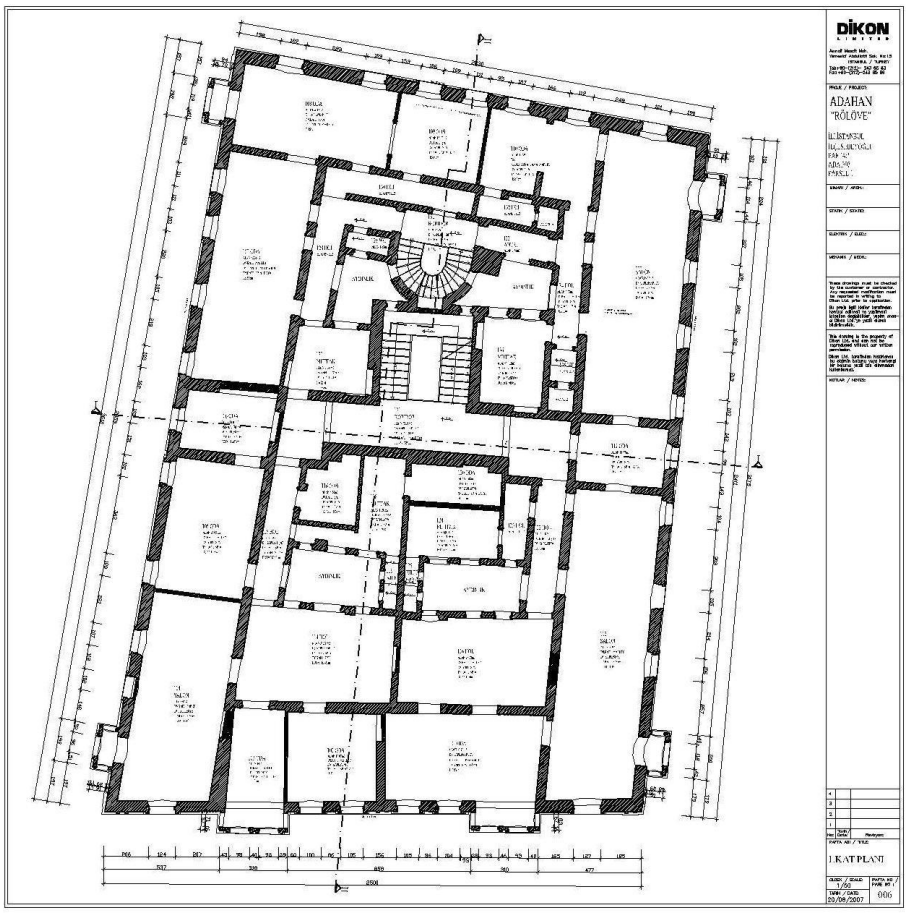
Adahan'ın restorasyon çalışmaları öncesine kadar, zamana bağlı olarak oldukça bakımsız olduğu gözlenmiştir. Restorasyon çalışmaları başlamadan önceki yapının genel halinden bahsetmek gerekir.

Bodrum kat + ara kat+ 3 normal kat ve çatı katından oluşan yapının çatı katı çamaşırlık ve hizmetçi odaları olarak kullanılmıştır, bodrum katın Meşrutiyet Caddesi'ne dönük olan kısmı dükkanlardan oluşmuştur.

Yapının iki ana girişi vardır. İki girişin kemerli kapıları bulunmakla birlikte, yapının yan cepheleri olan General Yazgan Sokak ve Yemenici Abdüllatif Sokak üzerindedir. Bu kapıların yanında yer alan küçük giriş kapılarından ara katlara bağımsız girişi ve ayrıca bodrum kata da ulaşımı bulunmaktadır (Şekil 4.19). Zemin katın giriş holüne, bu kapılardan girildikten sonra 12 basamaklı prekast merdivenlerden sonra ulaşılmaktadır.

Yapı iki ana bölümden oluşmaktadır; yapının Meşrutiyet Caddesi'ne bakan ön cephesini oluşturan büyük daireler ve karşısındaki küçük daireler bulunmaktadır. Büyük dairelerde 4 oda, salon, mutfak ve banyo; küçük dairelerde 1 oda, salon, mutfak ve banyo yer almaktadır.

Büyük dairelerin büyük odalarının tavanlarında ve duvarlarında kalem işi süslemelerine ve izlerine rastlanılmıştır. Giriş holünün ortasında yapının ana merdiveni bulunmaktadır. Ana merdivenin sahanlığından, 2. merdivene ulaşılmaktadır. Ana merdiven 4. katta son bulmaktadır. Ana merdiven büyük dairelerin kullanımı için, 2. merdiven ise küçük dairelerin kullanımı için yapılmıştır ve çatı katına kadar çıkmaktadır.

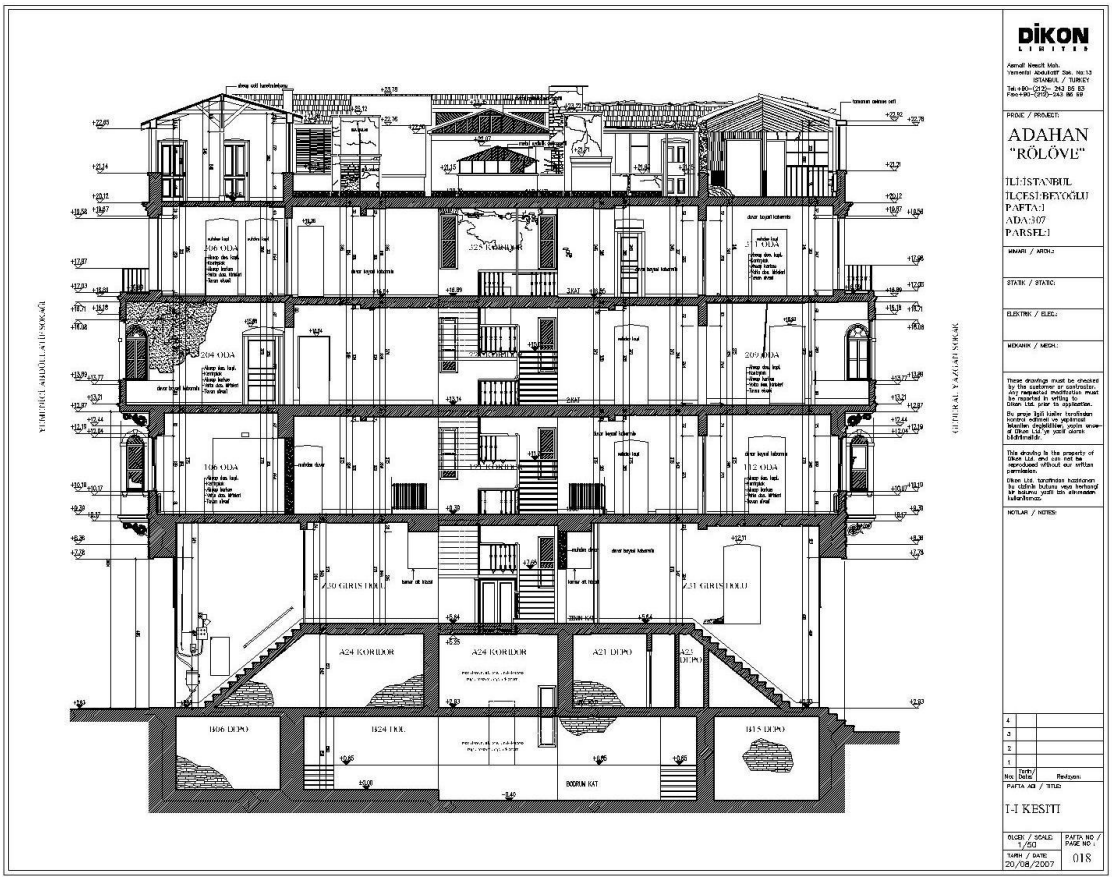

Şekil 4.20 Büyük Adahan'ın Birinci Kat Planı Rölövesi (Dikon Mimarlık)

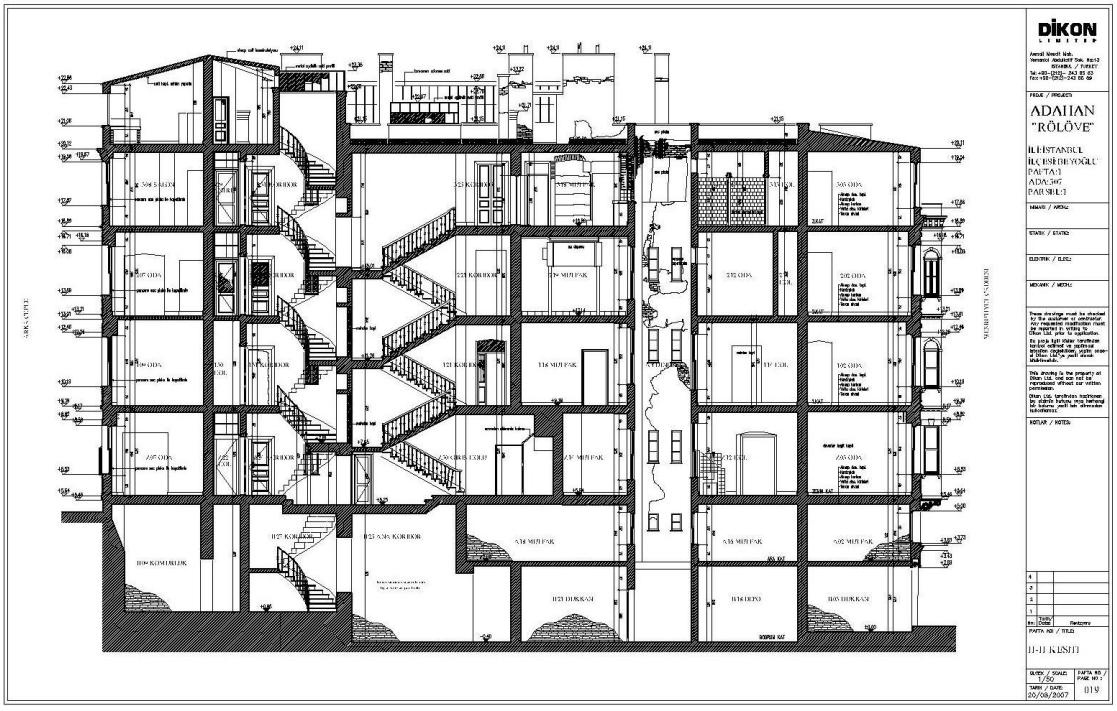
Yapıda kullanılan iki farklı merdiven ve kullanım alanlarından, yapının farklı kotlarda farklı ailelere hizmet veren daireler olduğu anlaşılmaktadır, yani yapı döneminin ilk akar yapılarından biridir. Büyük dairelerden köşe başında olanların alt katındaki dükkanlarla bağlantısını sağlayan merdivenler bulunmaktadır.

Binanın döşemeleri volta döşemedir. Volta döşeme üzerinde yer alan ahşap kaplamaların bir çoğu marley veya beton ile kaplanmıştır.

Binanın ana giriş kapıları özgünlüğünü korumaktadır. Camondo ailesinin yapılarının genelinde görülen, cumba ve cumba üzeri balkonlar yapılmıştır.

Şekil 4.21 Büyük Adahan'ın I-I Kesiti (Dikon Mimarlık)

Şekil 4.22 Büyük Adahan'ın II-II Kesiti (Dikon Mimarlık)

Şekil 4.23 Bodrum Kat Genel Görünümü, 2010

Şekil 4.24 Giriş Holü, 2010

Şekil 4.25 Merdiven Holü, 2010

Şekil 4.26 Giriş Holü, 2010

Şekil 4.27 Birinci Kat Genel Görünümü,2010

Şekil 4.28 Kat Merdiven Holü

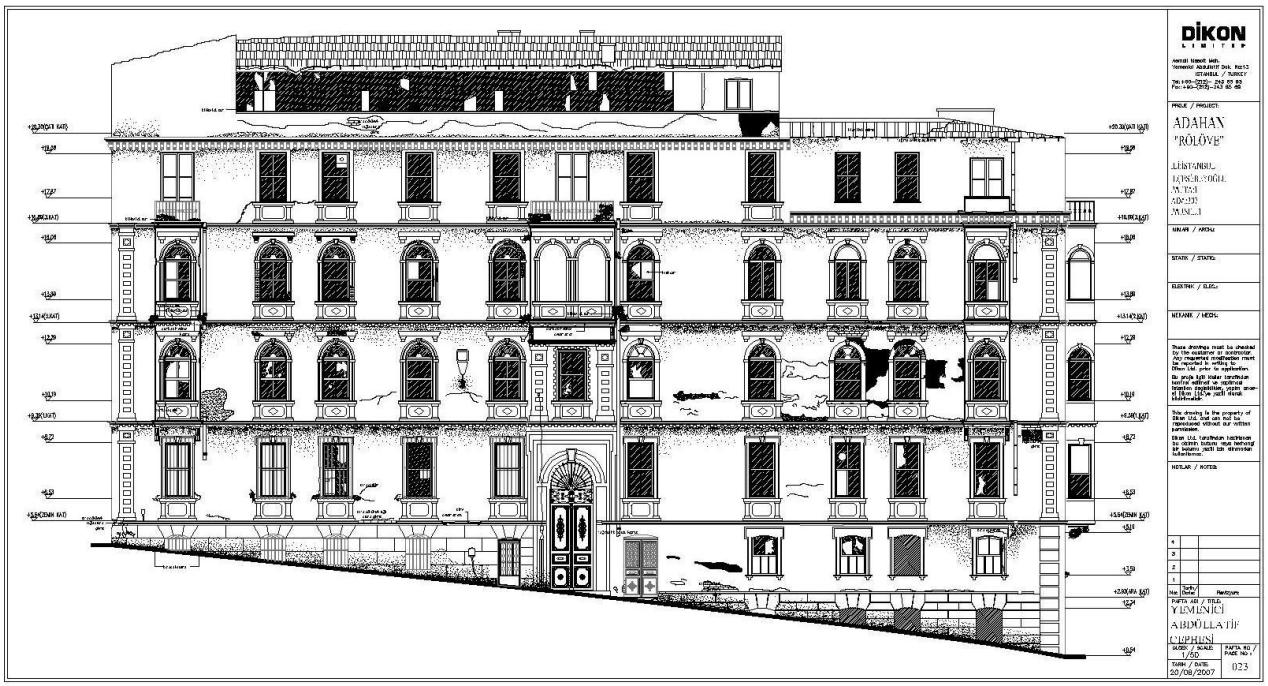
Şekil 4.29 İkinci Kattan Genel Görünüm, 2006 (Dikon Mimarlık)

Şekil 4.30 Üçüncü Kattan Genel Görünüm, 2006 (Dikon Mimarlık)

Şekil 4.31 Çatı Katından Genel Görünüm, 2010

Şekil 4.32 Büyük Adahan'ın Yemenici Abdüllatif Sokak Cephesinin Rölövesi (Dİkon Mimarlık)

Şekil 4.33 Büyük Adahan'ın Restorasyon Çalışmaları Öncesi Meşrutiyet Caddesi Rölövesi (Dikon Mimarlık)

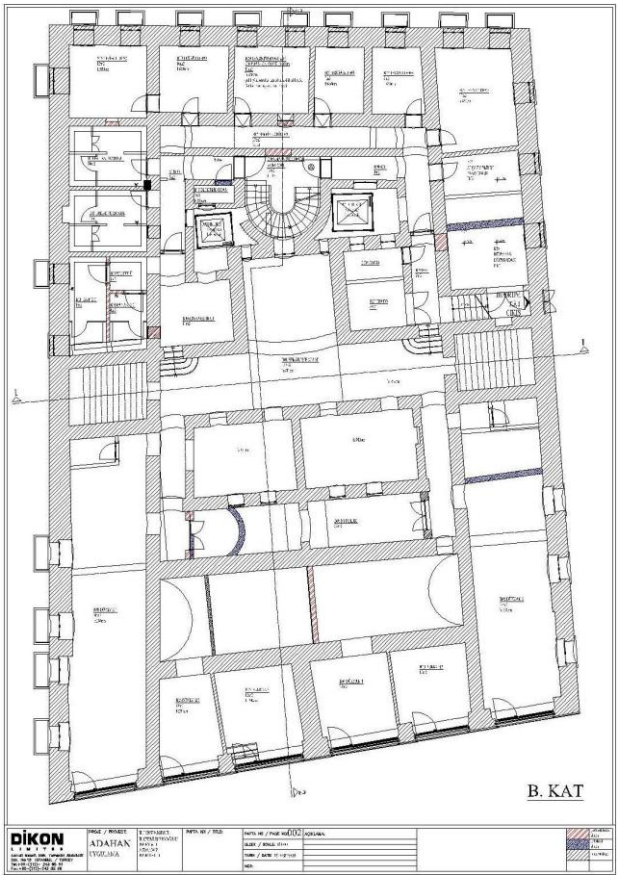

Şekil 4.34 Büyük Adahan'ın Restorasyon Çalışmaları Öncesi General Yazgan Sokak Cephesi, 2007 (Dikon Mimarlık)

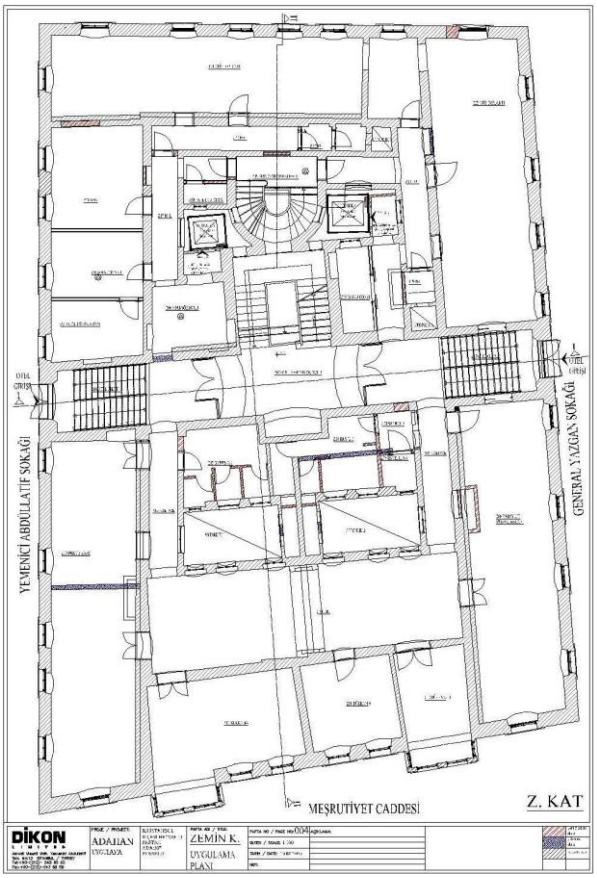

Şekil 4.35 Büyük Adahan'ın Restorasyon Çalışmaları Öncesi Meşrutiyet Caddesi Cephesi, 2007 (Dikon Mimarlık)

4.2.4.2 Adahan'ın Koruma ve İşlev Önerisi

Şekil 4.36 Restorasyon Bodrum Kat Planı, 2009 (Dikon Mimarlık)

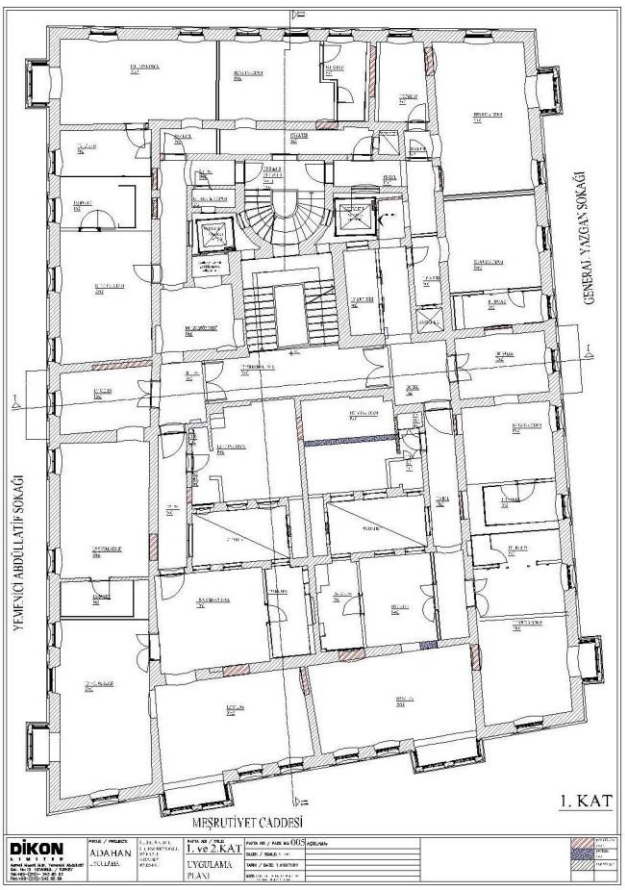

Şekil 4.37 Restorasyon Zemin Kat Planı, 2009 (Dikon Mimarlık)

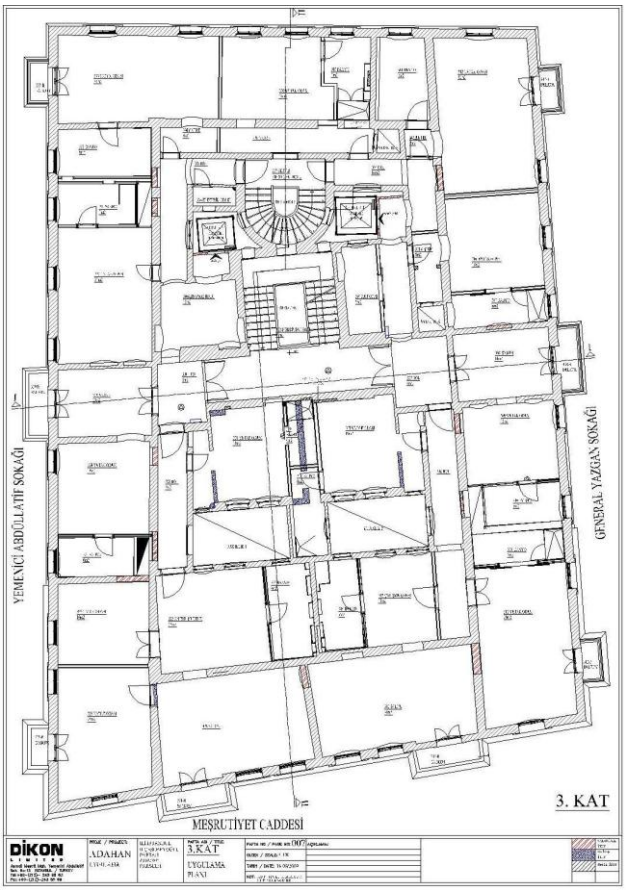
Restorasyon projesi 2009 yılında biten yapının, 2009 yılında yapıyla ilgili çalışmalara başlanmıştır. Günümüzde yapının dış cephesi tamamlanmakla birlikte, içinde üst kattan başlayan çalışmalar devam etmektedir.

Yapının yeri ve özgün kullanımı göz önüne alınarak; çalışmalara yapıyı 52 odalı bir otele dönüştürme projesi ile başlanılmıştır. Özgün kullanımında Büyük Adahan ilk akar yapılardan biri olması, bu fikri de desteklemektedir.

Yapının yeni fonksiyonu özgün plan tipi değiştirilmeden oluşturulduğu fark edilmektedir. Otel odalarını oluştururken, büyük oda oluşturmak yerine plan tipi ve taşıyıcı sistemin özgünlüğü bozmadan yapılması ön planda tutulmuştur. Arka tarafta küçük dairelerin bulunduğu bölüm ve o kısma yakın bölümlerde odalar 1 oda, 1 salon; Meşrutiyet Caddesi'ne dönük olan büyük dairelerin bulunduğu bölümde, salon, 2 oda, banyo ve mutfak yer almıştır. Yapının özgün halinde, 4. katta son bulan ana merdiven üzerine yeni merdiven yapılmıştır. Bodrum katta, yapının özgün halini bozmadan ön tarafına dükkanlar, arka tarafına ise servis

Şekil 4.38 Restorasyon Birinci Kat Planı, 2009 (Dikon Mimarlık)

Şekil 4.39 Restorasyon Üçüncü Kat Planı, 2009 (Dikon Mimarlık)

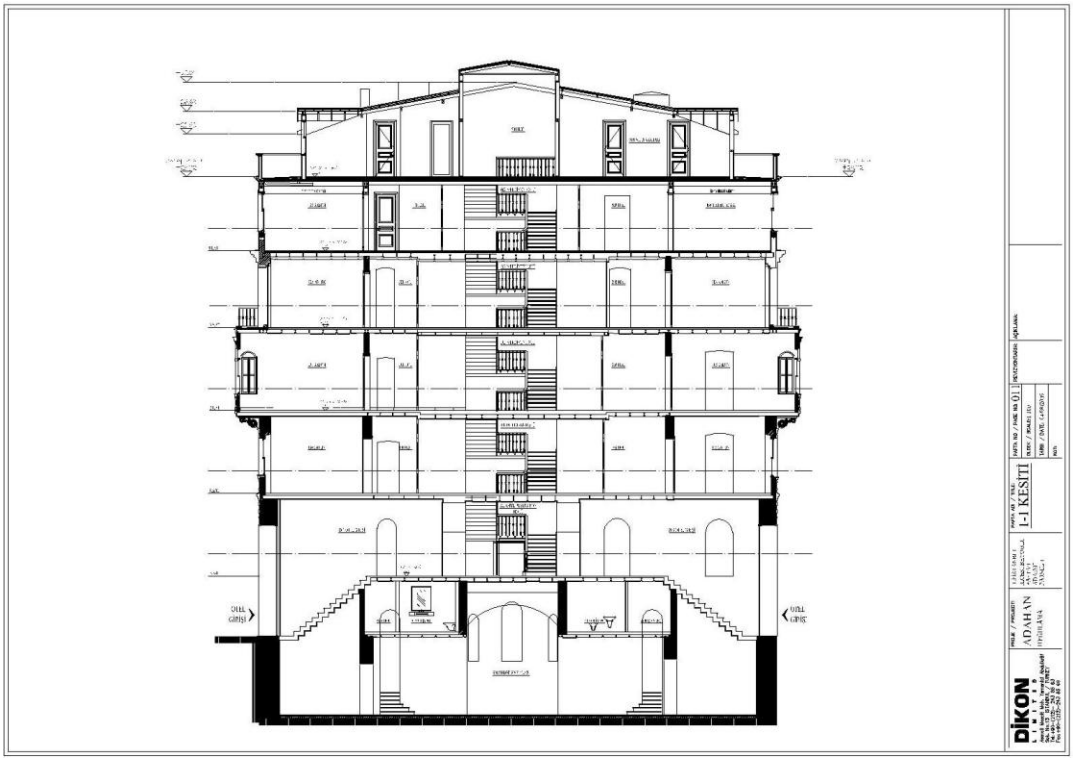
alanları, yapının tesisatı ve depolarının yerleştirilmesi uygun görülmüştür. Zemin katta, duvarların özgün durumlarını bozmadan, küçük toplantılarda kullanılmak üzere ön ve arka tarafta toplantı salonları yapılması düşünülmektedir. Büyük oranda yıkık olan, çamaşırlık ve hizmetli odalarının bulunduğu çatı katına, otele ait restoran oluşturmak amaçlı eski bölüm yıkılmıştır. Yapının düşey sirkülasyonunu sağlamak için aydınlık boşluklarını olduğu alanlara 3 asansör düşünülmüştür, bunlardan biri servis için, diğer ikisinden biri ön taraftaki odalar için, diğeri de arka taraftaki odaların kullanımı için uygun görülmüştür.

Yapının taşıyıcı sistemi güçlendirilmiştir, tüm sıvalar sökülüp yerine takviyeli sıva uygulanmıştır, tavan sıvalarının ise korunacağı, sıvası dökülenlerin yeniden yapılacağı veya bazı alanlarda volta döşeme kirişlerinin açığa çıkartılmak istenildiği belirtildiyse de, yapının üst katlardan zemin kata kadar olan bütün tavanlarının volta döşemeleri kapatılmıştır. Kirişlerin duvara oturan kısımları desteklerle sağlamlaştırılmıştır.

Şekil 4.40 Yapının Devam Eden Restorasyonundan Dördüncü Kat Yatak Katı Odası

Otel katlarında ortak sirkülasyon alanları, ıslak hacimler doğal taş ile kaplanmaya başlanmıştır. Odalarda volta döşeme üzerine masif ahşap döşeme kaplaması monte edilecektir. Yapıda kullanılan pencere ve kapı doğramaları masif/lamine ahşap kullanılarak, orijinal detaylarına uygun olarak imal edilmiştir.

Şekil 4.41 1-1 Kesiti, 2009 (Dikon Mimarlık)

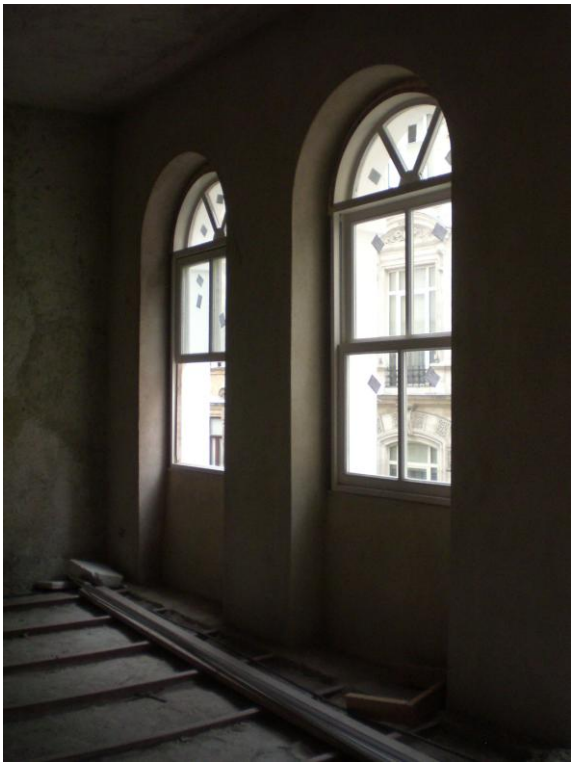

Şekil 4.42 Meşrutiyet Caddesi Cephesi, 2009 (Dikon Mimarlık)

Yapının cepheleri yapının özgün cepheleri esas alınarak hazırlanmıştır. Üçüncü kata göre tamamlanan dördüncü katta, pencere sistemi de üçüncü kata uygun olarak oluşturulmuştur. Cumbalar, balkonlar, kat kornişleri, payandalar olduğu gibi korunmuş, onarımları yapılmıştır. Zamanla yol kaplamasının yükselmesi nedeniyle kapatılmış olan pencerelerin önüne kuranglezler yapılarak odalara ışık ve hava ulaşımı sağlanmıştır.

Şekil 4.43 Yemenici Abdüllatif Sokak Cephesi, 2009 (Dikon Mimarlık)

Şekil 4.44 Restorasyon Çalışmasında Yatak Katı Odası, 2010

Şekil 4.45 Restorasyon çalışmasında Koridor, 2010

Şekil 4.46 General Yazgan Sokak Cephesi, 2010

Şekil 4.47 Meşrutiyet Caddesi Cephesi, 2010

Şekil 4.48 Yemenici Abdüllatif Sokak Cephesi, 2010

Şekil 4.49 Arka Cephe I, 2010

Şekil 4.50 Arka Cephe II, 2010

Şekil 4.51 Yapının Cephesinden Genel Bir Görünüm, 2010

4.2.5 280 Ada 6 Parsel

Şekil 4.52 Beyoğlu Hali Hazır Haritasında 280/6

Beyoğlu ilçesi, EmekYemez Mahallesi, Şişhane Sokak 280 ada, 6 parselde bulunan Camondo yapısının Şişhane Sokağı'na açılan tek bir cephesi vardır. 1884 ve 1889 tarihli Camondo ailesine ait gayrimenkül envanterinde yer almayan yapı, 1905 tarihli Goad haritasında Camondo Apartmanı olarak görülmektedir. 248 m2 alan üzerine kurulan yapının kesin yapım tarihi bilinmese de, belgelerden yapının 1800'lü yılların sonunda yapıldığı anlaşılmaktadır.

Edinilen belgelere göre 1989 yılında yapıda yapılan onarım çalışmalarından önce, yapının diğer Camondo ailesi yapıları ile benzerliği görülmektedir. 1989 yılından önce aksiyal simetrik olan yapının 1. ve 2. katlarının sağ ve sol kısımlarında ahşap çıkmalar, çıkmaların altında payandalar mevcuttur. Pencereler ahşap giyotin ve düz söveli, her kat arasında kat silmesi bulunmaktaydı. Girişte kemerli demir sac kapı ve 2 dükkan yer almaktaydı.

1989 yılında yapıda yapılan onarım çalışmaları sonrası doluluk boşluk oranları korunmuştur. Ancak yapıdaki çıkmalar kaldırılmıştır. Pencere boyutları değiştirilip, pencere malzemeri pvcye dönüştürülmüştür. Kat silmeleri ve söveler kaldırılmıştır. Zemin kat seramikle kaplanmıştır. Yapının kemerli ana giriş demir sac kapısı korunmuştur.

Şekil 4.53 280/6 Şişhane Sokak Cephesi

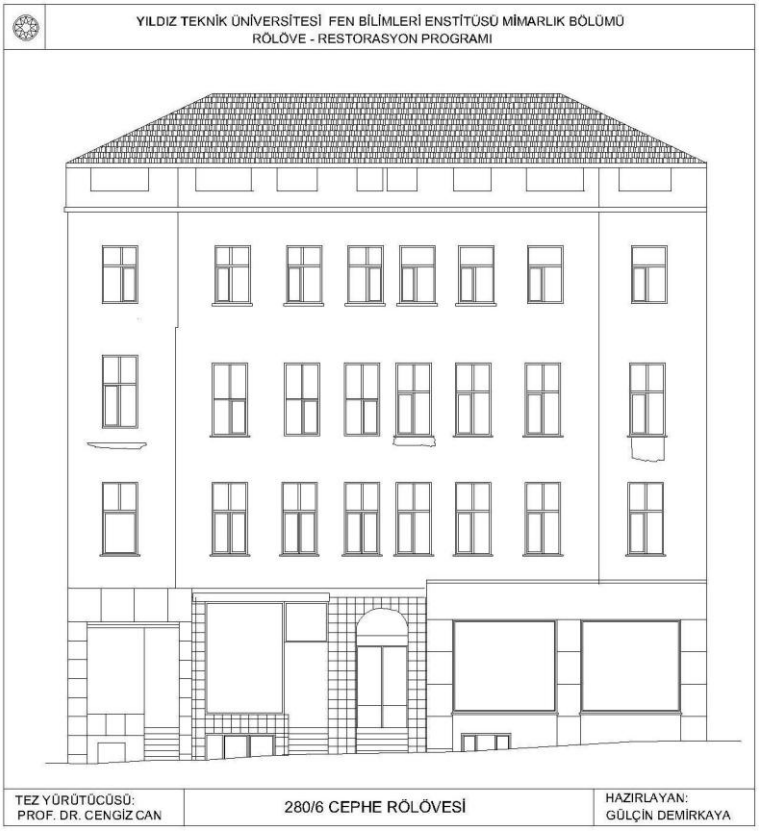

Şekil 4.54 280/6, Şişhane Sokak, 1989

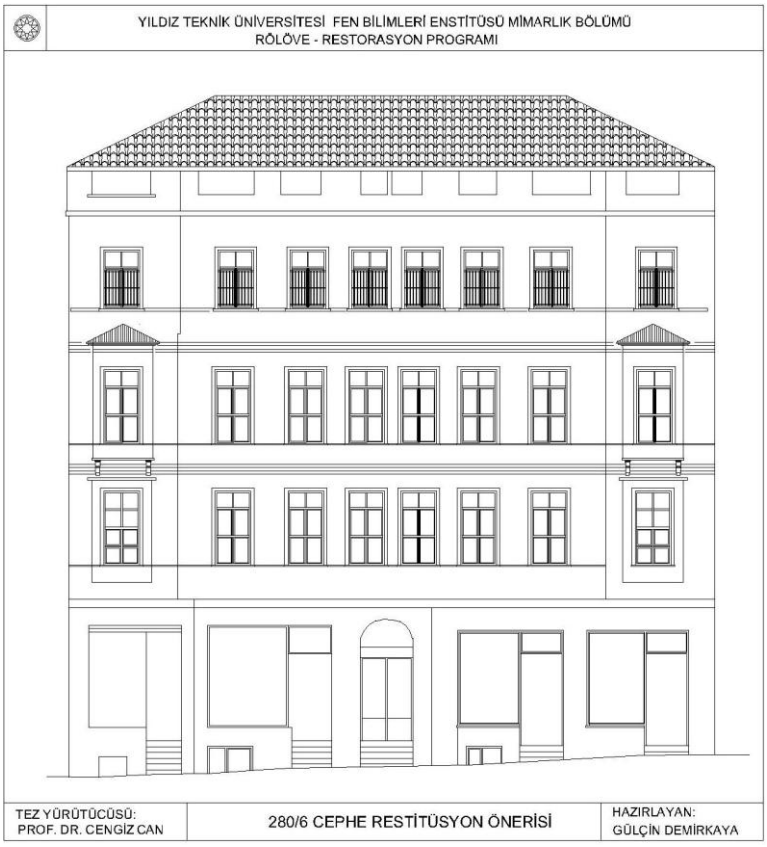
(Anıtlar Kurulu)

Şekil 4.55 280/6, Şişhane Sokak, 2010

Şekil 4.56 280/6, Şişhane Sokak Rölövesi, 2010

Şekil 4.57 280/6, Şişhane Sokak Restitüsyon Önerisi

280 ada 6 parselde bulunan Camondo yapısında oturmuş, ticaret yıllıklarında adı geçen bazı isimleri şu şekilde sıralayabiliriz:

G. Levy: Komisyoncu (1889-1893)

Behmorias: Lebet Şirketi'nde Kasiyer (1889-1894)

1896 yılında yapının yarı hissesi Aciman ailesi tarafından satın alınmıştır.

N. Rossano: Galata'daki İspanyol Sinagogu Hahamı (1896-1902)

N. Bonlil: Alkol (1902-1905)

N. Benzonana: Alkol (1904-1905)

I. Taragona: Polis (1904-1909)

Beyoğlu Tapu Müdürlüğü'ndeki bilgilere göre, yapı 1968 yılında İsaac Maçora adlı özel şahısa aitken, 1988 yılından bu yana da Sabahattin Eldem'e ait olduğu gözlenmiştir.

4.2.6 148 Ada 47 Parsel (Camondo Han)

Şekil 4.58 Beyoğlu Hali hazır Haritasında 148/47 Camondo Han

Şekil 4.59 Camondo Han'ın Serdar-ı Ekrem Sokak Cephesinin Rölövesi

Beyoğlu ilçesi, Müeyyetzade Mahallesi, 114 pafta, 148 ada 47 parselde bulunan Camondo Han'ın girişi Serdar-ı Ekrem Sokak üzerindedir. Camondo Han'ın arka cephesi ise, Camondo ailesine ait evlerden olan ancak günümüzde var olmayan Camondo Han'ın bahçesine dönüşen parsele açılmaktadır.

Camondo Han ile ilgili 1888 yılında Leonce Tedeschi tarafından hazırlanan 1888 envanter defterindeki bilgilere göre; yapının Stampa tarafından, keşif değeri 3500 lirayı geçmediği halde, 7000 liraya daireli hale getirildiği belirtilmiştir. Camondo Han'ın arka cephesinin bulunduğu alana açılan 4 evden oluşan Hoca Ali Sokak üzerindeki yapıları Gabriel Tedeschi apartman dairesine dönüştürmeyi teklif etmiştir. Moise de Camondo'nun onayıyla bu yapılar 25- 30.000 frank arasında bir harcama yapılarak apartman dairesine dönüştürülmüştür.

Camondo Han'ın birçok meslekten ve birçok dükkan sahibinden kiracısı olmuştur. Ticaret yıllıklarında adı geçen, bu isimlerden başlıcalarını şu şekilde sıralayabiliriz:

J. Laffan: Gazete Bürosu (The Levant Times and Shipping Gazette) (1868-1874)

C. Luzzatto: Tüccar (1881)

Brunetti: Doktor (1881)

A.Rosentower: Avukat (1881)

A.Franco: Avukat (1881)

Brunetti: Doktor (1881)

Coen Luzzatto: Ticari Mümessil (1881)

A. Heffter: Muhasebeci (1889-1890)

Dul Bayan Pedemonte (1889-1895)

S. Hendel: Komisyoncu (1889-1890)

H. Heyde: Dişçi (1889-1894)

G. Tedeschi: Mimar (1889-1922)

I. Ehrenstein: Komisyoncu (1889-1901)

M. Tedeschi: Avusturya Postası'nda Memur (1894)

Dul Bayan Wills (1891)

G. Hirzel: Hammer Şirketi'nde Yönetici (1891-1908)

I. Freiman: S. Stein Şirketi'nde Yönetici (1891)

G.Floros: Şarapçı (1891)

Dul Bayan Wills (1892-1894)

E. Parodi: İtalyan Konsolosluğu'nda Memur (1893-1894)

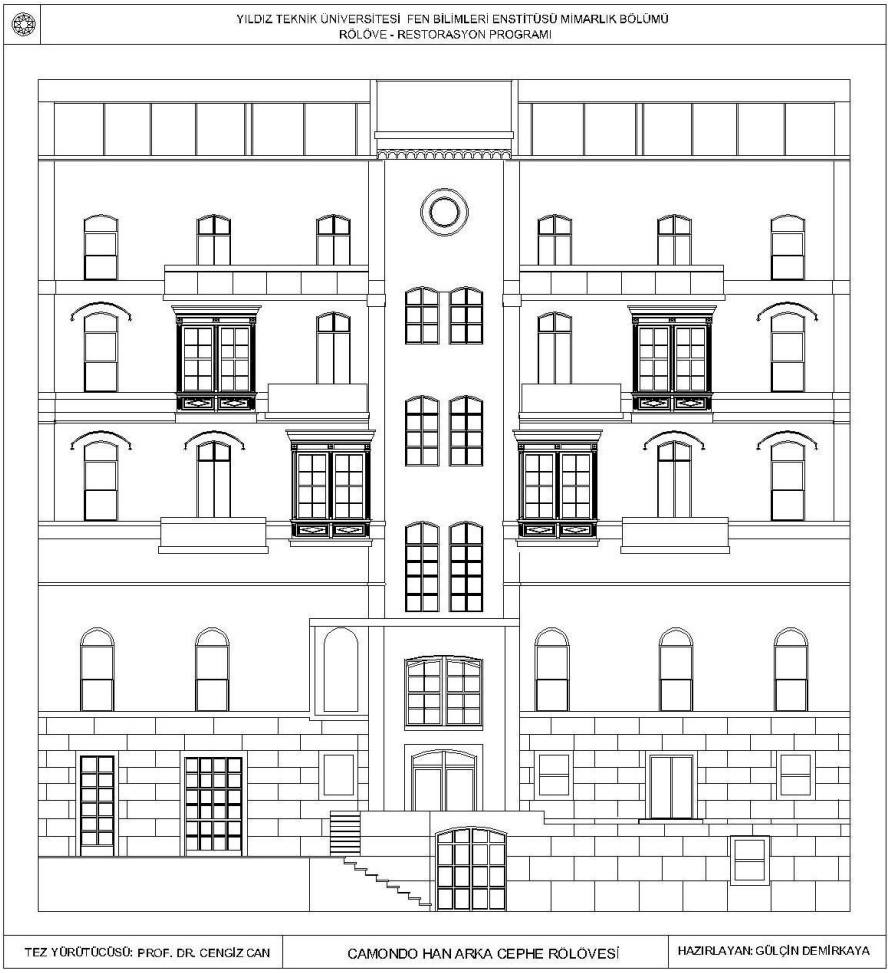
I. Tazartes: Doğu Demiryolları Şirketi Kontrol Bürosu'nda Memur (1893-1898)

C. Maleas: Doktor (1895-1915)

Dul Bayan P. Luzzattti (1895-1898)

B. Namer: Victor Mizrahi ve Şürekası'nın veznedarı (1895)

Huber: Sigorta Planı (1895)

Şekil 4.60 Camondo Han Arka Cephe Rölövesi

A. Luzzattti: İş Adamı (1896-1898)

E. Luzzattti: Şark Demiryolları Şirketi'nde Büro Şefi (1898-1908)

A. Marcos: Sobacı (1900)

D. Marcos: Masöz (1900)

Dul Bayan Schapira (1900-1908)

N. Pussich: Schenker ve Şürekası'nda Memur (1900)

B. Ehrenstein: Komisyoncu (1902-1904)

V. Schwarz: Schwarz ve Şürekası'nda Memur (1902-1904)

Gustave Tedeschi: Wiener Bank- Verein'de Memur (1908-1922)

S. Ehrenstein: İş Adamı (1908)

Amedee Tedeschi (1911-1922)

H. Ehrenstein: Selanik Bankası'nda Memur (1911-1914)

Dul Bayan H. Ehrenstein (1911-1914)

K. Ehrenstein: 1. Ehrenstein Şirketi'nde Memur (1911-1922)

D. Spagnoletti: Wiener Bank- Verein'de Memur (1908-1922)

R. Jedermann: Kimyager (1912-1915)

Dul Bayan Steettler (1912-1922)

Dul Bayan Marie Poth (1914-1915)

J. Borg: Taksim Bahçesi'nde Büfeci (1914)

R. Borg: La Reserve Nationale Sigorta Şirketi'nde Memur (1914-1922)

O. Ehrenstein: 1. Ehrenstein Şirketi'nde Memur (1915)

L. Ehrenstein: Wiener Bank- Verein İrtibat Bürosu'nda Ateşe (1915-1922)

J. Borg: Tokatlıyan'da Memur (1915-1921)

Dul Bayan Voinar (1921-1922)

Maçaro Ailesi: (1937-1967)

Benbasa Ailesi: (1937-1967)

N. Taragona: Avukat (1940)

A. Dino: Ressam (1940-1942)

Rasih Nur İleri: Eyüp Ortaokulu'nda Matematik Öğretmeni (1942)

Beyoğlu Tapu Müdürlüğü'nden alınan bilgilere göre, 1960 yılında Marcel Schindler ve Germen Gerson'a ait olan 1978 yılında Marcel Schindler, Germen Gerson tarafından yeni sahiplerinden olan; Mustafa Avni Cüre, Abdurrahman Abit Kayahan, Müfit Adil Culcuoğlu, Sami Ağan ve ailesi tarafından satılmıştır. 2002 yılından bu yana yapı Ağan ailesinin mülkiyetindedir.

Camondo Han'da daha çok memur, iş adamı ve sanatçılar kalmıştır.

Şekil 4.61 Camondo Han Serdar-ı Ekrem Sokak Cephesi, 2010

Şekil 4.62 Camondo Han Tatar Beyi Sokak Cephesi, 2010

Şekil 4.63 Camondo Han ve Çevresinin Genel Görünümü, 1930

1895 yılında Camondo Han'ın güneyine Küçük Camondo Han inşa edilmiştir. Ancak yapımından 87 yıl sonra Kültür ve Turizm Bakanlığı Gayrimenkül Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu Kararı ile Küçük Camondo Han yıkılmıştır. Camondo Han ise 2. derecede tarihi eser olarak belgelenmiştir.

Camondo Han; 554 m2 alan üzerine; zemin, 3 normal ve çekme kat olmak üzere 5 katlı olarak inşa edilmiştir. Neoklasik üslupta yapılmış olan yapı, Pera mimarisi erken dönem özelliklerindedir. Harman tuğlasıyla oluşturulmuş taşıyıcı yığma duvarlar üzerine ahşap döşeme ve volta döşeme uygulanarak meydana gelen Camondo Han, 2007 yılında restorasyonu tamamlanmadan önce eski resimlerden görüldüğü kadarıyla zamana bağlı olarak yapıda birçok sorun gözlenmiştir. Yapının özgün halinde, taşıyıcı duvarlarının harman tuğlası ile çift sıra örülmüş olduğu, döşemelerinde volta döşeme olduğu gözlenmiştir. Camondo Han yapıldığı ilk dönemlerde yan cephelerden ışık alacak biçimde ayarlanmış olsada, imar değişikliklerine bağlı olarak bitişik düzende yer alarak, yan cepheleri sağır duruma gelmiştir. Yapının taşıyıcı duvarlarında, zamana bağlı eskime ve bakımsızlıkla yapıda büyük oranda hasar meydana gelmiştir. Denize bakan arka cephe manzara cephesi olması nedeniyle daha fazla pencere boşluğu bırakılmıştır. Buna bağlı olarak yapının arka cephesinin, ön cepheye oranla çok daha hasar gördüğü gözlenmiştir.

1870-1880 tarihleri arasında inşa edilen yapı, aksiyal simetrik düzende yapılmıştır. Ön cephede zemin kat birbirini tekrarlayan kemerli giriş kapılarından oluşmuştur. Zemin kat taş taklidi sıva ile kaplanmıştır. Giriş Kapısının üstünde özgün taş konsollar restorasyon sonrasında da korunmuştur, ancak özgün demir korkuluklar yerine cam korkuluklar konulmuştur. 1.katta klasik süslemeli söveleri bulunan düz pencereler ve simetrik olarak bulunan, ahşap cumbalar kullanılmıştır. Cumbaların üzerindeki ahşap bezemeler Osmanlı mimarisinin karakteristik özelliklerindendir. Girişi vurgulayacak bir biçimde iki yanındaki pencerelerininde olduğu alanı kapsıyan, 1. ve 2. kat boyunca devam eden iyonik başlıklı, 4 adet plastr gözlenmektedir. 2. ve 3. katta sade söveli, düz pencereler bulunmakla birlikte, bu katlarda bulunan cumba, iki katı birbirine bağlayarak uygulanmıştır. Bu cumba ve diğer cumba düşeyde birbirini takip etmesede, aksiyal simetrik bir görünümdedir.

Şekil 4.64 Cumbaların Genel Görünümü

Şekil 4.65 Cumba Detay Görünüm

Arka cephe ön cepheye göre daha sade olarak görülmektedir. Merdiven sahanlıklarına gelen alan merkez alınarak, ön cephede ki gibi arka cephede de aksiyal simetrik düzen uygulanmıştır. Merkezdeki hattın en üst kısmında dairesel formda pencere görülmektedir. Zemin kat pencereleri birbiri içinde farklılık göstermekle birlikte diğer katlarda kemerli ve basık kemerli pencereler kullanılmıştır. Manzaraya dönük cephe olduğu için düşeyde birbirini takip etmeyen, aksiyal simetrik balkonlar gözlenmektedir.

Restorasyon sonrası Camondo Han, otel olarak kullanılmaya başlanılmıştır ve yapının harap durumundan kurtulması sağlanmıştır.

Şekil 4.66 Camondo Han Arka Cephesi, 1980'ler (AlmanArkeoloji Enstitüsü, E. Stenier)

Şekil 4.67 Camondo Han'ın İçi, 1980 (Alman Arkeoloji Enstitüsü, E. Stenier)

Şekil 4.68 Camondo Han'ın Restorasyon Öncesi Ön Cephesi (Beyoğlu Belediyesi)

4.2.7 84 Ada 2 Parsel (Amerikan Alcazar Tiyatrosu)

Şekil 4.69 Beyoğlu Hali Hazır Haritasında 84/2 (American Alcazar Tiyatrosu)

Beyoğlu ilçesi, Kemankeş Karamustafa Paşa Mahallesi, 84 ada 2 parselde bulunan Camondo yapısı, Camondo ailesinin İstanbul'a sanat alanındaki katkılarından American Alcazar Tiyatrosu'dur (Şekil 4.69). Tophane'yi Karaköy'e bağlayan Kemeraltı Caddesi'nin bir altındaki sokak olan Necatibey Caddesi'ne ve Baş Cerrah Sokağı'na cephesi vardır. 1800'lerin ortasında 5 katlı olarak tasarlanan yapıya, sonradan çekme kat eklenmiştir.

Bu zamana kadar, bu yapının Amerikan Alkazar (Alcazar D'Amrique) Tiyatrosu olduğu bilinmemekteydi. Alkazar Tiyatrosu denildiğinde akla ilk gelen 1918-1920 yılları arasında inşa edilen, İstiklal Caddesi üzerinde bulunan yapıdır. Safvet ve Naci Beyler tarafından 1923 yılında Cine Salon Electra adıyla işletilmeye başlanılan yapı ve bugünkü Alkazar ismini 1925 yılında almıştır. Ancak bu yıllardan çok önce Camondo ailesiyle ilgili edindiğimiz bilgilere göre Amerikan Alkazar Tiyatrosu, ailenin İstanbul'da olduğu dönemde yapılmıştır. 1889 tarihli Camondo ailesinin gayrimenkül listesinde, yapının o dönemde Topçular ve Cerrah Mustafa Sokakları üzerinde bulunduğu yazmaktadır.

Şekil 4.70 Amerikan Alkazar'ın Genel Görünümü, 2010

Şekil 4.71 Amerikan Alkazar'ın Baş Cerrah Sokak Cephesi, 2010

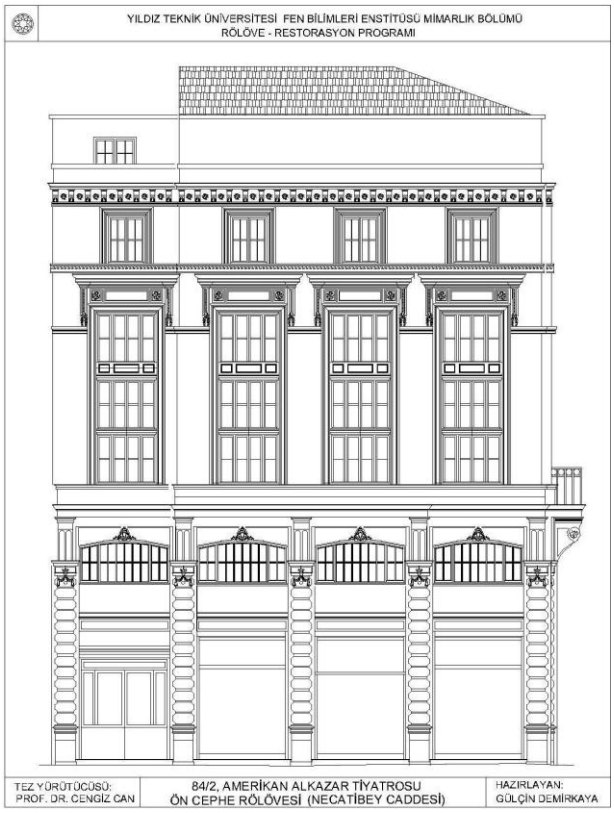

Şekil 4.72 Amerikan Alkazar'ın Necatibey Caddesi Cephesi, 2010

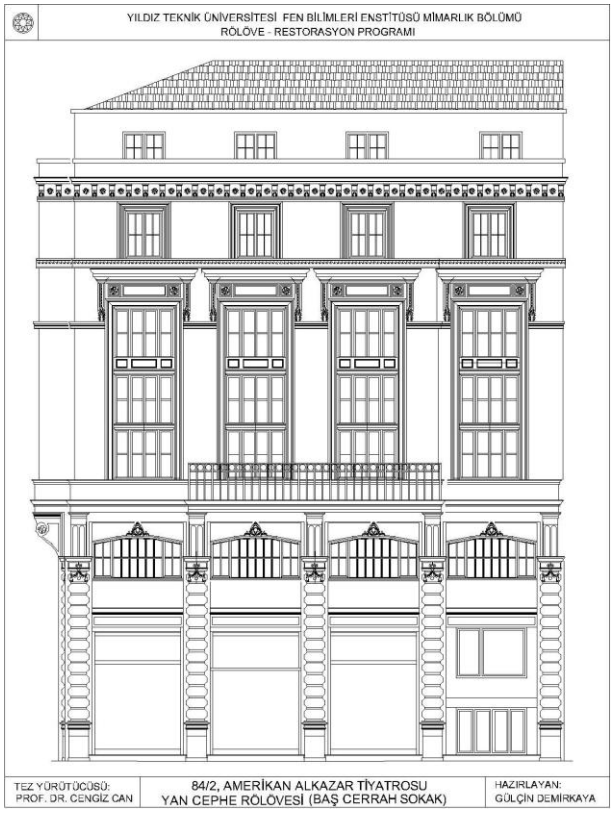
1888 envanter defterinde yapıyla ilgili, yapının İsmet Paşa'dan kalma olduğu, Yahudi cemaatinin önemli ailelerinden Aciman tarafından yapıldığı belirtilmiştir. Sokakta bulunan yapıların altında dükkanlar, üstünde ise dükkanlara ait daireler bulunduğu görülmüştür. Amerikan Alkazar Tiyatrosu da bu şekilde yapılmış yapılardandır. Yapıda tiyatronun bulunduğu katta etrafı demir korkuluklu bir balkon bulunduğu ve yapının konumunun merkezi bir yerde bulunduğu ifade edilmiştir. Galata'dan Tophane'ye çıkan yolda bulunan yapının o dönemde genel görünümünün kötü olduğu, buna karşın ilgi uyandıran bir yapı olduğu belirtilmiştir.

Toplanan bilgilerin birleştirildiğinde ve yapının iç mekanları göz önüne alındığında, 84 ada 2 parselde bulunan yapının Camondo ailesine ait Amerikan Alkazar Tiyatrosu olduğu anlaşılmaktadır.

Beyoğlu Tapu Müdürlüğü'ndeki tapu kayıtlarında, 84 ada 2 parsel, kargir tiyatro ve dükkanlar olarak görülmektedir. 1944 yılında Agosten Mazelyah adlı özel şahsın mülkiyetinde olan yapı, 1987 'de Alper Konuk ve Juli Gabay, 1997'de İsviçre tebalı Nely Rose Konuk ve 1999 yılından bu yana Alarko Sanayi ve Ticaret A.Ş., Alarko Carrier Sanayi ve Ticaret A.Ş ve Alarko Gayrimenkül Yatırım'a ait görülmektedir.

Şekil 4.73 Amerikan Alkazar'ın Necatibey Caddesi Rölövesi

Şekil 4.74 Amerikan Alkazar'ın Baş Cerrahı Sokak Rölövesi

Şekil 4.75 Amerikan Alkazar'dan Detay, 2010

Beyoğlu Tapu Müdürlüğü'ndeki bilgiler de bu yapının Amerikan Alcazar Tiaytrosu olduğunu göstermektedir.

Yapının zemin katında, yapının özgünlüğünü bozan mağazaya ait geniş pvc doğramalı pencereler bulunmaktadır. Mağazanın pencereleri arasında parçalı plastrlar görülmektedir, plastrların son kısmında ortasında yuvarlak madalyon olan, mimari süslemelere yer verilmiştir. Plastrların üstünde de eliböğründeler yer almaktadır. Zemin katın üstünde bulunan asma kat pencereleri basık kemerli, ortasında çiçek ve yaprakların bulunduğu kilit taşı görünümü veren süslemelei göze çarpmaktadır. Asma kattan sonra geniş bir kat silmesinin ardından, tiyatronun olduğu kat yer almaktadır ve bu katın pencere yüksekliği 2 kat yüksekliğindedir. Yapının Baş Cerrah Sokağı cephesinde, altında eliböğründelerin bulunduğu demir korkuluklu balkon bulunmaktadır. Tiyatronun olduğu 1.katın pencereleri ve 2. katın pencereleri 2. kat sonunda birleşerek bir bütün oluşturmaktadır. 3. kat pencereleri de diğer kat pencerelerini tekrarlayacak biçimde, düz pencerelere yer verilmiştir. 3. katın sonunda ki silmeyle yapı özgün halinde son bulmaktadır. 3. katın üstünde yer alan saçak silmesinin altında bitki desenli frizler ve aralarında çiçek desenli süslemeler yer almaktadır. 3. katın üstüne sonradan yapılan bir çekme kat eklenmiştir. Yapı genel anlamda günümüze kadar bozulmadan günümüze ulaşmıştır.

Şekil 4.76 İç Mekan Genel Görünümü I

Şekil 4.77 İç Mekan Görünümü II

Şekil 4.78 Amerikan Alkazar'ın İç Mekan Genel Görünümü III, 2010

4.2.8 168 Ada 3 Parsel, Şükran Apartmanı

Şekil 4.79 Beyoğlu Hali Hazır Haritasında 168/3

Beyoğlu ilçesi, Bereketzade Mahallesi, 168 ada 1 parselde bulunan Camondo yapısı, Felek Han ile komşu bir yapıdır (Şekil 4.79). 1884 Huber Haritasında yer almayan yapı, Leonce Tedeschi tarafından hazırlanan 1888 Envanter defterinde bulunmaktadır. Yapının 1884-1888 yılları arasında yapılmış olduğu söylenebilir. Bankalar Caddesi'nden yukarı doğrı çıkan Hacı Ali Sokak ve Felek Han ile komşu olan yapının arasında St. George Hastanesi'ne açılan çıkmaz sokak üzerinde bulunmaktadır.

Şekil 4.80 168/3, Hacı Ali Sokak Cephesi, 2010

Şekil 4.81 168 / 3, Ön Cephe Rölövesi

Şekil 4.82 168 / 3 Genel Durumu,2010

Yapının mimarı Gabriel Tedeschi'dir. 333 m2 alan üzerine yapılmıştır. 5 katlı olarak planlanmış yapıya, sonradan çekme kat eklenmiştir. Bodrum kattan zemin kata kadar kesme taşla kaplanan yapıda her katta kat silmeleri uygulanmıştır. Zemin kattan itibaren 4. Kata kadar ritmik tekrar eden pencereler yer almaktadır.

Özgünlüğünü yitirmeyen yapı, günümüzde konut olarak kullanılmaktadır, 1904 tarihli Goad haritasında işlevi Camondo Apartmanı olarak görülmektedir.

168 ada 3 parselde bulunan Camondo yapısında oturmuş, ticaret yıllıklarında adı geçen bazı isimleri şu şekilde sıralayabiliriz:

M. Vlaho: Şarap Deposu Sahibi (1892-1894)

L. Acco: Terzi (1892-1894)

D. Katz: Kasap (1892-1898)

M. Mougritsas: Bakkal (1892-1894)

Lifchüz: Marangoz (1892-1894)

Volitzer: Piyangocu (1892-1905)

Y. Grünberg: Terzi (1892-1896)

S. Bartar: Tercüman (1892-1894)

F. Diaman: Goldenberg Şirketi Çalışanı (1892-1914)

L. Rosenblaum: Terzi (1892-1903)

I. Rosenfeld: Terzi (1895)

J. Landmann: Komisyoncu (1895-1898)

G. Fruchtermann: Terzi (1896-1905)

H. Aladjem: Kapıcı (1896-1898)

M. Soroker: Emlakçı (1900-1901)

A. Castro: Camondo Şirkeri Çalışanı (1900-1901)

S. Polonias: Kaptan (1901-1902)

Y. Goldfeld: Terzi (1902)

A. Aladjem: Trel Şirkeri Çalışanı (1902)

D. Moscovitch: Terzi (1903-1909)

B. Gedaleski: Terzi (1903-1914)

S. Manzavino: Kaptan (1903-1905)

B. Schwarz: Terzi (1902-1905)

I. Grünberg: Terzi (1904-1914)

S. Levi: Terzi (1909-1912)

V. Mandjoruian: Komisyoncu (1909)

S. Varaphilos: Kuyumcu (1909)

K. Adler: Çerçeveci(1909-1914)

J. Jurescu: Eczacı (1912-1914)

V. Leon: Camcı (1912-1914)

G. Kouraclis: Makinist (1913-1914)

H. Kranzfeld: Kuyumcu (1912-1914)

D. Habib: Trieste'nin Generali (1914)

Yapıda daha çok esnafların oturduğu gözlenmiştir. Beyoğlu Tapu Müdürlüğü'ndeki belgelere göre, yapı 1975 yılında Ahmet Aydın, Mehmet Zeren; 1993 yılında Rahel Siva, Erendiz Özbayoğlu, 2000 yılında Nihat Koçak, Abdülhamit Bilyali, Mehmet Celayir; 2003 yılında Avusturya tebalı Amanda Jane Uslain, 2004 yılında Ömer Koçak, 2010 yılında Mehmet Akif Alakurt üzerine kayıtlıdır.

4.2.9 168 Ada 1 Parsel, Felek Han, Galata Residence

Şekil 4.83 Beyoğlu Hali Hazır Haritasında 168/1

Beyoğlu ilçesi, Bereketzade Mahallesi, 168 ada 1 parselde bulunan Camondo yapısı, Felek Handır. Galata'nın ilk apart oteli olarak restore edilen yapı günümüzde Galata Residence kullanılmaktadır. Ön cephesi Felek Sokak ve yan cephesi Hacı Ali Sokak'a bakmaktadır. 1877 yılında Gabriel Tedeschi tarafından yapılan yapı, aynı yerde bulunan ahşap bir yapıyı, her katında 4 daire bulunan, toplam 16 daireli bodrum ve çatı katından oluşan kargir bir apartmana dönüştürmüştür. 416 m2 arazi üzerine 168m2 alana sahip bir yapıdır.

Şekil 4.84 Camondo Merdiveni, 2010

Şekil 4.85 Camondo Merdiveni, 1964 (Alman Arkeoloji Enstitüsü)

Moise de Camondo'nun doğduğu bu evin giriş kapısının açıldığı Felek Sokak'ın önünde bu eve ve Camondo ailesine ait bir müştemilat vardır. Camondo merdivenleri de ailenin iş yerleri ve evleri arasındaki yolu kolaylaştırmak için yapılmıştır (Şekil 4.84).

Moise de Camondo'dan kuzeni Isaac de Camondo'ya kalan yapı, Isaac de Camondo tarafından, o dönemde Yahudilerin eğitimine önem veren Alliance Israelite Universelle' e kiralanır ve yapıya Galata Alliance Erkek Okulu taşınır. Bir süre sonra kira ödemelerinden dolayı sorunlar yaşanmasının ardından, Nissim de Camondo yapının hayır kurumlarına kiraya verme durumu bırakıp, ticari bir iş olarak kiraya vermeye başlamıştır. Böylece Camondo Apartmanı'nın Felek Han'a dönüşme süreci başladı.

Şekil 4.86 168/1, Galata Residence Ön Cephe, 2010

Aksiyal simetrik bir yapıdır. 19.yüyılın 2.yarısında görülen klasik süslemeler görülmektedir. Zemin kata kadar taş kaplama uygulanmıştır. Tüm katlardaki pencereler düşeyde yukardan aşağıya doğru aynı aksta devam etmektedir. Her kat kat silmeleri ile bölünmüştür. Ön cephedeki cumba pencereleri çift kanatlıdır, Hacı Ali Sokak cephesindekiler ise dörtlü pencere mevcuttur. Arka cephe oldukça sadedir, merdivenin bulunduğu aksta dairesel formda pencereler kullanılmıştır.

Şekil 4.87 Felek Han, 1993 (İstanbul 2 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Arşivi)

Şekil 4.88 168/1, Galata Residence Ön Cephe Rölövesi

Şekil 4.89 168/1, Galata Residence

Şekil 4.90 168/1, Galata Residence Arka Cephe

1993 yılında yapılan restorasyon sonrası, yapının plan ve cephesi büyük oranda korunmuştur. Çatı katında muhdes olan ve yıpranmış olan mekanlar kaldırılmış ve ahşap malzeme kullanılarak bir restoran oluşturulmuştur. Ancak cephede yeni bir eklenti olarak görünen yapının bu kısmı yapının özgün halini bozmaktadır.

Felek Han'da oturmuş, ticaret yıllıklarında adı geçen bazı isimleri şu şekilde sıralayabiliriz:

M. Ziffer: Stein'in Çalışanı (1892-1898)

M. Grümberg: Piyangocu(1892-1895)

A. Grunberg: Emlakçı (1892-1898)

S. Cohn: Piyangocu(1892-1895)

P. Gilzelter: Terzi (1892-1894)

F. Ferrugia: Dalgıç (1895-1898)

G. Yacobsohn: Tercüman (1895-1898)

Şekil 4.91 Felek Han ve Çevresinin 1880 Yılındaki Genel Durumu, Sebah& Joaillier (Alman Arkeoloji Enstitüsü)

Sinagog (1895-1914)

Alliance Israelite Erkek Okulu (1895-1909)

St. Georges Hastanesi (1901-1902)

D. Grunstein: Terzi (1902-1905)

D. Bornstein: Muhasebeci A.L. Spiegel'in Muhasebecisi (1902-1903)

L. Mechoulam: Terzi (1902-1903)

J. Elie: Haham (1902-1903)

D. Goldenberg: Şarap (1902-1905)

H. Hornfeld: Manifaturacı (1902-1914)

G. Mamo: Ridley Rowell Şirketi Çalışanı (1905)

Şekil 4.92 168/1, Galata Residence İç Mekan, Bodrum Kat (İstanbul 2 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Arşivi)

Y. Grunberg: Terzi (1905)

S. Goldenberg: Müzisyen (1905)

K. Hornfeld: Orosdi Back Şirketi Çalışanı (1905)

L. Meehoulam: Terzi (1905)

Z. Foux: Konfeksiyon (1905)

E. Nikitas: İşçi (1909)

L. Weinstein: İşçi (1909-1914)

H. Voukmann: İşçi (1909)

R. Futtermann: Terzi (1909)

J. Grunstein: Terzi (1909-1914)

M. Caramanli: Bakkal (1909)

M. Behar: Doktor (1912-1914)

J. Sevy: Eczacı (1912-1914)

L. Ludwigsohn: Tramvay Şirketi Çalışanı (1912-1914)

S. Basri: Komisyoncu (1912)

I. Ludwigsohn: Terzi (1912-1914)

M. Adler: Komisyoncu (1912)

B. Castro: I. Camondo Bankası Çalışanı (1912-1914)

M. Schwartz: Terzi (1914)

B. Schlimovitz: Koleksiyoncu (1914)

Beyoğlu Tapu Müdürlüğü'ndeki belgelere göre, 1942 yılında Mırgırdinç Aram Beyazciyan ve Novard Beyazciyan'a ait olan yapı, 1993 yılından bu yana da Cemal Ekingen, Mehmet Beşir Ekingen, Sedat Ekingen'in mülkiyetindedir.

Yapı günümüze kadar terzi, komisyoncu, müzisyen, manifaturacı, işçi ve özel şirket çalışanı gibi çok farklı mesleklerde ki kişilere ev sahipliği yapmıştır. Ayrıca yapı, geçmişte bir dönem Galata Alliance Erkek Okulu olarak kullanılmış, günümüzde Felek Residence adıyla apart otel olarak kullanılmaktadır.

4.2.10 169 Ada 1 Parsel

Şekil 4.93 Uydu Görüntüsünden 169/1 (http://sehirrehberi.ibb.gov.tr/map.aspx)

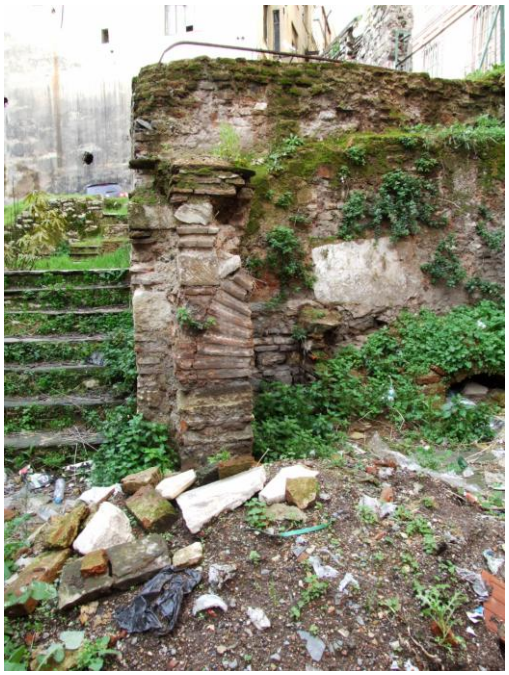
Beyoğlu ilçesi, Bereketzade Mahallesi, 106 pafta, 169 ada 1 parselde Camondo ailesinin oturduğu yapı ve müştemilatına ait arkeolojik kalıntı bulunmaktadır. Bölgede İstanbul Arkeoloji Müzesi denetiminde yapılan kazı sonucunda mimari kalıntıların ve küçük buluntuların bölgenin tarihi, mimari dokusu ve kültürel geçmişi açısından kayda değer buluntular olduğu belirtildiğinden ve Bizans-Osmanlı keramiklerini içeren dolgu malzemeleri ile doldurulmuş olması nedeniyle 2008 yılında koruma kurulu kararıyla alan, koruma altına alınmıştır.

Şekil 4.94 169/1 Batı Görünümü, Müştemilat İçindeki Fırın, 2010

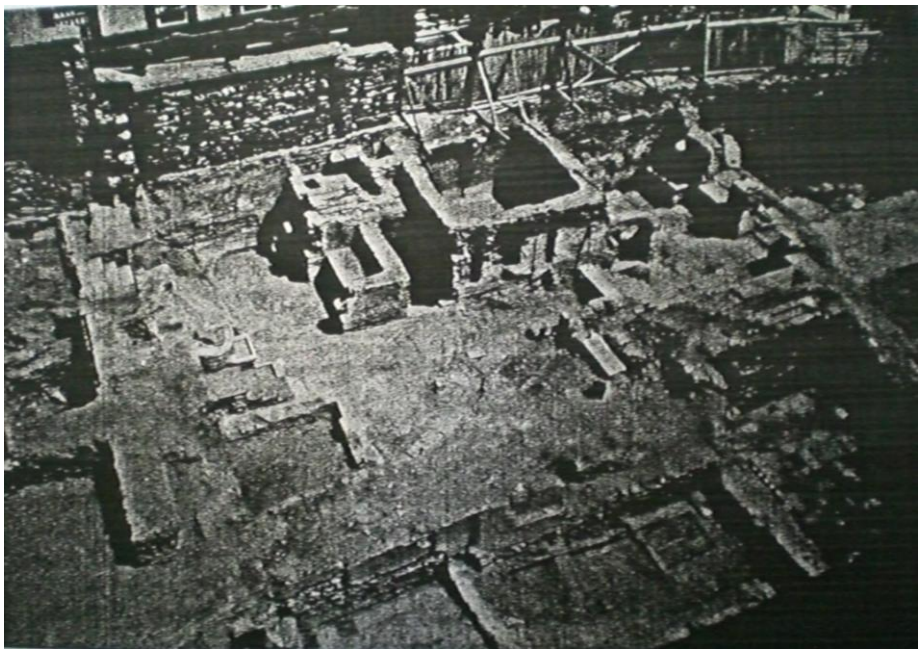

Şekil 4.95 169/1 Çeşme ve Deposu, 2010

Şekil 4.96 169/1 Genel Görünüm, 2010

Felek Han ile ilgili bilgiler ve arazide yapılan incelemeler sonucu bu alanda Camondo ailesinin müştemilatının bodrum katındaki sarnıç, mutfak, ocak, kiler, depo gibi yardımcı elamanlar olduğu anlaşılmıştır. Çevreyle ilgili ulaşılan fotoğraflardan ve haritalardan, yıkılan yapının 1800'lerin ortasında yapıldığı, cihannüması 4 katlı olan, diğer kısımları 3 katlı bir yapı olduğu anlaşılmaktadır.

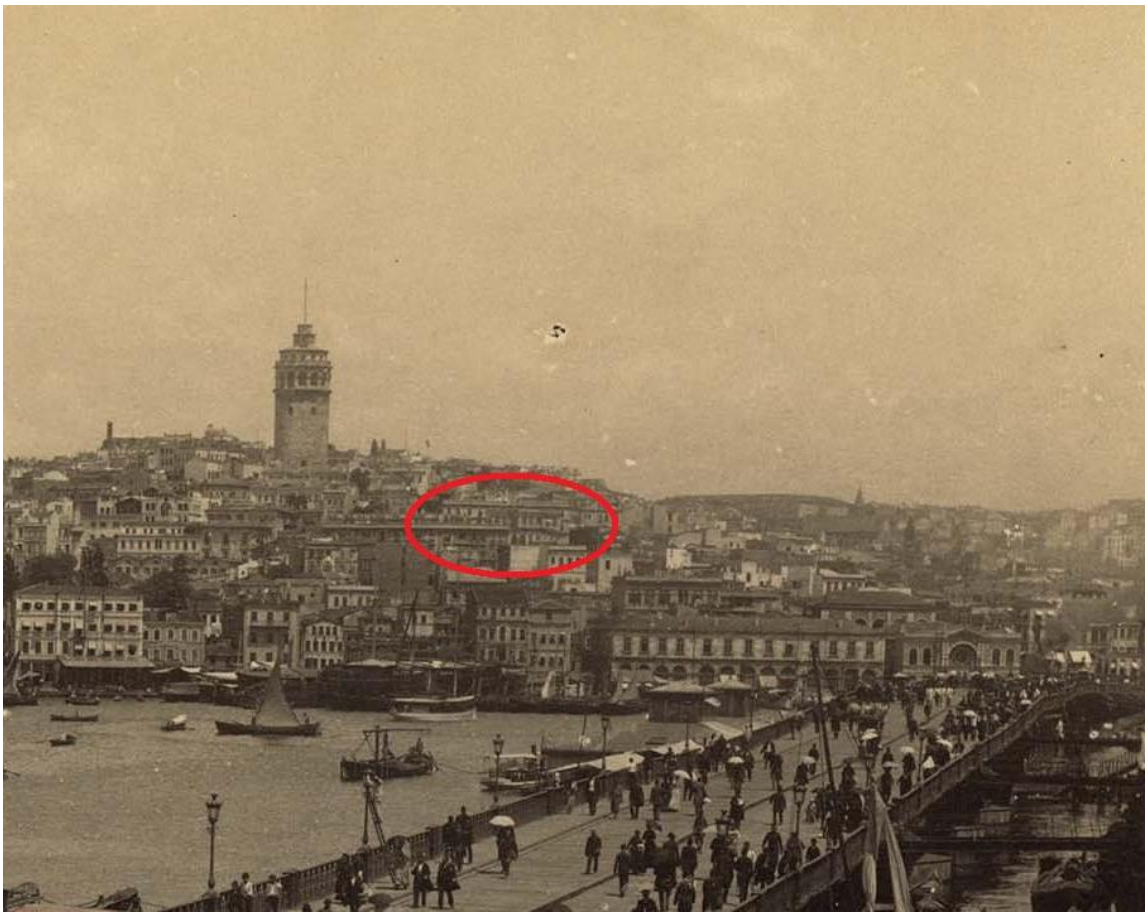
Şekil 4.97 169/1, Arkeolojik Çalışma Sırasında Güneybatı Görünümü, 1999 (İstanbul 2Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurulu Arşivi)

Şekil 4.98 169/1, Arkeolojik Çalışma Sırasında Kuzey Görünümü, 1999 (İstanbul 2 NumaralıKültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurulu Arşivi)

Parselde bulunan su kanalları ana toprak oyularak yapılmıştır. İçi yoğun Bizans ve Osmanlı keramik ve kap parçalarını içeren dolgu topraklarla doldurulmuştur. Üstünde de Horasan harç döşeli olup, en üstte de mermer ve gri taş plakaların olduğu döşeme görülür. Ayrıca alanda, kalın tuğla ve taş örgülü bir çamaşır teknesi bulunmaktadır.

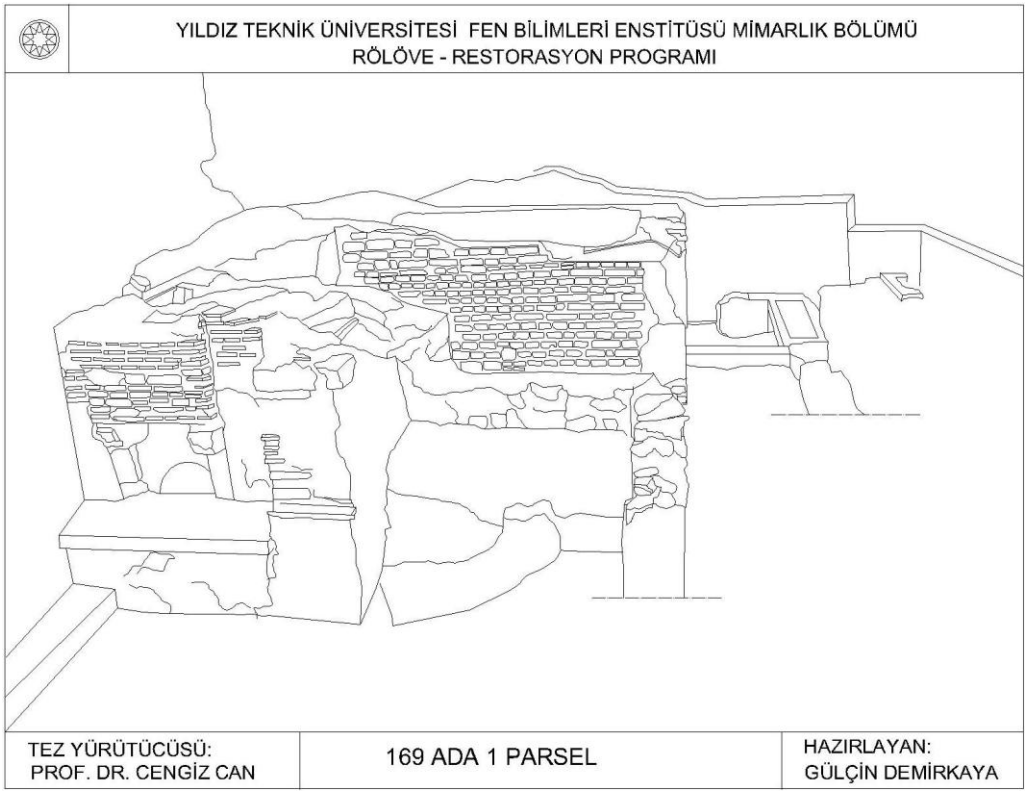
2001 yılında araziye sahibi tarafından katlı otopark yapılmak istenilmiştir (Güvemli, Ö.). Koruma Kurulu'nun kararı ile bu durum engellenmiştir. Anıtlar kurulu 2005 yılında bu alana uygulanabilecek bir proje hafif elemanlardan oluşan çevreye zarar vermeyecek ve uyumlu olacak bir proje yapılabileceğini açıklanmıştır. Halil Onur Mimarlık Kültür ve Sanat Merkezi içeriğiyle bir avan proje sunmuştur. Avan projede binaya giriş Felek Sokak'tan yapılıp kalıntılara zarar veremeyecek şekilde kalıntıların üzerinden geçen cam-çelik köprü ile binaya girenlerin ilk olarak kalıntıları algılanması istenmiştir. Ancak 2008 yılında Anıtlar Kurulu tarafından temel kazılmayarak, mevcut kalıntılar koruma altına alınarak çelik konstrüksiyon ile yüksek yapılaşmanın olmayacağı bir proje önerilmiştir.

Şekil 4.99 Galata'nın Genel Görünümde 169 ada 1 parsel ve çevresi (II. Abdülhamid Arşivi İstanbul Fotoğrafları, Abdullah Frees, 1890-1893)

Şekil 4.100 169/1, Kuzey Görünüm, 2010

Şekil 4.101 169/1, Arkeolojik Kalıntısı Rölövesi

169 ada 1 parseldeki Camondo yapısında oturmuş, ticaret yıllıklarında adı geçen bazı isimleri şu şekilde sıralayabiliriz:

S. Rebecca: Bakkal (1892-1901)

A. Rottemberg: Terzi (1892-1896)

D. Damalas: Komisyoncu (1892-1903)

I. Miglievitch: Doğu Demiryolları Şirketi Denetleyicisi (1892-1894)

J. Prost: Komisyoncu (1892-1913)

E. Allan: Avukat (1892-1903)

M. Alcalai: Camondo Şirketi Çalışanı (1892-1894)

A. Pinchas: Sigorta Şirketi Müfettişi (1892-1894)

R. Eliezer: Haham (1892-1895)

K. Ohannassian: Doktor (1892-1894)

J. Turconi: Piyano Malzemesi (1892-1905)

B. Valantini: Fransız Posta Müdür Yardımcısı (1892-1896)

G. Borghini: Muhasebeci- Lorando Han yan kapı komşusu (1892-1898)

A. Halkiadakis: Pasta (1894-1901)

V. Varese: Fransız Posta Taahhüt Çalışanı (1895)

A. Robins: Komisyoncu (1896-1905)

G. Grünberg: Terzi (1898-1903)

J. Grünberg: Saatçi (1898-1905)

R. Seneor: Han'ın Bekçisi (1901-1905)

J. Borghini: Muhasebeci (1903-1904)

V. Stein: Terzi (1903-1905)

N. Apostolides: Ayakkabıcı (1903-1905)

M. Fresco: Alliance Israelite Erkek Okulu Müdürü (1903-1905)

S. Messulam: Alliance Israelite Erkek Okulu'nda Profesör (1903-1905)

Şekil 4.102 169/1, Yapının Yıkılmadan Önceki Durumu, 1905 (Kartpostal)

W. Braun: Kuyumcu (1904-1905)

M. Ramiditch: Kasap (1904-1905)

P. Anghelidis: Baskı (1912-1914)

M. Ramiditch: Kasap (1904-1905)

P. Anghelidis: Baskı (1912-1914)

S. Christodoulos: Ciltçi (1913)

F. Walla: Baskı (1912-1914)

Ticaret Yıllıkları Basım Şirketi (1912-1913)

Osmanlı İmparatprluğu Mali Yönetimi Gazetesi (1912-1913)

A. Rizzo: Avukat (1912-1914)

Terziler Sinanogu ve Salonları (1912-1914)

J. Silbermann: Haham (1912-1914)

L. Faure: Mühendis ve Endüstriyel Temsilcisi Danışmanı (1912-1914)

A. Bomsel: Komisyoncu (1914)

Yunan Gazetesi Yönetimi, Ano-Kato (1914)

Beyoğlu Tapu Müdürlüğü'ndeki bilgilere göre, 1943 yılından 2001 yılına kadar Toprak Mahsulleri Ofisi'ne ait olan arazi, 2001 yılından bu yana Hacı Ali Akın'ın mülkiyetindedir.

4.2.11 170 Ada 3 Parsel (Bahtiyar Han)

Şekil 4.103 Uydu Görüntüsünden 170/3 (http://sehirrehberi.ibb.gov.tr/map.aspx)

Beyoğlu ilçesi, Bereketzade Mahallesi, 170 ada 3 parselde bulunan Bahtiyar Han (Şekil 4.103), Abraham Salomon Camondo'nun torunları, Abraham de Camondo ve Nissim de Camondo' nun yazıhanelerinin bulunduğu handı. Felek Han ve onun müştemilat kısmını da iş yerlerine yakın olması amacıyla aynı bölgede seçilmiştir. Hanın 25-30 numaraları Camondo Bankası tarafından kullanılmıştır. Ticaret yıllıklarında yapıyla ilgili bilgilerin 1905 tarihinde başladığı görülmektedir, yapının yapım tarihi kesin olarak bilinmemekle birlikte, 1800'lerin sonunda yapıldığı tahmin edilmektedir. Yapının mimarı da bilinmemektedir. Yapıda birçok avukatlık, sigorta, mimarlık ve mühendislik bürosu faaliyetini sürdürmüştür. Ön cephesi Bankalar Caddesi'ne, arka cephesi Banker Sokak' a bakan yapı, 19.yüzyılda bankerlerin ve ekonominin yoğun olduğu bir çevre üzerindeydi.

Bahtiyar Han, dar ve uzun bir parsel üzerinde 5 katlı olarak planlanmıştır, ancak günümüze gelene kadar 5 katın üstüne, muhdes olan 2 kat eklenmiştir. Yapının planlaması ve cephesinin oluşması, parselin şekline ve sokağın kavisine uyumlu olarak yapılmıştır.

Şekil 4.104 170/3, Bahtiyar Han Cephe Rölövesi, 2010

Aksiyal simetrik bir yapıdır, zemin katta ki dükkanların üstü kemerli pencereler ile geçilmiş, ancak sağ taraftaki iki dükkanın üstündeki kemerler sonradan kaldırılmıştır. 1. katta taş taklidi sıva uygulanmıştır. 1. ve 2.katlardaki çıkmaların pencereler kemerli, giriş kapısının olduğu kısmın 3. kat çıkması da kemerli yapılmıştır. 3. ve 4. katlarda pencere yanlarında plastrlar kullanılmıştır. Pencerelerde ahşap panjur olduğuna dair menteşe ve panjur parçaları olduğu gözlenmiştir, ancak günümüzde hiç biri kalmamıştır (Şekil 4.104).

Yapıda yapım yılının üzerinden geçen zaman sürecine bağlı olarak bazı fiziksel bozulma ve deformasyonlar meydana gelmiştir. Ancak yapı büyük oranla özgün haline uygun plan ve cephe özelliklerini koruyabilmiştir.

Bahtiyar Han'da oturmuş, ticaret yıllıklarında adı geçen bazı isimleri şu şekilde sıralayabiliriz:

G. Galli: Avukat (1905)

L. Baudouy: Mimar (1905-1913)

1. Camondo & Cie: Banker (1905-1921)

G. Couteaux: Avukat(1905-1914)

A. Rosenthal: Avukat (1905-1921)

A. Vuccino: Avukat (1905)

E. Mille: Avukat (1905-1909)

G. Tcheraz: Avukat (1905-1914)

Edhem& Nouridjan: Mimar (1909-1921)

A. Ralli: Komisyoncu (1905-1913)

P.& Lacheze, tem, La Nationale (1905-1914)

K. Guillaume: Mimar (1913-1914)

A. Karakaş: Mimar (1913)

Mahir Rousso: Avukat (1913)

R. Amato: Avukat (1913)

İdris Fuad Şirketi: Emlak Acentası(1913)

Amme Giesecke& Konegen: Komisyoncu (1913-1914)

N. A. Aperguis: Mühendis (1914)

Agathopoulos& Fuad Hulusi: Avukat (1921)

Haim, Mehmed: Banker (1921)

Y. B. Israel: Banker (1921)

Lütfi Bey, Zildjitch& Cie: Tüccar (1921)

Mustafa Fevzi: Avukat (1921)

Saadettin Bey: Mimar-Mühendis (1921)

İsmail Hakkı Bey: Mimar-Mühendis (1921)

Gattegno& Sarre: Tüccar- Komisyoncu (1921)

P.& A. Kendros: Tüccar (1921)

Şekil 4.105 Ticaret Yıllıklarındaki Bahtiyar Han'da bulunan AEG Reklamı

Şekil 4.106 Ticaret Yıllıklarındaki Bahtiyar Han'da Bulunan Elektrik Dükkanı Reklamı

Şekil 4.107 Ticaret Yıllıklarındaki Bahtiyar Han'da bulunan İthalat-İhracat Fabrika Mümessilliği'ne ait Reklam

Mehmed Saadettin: Maden Kömürü (1921)

Platon Bey: Avukat (1921)

O. Seropian: Simsar (1921)

A. A. Vrahamis: Avukat (1921)

Karadeniz A.Ş. : 1927-1928

Gresham Life Insurance Soc. Ltd: 1930

Bahtiyar Han'ın odabaşılığını 1905-1909 yılları arasında Debreli Tahir Ağa yapmıştır.

1942 yılında Gat Franko adında özel şahıs mülkiyetinde olan yapı, 1943 yılında Toprak Mahsulleri Ofisi'ne geçmiştir. Günümüzde ise Muzaffer Mermer'e ait olan yapı, Yeni Bahtiyar İş Merkezi adıyla, iş hanı olarak kullanılmaktadır.

Şekil 4.108 170/3, Bahtiyar Han'ın Çıkmasının Genel Görünümü, 2010

Şekil 4.109 Bahtiyar Han Ön Cephe, 2010

Şekil 4.110 Bahtiyar Han Ön Cephe, 2010

Şekil 4.111 Bahtiyar Han Ön Cephe

Şekil 4.112 Bahtiyar Han Ön Cephe, 1950.(İstanbul 2 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Arşivi)

Şekil 4.113 Bahtiyar Han Arka Cephe, 2010

Şekil 4.114 Bahtiyar Han Arka Cephe, 2010

4.2.12 1101 Ada 9 Parsel (Selanik Bankası – Cemaat Han)

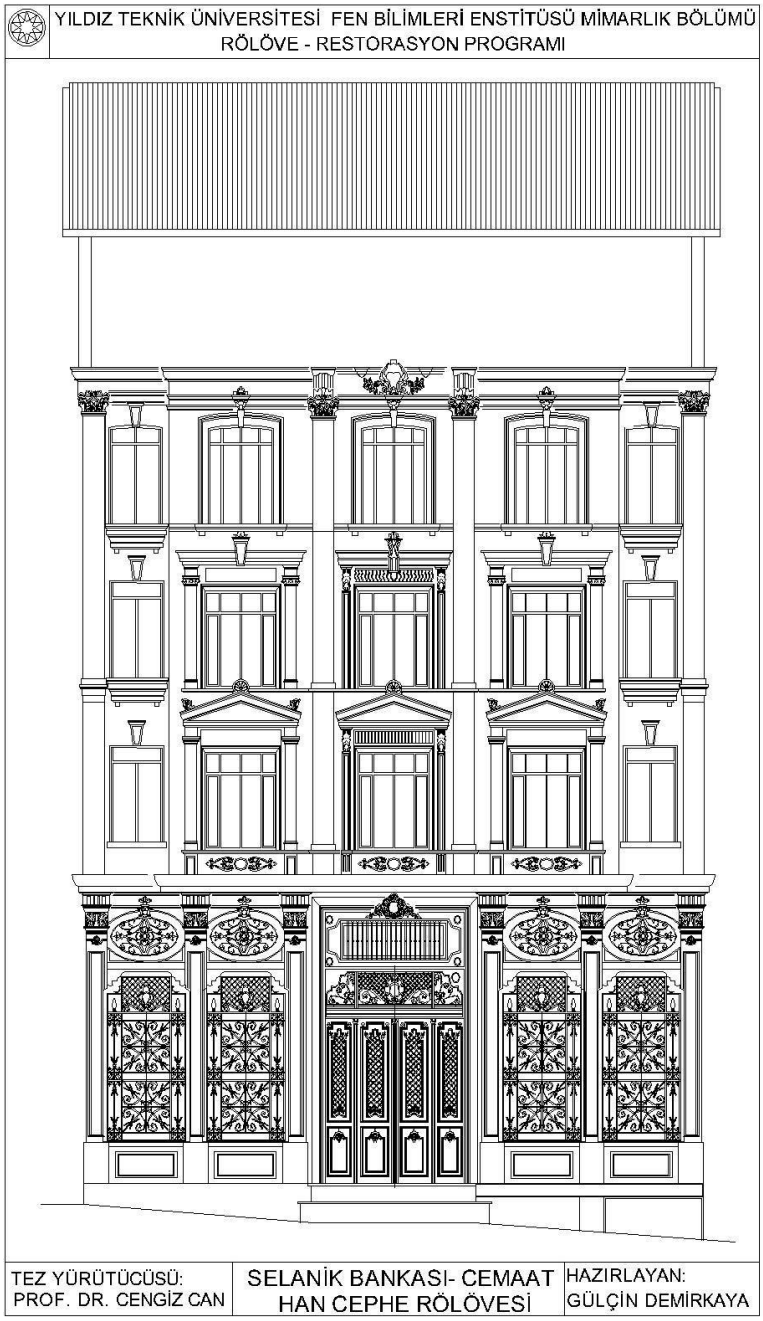

Şekil 4.115 Beyoğlu Hali Hazır Haritasında 1101/9

Beyoğlu ilçesi, Arap Camii Mahallesi, 168 pafta 1101 ada 9 parselde bulunan Camondo ailesi yapısının yapım tarihi ve mimarı bilinmemektedir (Şekil 4.115). 201 m2 üzerine, 4 katlı olarak inşa edilen yapıya sonradan teras katı eklenmiştir ve üstü eternit çatı örtüsü ile yerleştirilmiştir.

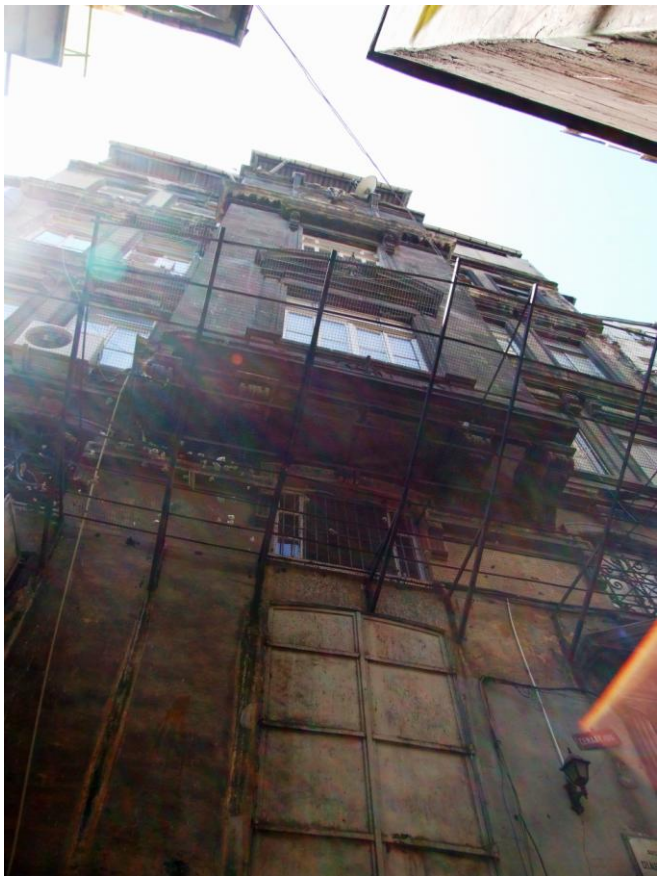
Geçmişte Selanik Bank ve Cemaat Han olarak kullanılan yapı, Beyoğlu Tapu Müdürlüğü'ndeki tapu kayıtlarına göre; 1948 yılında Sefa-Radim Musevi Cemaati Sinagog ve Mektebi Vakfı'na aitken, 2003 yılından günümüze değin Neve Şalom Musevi Sinagog Vakfı mülkiyetindedir.

Yapı günümüze gelene kadar zamana bağlı bozulmalar yaşamış olsada, mimari tarzında bozulmalar yaşamamıştır. Oldukça tezyinatlı bir cepheye sahip olan yapı, eski Yunan ve Roma sanatını temel alan tarihselci ve estetik bir tutum olan neoklasik üslupta yapılmıştır. Zemin kat ve üst katların cephesinde farklı malzeme kullanılmıştır. Zemin katta mermer kaplama, normal katlar ise taş kaplamadır. Zemin katın ve normal katların pencere oranları ve karakterleri de farklıdır.

Şekil 4.116 1101/9 (Cemaat Han) Ön Cephe Rölövesi

Zemin kat pencerelerinde özgün demir ferforjeler vardır ve düz pencerelerin üstünde dairesel formlu pencereler bulunmaktadır. Kargir ve dönemini yansıtan, özgün eli böğründeler üst kat çıkmasının altında yer almaktadır. Her katta farklı bir pencere stili uygulanmıştır, birinci katta çıkmanın olduğu kısımlar neogrek alınlıklı söveleriyle düz pencere, ikinci katta düz pencereler ve söveler, üçüncü katta basık kemerli söve ve pencereler gözlenmektedir. Cephe ortasında ve yanlarında yalancı kolonlar vardır. Üçüncü kat bitimindeki silmenin ortasındaki kargir barok desenli bir figür bulunmaktadır.

Şekil 4.117 1101/9 Arka Cephe, 2010

Şekil 4.118 1101/9 Ön Cephe, 2010

Şekil 4.119 1101/9 (Cemaat Han) Arka Cephe Giriş, 2010

4.2.13 1103 Ada 1 Parsel (Yakut Han)

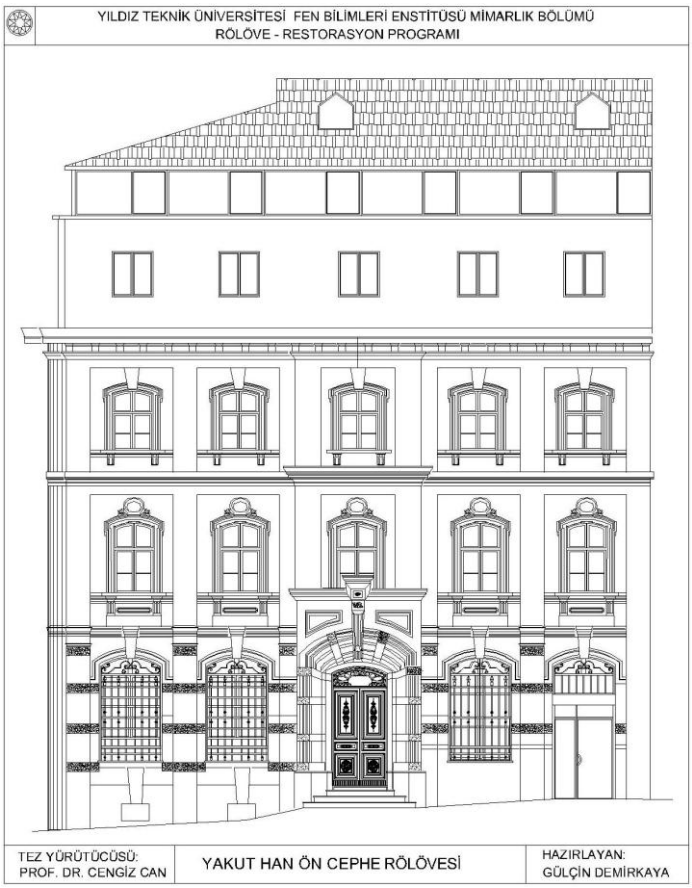

Şekil 4.120 Beyoğlu Hali Hazır Haritasında 1103/1

Beyoğlu ilçesi, Arap Camii Mahallesi, 1103 ada 1 parselde bulunan Yakut Han'ın ön cephesi Teğmen Hüseyin Sofu Sokak, yan cephesi Söğüt Sokak üzerinde bulunmaktadır (Şekil 4.120). 1873 yılında yapılan Yakut Han'ın mimari Stampa'dır. 192.5 m2' lik alan üzerine 4 katlı olarak tasarlanan yapının üzerine sonradan çekme kat eklenmiştir.

Şekil 4.121 Yakut Han Ön Cephesi, 2010

Şekil 4.122 Yakut Han Ön Cephesi Rölövesi

1874 yılındaki ticaret yıllıklarında Yakut Han'ın kiracıları arasında Credit Lyonnais'in büroları görülmektedir. 1948 yılında Ahmet Necati Eftalettin Yalın adındaki özel şahısın mülkiyetinde olan yapı, 1993 yılından bu yana da Mustafa İşleyen'e aittir.

Özgünlüğü bozulmadan günümüze ulaşan yapıda uygulanan pencere düzenleri birbirine benzemekle birlikte, süslemeleri ve kilit taşları her katta farklılık göstermektedir. 2.kattaki kilit taşları diğer katlardan farklı olarak dairesel formda ve yanlarında bitkisel motifler uygulanmıştır. Her pencerenin çevresine plastrlar yerleştirilmiştir, zemin kattaki plastrlarda belli aralıklarla kumtaşı ve mikro fosilli kireç taşı ile taş kaplamalara yer verilmiştir. Giriş kapısının olduğu bölüm giriş kapısını vurgulumak amaçlı zemin kat silmesinin 1 metre yüksekte bitirilmiştir ve üst katların da kat silmesi ve plastrları da diğerlerine göre daha önde yer almaktadır. Yapıda geniş bir saçak silmesinin altında kargir furuşlar vardır. Yakut Han'da yaşamış kişiler ve tacirlerini şu şekilde sıralayabiliriz:

D. Lebet& V.: Banker (1889-1893)

Tubini& Pekmezian: Banker (1893-1912)

T. Psathy: Komisyoncu (1893-1900)

E. Pears: Avukat (1895-1914)

H. Pears: Avukat (1895-1914)

I. Fernandez: Tüccar (1895-1904)

C. Ralli: Banker (1900-1902

C. Mourkides: Komisyoncu (1900)

A. Lambrinides: Deri İmalat (1900-1901)

M. Theologo: Banker (1901- 1905)

E. Fernandez: Tüccar (1901-1904)

N. Mosco: Tüccar (1901-1902)

Odabaşı: Nedjib Efendi (1901-1902)

S. Pears: Avukat (1902-1912)

J. Cahan: Avukat (1902-1914)

M. Fedil: Avukat (1902- 1904)

R. Djafer: Tüccar (1904-1905)

Agopian Şirketi: Banker (1909)

A. Hill: Glamorgan Kömür Tüccarı (1909)

A. Sourlas: Banker (1912-1914)

A. Duroni: Müfettiş ve Sekreter Yardımcısı (1912)

A. Vucoino: Avukat (1914)

H. Papazian: Avukat (1914)

L. Kouyoumdjian: Avukat (1914)

Ekrem Bey: Avukat (1923-1924)

Ferit Eskenaci: Avukat (1923-1924)

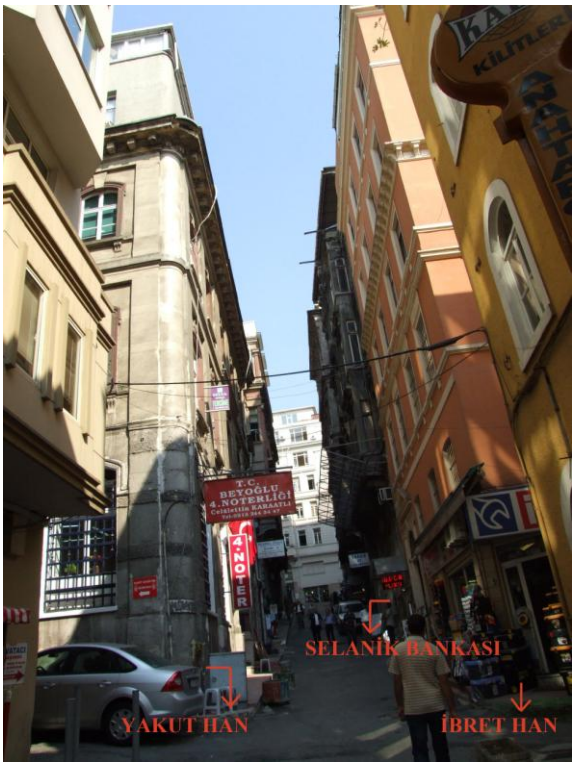
Lütfi Fikri Bey: Avukat (1933-1934)

G. Dielmann& Bill: Komisyoncu (1934-1942)

Sadi Kırımlı: Tüccar (1944)

Şekil 4.123 Yakut Han Yan Cephesi, 2010

Şekil 4.124 Teğmen Hüseyin Sofu Sokak

Şekil 4.125 Yakut Han Giriş Kapısı, 2010

4.2.14 1101 Ada 11 Parsel (İbret Han)

Şekil 4.126 Beyoğlu Hali Hazır Haritasında 1101/11

Beyoğlu ilçesi, Arap Camii Mahallesi, 1101 ada 11 parselde bulunan İbret Han, Teğmen Hüseyin Sofu Sokak ile Söğüt Sokak'ın kesiştiği köşededir (Şekil 4.126). Hanın giriş kapısı Teğmen Hüseyin Sofu Sokak'a açılmaktadır. Leonce Tedeschi tarafından hazırlanan 1888 Envanter defterinde, yapının o zamanki görüntüsünün çok kötü olduğu ve yapının Stampa tarafından yapıldığı yazmaktadır.

İbret Han, 1861 yılında 72m2 alan üzerine kurulmuştur. Camondo ailesine ait olan yapının aileden sonra bilinen ilk sahibi, Vasil Hacıyanopulos'tur. Han ilk yapıldığında 2 katlı iken, sonradan 2 kat daha eklenmiş ve Yunan tebalı Çituri ailesi yapıyı 1918 yılında satın almıştır.

Çituri ailesi, hanı aldıktan sonra bir yandan kırtasiye malzemesi ithal edip satarlarken, bir yandan da Çituri matbaasını çalıştırıyorlardı. Ailenin Türkiye'yi terk etmesinin ardından, dükkanlar ve han satılıp devredilmiştir. Hanın mülkiyetiyle ilgili bu bilinenlerin dışında ticaret yıllıklarında adı geçen İbret Han'da yaşamış kişiler ve tacirlerini şu şekilde sıralayabiliriz:

D. Pignatelli: Sarraf(1885)

M. Frangatos: Avukat (1885)

A. Tingir: Komisyoncu (1885)

R. Syz: Sigorta Temsilcisi (1885-1890)

E. A. Mavrogordato: Rantiye (1890)

J. A. Pignatelli: Sarraf (1890)

D. Vernoudaki: Tüccar (1890)

G. Papazoğlu: İşadamı (1890)

E. Salem: Sarraf (1890-1896)

B. Fabiatto: İşadamı (1892)

J. Pangiri: Tüccar (1892-1894)

F. A. Mavrogordato: Banker (1892-1896)

P. Radl: Gazete Muhabiri (1892-1894)

E. Berzolese& Cie: Sarraf: (1894-1909)

A. Nicolaidis: Sarraf (1896)

C. A. Berzolese: Sarraf (1905-1909)

F. P. Nominico: Sarraf (1905-1914)

K. Bohçalıyan: Emlakçı (1909)

J. V. Cantar: Komisyoncu (1909)

O. Seropian: Bankacılık (1909-1914)

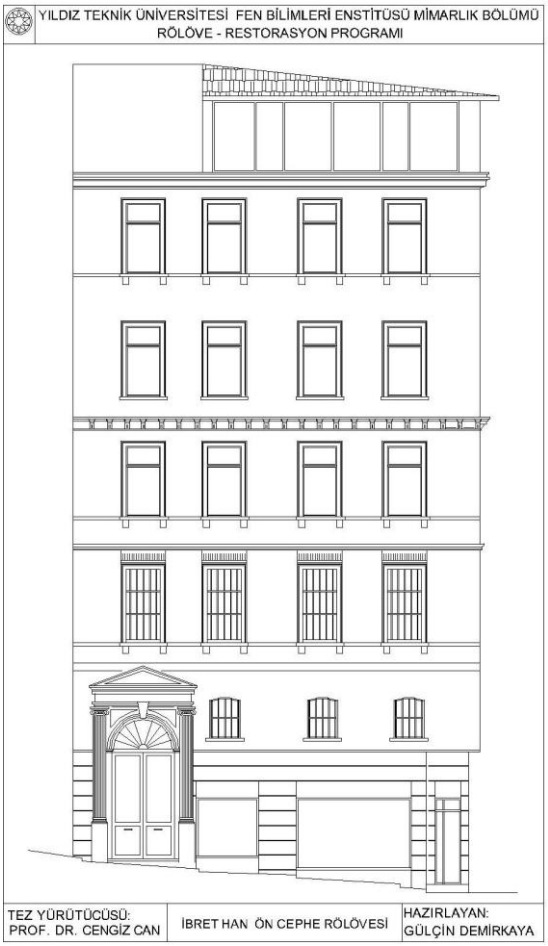
A. Apostolidis: Komisyoncu (1913-1914)

E. Avedisyan: Mimar (1913-1914)

Aşçıyan& Cie: Tüccar, Komisyoncu (1921)

Lambaoğlu Şirketi: Elektrikçi (1921)

Beyoğlu Tapu Müdürlüğü'ndeki tapu kayıtlarında 1948 yılında Timoleon Çituris Dimitrioğlu'nun mülkiyetinde olduğu görülen yapı, uzun yıllar Çituris ailesinin mülkiyetini elinde tutmuştur. Bu yüzden İbret Han, Çituris Hanı olarakta bilinmektedir. (Üstdiken, 1994). 1998 yılından bu yana Cengiz Özula'nın mülkiyetindedir.

Şekil 4.127 İbret Han Ön Cephe Rölövesi

Şekil 4.128 İbret Han Genel Görünümü, 2010

İbret Han'da birçok meslekten kişi oturmuştur, ancak handa daha çok banker, sarraf ve komisyoncular kalmışlardır.

Hanla ilgili 1990 tarihli anıtlar kurulundaki belgelerinde ve resimlerinde hanın zemin katında bulunan Çituri ailesine kırtasiye mağazası yeni sahipleri tarafından da kırtasiye mağazası olarak kullanıldığı görülmektedir.

Günümüzde ise han, özgünlüğünü yok eden boyası, içindeki depolar ve zemin katındaki hırdavatçı dükkanlarıyla geçmişinden gelen mimari ve ticari özelliklerini kaybetmiştir

Neoklasik üslupta yapılan İbret Han'ın giriş kapısı üstü kemerli, sütun ve sütun başlıklı söveleri gözlenmektedir. Kapının üst kısmında neogrek alınlık bulunmaktadır. Asma katlarda kemerli pencereler, diğer katlarda düz pencereler ve söveleri görülmektedir. Zemin kat mermer kaplıdır, diğer katlar ise sıva üzerine boyayla kaplıdır. Zemin katta, köşe noktada 45 derece açıyla kısımda bir giriş kapısı daha bulunmaktadır, buradan da dükkana giriş verilmiştir.

Şekil 4.129 İbret Han Yan Cephesi, 2010

Şekil 4.130 İbret Han Genel Görünümü, 1990 (Anıtlar Kurulu Arşivi)

Şekil 4.131 İbret Han Ön Cephe, 1990 (Anıtlar Kurulu Arşivi)

4.2.15 1101 Ada 10 Parsel (Latif Han)

Şekil 4.132 Beyoğlu Hali Hazır Haritasında 1101/10

Beyoğlu ilçesi, Arap Camii Mahallesi, 168 pafta 1101 ada 10 parselde bulunan Latif Han, giriş cephesi Söğüt Sokak'a, diğer cephesi de Perçemli Sokak'a açılmaktadır (Şekil 4.132). Mimarı Stampa olan yapı, 1870'lerin sonunda yapılmıştır.

Latif Han'da yapıldığı dönemde, Lafontaine ailesi ile İstanbul'un Rum Ortodoks cemaatine sahip Eugenidi ailesini ortaklık yapan Levanten banka Societe Ottomane de Change et de Valeur gibi önemli kişiler oturmuştur.

117 m2'lik alan üzerine bodrum, zemin,3 normal kat olarak tasarlanan Latif Han'a, sonradan 2 kat daha eklenmiştir. Günümüze gelene kadar cephede zamana bağlı bozulmalar meydana gelmişsede Latif Han'ın özgün hali bozulmamıştır.

Hanın her katında kargir kat silmeleri bulunmaktadır, pencere düzenleri zemin katta kemerli, 1. ve 2. katlarda dikdörtgene yakın bir formda yapılmıştır, 3.katta kenarları yivli dikdörtgen pencereler, muhdes olan son 2 kat ise dikdörtgen pencereler uygulanmıştır. Ön cepheyle yan cephenin birleştiği 45 derece kırılan kısmına zemin katın üstünden başlayarak muhdes olan son 2 kata kadar devam eden dairesel bir çıkma yapılmıştır. 2. Normal katın bittiği yerde diğer

katlara göre daha geniş bir kat silmesi ve altında frizler bulunmaktadır.

Latif Han'ın birçok meslekten kiracısı olmuştur. Ticaret yıllıklarında adı geçen, bu isimlerden başlıcalarını şu şekilde sıralayabiliriz:

Şekil 4.133 Latif Han Ön Cephe Rölövesi

Şekil 4.134 Latif Han Genel Görünümü, 2010

N. Salzedo: Avukat (1888-1895)

C. Cimari: Döviz Bürosu (1889)

A. Clot: Avukat (1889)

N. Harentz: Tüccar (1889)

A.Hagopian: Avukat (1889-1890)

M. Theologo: Tüccar (1889-1914)

C. Lindell: Tüccar (1889-1902)

E.Degand: Avukat (1893-1905)

J. Rafaelidi& P. Papazoglou: Avukatlık Bürosu (1893)

Odabaşı: H. Babakian (1893-1901)

A. Misrachi: Sigorta (1901-1909)

A. Alexanian: Sigorta (1901-1905)

Odabaşı: M. Benvenisti (1901-1905)

A. Haim: Komisyoncu (1902)

J. Philicos: Avukat (1904-1914)

P. Marouche: Genel Sigorta A.Ş. Memuru (1909)

Hüseyin Sadettin ve Hamit Şevket: Avukat (1942-1943)

Ticaret yıllıklarındaki bilgilere göre, Latif Han'da daha çok avukat, tüccar ve sigortacılar oturmuştur.

Beyoğlu Tapu Müdürlüğü'nde tapu kayıtlarına göre, 1948 yılında Latif Han, İspanya tebalı Feride Danon'a ait olduğu anlaşılmaktdır. 1950 yılında Halk Sigorta, 1988 yılında Pamukbank'ın mülkiyetinde olan yapı ve en 2005 yılından itibaren İrfan Temel adlı özel bir şahsın mülkiyetine geçmiştir.

Şekil 4.135 Latif Han Söğüt Sokak Görünüşü I, 2010

Şekil 4.136 Latif Han'ın Perçemli Sokak Görünüşü, 2010

Şekil 4.137 Latif Han Söğüt Sokak Görünüşü II, 2010

Şekil 4.138 Latif Han Detay Görünüşü, 2010

4.2.16 1101 Ada 28 Parsel (Selanik Han)

Şekil 4.139 Beyoğlu Hali Hazır Haritasında 1101/28

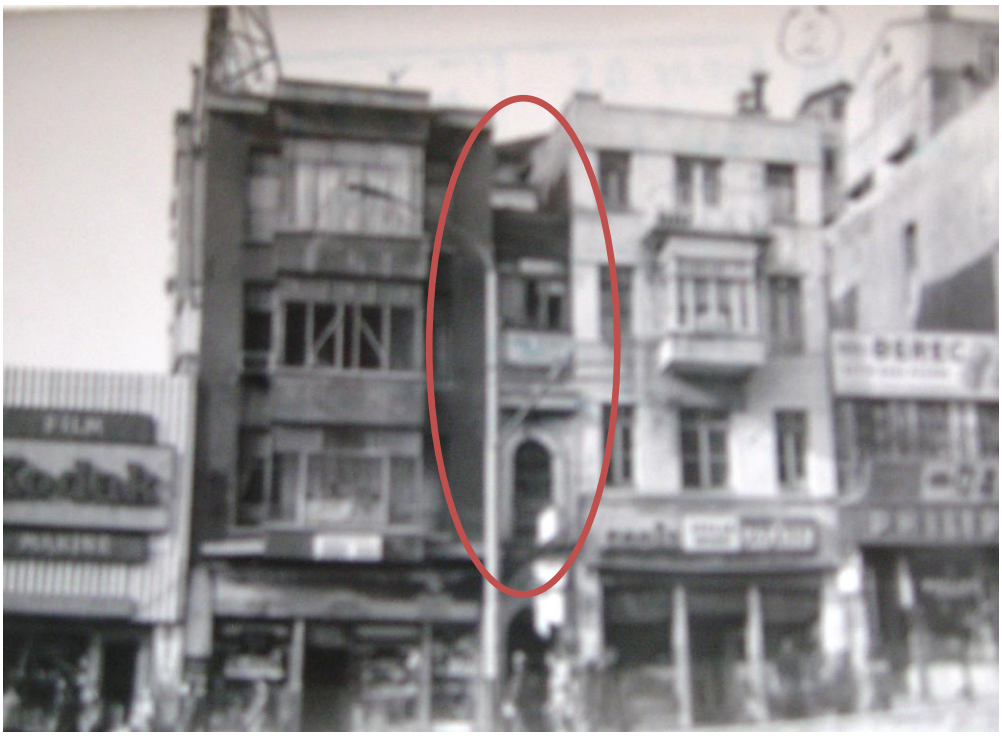
Beyoğlu ilçesi, Arap Camii Mahallesi, 1101 ada 28 parselde bulunan Selanik Han'ın hem Perçemli Sokak'tan hem Kemeraltı Caddesi'nden girişi vardır. Selanik Han'ın Kemeraltı Cadddesi'ne bakan kısmının önünde 1958 yılına kadar başka yapılar bulunmaktaydı. Ancak 1958 yılında Menderes Hükümeti döneminde Karaköy Meydanı'nın açılması için Galata Köprüsü ile Bankalar ve Kemeraltı Caddeleri arasında kalan birçok bina yıktırılmıştır (Eldem, 2000) 1960'lı yıllarda Adnan Menderes'in imar hareketleri sonucunda Karaköy meydanı açılmıştır. Yıkılan yapıların arkasında kalan, Selanik Han gibi yapıların da önü açılmıştır.

219 m2'lik alan üzerine 3 katlı olarak tasarlanan yapıya 1951 yılında, 2 kat daha ilave yapılmıştır. 1991 yılında tescilli olan Selanik Han'ın ön cephesi kurul kararı ile yıktırılıp özgün arka cephe esas alınarak yenilenmiştir. Oldukça sade bir cepheye sahip olan Selanik Han'ın arka cephesinde birbirini tekrarlayan kemerli kapı ve pencereler gözlenmektedir, 1991 yılında yeniden yapılan cephesinde ise giriş kapısı ve üst kat penceresi kemerli olup, diğer pencereler birbirini tekrarlayan düz pencerelerden oluşmaktadır. Günümüzde elektrik malzemelerinin satıldığı bir pasaj olarak kullanılmakta olan yapının içinde, galeri boşluğu ve

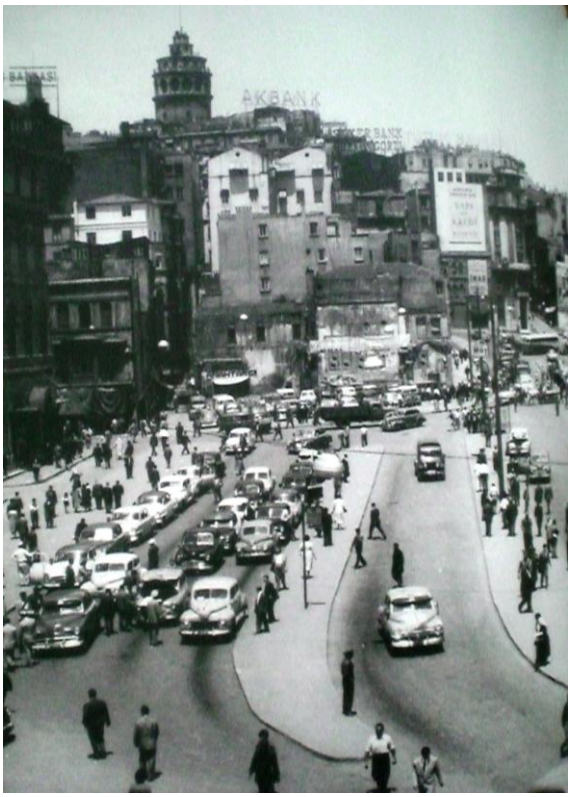
çevresinde sıralanmış dükkanlar bulunmaktadır. Selanik Han'ın çatı örtüsü bulunmakla birlikte çatı eğimi çok az olduğundan, çatı parapetinin içindedir. Galeri boşluğunun üsü camla örtülmüştür.

Şekil 4.140 1958 Yılında Karaköy ve Çevresindeki Yıkımlar (Eldem,2000)

Şekil 4.141 Selanik Han'ın Kamulaştırma Görünümü, 1985 (Anıtlar Kurulu)

Şekil 4.142 1960'larda Karaköy Meydanı , 1961

Şekil 4.143 Günümüzde Karaköy Meydanı

Şekil 4.144 Günümüzde Selanik Han'ın Ön Cephesi, 2010

Şekil 4.145 Selanik Han'ın Kamulaştırma Öncesi Genel Görünümü, 1991

A. Messulam: Banker (1868)

D.Sadock Şirketi: Banker (1868-1880)

S. Hekimyan: Tercüme Bürosu (1880-1890)

G. Hissar: Şarap Tüccarı (1880)

S. Zarco: Tüccar (1880)

E. Caralli: Sarraf (1885)

N. Faranfji: Terzi (1885)

P. Günther: Lotarya Bileti (1885)

P. Mardigh: Avukat(1885)

J. S. Hekimyan: Komisyoncu (1885)

C, Levides: Avukat (1885)

S. Hekimyan: Tercüme Bürosu (1885-1892)

P. Afker: Komisyoncu (1890)

S. Philalithis Şirketi: Komisyoncu (1890)

Sivaslı H. Mozian: Komisyoncu (1890)

V. Cinelli: Hasır Şapka (1890-1892)

J. Roboly: Komisyoncu (1890-1892)

M. Cosmidis: Tercüme Bürosu (1890-1894)

S. Castroriades: Eczacı (1890-1896)

G. Mısırlıoğlu: Avukat (1890-1896)

J. S. Damalas: Kahve, Şeker (1890-1896)

D. Maliadis: Avukat (1890-1896)

I. Tarragano: Kumaş(1892)

V. Chritodoulo& C. Gregoriadis: İşadamı(1892)

G. Damianos: Ayakkabıcı (1892-1896)

S. Vacolopoulos: Kumaş (1892-1896)

S. Baraza: Tuhafiye (1892-1896)

A. Alic: İşadamı (1892-1894)

I. Catenis: Şarap (1892-1896)

S. Dahdah: Avukat (1892-1896)

Murat: Komisyoncu (1894)

B. Michaelidis: Terzi(1894-1905)

Stefan Efendi: Avukat (1894)

Süleyman Bistani: Banker (1896)

M. Telyan: Simsar (1896)

J. Schemtob: Banker (1896)

J. Benveniste: Şarap(1905-1909)

A. Fındıkyan: Şarap (1905)

V. Papazoğlu: Avukat (1905)

S. A. Sotiriades: Kumaş (1905)

T. Thomades: Şarap, Konyak (1905)

P. Issakidis: Komisyoncu (1905)

Y. Levi: Şarap, Konyak (1905)

C. Georgiadis& A. Dimitriadis: Ayakkabı (1905)

J. Athanassiadis: Saatçi (1905-1914)

S. Sevillia: Tuhafiye (1905-1914)

J. Stavroupoulos: Bakkal (1905)

P. A. Drossos: Konyak (1909)

J. Ludvigsohn: Kartpostal (1909)

S. Lambrinos: Gazete Ajansı (1909)

P. Pappadopoulos: Konyak (1909)

Talat Bey: Avukat (1909)

Mustafa Remzi: Avukat (1909-1914)

D. Fonstein: Terzi (1909-1914)

V. Mihailides: Terzi (1909-1914)

L. Alfandari: Ayakkabı (1913)

E. Taranto: Konfeksiyon (1913-1914)

J. Aboutaram: İplik (1913-1914)

A. Çerkezyan: Komisyoncu (1913-1914)

A. Eskenazi: Şarap (1913-1914)

A. J. Sebah: Komisyoncu (1913-1914)

A. Dimitriadis: Hanın Sahibi (1913-1921)

G. Susamcı: Terzi(1913-1921)

O. Bakırcıyan: Terzi (1921)

J. Çizmeciyan: Tüccar ve Komisyoncu (1921)

I. Fresco: Şarap (1921)

S. Gregoriadis: Eczacı (1921)

G. Kalburyan: Terzi (1921)

A. Manavyan: Basımevi (1921)

A. Dimitriadis: Hanın Sahibi (1913-1921)

Ömer Lütfi Bey: Avukat (1921)

Soria& Abeni: Sarraf (1921)

I. Benghian: Sarraf (1921)

J. Eskenazi: Sarraf (1921)

F. Giorgiani: Sarraf (1921)

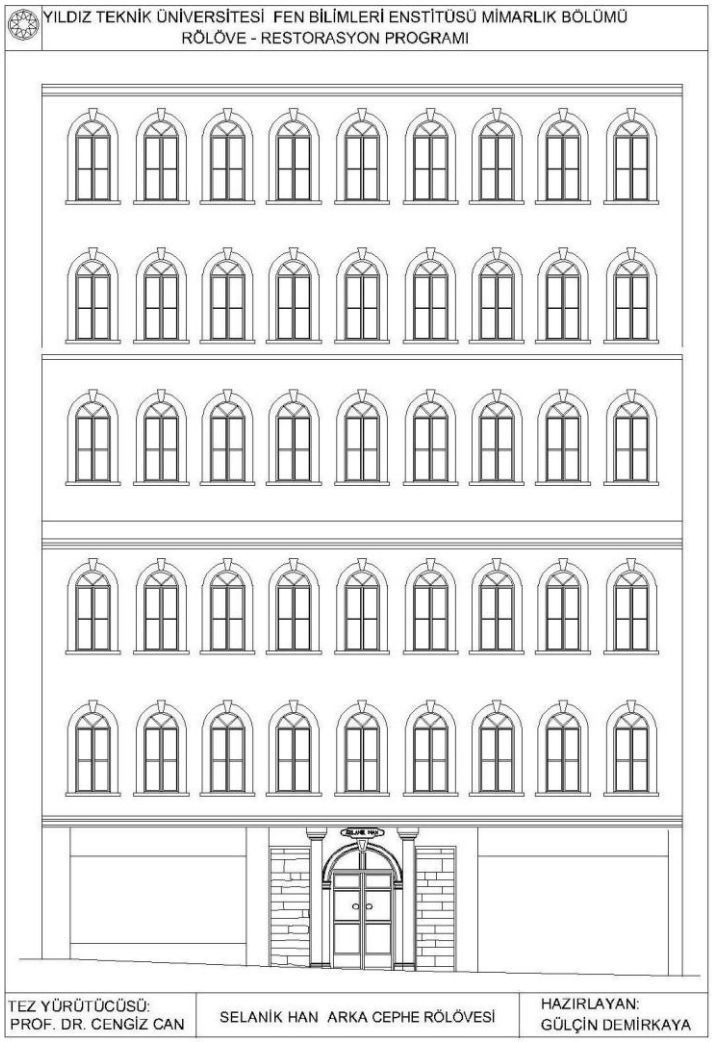
D. Kehyopoulos: Terzi (1921)

Tevfik Mustafa: Komisyoncu (1921)

J. Sirmakidis: Kundura (1921)

Raif Necdet: Tüccar ve Komisyoncu (1927)

Odabaşı olarakta, 1892-1905 yılları arasında Assadour Pagarian, 1909 yılında Diran Bagarian çalışmıştır.

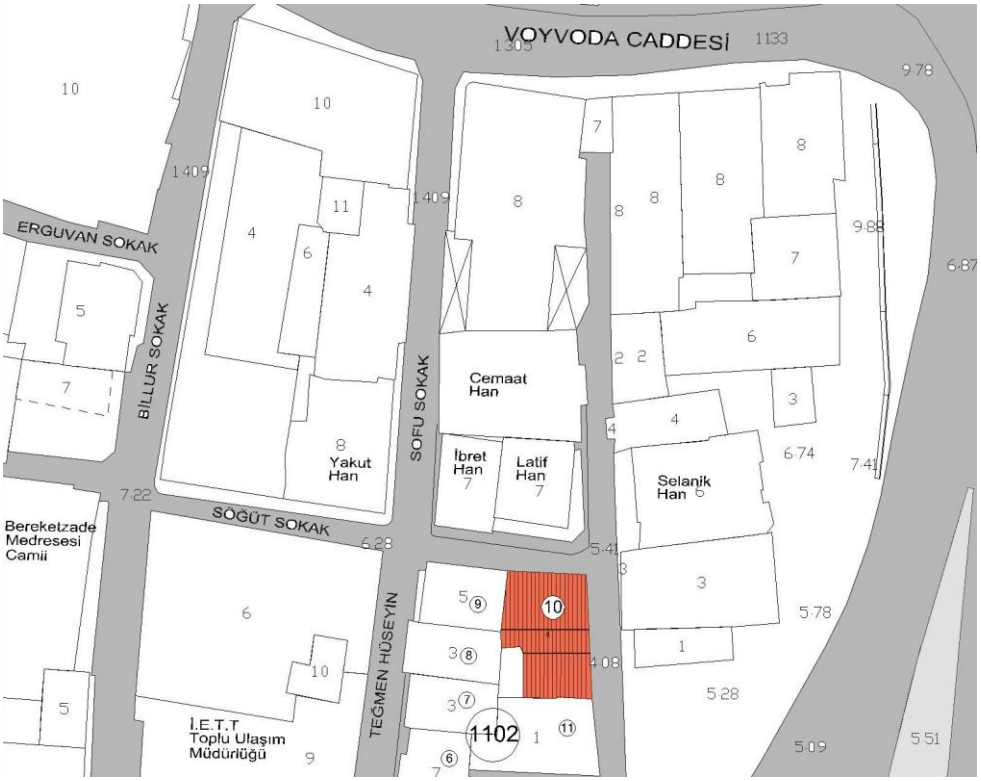

Şekil 4.146 Selanik Han'ın Arka Cephesi

Selanik Han'ın kiracıları daha çok tüccarlar, bankerler, komisyoncular, şarap satanlar, avukatlardan oluşmaktaydı.

Beyoğlu Tapu Müdürlüğü'ndeki tapu kayıtlarına göre; hisseli olan Selanik Han, 1994 yılından bu yana, Hazel Kutay, Ayşe Töre, Necmettin Ürgüplü, Sabiha Yıldız ve Hatice Kalealtı'nın mülkiyetindedir.

4.2.17 1102 Ada 10 Parsel (Lacivert Han)

Şekil 4.147 Beyoğlu Hali Hazır Haritasında 1102 / 10

Beyoğlu ilçesi, Arap Camii Mahallesi, 1102 ada 10 parselde bulunan Lacivert Han'ın giriş cephesi Perçemli Sokak, yan cephesi Söğüt Sokak üzerinde bulunmaktadır (Şekil 4.147). 1880'lerin ortasında, 139.5 m2'lik alan üzerine 3 katlı olarak tasarlanarak yapılmıştır. Mimarı bilinmemektedir.

Lacivert Han yapıldığı ilk dönemlerde, Banker Zarifi ailesinin sahip olduğu Banque de Constantinople Lacivert Han'ın kiracısıydı. Austro-Ottomane Bankası, İsaac Camondo ve Şurekası'nın yazıhaneleri de Lacivert Handa bulunuyordu. 1905 yılından Cumhuriyet dönemine kadar Lacivert Han'ın kiracıları arasında ağırlıklı olarak bankerler ve tüccarlar oturmuştur.

Şekil 4.148 Lacivert Han'ın Çevresindeki Konumu, 2010

Ticaret yıllıklarında adı geçen, bu isimlerden başlıcalarını şu şekilde sıralayabiliriz:

Delmodico & Cie: Banker (1901-1921)

Abram Levy Fils: Avukat (1901-1909)

F. Koehler: Sigortacı (1901-1914)

N. Capadaini: Tüccar, Komisyoncu (1902-1914)

K. Zohrab: Avukat (1909-1914)

A. Halagian: Madenci (1909-1921)

Abdülrek ve Chilton: Sarraf (1921)

Hc. Nedjil: Tüccar, Komisyoncu (1927)

Bahalı Bey: Tüccar, Komisyoncu (1928)

Osman Kaptan: Tüccar, Komisyoncu (1928)

A.Fresco: Müteahhit (1905-1909)

P. Halagian: Banker (1909-1921)

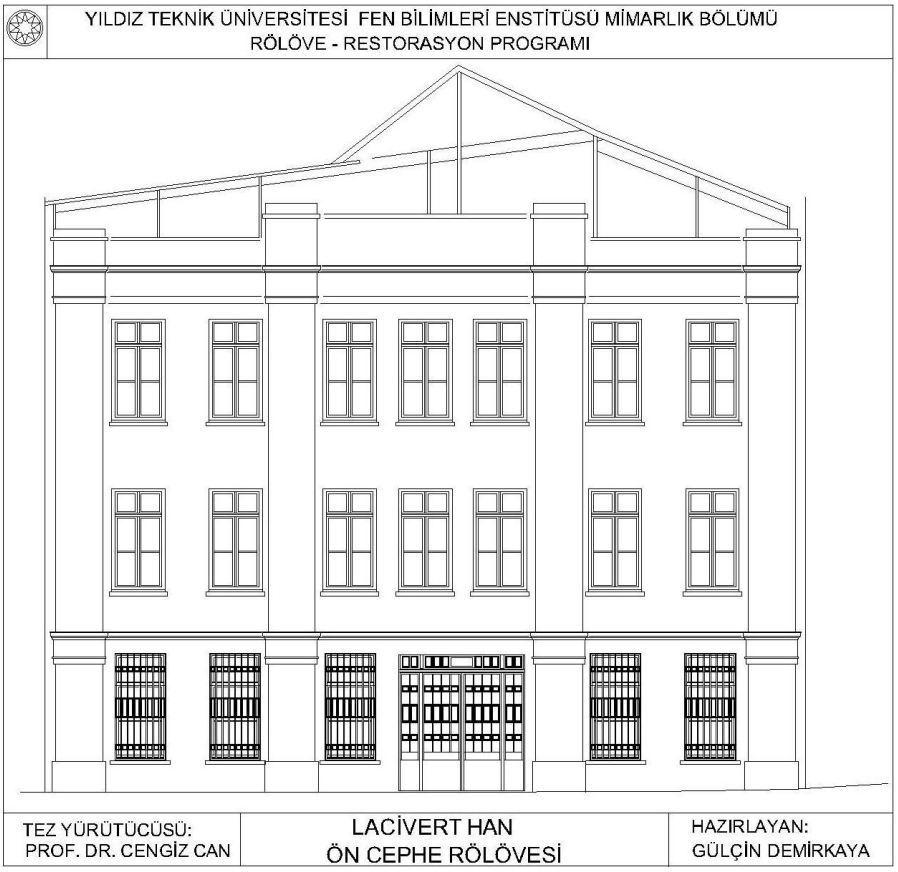
j. D. Leon: Kuyumcu (1913-1914)

M. Levy & Fils: Tüccar, Banker (1921)

Tahsin Bey: Tüccar, Komisyoncu (1927)

Husret Bey: Tüccar, Komisyoncu(1927)

Lacivert Han'ın odabaşılığını 1905-1909 yılları arasında Nazareth Ohannesyan yapmıştır.

Şekil 4.149 Lacivert Han'ın Ön Cephesi, 2010

Beyoğlu Tapu Müdürlüğü'ndeki tapu kayıtlarına göre; Lacivert Han, 1950 yılında İsviçre tebali Viktorya İspirer, 1972 yılında Sara Münire Behmahram, 1988 yılında Serpil Tokman ve Sevinç Bilik, 1989 yılından bu yana, hisseli olarak Sabriye, Dinç, Kenan, Adnan, Dinç Gürkaynak üzerine kayıtlıdır.

Aksiyal simetrik olan Lacivert Han, oldukça sade bir yapıdır. Yapının cephesinin, sağ ve sol yanında plastr ve kolon başlıkları bulunmaktadır. Zemin katın bitiminde kat silmesi ve saçak silmesi gözlenmektedir. Birbirini tekrar eden, yüksek, düz, sövesiz pencereler kullanılmıştır. 3.kattan sonunda, yakın zamanda eternit çatıyla kaplı bir çatı arası oluşturulmuştur. Pencerelerin bazılarında demir panjurlar görülmektedir. Yan cephede bulunan bir pencere sonradan kapatılmıştır. Ancak yine de yapı özgünlüğü çok bozulmadan günümüze ulaşmıştır.

Şekil 4.150 Lacivert Han'ın Ön Cephesi, 2010

Şekil 4.151 Lacivert Han Ön Cephe, 2010

Şekil 4.152 Lacivert Han Yan Cephe, 2010

4.2.18 1119 Ada 1 Parsel (Dilber Han – Nordstern Han)

Şekil 4.153 Beyoğlu Hali Hazır Haritasında 1119 / 1

Beyoğlu ilçesi, Arap Camii Mahallesi, 174 pafta 1119 ada 1 parselde bulunan Nordstern Han'ın üç yöne cephesi vardır (Şekil 4.153). Eski adıyla Mahmudiye, günümüzdeki adıyla Yarbay Sabahattin Evren Caddesi cephesi, giriş cephesi olan Kürekçiler Sokak cephesi ve 1958 yılındaki imar hareketlerindeki yıkımlarla öne çıkan Karaköy Caddesi cephesi ile Karaköy'ün önemli noktalarından biri üzerinde bulunmaktadır. 1894 tarihli Huber haritasında da Camondo Han olarak görülen yapı 1880'lerin başında yapılmıştır. Nordstern Han'ın mimarı, Mustafa Cezar'a göre İtalyan bir mimar tarafından yapılmıştır. Çünkü han, İtalya Siena'da ki Geç Gotik'ten Rönesans'a geçiş döneminin özelliğini yansıtan Palazzo Spannocchi'ye benzemektedir (Cezar, 1991).

1888 yılında Leonce Tedeschi tarafından hazırlanan 1888 envanter defterinde, yapının mimarının Stampa olduğu belirtilmiştir. O dönemde yapı envanter defterine, Dilber Han adıyla geçmiştir.

1813 yılında Nordstern Han'ın bulunduğu alanda Yahudhane ve altında beş dükkan bulunan bir yapı mevcuttu. 1857 yılında Yahudhane'nin yıkılmasının ardından, 1862 yılında Yosef adlı özel şahsa ait bir han yapılmıştır. 1880'lerin başına gelindiğinde ise, Camondo ailesi

tarafından bu alana yeni bir han yapılmıştır. 1904 yılında handa, Avusturya Postanesi ve Silah dükkanı bulunmaktaydı. 1913-1914 tarihli Alman Mavileri Haritası'nda hanın, İtalyan bankası olan Banka di Roma'ya kiralandığı görülür, uzun yıllar bu handa kalan banka, hanın 1928 yılında Nordstern Umumi Sigortalar Şirketi'ne satıldıktan sonra da yapıda olduğu bilinmektedir. Ayrıca bir dükkan da Baylan Pastanesi tarafından kiralanmıştı.

Şekil 4.154 Nordstern Han Yarbay Sabahattin Evren Caddesi Cephesi, 2010

295 m2 alan üzerine 3 katlı olarak tasarlanıp yapılan yapıya, 4.kat sonradan eklenmiştit. Yapıda eklektik üslup öne çıkmaktadır. Yapının cephesinde, Şile ve Kandıra çevresinden getirtilmiş olması muhtemel yeşilimsi gri renkli kumtaşı ve sarı renkli mikro fosilli kiraçtaşı bir taş kaplaması uygulanmıştır (Taşçıoğlu, 1994).

Zemin katta kemerli geniş pencereler ve özgün demir parmaklıklar bulunmaktadır. Pencereleri çevreleyen sivri kemerli taş kaplamaları gözlenmektedir. Her katta geniş kargir kat silmeleri; kat silmelerinin altlarında her katta farklılık gösteren frizler göze çarpmaktadır. 1. ve 2. kat pencere ikili düzende olmakla birlikte; 1. katın pencere kemeri tek parçalı ortasında çiçek motifi bulunan bir kemerle tamamlanmış, 2. kat pencerelerinin kemerli ise ikili düzende uygulanmıştır. Sonradan eklenen üst kat pencereleri de yapıya uyum sağlayacak

şekilde kemerli yapılmıştır. Yapıda zamana bağlı değişiklikler ve bozulmalar görülsede yapı genel anlamda özgünlüğünü korumuştur.

Şekil 4.155 İtalya Sienadaki Palazzo Spannocchi Cephesi (http://www.planetware.com).

Nordstern Han'ın birçok meslekten kiracısı olmuştur. Ticaret yıllıklarında adı geçen, bu isimlerden başlıcalarını şu şekilde sıralayabiliriz:

C. Barouch: Banker (1881)

V. Misrachi: Banker (1895)

S. Siniossoglou: Banker (1895)

I. Camondo Şirketi: Banker (1895-1903)

Selanik Bankası (1895-1905)

Nafta Hazar ve Karadeniz Şirketi (1895-1900)

Avusturya Postanesi (1898-1914)

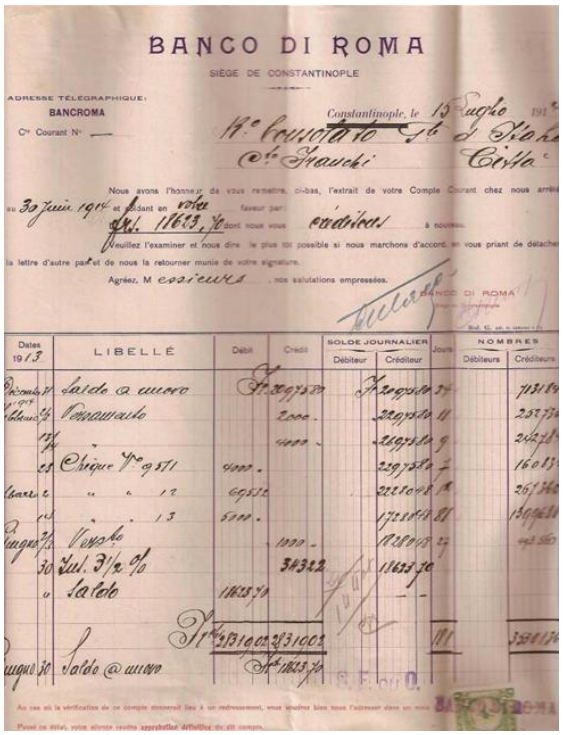
N. Benzonana: Alkol (1900-1903)

T. Pifanis: Şarap (1900)

M. Frances: Kırtasiyeci (1912-1914)

Şekil 4.156 Nordstern Han, Karaköy Caddesi

Şekil 4.157 Banka di Roma'ya ait belge (Osmanlı Bankası)

Şekil 4.158 Nordstern Han, Pencere Detayı

Şekil 4.159 Nordstern Han, Kapı Detayı

I. Carasso: Restoran (1912-1914)

Hayri Bey: Avukat (1932-1934)

Odatto: Avukat (1932-1934)

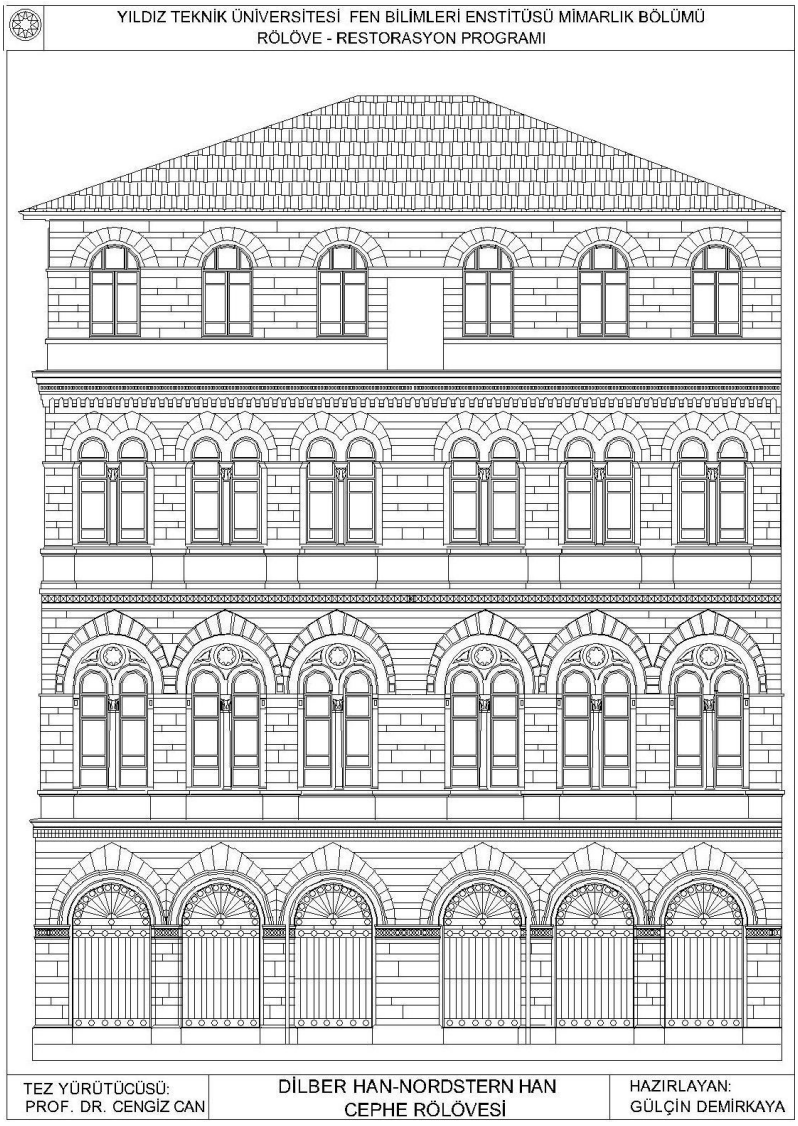
M. Adato: Avukat (1932-1934)

P. Braggioti: Komisyoncu (1938)

Saim Budim: Tüccar (1944)

Ali Tonkay: Müzik Aletleri (1948)

Yapı daha çok bankerler ve avukatlar tarafından kullanılmıştır.

Şekil 4.160 Nordstern Han Yarbay Sabahattin Evren Caddesi Cephe Rölövesi

Beyoğlu Tapu Müdürlüğü'ndeki tapu kayıtlarına göre 1948 yılında Alman tebaalı Nordstern Umumi Sigorta A.Ş.mülkiyetinde olduğu görülen yapı, 1991 yılındaki son tapu belgelerinde de yine Nordstern Umumi Sigorta A.Ş.'ne ait gözükmektedir. Günümüzde yapı ING Bank tarafından banka olarak kullanılmaktadır.

4.2.19 1108 Ada 4 ve 5 Parsel (Gül Han)

Şekil 4.161 Beyoğlu Hali Hazır Haritasında 1108 / 4-5

Gül Han, Beyoğlu ilçesi, Arap Camii Mahallesi, 169 pafta 1108 ada 4 ve 5 parseller olmak 2 parsel üzerine yapılmıştır (Şekil 4.161). Gül Han'ın Billur Sokak, Bereketzade Medresesi Sokak, Sabahattin Evren Caddesi'ne cephesi vardır. Ayrıca Bereketzade Medresesi Camisi'ne dönük olan cephesi de Bereketzade Medresesi Sokak ve Billur Sokak arasında bağlantı kuran dar bir yol üzerinde bulunmaktadır. Gül Han Anıtlar Kurulu kararı ile 2.grup korunması gereken kültür varlığı olarak tescil edilmiştir.

Stampa tarafından, 1880'lerin ortasında, 4 katlı olarak inşa edilen Gül Han, sade bir cepheye sahiptir. Billur Sokak ve Bereketzade Medresesi Sokak Cephelerinin giriş kapılarının üstünde dairesel pencereler kullanılmıştır. Bu iki pencere dışındaki pencereler kemerli olmakla birlikte, Billur Sokak Cephesinde 3 pencere olasılıkla sonradan düz pencerelere çevrilmiştir. Pencerelerin birçoğuna farklı şekillerde olan demir parmaklıklar yerleştirilmiştir. Yapının özgün halinde bütün pencerelerin önünde demir kepenkler olduğu anlaşılmaktadır, bunlardan bir kısmı günümüze kadar gelmiştir. Yapının içi, üzeri ışıklıkla örtülmüş galeri boşluğuna açılan mekanlardan oluşmaktadır.

Şekil 4.162 Gül Han, Billur Sokak Cephesi, 2010

Şekil 4.163 Gül Han, Billur Sokak Cephesi, 1972 (Anıtlar Kurulu)

Şekil 4.164 Gül Han, Sabahattin Evren Caddesi Cephesi, 2010

Şekil 4.165 Gül Han Cephe Rölövesi

Şekil 4.166 Gül Han Cephe Fotoğrafı, Abdullah Freres, 1880-1893 (Osmanlı Bankası Arşivi)

Camondo Ailesi'ne ait Gül Han'da, birçok önemli aile kalmıştır ve bu ailelerin birçoğu bankerlik yapan ailelerdi. Ticaret yıllıklarından ulaşılan bu kişileri şu şekilde sıralayabiliriz:

E. Crespin, Isaac Camondo ve Şirketi: Bankerlik (1868)

J. Heinamann Şirketi: Komisyoncu (1868)

P. Rota: Avukat (1868)

Otto Ulmann: Banker (1868)

S. D. Kanghilary: Tüccar (1868)

G. Tubini& Fils: Banker (1868-1896)

A. Vagliano: Tüccar (1868)

O. Cantar: Banker (1880-1905)

A. B. Corpi: Tüccar (1880)

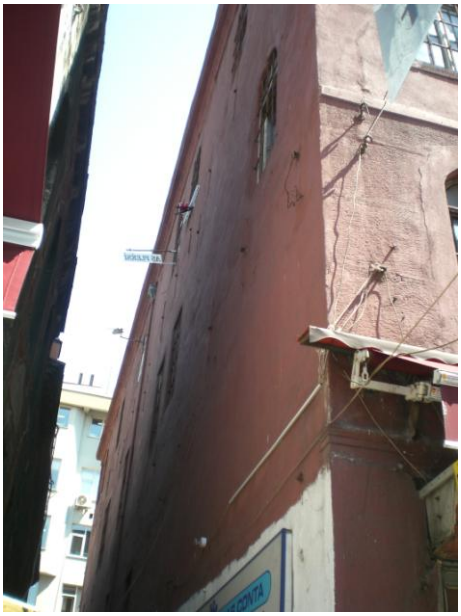
Köçeoğlu (Agop Efendi): Banker (1880)

Şekil 4.167 Gül Han, Bereketzade Medresesi SokakCephesi, 2010

Şekil 4.168 Gül Han'ın İçi, 2010

Şekil 4.169 Gül Han, Aralık Cephesi, 2010

Alfred Caporal: Banker (1880-1913)

Z. Giustiniadi: Banker (1880)

K. Vitalis: Sarraf (1880)

Alex. Corpi: Banker (1890)

Achille Corpi: Banker (1890-1896)

Francois Corpi: Banker (1890)

Ignace Corpi: Banker (1890-1894)

J.B. Giustiniani: Banker (1890-1896)

F. G. Nomico: Banker (1890-1894)

G. Tubini Fils: Banker (1890-1894)

J. E. Lombardo: Finansal Ajan (1890-1914)

G. Pamukçuoğlu: Tüccar (1890)

D. Corpi: Banker (1892-1914)

C. Gravier: İşadamı (1892-1896)

A. Margossian: İşadamı (1892-1896)

A. Goldenberg: Avukat (1892-1921)

N. Harentz: Donanma Malzemeleri (1892-1896)

J. A. Rosasco: Hukuk Doktoru (1892-1921)

A. Tubini: Banker (1905)

M. Frederici: Rantiye (1905-1914)

Achille B. Corpi: Banker (1905-1914)

Th. J. Ghiohas: Banker (1905-1927)

Achille B. Corpi: Banker (1909-1913)

H. Tubini: Banker (1909-1927)

Y. J. Kantaryan: Banker (1913)

Hyacinthe, Arthur& Albert Nomico: Bankerlik (1913-1921)

Hy. Tubini: Banker (1914)

V. Akgül: Avukat (1921)

Dominique G. Corpi: Banker (1921)

E. Faracci& Cie: İnşaat Mühendisi (1921)

J. Frederici: Rantiye (1921)

H. Frederici: Rantiye (1921)

J. P. Saliba: Müteahhit(1921)

D. Abrahamian: Tüccar(1921)

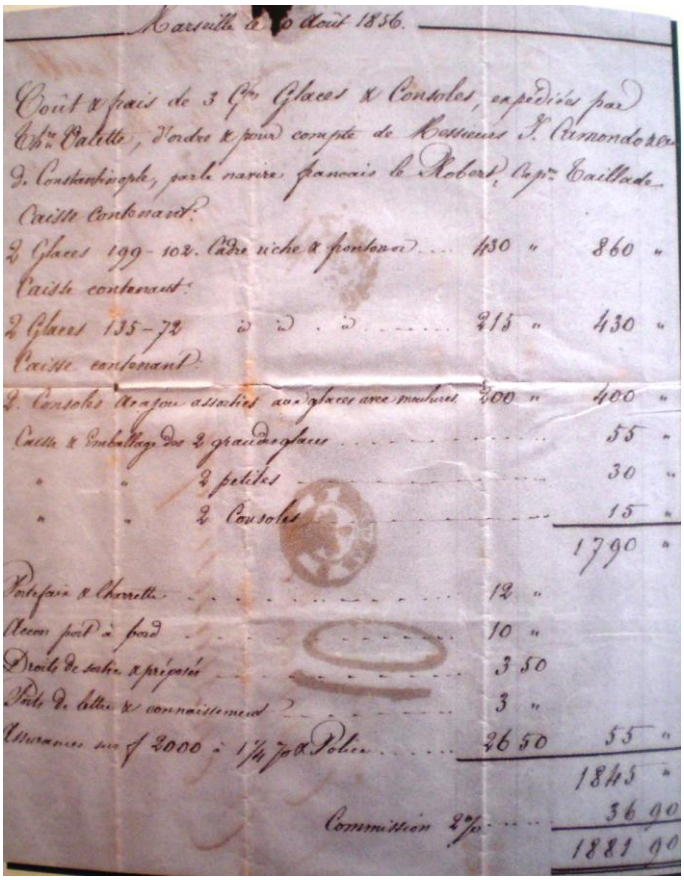
J. Souma: Tüccar, Komisyoncu (1921)

P. Sahaguian: Tüccar, Komisyoncu (1921)

Cantar Freres: Tüccar, Banker (1921-1928)

O. Derarsenyan: Komisyoncu (1921-1928)

Beyoğlu Tapu Müdürlüğü'ndeki Gül Han ile ilgili tapu kayıtlarında, 1948 yılında Hilmiye Kefeli'ye ait gözüken yapı, 2005 yılından bu yana Ahmet İlhan Kefeli'nin mülkiyetindedir.

Marseille le 6 août 1856.

Coût & frais de 3 Cses Glaces & Consoles, expédiées par Chs Callet, Vendeur & pour compte de Messieurs I. Camondo & Cie de Constantinople, par le navire français le Robert, Capne Caillade

Caisse Contenant:

2 Glaces 199-102. Cadre riche & fonte ... 430 " 860 "

Caisse contenant:

2 Glaces 135-72 ... 215 " 430 "

Caisse contenant

2 Consoles dragon assorties aux glaces avec marbre 200 " 400 "

Caisse & Emballage des 2 grandes glaces ... 55 "

" " 2 petites ... 30 "

" " 2 Consoles ... 15 "

1790 "

Portefaix & Charrette ... 12 "

Menus frais à bord ... 10 "

Droits de douane & préposés ... 3 50

Frais de lettre & connaissement ... 3 "

Assurance sur f 2000 à 1/4 p% de Police ... 26 50 55 "

1845 "

Commission 2% ... 36 90

1881 90

Şekil 4.170 I. Camondo ve Şirketi'ne gönderilen ayna ve konsollarla ilgili bilgi mektubu, 1856. (Geçmişten Günümüze İstanbul Hanları, s.234)

Şekil 4.171 I. Camondo ve Şirketi'nin Logosu. (Geçmişten Günümüze İstanbul Hanları, s.234)

4.2.20 1472 Ada 68 Parsel (Saatçi Han – Yoğurtçu Han)

Şekil 4.172 Beyoğlu Hali Hazır Haritasında 1472 / 68 (Saatçi Han-Yoğurtçu Han)

Geçmişte Saatçi Han olarak adı geçen, bugün bilinen adıyla Yoğurtçu Han; Beyoğlu ilçesi, Arap Camii Mahallesi, 260 pafta, 1472 ada, 68 parselde bulunmaktadır (Şekil 4.172). Perşembe Pazarı Caddesi ve Galata Mahkemesi Sokağı'na cephesi olan Saatçi Han, 1800'lü yılların ortasında Gabriel Tedeschi tarafından yapılmıştır. 360 m2 alan üzerine, 3 katlı olarak

inşa edilen hana, sonradan üstüne muhdes bazı bölümler eklenmiştir.

Şekil 4.173 Saatçi Han (Yoğurtçu Han) Perşembe Pazarı Caddesi, 2010

Şekil 4.174 Saatçi Han (Yoğurtçu Han) Galata Mahkemesi Sokak, 2010

Hanın, zemin katı günümüzde zamana bağlı değişimler göstererek alüminyum ve pvc çerçeveli dükkanlardan oluşmaktadır. Hanın kapısı ise üzerinde işlemeleriyle özgün halini korumuştur. Yapıda ki kapı ve pencereler basık kemerli yapılmıştır. Perşembe Pazarı Caddesi cephesinin, 1. katında ki pencere söveleri dişli, merkezinde imitasyon kilit taşı, üzerinde düz söve bulunmakta, altında ise sıvadan pasalar görülmektedir, Galata Mahkemesi cephesindeki pencereler ise daha sadedir. 2. kat pencereleri yapının iki cephesinde de aynıdır ve pencere üzerinde söveler gözlenmektedir. Oldukça sade olan yapı günümüze özgünlüğünden çok şey kaybetmeden gelmiştir, günümüzde Perşembe Pazarı'nda görülen inşaat ve dekorasyon malzemesi satan yerler gibi çeşitli dükkanlar bulunmaktadır. Üst katlar ise depo olarak kullanılmaktadır.

Şekil 4.175 Saatçi Han (Yoğurtçu Han) Giriş Kapısı, 2010

Şekil 4.176 Saatçi Han (Yoğurtçu Han) Perşembe Pazarı Caddesi Rölövesi

Ticaret yıllıklarında Camondo ailesinin diğer yapılarında olduğu gibi Saatçi Han'da da dönemin önemli isimleri kalmıştır, bunlardan bazılarını şu şekilde sıralayabiliriz:

Mısırlı Bogos Bey: Banker (1868)

Mille Freres& Cie: Tüccar (1868-1894)

Tramvay Şirketi Yönetimi (1885-1890)

E. De Castro: Matbaa (1885-1890)

Mille Pere& Fills: Tüccar (1890-1896)

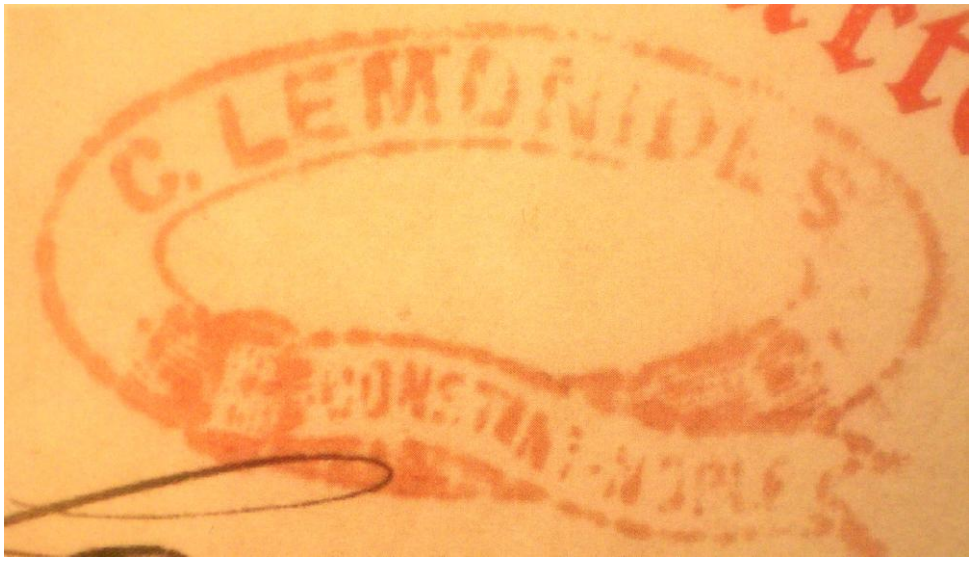
V. Arahtindji: Komisyoncu (1890-1905)

Max Wohl: Mühendis (1890-1896)

J. Aznavur: Mimar (1892)

D. Abdullah: Komisyoncu (1892)

R. J. A. Edwards: İngiliz Avukat(1892)

Şekil 4.177 Komisyoncu C. Lemonides'in Şirketi ile İlgili Bilgi, 1896. (Geçmişten Günümüze İstanbul Hanları)

Şekil 4.178 Komisyoncu Adalbert Duschl'in Şirketi ile İlgili Bilgi, 1942-1943. (Geçmişten Günümüze İstanbul Hanları)

A. Ritzos Şirketi: Mühendis (1894-1896)

G.Chilzanidis Şirketi: Komisyoncu (1896)

C. Lemonides: Komisyoncu (1896)

S. Philalithis: Komisyoncu (1896)

A. Marcopoulo: Mimar (1896)

B. Photiades: Banker (1896)

B. Rolfsen: Komisyoncu (1905)

Fr. Giove: Komisyoncu (1905-1914)

B. J. Benezra: Komisyoncu (1909)

D. Favette: Mühendis (1909)

J. Miras: Aydınlatma (1909)

C. Laughton Şirketi: Zirai Makinalar (1909)

N. Psaros: Vitray (1909-1914)

M. Theodorides: Ciltçi (1909)

Mahmud Sait Bey& A.Tatlıyan: Komisyoncu (1913)

S. Papazyan& L. Keşlyan: Resim(1913)

D. Natzios Şirketi: Ciltçi (1913-1914)

J. Rossolato: Mimar (1913-1914)

J. Callos: Komisyoncu (1913-1914)

V. Mille: Komisyoncu (1913-1914)

Ap Ola: Rum Gazetesi (1921)

O. Cristallidis: Gazete Dağıtımı (1921)

P. Gregoriades: Ciltçi (1921)

O. Parseghian& Fils: Basımevi (1921)

M. Exarchopoulos& Mattessich Freres: Ecza (1921)

F. Millioris: Tüccar, Komisyoncu (1921)

E. Schoenfeld: Komisyoncu (1921)

B. Yeni: Komisyoncu (1921)

J. Collaro: Ticaret (1933)

Remzi Ali Arsay: İnşaat Müteahhiti (1938)

Süleyman Akyutun: Tüccar (1942-1943)

A. Duschl: Komisyoncu (1942-1943)

R. Ehrengruber: Komisyoncu (1942-1943)

Kenan Değerli: Tüccar (1944)

Şekil 4.179 Saatçi Han (Yoğurtçu Han) Galata Mahkemesi Sokak Rölövesi

Saatçi Han'da ağırlıklı olarak; banker, komisyoncu, ciltçi ve gazete basımevleri yer almıştır. Saatçi Han, Beyoğlu Tapu Müdürlüğü'ndeki tapu kayıtlarına göre, 1949 yılından bu yana İbrahim Yoğurtçuoğlu'nun mülkiyetindedir. Hanın Yoğurtçu Han olarak isim değiştirmesi de, han sahibinin isminden gelmektedir.

4.2.21 1472 Ada 58 Parsel (Hanson Han)

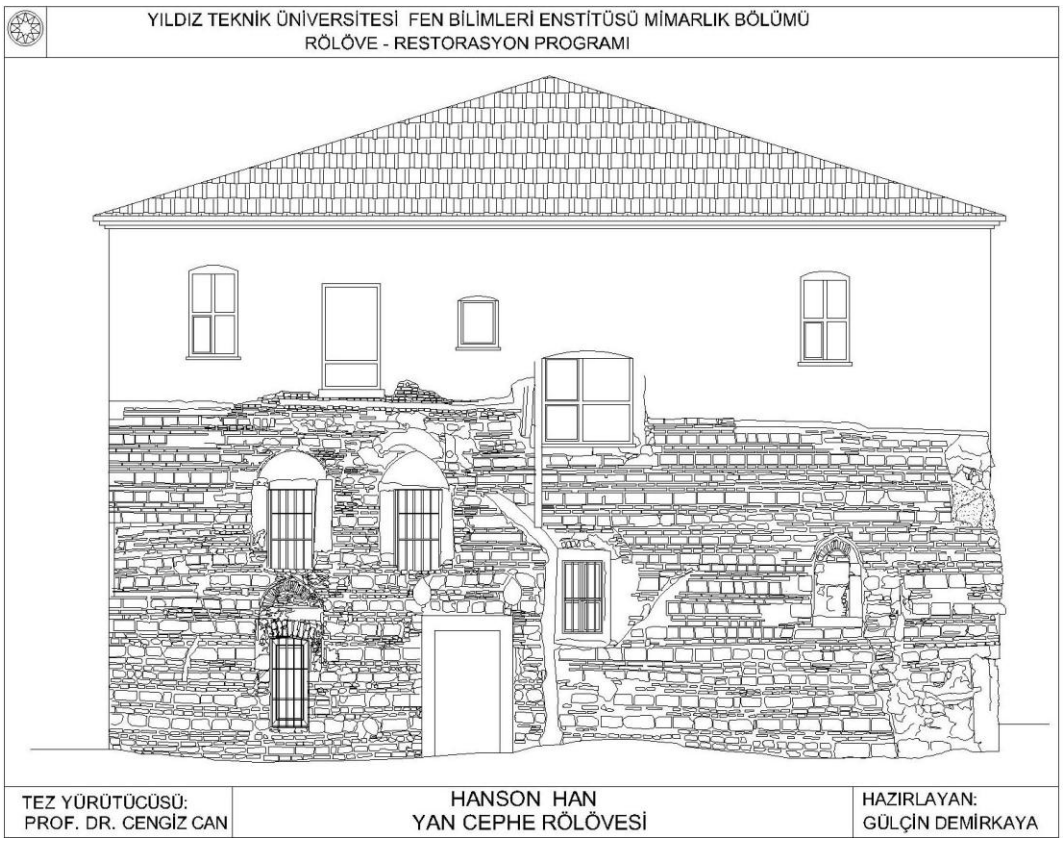
Şekil 4.180 Beyoğlu Hali Hazır Haritasında 1472 / 58, Hanson Han

Beyoğlu ilçesi, Arap Camii Mahallesi, 260 pafta 1472 ada 58 parselde bulunan Camondo ailesineait hanın, Perşembe Pazarı Caddesi ve Eski Tay Çıkmazı Sokağı'na cephesi vardır (Şekil 4.180). Han, 432 m2 alan üzerine, 2 katlı olarak inşa edilmiştir.

1888 yılında Leonce Tedeschi tarafından hazırlanan 1888 Envanter defterinde, hanın isminin daha önce handa oturan M. Hanson'dan geldiği, yapının eski ama sağlam, görünümü de gayet iyi bir yapı olduğu ve hanın merdivenlerinin de Tedeschi tarafından onarıldığı belirtilmiştir. Yapı günümüze gelene kadar özgünlüğünü tam olarak koruyamamıştır. Yapının Perşembe Pazarı Caddesi üzerindeki cephesini oluşturan giriş büyük ölçüde özgünlüğünü yitirmiştir.

Yapının taş ve tuğla kaplı cephesi sıvanmış, zemin katında bazı sıvanmamış kısımlardan yapının özgün almaşık tuğla dizileri görünmektedir.

Tay Çıkmazı Sokağı üzerindeki cephesinde almaşık tuğla dizileri daha açık bir şekilde gözlemlenmektedir. Bu cephedeki zemin kat pencerelerinde sivri kemer kullanılmıştır, 1.kat pencereleri ise düzdür. Bu cephede bazı kapatılmış pencerelere ait kemer izleri görülmektedir. Ticaret yıllıklarında Camondo ailesinin diğer yapılarında olduğu gibi Hanson Han'da da dönemin önemli isimleri kalmıştır, bunlardan bazılarını şu şekilde sıralayabiliriz:

Şekil 4.181 1472/58, Eski Tay Çıkmazı Sokak Rölövesi

Şekil 4.182 1472/58, Perşembe Pazarı Caddesi Rölövesi

Şekil 4.183 1472/58, Eski Tay Çıkmazı Sokak'tan Detay

Şekil 4.184 1472/58, Perşembe Pazarı Caddesi Sokak, 2010

J.S.J .D' Alessio: Demiryolları'nda İzmir Temsilcisi Memur (1889-1900)

A. Branteghe: Avukat (1889-1890)

H. Hanson: Banker (1889)

F. Ede: Avukat (1889-1892)

H. Bochnakian: Avukat (1889-1892)

Odabaşı: G. Meriguian (1889-1892)

Odabaşı: G. Kabassakalian (1893-1895)

E .Shott: Avukat (1896-1898)

A .Duroni: Sigorta Uzmanı (1896)

Odabaşı: Bojovich, A. (1898-1900)

Ekonomik İş Birliği Limited Şirketi (1900-1901)

Beyoğlu Tapu Müdürlüğü'ndeki tapu kayıtlarına göre, yapı 1949 yılında Fatma ve Sadık Kefeli'ye, 1954 yılında Remziye Ertek'e ait olan yapı; 2005 yılından bu yana Ahmet Nazım Malatyalı ve Hikmet Malatyalı'nın mülkiyetinde bulunmaktadır.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Camondo ailesi ve yapılarının yüksek lisans tez konusu olarak seçilmesinin temel nedeni, Camondo ailesinin günümüze ulaşan yapılarının cephe karakterlerinin incelenmesi, özellikleri, tespiti ve katalog fişi hazırlanmasını sağlamaktır.

Yapılar tam olarak tanınmadan ve projelendirilmeden, yeterli bir şekilde korunamazlar. Bu doğrultuda Camondo ailesi'ne ait yapıların tespit çalışması ve cephe özelliklerinin ortaya çıkarılması bu kapsamda koruma adına yapılmış önemli bir adım oluşturmaktadır. Ortaya çıkarılan belgelerle yapıların tarihi değerlerinin yükselmesi sağlanıp, yapıların unutulup, zamana bağlı yok olmasını engellemek için önemli bir adım atılmış olmuştur.

Camondo ailesi yapıları Beyoğlu ve Karaköy çevresinde yoğunlaşmıştır, yapılar bu çevreye birçok yönden olumlu etkileyerek, çevrenin gelişmesini sağlamıştır. Aileye ait Beyoğlu ve Galata çevresinde 39 yapıya ulaşılmış, bunlardan 21 tanesi günümüze ulaşmış, 14 tanesinin bir kısmının üstünden yol geçerek, bir kısmının üstüne yeni yapı yapılarak yıkılmıştır. Bu, 14 yapı Camondo ailesine ait yapılan yapı listesinde 11 yapı olarak görünmektedir, ancak Hoca Ali Sokak'ta bulunan 4 adet Camondo yapısı, tek madde ile gösterilmiştir. 4 yapının ise yerleri konusunda yeterli bilgi olmadığı için ulaşılmamıştır. Yapıların yapımında ailenin mimarları Stampa ve Tedeschi ile çalışılmıştır.

Camondo ailesi yapılarından Büyük Adahan üzerine yapılan restorasyon çalışmaları incelendiğinde, korunması amaçlanan bu yapının, kaldırabileceği nitelikte ve koşullarına uygun bir işlevle değerlendirilip yaşatılması sağlanmıştır. Bu şekilde yapının ve bulunduğu bölgenin özgün değerlerini koruyarak, yeni işleviyle otel olarak hizmet vermesi amaçlanmaktadır. Yapının restorasyon çalışmalarına, özgün haline uygun ve yapıyla uyumlu malzemeler kullanılarak devam edilmektedir.

Beyoğlu ve Karaköy çevresindeki yapılar için koruma yöntemleri oluşturulurken, tek yapı ölçeğinde yapılan müdahalelerin yanında, bölgenin bir bütün olarak ele alınması, kapsamlı ve uzun vadeli çözümler üretilmesi gerekmektedir. Büyük Adahan'ın restorasyon projesinin Meşrutiyet Caddesi ve çevresindeki yapılarla uyumu ve yeni işlevinde otel olarak kullanılması gibi; çevredeki yapılara bölgesel fonksiyonlar verilmelidir. Bu şekilde yapıların çevresi ile bütünlüğü sağlanmalıdır.

KAYNAKLAR

Akın, N., (1998), 19.Yüzyılın İkinci Yarısında Galata ve Pera, Literatür Yayınları, İstanbul

Alpay, S., (2007), Voyvoda Caddesinin Tarihsel Gelişimi ve Hezaren Han, Yüksek Lisans Tezi, YTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü (yayımlanmamış).

Annuarie Oriental, Commerce, Industrie, Administration, Magistrature De L'orient, 1881-1942., The Annuaire Oriental Ltd, Osmanlı Bankası Arşivleri, İstanbul

Arkan, Ö., (1989), Beyoğlu (Kısa Geçmişi Argosu),İletişim Yayınları, 179, İstanbul .

Arseven, C.E., (1989), Eski Galata ve Binaları, TTOK yayını, İstanbul.

Assouline, P., (1998), Camondoların Sonuncusu, Can Yayınları, İstanbul.

Bareilles, B., (2003), İstanbul'un Frenk ve Levanten Mahalleri, Güncel Yayıncılık, İstanbul.

Batur, E., ve Yenal,E., (2000), Beyoğlu Fotoromanı, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul.

Bedoire F. ve Tanner R., (2003), The Jewish Contrıbution to Modern Architecture 1830-1890, Ktav Publishing House, 189, Stockholm.

Berk, İ., (2003), Galata, Yapı Kredi Yayınları, 153, İstanbul.

Can, C., (1993), 19.Yüzyıl Batılı ve Levanten Mimarların Yapıları ve Koruma Sorunları, Doktora Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Carbognana, C.C., (1993) ,18. Yüzyılın Sonunda İstanbul, Eren Yayıncılık, 32, İstanbul.

Cerasi, M.M., (2001), Osmanlı Kenti, Osmanlı İmparatorluğu'nda 18.ve19.Yüzyıllarda Kent Uygarlığı ve Mimarisi, Yapı Kredi Yayınları, 282, İstanbul.

Cezar,M. (1991), 19.Yüzyıl Beyoğlusu, İstanbul, Akbank Yayınları, İstanbul

Çelik, Z.,(1998), 19.yy'da Osmanlı Başkenti Değişen İstanbul, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 84, İstanbul.

Dalkılıç, H., (1986), Beyoğlu-Galata, Tarihsel-Mekansal Gelişimi ve Çağdaş Rehabilitasyonu. Şah Kulu ve Bereketzade Mahalleleri Araştırması, Kule Meydanı, Ankara Apartmanı, Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, 64, İstanbul.

Deleon, J., (2000), Pera Hatıratı, Gözlem Gazetecilik Basın ve Yayın, İstanbul.

Demir, Ç. ‘‘Kamondo Han’a Bir Şahit Aranıyor’’, İstanbul Dergisi, 18-19

Denel, S., (1982), Batılılaşma Sürecinde İstanbul’da : Tasarım ve Dış Mekanlarda Değişim ve Nedenleri,ODTÜ Yayınları, 79, Ankara.

Deutsches Syndikat Haritaları, 1914. Osmanlı Bankası Arşivleri, İstanbul.

Dökmeci V. ve Çıracı H., (1990), Tarihsel Gelişim Sürecinde Beyoğlu, TTOK yayını, 51, İstanbul.

Duhani, S.N., (1932), Eski İnsanlar,Eski Evler, TTOK yayını, İstanbul.

Duhani, S.N., (1984), Beyoğlu Adı Pera İken, TTOK yayını, 70-75, İstanbul.

Ekinci, O.,‘‘Kamondo Han, Aydınlanma Yuvasıydı’’, Cunhuriyet gazetesi, 15.12.1994, İstanbul.

Eldem E., (1992) ‘‘Galata’nın Etnik Yapısı’’, İstanbul Dergisi, İstanbul 1: 46-58-63.

Eldem E.,(2000), Bankalar Caddesi-Osmanlı’dan Günümüze Voyvoda Caddesi, Osmanlı Bankası Bankacılık ve Finans Tarihi Araştırma ve Belge Merkezi, İstanbul

Eyice, S., (1969), Galata ve Kulesi, TTOK yayını, İstanbul.

Eyice, S., (1989), ‘‘Galata’’, İslam Ansiklopedisi, Milli Eğitim Bakanlığı, İstanbul, 5:146.

Fidan, M.S., (2009), Geçmişten Günümüze İstanbul Hanları, İstanbul Ticaret Odası Yayını, 276, İstanbul.

Frayman E., Grosman M. ve Schild R., (2000), Yüksekkaldırım’da Yüz Yıllık Bir Sinagog: Aşkenazlar’’, Tiryaki Yayınları, İstanbul.

Galanti, A., (1995), Türkler ve Yahudiler, Gözlem Yayıncılık, İstanbul.

GOAD, E. Plan d’Assurance de Constantinople-Pera& Galata. Londres et a Montreal et Toronto, Canada,1991.

Gülersoy, Ç., (1990), Beyoğlu’nun Adı Pera İken, Çelik Gülersoy Vakfı İstanbul Kitaplığı, 17, İstanbul.

Güleryüz, N.,(2003), Doğu’nun Rotschild’i: Kamondo Ailesi’’ Tarih ve Toplum, 232:51-56

Güleryüz ,N., (1992), Türk Yahudileri Tarihi, Gözlem Gazetecilik Basın ve Yayın, 88, İstanbul.

Güleryüz ,N., (1992), İstanbul Sinagogları, Gözlem Gazetecilik Basın ve Yayın, İstanbul.

Huber Haritası, 1894.

İ.B.B. Planlama ve Yatırım Müdürlüğü, 2003. Tarihi Yarımada Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı Raporu.

İnal, O., (2006), Pera'dan Beyoğlu'na, Sistem Yayıncılık, İstanbul.

Kahraman, S., (1986), Beyoğlu-Galata, Tarihsel-Mekansal Gelişimi ve Çağdaş Rehabilitasyonu. Hacı Mimi ve Müeyyetzade Mahalleleri Araştırması Serdar-ı Ekrem Sokağı, 14 no'lu Ev. Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Kanas, N., (2007), Star Maps, Artistry and Cartography, Praxis Publishing: Hartman Schedel, 87, Almanya.

Kayra, C., (1990), İstanbul, Mekanlar ve Zamanlar, Ak Yayınları, 52, İstanbul.

Kazgan C.,(1991), Galata Bankerleri, Teb Yayıncılık,İstanbul.

Kayra, C., (2009), İstanbul'un Yokuş ve Merdivenleri, Sel Yayıncılık, 62, İstanbul.

Kazgan, H., (1991), Galata Bankerleri, Orion Yayınları, 40, İstanbul.

Kutun Banu, (1994), ''Kamondo Hanı'', İstanbul Ansiklopedisi, İstanbul, 4: 405.

Mantran R., (1985), 16.ve 17.yylarda İstanbul'da Azınlıklar, Meslekler ve Yabancı Tüccarlar,

Tarih ve Toplum Dergisi, 16:19-23.

Özbilge, A. F., (2009), Fener - Balat – Ayvansaray, E Yayınları, 86, İstanbul.

Pervititch,J., 1943. Plan Cadastral d'assurances, Osmanlı Bankası Arşivleri, İstanbul.

Rodrıgue, A., (1997), Türkiye Yahudilerinin Batılılaşması, Ayraç Yayınevi, 65, Ankara.

Scognomillo, G., (1990), Bir Levantenin Beyoğlu Anıları,Metis Yayınevi, 27, İstanbul.

Sennott S., (2004), ''Rene Sergent'', Encyclopedia of Twentieth Century Architecture, Taylor Francis Group, New York, 1:186.

Sevilla-Sharon, M., (1993), Türkiye Yahudileri, İletişim Yayınları, 64 İstanbul.

Shick,İ.C., (1996), Osmanlılar, Azınlıklar ve Yahudiler, Tarih ve Toplum Dergisi, 29: 23-25.

Sönmez, Z., (2006), Türk-İtalyan Siyaset ve Sanat İlişkileri, Bağlam Yayıncılık, 298, İstanbul.

Şeni,N. ve Sophie Le Tarnec., (2000) Bir Hanedanın Çöküşü, İletişim Yayınları, İstanbul

Şeni, N., (2008), Seni Unutursam İstanbul, Kitap Yayınevi, İstanbul.

Taşçıoğlu, T., (1994), ‘‘ Nordstern Hanı’’, İstanbul Ansiklopedisi, İstanbul, 6:93.

Tekeli, İ., (1987), ‘‘ Osmanlı İmaparatorluğu’nda ve Türkiye Cumhuriyeti’nde Kent Planlama Pratiğinin Gelişimi ve Kültürel Mirasın Korunmasındaki Etkileri’’, İslam Mimari Mirasını Koruma Konferansı Bildirileri, 159-173.

Timur T., (1990), ‘‘Bir Osmanlı Banker Ailesi, Kamondolar‘‘ , Tarih ve Toplum Dergisi, 74: 35-37.

Toros T., (1985), ‘‘Osmanlı İmparatorluğu’nda Gayrimüslim Azınlıklar’’, Tanzimat Ansiklopedisi, İstanbul, 4: 1008

Tugay, E.M., (2007), Kamondo Han, Beyoğlu A.Ş., İstanbul.

Türker, O., (2007), Galata’dan Karaköy’e Bir Liman Hikayesi, Sel Yayıncılık, 17, İstanbul.

Üstdiken B., (1991), ‘‘Beyoğlu’nda Kaybolan ve Yaşayan Pasaj ve Geçitler’’, Tarih ve Toplum, 90: 40-43.

Üstdiken B., (1994), ‘‘ Çituri Hanı’’, İstanbul Ansiklopedisi, İstanbul, 2:523.

Üstdiken, B., (1999), Pera’dan Beyoğlu’na: 1840-1955, Akbank Yayınları, İstanbul.

Yetkin,Ç., (1992), Türkiyenin Devlet Yaşamında Yahudiler, Gözlem Gazetecilik Basın ve Yayın, 112, İstanbul

Wiener, W.M. ve Schiele, R., (1988), 19. Yüzyılda İstanbul Hayatı, Apa Ofset Basımevi, 17, İstanbul.

Ferninad, W.F., (1901), ‘‘Report of the Commissioner-general for the United States to the International Universal Exposition, Paris, 1900’’ Government Printing Office, Paris, 2:109.

INTERNET KAYNAKLARI

[1] www.balathastanesi.com.tr

[2] http://www.lesartsdecoratifs.fr

[3] http://www.meilleursagents.com

[4] http:// www.obarsiv.com

[5] http://o-pera-istanbul.blogspot.com

[6] http://www.planetware.com

[7] http://sehirrehberi.ibb.gov.tr/map.aspx

EKLER

CAMONDO AİLESİ'NİN GÜNÜMÜZE ULAŞAN YAPILARI

	Eski Yer İsimleri	Nissim de Camondo Müzesi- 1884		Nissim de Camondo Müzesi- 1889		Huber Haritası- 1895	Goad Haritası- 1905		Günümüzde		
	Semt/ Cadde, Sokak	Yapı No (1884)	İşlevi (1884)	Yapı No (1889)	İşlevi (1889)	İşlevi (1895)	Yapı No (1889)	İşlevi (1889)	Semt/ Cadde, Sokak (GünümüzdekiAdıyla)	Ada/ Parsel	Yapı İsmi
1	Ağa Cami/ Pera	123.125	Arsa	123.125.127	Ev/ Apartman		123.125.127	Ev/ Apartman	Katip Mustafa Çelebi/ İstiklal	467/7	—
2	Ağa Cami/ Nane	6	Dükkan	6	Ev/ Apartman		6	Ev/ Apartman	Katip Mustafa Çelebi/ Nane	348/20	—
3	Tomtom/ Polonya	13	—	13	Ev/ Apartman	Camondo Evi	13	Ev/ Apartman	Tomtom/ Nuri Ziya	318/20	—
4	Sarı Lütfi/ Kabristan, Yemenici	55-2-8	Ev	55-2-8	Ev	Camondo Han	55-2-8	Ev/ Apartman	Asmalı Mescit/ Meşrutiyet, General Yazgan, Yemenici	307/1	Büyük Adahan
5	Yolcuzade İskender/ Şişhane	—	—	—	—		10.12	Ev/ Apartman	Emekyemez/ Şişhane	280/6	—
6	Yazıcı/ Yazıcı	34.38.40.42.44.46.48.21	Ev ve Dükkan	34.38.40.42.44.46.48.21	Ev ve Dükkan		36.38.40.42.44.46	Ev/ Apartman	Müeyyetzade/ Serdar-ı Ekrem	148/47	Camondo Han
7	Sultan Beyazıt/ Topçular, Cerrah Mustafa	204.206.208.210 216.1.3.5.7	Kahve ve Dükkan	204/10.216.1.7	Alikazar Tiyatrosu		204.206.208.210 758.760.764	Apartman	Kemankeş Karamustafa Paşa/ Necatibey, Baş Cerrah	84/2	Amerikan Alkazar Tiyatrosu
8	Bereketzade/ Hacı Ali	16	Ev	16	Ev/ Apartman		16	Ev/ Apartman	Bereketzade/ Hacı Ali	168/3	Şükran Apartmanı
9	Bereketzade/ Felek, Hacı Ali	2	Ev	2	Ev/ Apartman	Camondo Han	2	Ev/ Apartman	Bereketzade/ Felek, Hacı Ali	168/1	Felek Han
10	Bereketzade/ Kamondo	2.4	Arsa	2.4	Müştemilat		2.4	Ev	Bereketzade/ Banker, Felek Hacı Ali	169/1	Arkeolojik Kalıntı
11	Bereketzade/ Kamondo, Voyvoda	7.14.16.18.20 22.24.28.30.32	Ev	7.14.34	Ev/ Apartman	Camondo Han	18.20.22.24 26.28.30.32	Han	Bereketzade/ Bankalar, Banker	170/3	Bahtiyar Han
12	Yeni Camii/ Mertebani Perçemli	5	Ev	5	Han		5.7	Han-Banka	Arap Camii/ Teğmen Hüseyin, Perçemli	1101/9	Cemaat Han (Selanik Bankası)
13	Yeni Camii/ Mertebani, Söğüt	10	Han	10	Han	Yakut Han	10	Han	Arap Camii/ Teğmen Hüseyin, Söğüt	1103/1	Yakut Han
14	Yeni Camii/ Mertebani, Söğüt	—	Han	—	Han	İbret Han	3.9	Han	Arap Camii/ Teğmen Hüseyin, Söğüt	1101/11	İbret Han
15	Yeni Camii/ Zülfaris, Söğüt	—	Han	—	Han	Latif Han	5	Han	Arap Camii/ Perçemli, Söğüt	1101/10	Latif Han
16	Yeni Camii/ Zülfaris	15	Han	15	Han	Selanik Han	15	Han	Arap Camii/ Kemeraltı, Perçemli	1101/28	Selanik Han
17	Yeni Camii/ Zülfaris	14	Han	14	Han		14	Han	Arap Camii/ Perçemli, Söğüt	1102/10	Lacivert Han
18	Yeni Camii/ Kürekçiler, Mahmudiye	2.4- 11.3	Han	2.4- 11.3	Han	Camondo Han	2.4- 11.3	Han- Banka	Arap Camii/ Sabahattin Evren, Kürekçiler, Kemankeş	1119/1	Dilber (Nordstern) Han
19	Yeni Camii/ Medrese, Billur	36.41.18.22	Han	36.41.18.22	Han	Camondo Han	36.41.18.22	Han	Arap Camii/ Sabahattin Evren, Billur, Bereketzade	1108/4-5	Gül Han
20	Arap Camii/ Perşembe Pazarı	38.40.42	Dükkan	38.40.42	Dükkan	Ticaret Han	38.40.42	Han	Arap Camii/ Perşembe Pazarı, Galata Mahkemesi	1472/68	Saatçi (Yoğurtçu) Han
21	Arap Camii/ Perşembe Pazarı	26	Han	26	Han	Hanson Han	26	Han	Arap Camii/ Perşembe Pazarı, Eski Tay Çıkmazı	1472/58	—

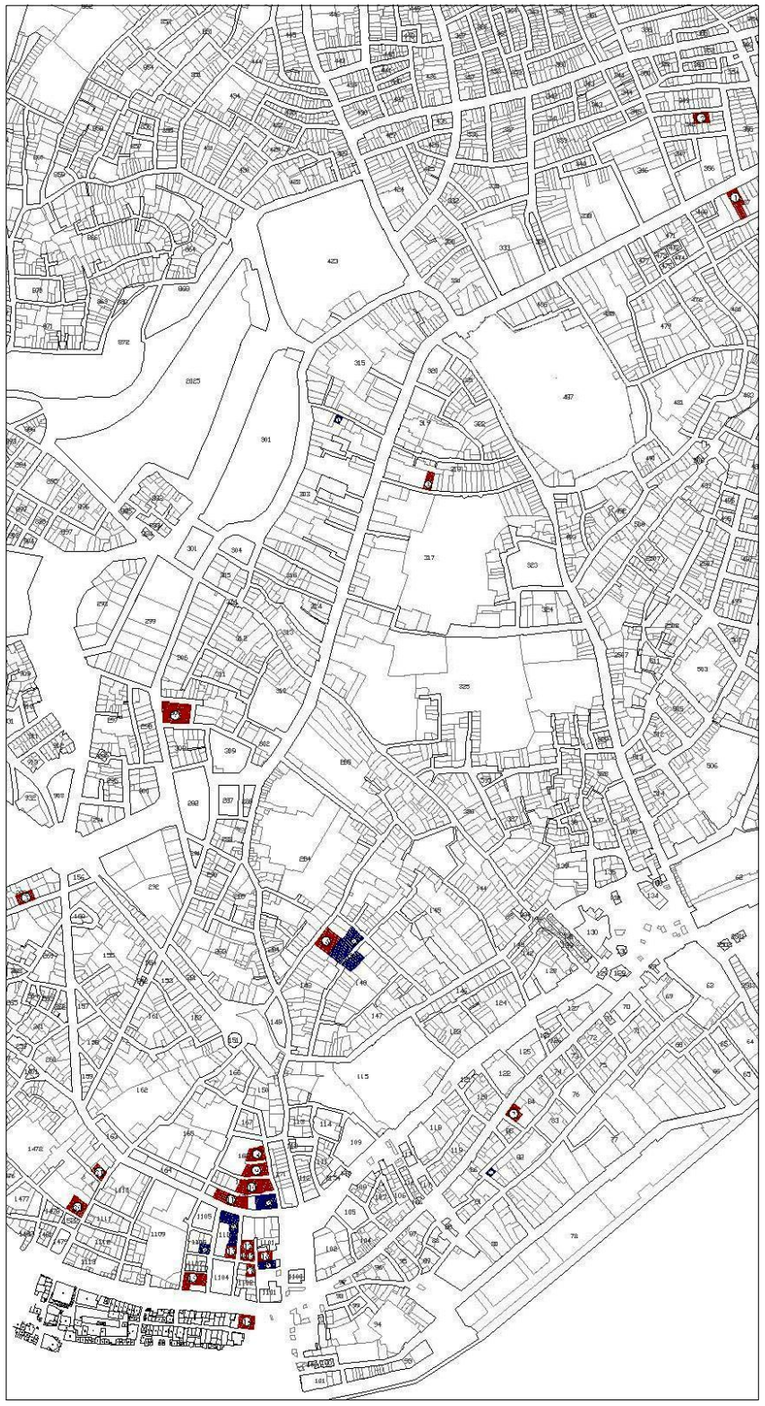
CAMONDO AİLESİ'NİN GÜNÜMÜZE ULAŞMAYAN YAPILARI

	Eski Yer İsimleri	Nissim de Camondo Müzesi- 1884		Nissim de Camondo Müzesi- 1889		Huber Haritası- 1895	Goad Haritası- 1905		Günümüzde		
	Semt/ Cadde, Sokak	Yapı No (1884)	İşlevi (1884)	Yapı No (1889)	İşlevi (1889)	İşlevi (1895)	Yapı No (1889)	İşlevi (1889)	Semt/ Cadde, Sokak (GünümüzdekiAdıyla)	Ada/ Parsel	Yapı İsmi
1	Asmalı Mescit/Glavany	13	Ev	13	Ev	Ev	13	Ev	Asmalı Mescit/ Kallavi	303/27	Yeni Yapı
2	Tophane/ Hoca Ali	17-21-23-25	Ev	17-21	Ev	Ev	17-21	4 Ev	Müeyyetzade/ Hoca Ali	148/50-51-52	Yeni Yapı
3	Tophane/ Hoca Ali	29-31-33-35	Ev	31-35	Ev	Ev	31-35	Ev	Müeyyetzade/ Tatar Beyi	148/12-13 54-55	148/12-13_ Yıkılmış 148/54-55_ Yeni Yapı
4	Bereketzade/Voyvoda	12	Hamam	12	Dükkan	Dükkan	12	Dükkan	Bereketzade/ Bankalar, Banker	170/1	Yeni Yapı
5	Yeni Cami/Mertabani	2.4.6.8	Ev	2.4.6.8	Han	Han	2.4.6.8	Han	Arap Camii/ Voyvoda, Teğmen Hüseyin Sofu	1103/3-4	Yeni Yapı
6	Yeni Cami/Medrese, Billur	36.41.18.22	Ev	36.41.18.22	Ev	Ev	36.41.18.22	Ev	Arap Camii/ Billur, Sevud	1106/1	Yeni Yapı
7	Yeni Cami/ Zülfaris	17	Dükkan	17	Dükkan	Han	17	Han	Perçemli	1101/25-26	Yeni Yapı
8	Beyazıd/Yeni Çarşı	12		12	Dükkan	Dükkan	12	Dükkan	Kemankeş/ Hoca Tahsin, Gümüş Halka	82/3	Yeni Yapı
9	Aynalıçeşme/Keklik	9	Ev	9	Müstakil Ev	Ev	9	Ev	—	—	Yol Geçip Yıkılmış
10	Yeni Cami/Kuyumcu, Mahmudiye	1.3.79.81.83.85.87.89	Han	1.3-79/89	Han	Han	1.3-79/89	Han	—	—	Yol Geçip Yıkılmış
11	Arap Cami/Kalafat Yeri	74.82	Arsa	74	Arsa	Arsa	74	Arsa	—	—	Yıkılıp Perşembe Pazarı Parkı'na Dahil Olmuş.

CAMONDO AİLESİ'NİN YERİ SAPTANAMAYAN YAPILARI

1	Yeni Cami	53	Dükkan								
2	Yeni Cami/Kürekçiler	8	Dükkan								
3	Arap Cami/Bakır	6	Ev								
4	Pera Caddesi	703.705.707	Dükkan								

CAMONDO AİLESİ'NİN YAPILARININ BEYOĞLU VE GALATA'DA Kİ GENEL DURUMU

Camondo Ailesi'nin Gayrimenkül Lejantı

Camondo Ailesi'nin Günümüze Ulaşan Yapıları

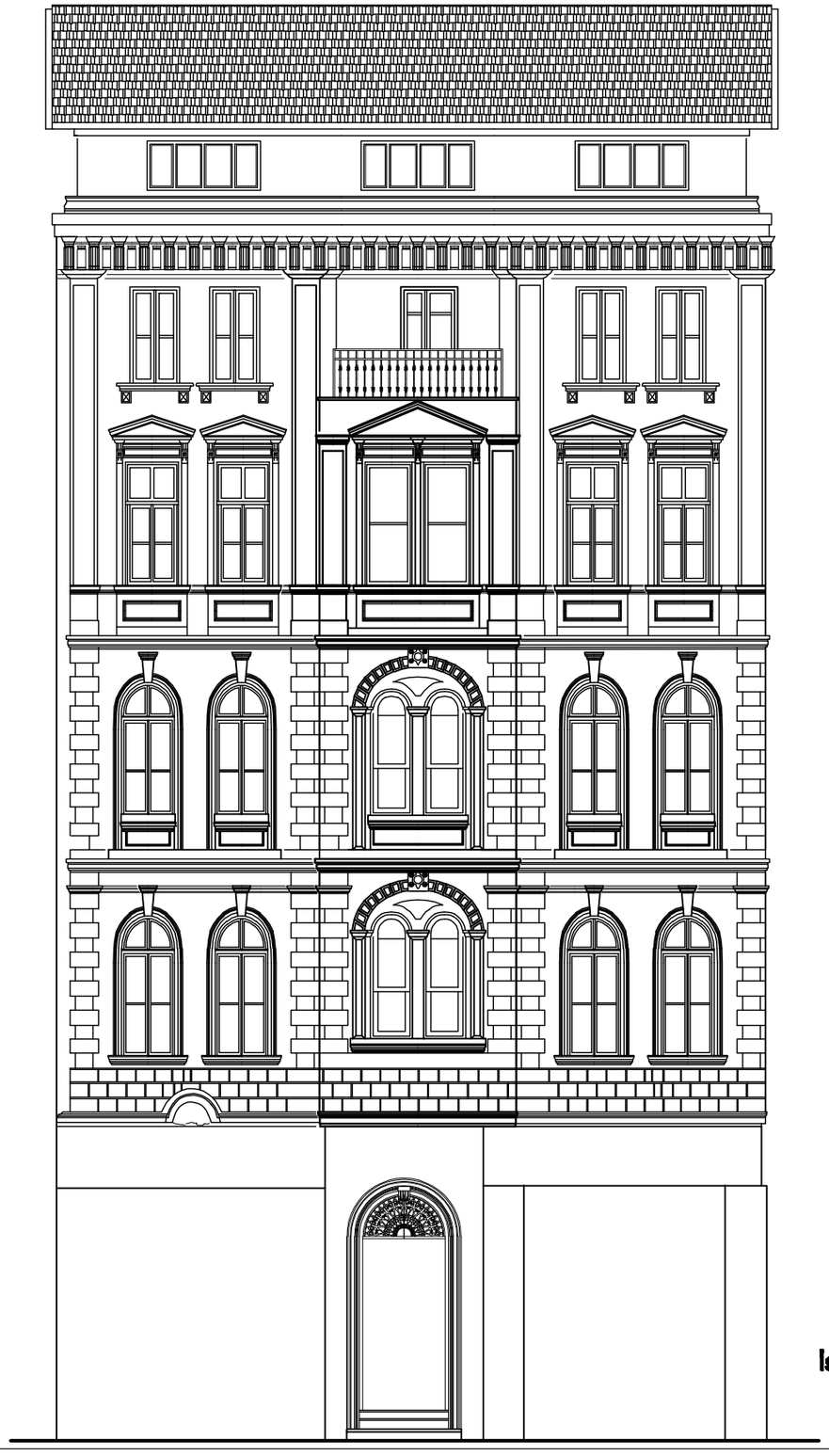
Camondo Ailesi'nin Günümüze Ulaşmayan Yapıları

Camondo Ailesi Yapıları ve Yapıların Cephe Özellikleri

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK BÖLÜMÜ
RÖLÖVE - RESTORASYON PROGRAMI

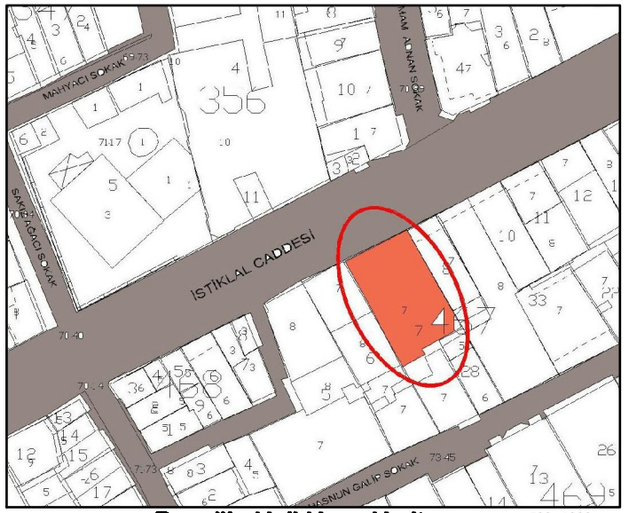
1

467 ADA 7 PARSEL (HASAN BEY HANI)

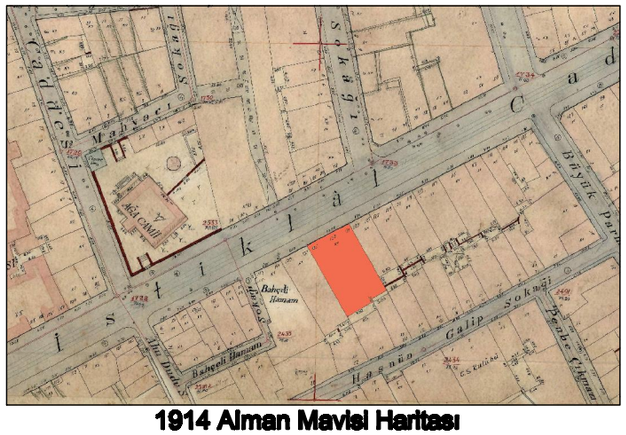

ÖN CEPHE
İstiklal Caddesi Cephesi
0 100 200 cm

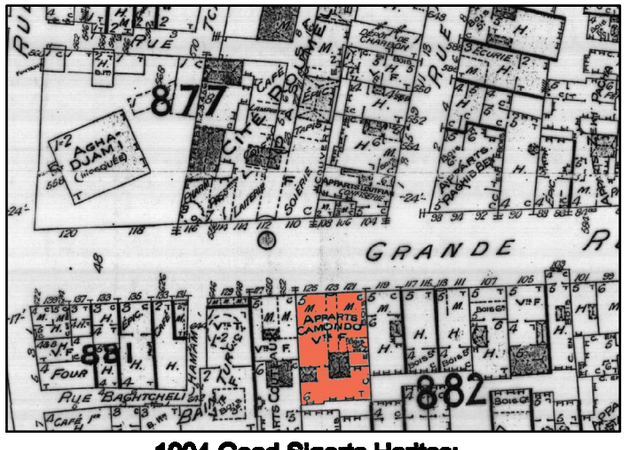
Yapının Konumu

Beyoğlu Hali Hazır Harita 0 500 1000 cm

1914 Alman Mavisi Haritası

1904 Goad Sigorta Haritası

Yapıya Ait Fotoğraflar

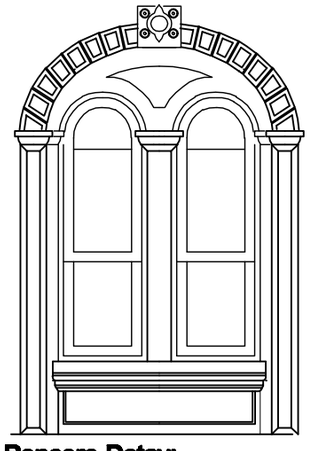

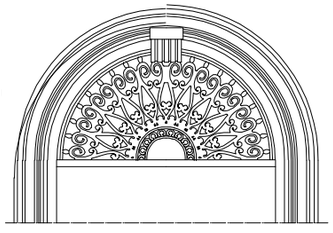

Ön Cepheden Genel Görünümler

Yapıdan Detay Örnekleri

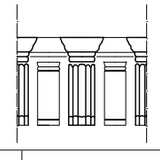
Pencere Detayı

Giriş Kapısı Detayı

Friz Detayı

0 50 100 200 cm

TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ: PROF. DR. CENGİZ CAN HAZIRLAYAN : GÜLÇİN DEMİRKAYA

Camondo Ailesi'nin Beyoğlu ve Çevresindeki Kentsel Kültür Varlıkları Envanteri

YAPININ KİMLİK BİLGİLERİ

PAFTA:	ADA : 467	PARSEL : 7
İL: İSTANBUL	İLÇE :BEYOĞLU	MAHALLE: KATİP MUSTAFA ÇELEBİ
SOKAK : İSTİKLAL CAD.	YAPIM YILI/YÜZYILI : 19.YY SONU	MÜLK DURUMU : ÖZEL
TESCİL DURUMU : TESCİLLİ (02.06.2006 Tarihli 349 No'lu Kararla)		MİMARI : BİLİNMİYOR

YAPI TÜRÜ														
	KONUT		KONAK		KÖŞK		EV		MÜŞTEMİLAT		DİĞER			
	DİNİ YAPI		CAMİ		KİLİSE		MEDRESE		TÜRBE		DİĞER			
	TİCARET YAPISI		FIRIN		ÇARŞI		MAĞAZA İŞ YERİ	▨	DEPO		DİĞER			
	SU YAPILARI		HAMAM		ÇEŞME		SARNIÇ		SU KEMERİ		DİĞER			
	YÖNETİM YAPISI		MUHTARLIK		BELEDİYE		İTFAİYE		POSTANE		DİĞER			

ÖZGÜN KULLANIMI : KONUT + TİCARET		GÜNÜMÜZDEKİ KULLANIMI : TİCARET	
KULLANIM ZAMANI	KULLANILMIYOR	BELLİ ZAMANLARDA	SÜREKLİ KULLANIM ▨

YAPININ FİZİKSEL ÖZELLİKLERİ

KAT ADETİ	1 KATLI		2 KATLI		3 KATLI		4 KATLI		5 KATLI		5'DEN FAZLA KATLI	▨		
TAŞIYICI SİSTEM	HIMIŞ		BETONARME		YIĞMA TUĞLA	▨	YIĞMA TAŞ		DİĞER					
ÖRTÜ TÜRÜ	BEŞİK ÇATI	▨	KIRMA ÇATI		TERAS ÇATI		EĞRİSEL ÖRTÜ		TEK YÖNE EĞİMLİ					
ÖRTÜ MALZEMESİ	ALATURK A KİREMİT		MARSİLYA KİREMİT	▨	ETERNİT		METAL		DİĞER					
SAÇAK TÜRÜ	SAÇAKSIZ	▨	DAR SAÇAK		GENİŞ SAÇAK		DİĞER							

CEPHE ÖZELLİKLERİ

CEPHE KAPLAMASI	AHŞAP	▨	TAŞ	▨	TUĞLA		SIVA		DİĞER					
ÇIKMA ÖZELLİKLERİ	VAR	▨	YOK		TEK KATLI		ÇOK KATLI	▨	PARALEL		ÜÇGEN		ASİMETRİK	
PENCERE TİPİ	DÜZ	▨	BASIK KEMERLİ	▨	KEMERLİ	▨	GİYOTİN	▨	DÜZ KANATLI	▨				
PENCERE AÇILIMI	TEK KANATLI		ÇİFT KANATLI	▨	ÇOK KANATLI									
PENCERE MALZEMESİ	AHŞAP	▨	ALÜMİNYUM		PVC		DİĞER							
GİRİŞ KAPISI TİPİ	KEMERLİ	▨	ÇİFT KANATLI	▨	TEK KANATLI		DİĞER							
GİRİŞ KAPISI MALZEMESİ	AHŞAP		ALÜMİNYUM		DÖKME DEMİR	▨	DİĞER							

MEVCUT DURUM BİLGİLERİ

SAĞLAMLIK DURUMU	HARABE		KÖTÜ		ORTA		İYİ	▨ ÇOK İYİ
ÖZGÜNLÜK DURUMU	YENİ YAPI		KÖTÜ		ORTA		ÖZGÜN	▨
ONARIM BİLGİLERİ	ONARIM GÖRMEMİŞ		ONARIM GÖRMÜŞ	▨	KÜÇÜK ÇAPLI	▨	KAPSAMLI	

TEKNİK DURUM BİLGİLERİ

ELEKTRİK	▨	SU	▨ KANALİZASYON ▨

AÇIKLAMA

Yapı özgünlüğünü korumuştur.

Çekme kat yakın dönemde yapılmış ve yapının özgünlüğüne zarar vermektedir.

Yapının her katında farklı bir pencere biçimi kullanılmıştır.

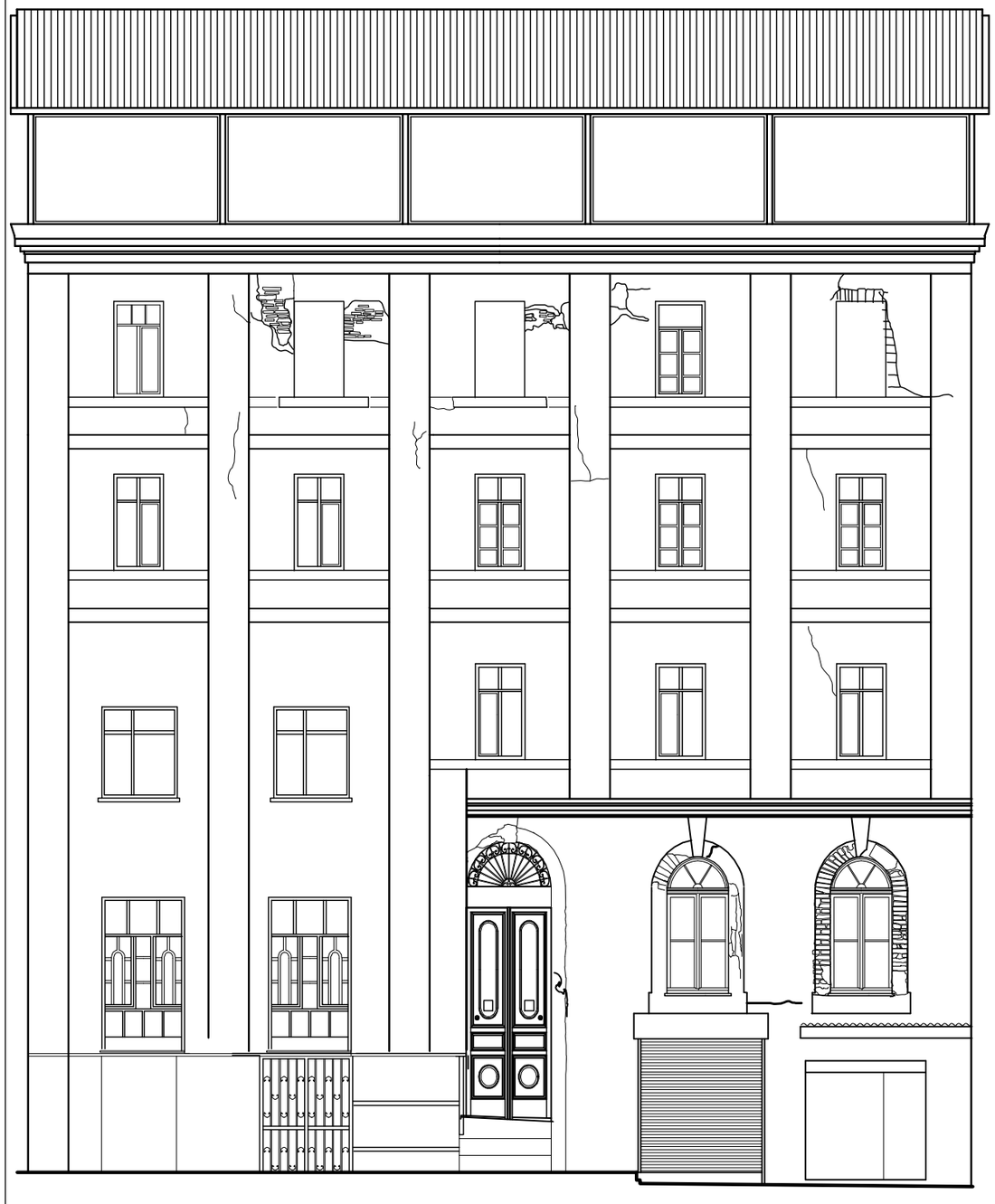
Eklektik ve neoklasik uslup izleri taşımaktadır.

Camondo Ailesi Yapıları ve Yapıların Cephe Özellikleri

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK BÖLÜMÜ
RÖLÖVE - RESTORASYON PROGRAMI

2

348 ADA 20 PARSEL

0 100 200 cm

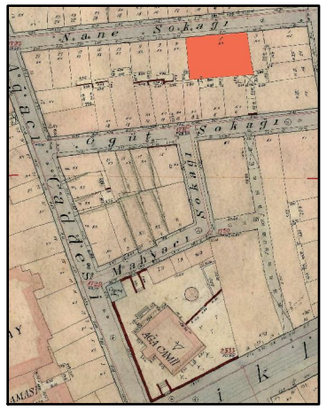
NANE SOKAK CEPHESİ

Yapının Konumu

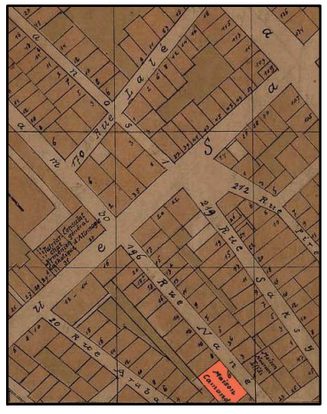

Beyoğlu Hali Hazır Haritası

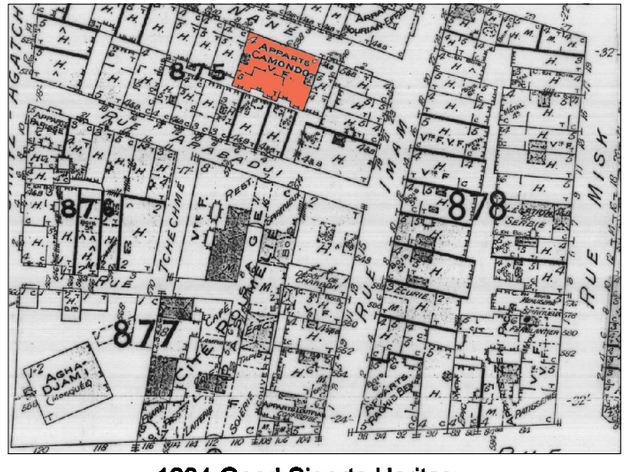
0 500 1000 cm

1914 Alman Mavisi Haritası

Huber Haritası(1895)

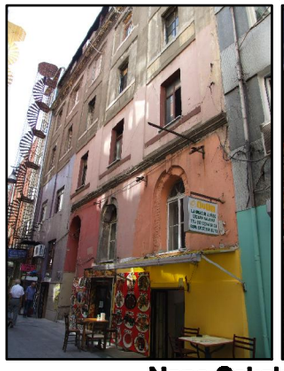
1904 Goad Sigorta Haritası

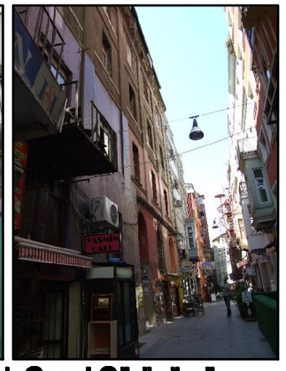
TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ: PROF. DR. CENGİZ CAN

Yapıya Ait Fotoğraflar

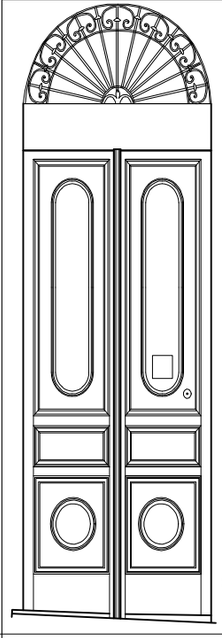
Ön cephe

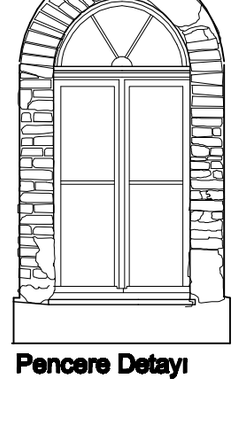

Nane Sokak Genel Görünümü

Yapıdan Detay Örnekleri

Giriş Kapısı Detayı

Pencere Detayı

0 50 100 200 cm

HAZIRLAYAN : GÜLÇİN DEMİRKAYA

Camondo Ailesi'nin Beyoğlu ve Çevresindeki Kentsel Kültür Varlıkları Envanteri

YAPININ KİMLİK BİLGİLERİ

PAFTA: 6	ADA : 348	PARSEL : 20
İL: İSTANBUL	İLÇE :BEYOĞLU	MAHALLE: KATİP MUSTAFA ÇELEBİ
SOKAK : NANE	YAPIM YILI/YÜZYILI : 19.YY SONU	MÜLK DURUMU : ÖZEL
TESCİL DURUMU : TESCİLSİZ	MİMARI : BİLİNMİYOR	

YAPI TÜRÜ												
	KONUT		KONAK		KÖŞK		EV		MÜŞTEMİLAT		DİĞER	
	DİNİ YAPI		CAMİ		KİLİSE		MEDRESE		TÜRBE		DİĞER	
	TİCARET YAPISI		FIRIN		ÇARŞI		DÜKKAN	▨	DEPO	▨	DİĞER	
	SU YAPILARI		HAMAM		ÇEŞME		SARNIÇ		SU KEMERİ		DİĞER	
	YÖNETİM YAPISI		MUHTARLIK		BELEDİYE		İTFAİYE		POSTANE		DİĞER	

ÖZGÜN KULLANIMI : KONUT	GÜNÜMÜZDEKİ KULLANIMI : TİCARET

KULLANIM ZAMANI	KULLANILMIYOR		BELLİ ZAMANLARDA	▨	SÜREKLİ KULLANIM

YAPININ FİZİKSEL ÖZELLİKLERİ

KAT ADETİ	1 KATLI		2 KATLI		3 KATLI		4 KATLI		5 KATLI		5'DEN FAZLA KATLI	▨	
TAŞIYICI SİSTEM	HIMIŞ		BETONARME		YIĞMA TUĞLA	▨	YIĞMA TAŞ	▨	DİĞER				
ÖRTÜ TÜRÜ	BEŞİK ÇATI		KIRMA ÇATI	▨	TERAS ÇATI		EĞRİSEL ÖRTÜ		TEK YÖNE EĞİMLİ				
ÖRTÜ MALZEMESİ	ALATURK A KİREMİT		MARSİLYA KİREMİT		ETERNİT	▨	METAL		DİĞER				
SAÇAK TÜRÜ	SAÇAKSIZ		DAR SAÇAK	▨	GENİŞ SAÇAK		DİĞER						

CEPHE ÖZELLİKLERİ

CEPHE KAPLAMASI	AHŞAP		TAŞ		TUĞLA		SIVA	▨	DİĞER			
ÇIKMA ÖZELLİKLERİ	VAR		YOK	▨	TEK KATLI		ÇOK KATLI		PARALEL		ÜÇGEN	ASİMETRİK
PENCERE TİPİ	DÜZ	▨	BASIK KEMERLİ		KEMERLİ	▨	GİYOTİN		DÜZ KANATLI	▨		
PENCERE AÇILIMI	TEK KANATLI		ÇİFT KANATLI	▨	ÇOK KANATLI							
PENCERE MALZEMESİ	AHŞAP	▨	ALÜMİNYUM		PVC	▨	DİĞER					
GİRİŞ KAPISI TİPİ	KEMERLİ	▨	ÇİFT KANATLI	▨	TEK KANATLI		DİĞER					
GİRİŞ KAPISI MALZEMESİ	AHŞAP		ALÜMİNYUM		DÖKME DEMİR	▨	DİĞER					

MEVCUT DURUM BİLGİLERİ

SAĞLAMLIK DURUMU	HARABE		KÖTÜ	▨	ORTA	▨	İYİ	
ÖZGÜNLÜK DURUMU	YENİ YAPI		KÖTÜ	▨	ORTA		ÖZGÜN	
ONARIM BİLGİLERİ	ONARIM GÖRMEMİŞ		ONARIM GÖRMÜŞ		KÜÇÜK ÇAPLI	▨	KAPSAMLI	

TEKNİK DURUM BİLGİLERİ

ELEKTRİK	▨	SU	▨	KANALİZASYON	▨

AÇIKLAMA

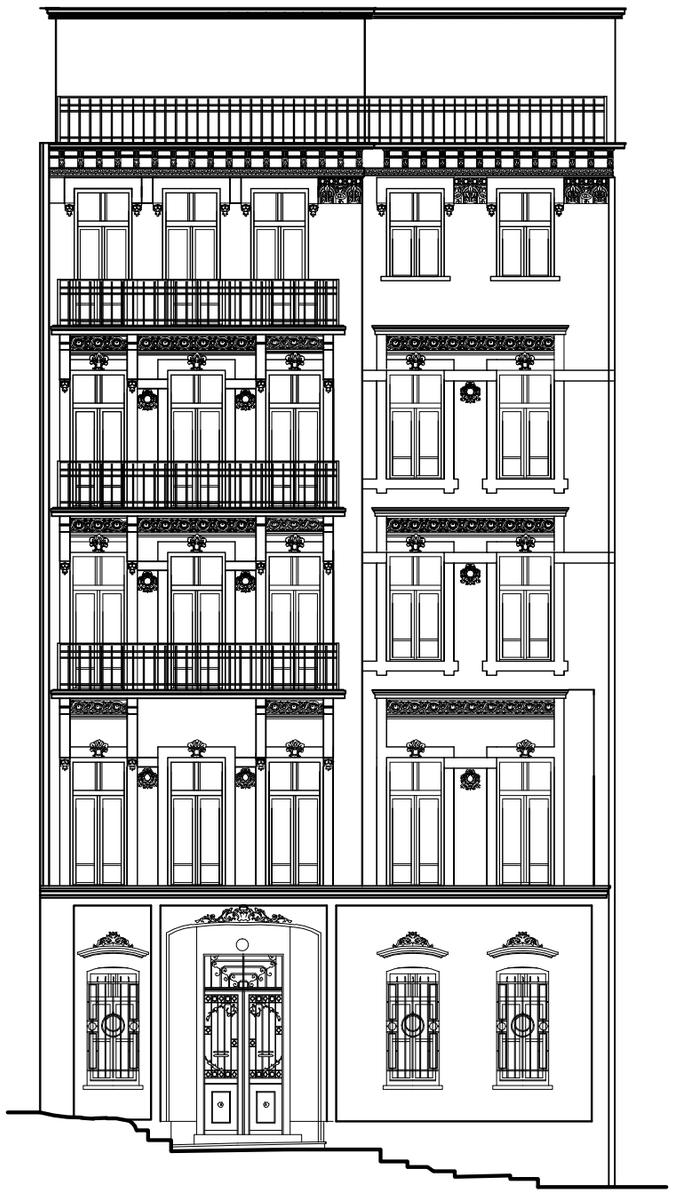
Yapı özgünlüğünü koruyamamıştır. Çok sade ve süssüz olan yapı bir kışla görünümümdedir.

1936 yılındaki tapu bilgilerinde Abram Eastro'nun mülkiyetinde olan yapı,1991 yılından bu yana Hasan ve Murat Yılmaz'ın mülkiyetindedir. Bu yapıda 1885 yılında yaşamış bazı kiracılar :Dışişleri Bakanlığının Müdür Yardımcı Ofisi, Stravki Efendi Tütün uzmanı, Macario Constantines, Eczacı Lois Mananti, Doktor Albay Theodore Bey, Doktor Dicca j.

Camondo Ailesi Yapıları ve Yapıların Cephe Özellikleri

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK BÖLÜMÜ
RÖLÖVE - RESTORASYON PROGRAMI

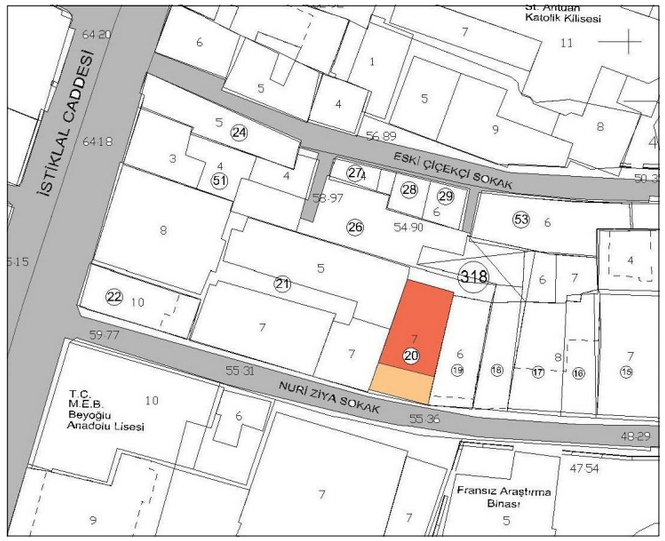
318 ADA 20 PARSEL

ÖN CEPHE (NURİ ZİYA SOKAK)

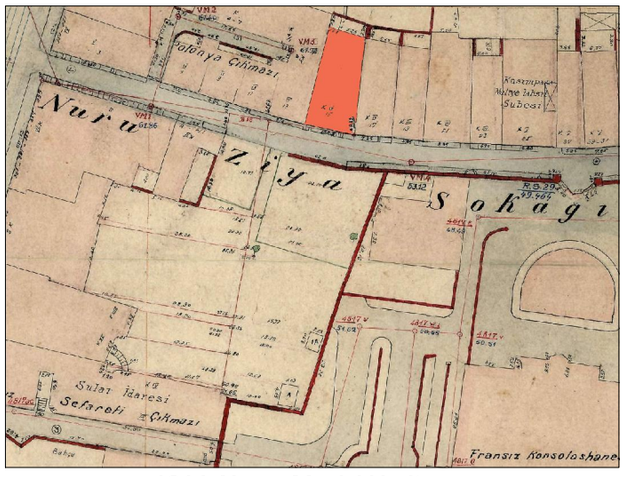
0 100 200 cm

Yapının Konumu

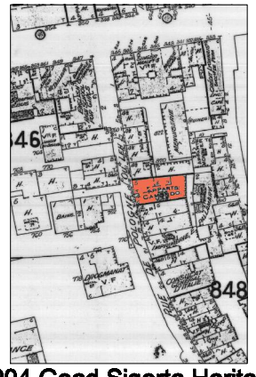

Beyoğlu Hali Hazır Harita

0 500 1000 cm

1914 Alman Mavisi Haritası

1904 Goad Sigorta Haritası

Huber Haritası(1895)

Yapıya Ait Fotoğraflar

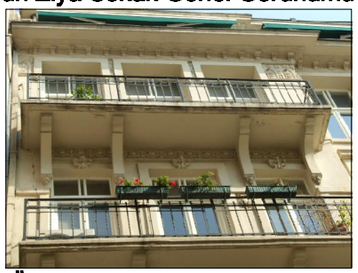

Nuri Ziya Sokak Genel Görünümü

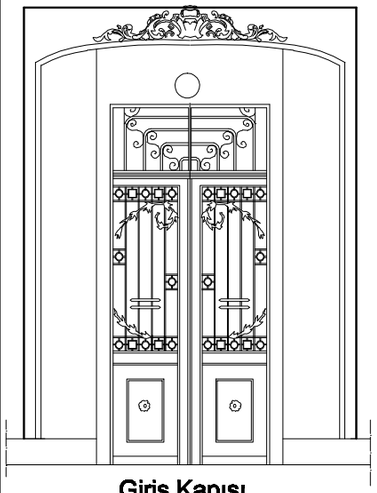

Ön Cepheden Genel Görünümler

Ön Cepheden Balkon Ayrıntısı

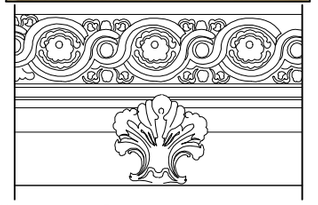
Yapıdan Detay Örnekleri

Giriş Kapısı

0 50 100 200 cm

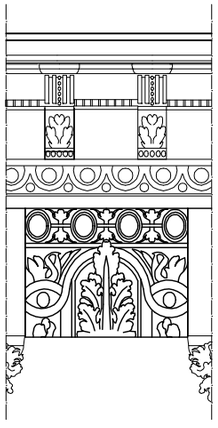

Pencere Sövesi ve Kilit Taşı

0 50 100 150 200 cm

Payanda Görünüşü

TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ: PROF. DR. CENGİZ CAN

HAZIRLAYAN : GÜLÇİN DEMİRKAYA

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK BÖLÜMÜ
RÖLÖVE - RESTORASYON PROGRAMI

3

Camondo Ailesi'nin Beyoğlu ve Çevresindeki Kentsel Kültür Varlıkları Envanteri

YAPININ KİMLİK BİLGİLERİ

PAFTA:	ADA : 318	PARSEL : 20
İL: İSTANBUL	İLÇE :BEYOĞLU	MAHALLE: TOMTOM
SOKAK : NURİ ZİYA	YAPIM YILI/YÜZYILI : 19.YY SONU	MÜLK DURUMU : ÖZEL
TESCİL DURUMU : TESCİLLİ	MİMARI : STAMPA	

YAPI TÜRÜ										
	KONUT	KONAK		KÖŞK		EV		MÜŞTEMİLAT		DİĞER
	DİNİ YAPI	CAMİ		KİLİSE		MEDRESE		TÜRBE		DİĞER
	TİCARET YAPISI	BÜRO	▨	DÜKKAN		MAĞAZA		DEPO		DİĞER
	SU YAPILARI	HAMAM		ÇEŞME		SARNIÇ		SU KEMERİ		DİĞER
	YÖNETİM YAPISI	MUHTARLIK		BELEDİYE		İTFAİYE		POSTANE		DİĞER

ÖZGÜN KULLANIMI : TİCARET	GÜNÜMÜZDEKİ KULLANIMI : TİCARET

KULLANIM ZAMANI	KULLANILMIYOR		BELLİ ZAMANLARDA		SÜREKLİ KULLANIM ▨

YAPININ FİZİKSEL ÖZELLİKLERİ

KAT ADETİ	1 KATLI		2 KATLI		3 KATLI		4 KATLI		5 KATLI		5'DEN FAZLA KATLI ▨	
TAŞIYICI SİSTEM	HIMIŞ		BETONARME		YIĞMA TUĞLA	▨	YIĞMA TAŞ	▨	DİĞER			
ÖRTÜ TÜRÜ	BEŞİK ÇATI		KIRMA ÇATI		TERAS ÇATI	▨	EĞRİSEL ÖRTÜ		TEK YÖNE EĞİMLİ			
ÖRTÜ MALZEMESİ	ALATURK A KİREMİT		MARSİLYA KİREMİT		ETERNİT		METAL		DİĞER			
SAÇAK TÜRÜ	SAÇAKSIZ		DAR SAÇAK	▨	GENİŞ SAÇAK		DİĞER					

CEPHE ÖZELLİKLERİ

CEPHE KAPLAMASI	AHŞAP		TAŞ		TUĞLA		SIVA	▨	DİĞER			
ÇIKMA ÖZELLİKLERİ	VAR		YOK	▨	TEK KATLI		ÇOK KATLI		PARALEL		ÜÇGEN	ASİMETRİK
PENCERE TİPİ	DÜZ	▨	BASIK KEMERLİ	▨	KEMERLİ		GİYOTİN		DÜZ KANATLI	▨		
PENCERE AÇILIMI	TEK KANATLI		ÇİFT KANATLI	▨	ÇOK KANATLI							
PENCERE MALZEMESİ	AHŞAP	▨	ALÜMİNYUM		PVC		DİĞER					
GİRİŞ KAPISI TİPİ	KEMERLİ	▨	ÇİFT KANATLI	▨	TEK KANATLI		DİĞER					
GİRİŞ KAPISI MALZEMESİ	AHŞAP		ALÜMİNYUM		DÖKME DEMİR	▨	DİĞER					

MEVCUT DURUM BİLGİLERİ

SAĞLAMLIK DURUMU	HARABE		KÖTÜ		ORTA	▨	İYİ	
ÖZGÜNLÜK DURUMU	YENİ YAPI		KÖTÜ		ORTA		ÖZGÜN	▨
ONARIM BİLGİLERİ	ONARIM GÖRMEMİŞ		ONARIM GÖRMÜŞ	▨	KÜÇÜK ÇAPLI	▨	KAPSAMLI	

TEKNİK DURUM BİLGİLERİ

ELEKTRİK	▨	SU	▨	KANALİZASYON	▨

AÇIKLAMA

Yapı özgünlüğünü korumuştur.

1940 yılında Osman Vehbi adlı şahsa ait olan yapı, 2005de Tomtom Turizm Tekstil Yayıncılık'a, 2006 yılında Kült Tekstil Turizm Yayıncılık'a geçmiştir.

3.katın üstündeki çekme kat yakın dönemde yapılmış olup, yapının özgün haline zara vermektedir.

TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ: PROF. DR. CENGİZ CAN

HAZIRLAYAN : GÜLÇİN DEMİRKAYA

Camondo Ailesi Yapıları ve Yapıların Cephe Özellikleri

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK BÖLÜMÜ
RÖLÖVE - RESTORASYON PROGRAMI

4.1

307 ADA 1 PARSEL (BÜYÜK ADAHAN)

ÖN CEPHE (MEŞRUTİYET CADDESİ), Dikon Mimarlık

Yapının Konumu

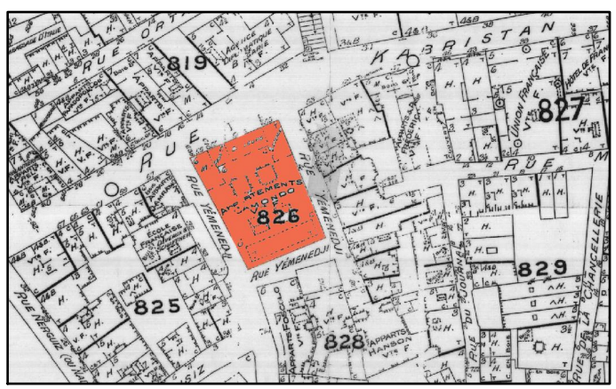
Beyoğlu Hali Hazır Harita 0 500 1000

1914 Alman Mavisi Haritası

1894 Huber Haritası

1904 Goad Sigorta Haritası

Yapıya Ait Fotoğraflar

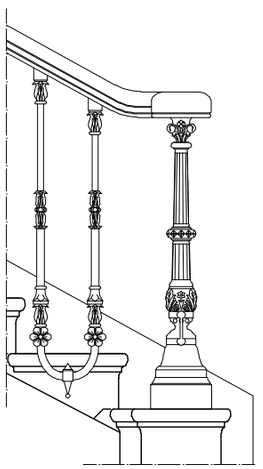
Meşrutiyet Caddesi'nden Genel Görünüm

Yapıdan Detay Örnekleri

0 50 100 200 cm

Tuğla Detayı

Merdiven Detayı

0 50 100 200 cm

TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ: PROF. DR. CENGİZ CAN

HAZIRLAYAN : GÜLÇİN DEMİRKAYA

Camondo Ailesi Yapıları ve Yapıların Cephe Özellikleri

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK BÖLÜMÜ
RÖLÖVE - RESTORASYON PROGRAMI

4.2

307 ADA 1 PARSEL (BÜYÜK ADAHAN)

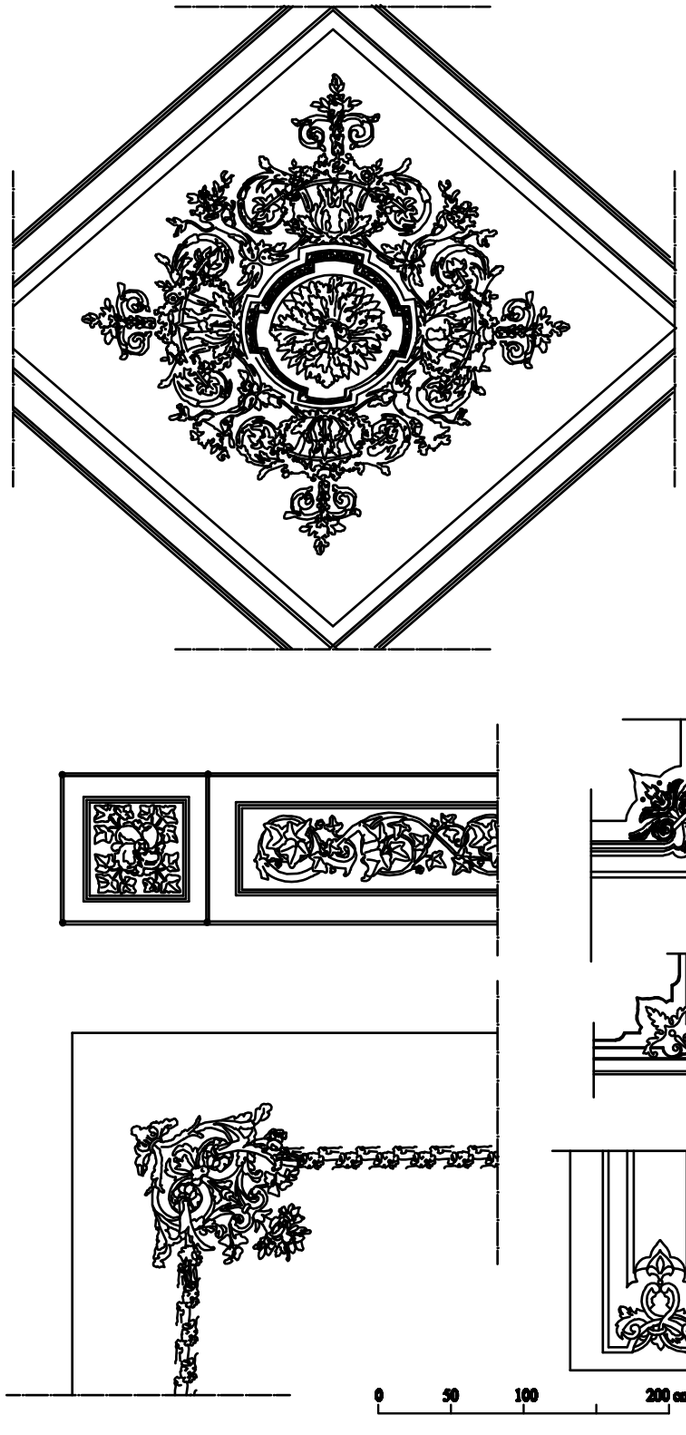

TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ: PROF. DR. CENGİZ CAN

HAZIRLAYAN : GÜLÇİN DEMİRKAYA

Camondo Ailesi'nin Beyoğlu ve Çevresindeki Kentsel Kültür Varlıkları Envanteri

YAPININ KİMLİK BİLGİLERİ

PAFTA:	ADA : 307	PARSEL : 1	MÜLK DURUMU : ÖZEL
İL: İSTANBUL	İLÇE :BEYOĞLU	MAHALLE: ASMALI MESCİT	MİMARI: BİLİNMİYOR

CADDE/SOKAK : MEŞRUTİYET CADDESİ, YEMENİCİ ABDÜLLATİF SOKAK, GENERAL YAZGAN SOKAK

TESCİL DURUMU : TESCİLLİ	YAPIM YILI/YÜZYILI : 19.YY SONU	MÜLK DURUMU : ÖZEL

YAPI TÜRÜ											
	KONUT	KONAK		KÖŞK		EV		MÜŞTEMİLAT		DİĞER	
	DİNİ YAPI	CAMİ		KİLİSE		MEDRESE		TÜRBE		DİĞER	
	TİCARET YAPISI	FIRIN		ÇARŞI		MAĞAZA		DEPO		DİĞER	▨
	SU YAPILARI	HAMAM		ÇEŞME		SARNIÇ		SU KEMERİ		DİĞER	
	YÖNETİM YAPISI	MUHTARLIK		BELEDİYE		İTFAİYE		POSTANE		DİĞER	

ÖZGÜN KULLANIMI : KONUT	GÜNÜMÜZDEKİ KULLANIMI : RESTORASYON AŞAMASI (OTEL)		
KULLANIM ZAMANI	KULLANILMIYOR	BELLİ ZAMANLARDA	SÜREKLİ KULLANIM

YAPININ FİZİKSEL ÖZELLİKLERİ

KAT ADETİ	1 KATLI		2 KATLI		3 KATLI		4 KATLI		5 KATLI	5'DEN FAZLA KATLI	▨
TAŞIYICI SİSTEM	HIMIŞ		BETONARME		YIĞMA TUĞLA	▨	YIĞMA TAŞ		DİĞER		
ÖRTÜ TÜRÜ	BEŞİK ÇATI		KIRMA ÇATI	▨	TERAS ÇATI		EĞRİSEL ÖRTÜ		TEK YÖNE EĞİMLİ		
ÖRTÜ MALZEMESİ	ALATURK A KİREMİT		MARSİLYA KİREMİT	▨	ETERNİT		METAL		DİĞER		
SAÇAK TÜRÜ	SAÇAKSIZ		DAR SAÇAK	▨	GENİŞ SAÇAK		DİĞER				

CEPHE ÖZELLİKLERİ

CEPHE KAPLAMASI	AHŞAP		TAŞ	▨	TUĞLA		SIVA	▨	DİĞER			
ÇIKMA ÖZELLİKLERİ	VAR	▨	YOK		TEK KATLI		ÇOK KATLI	▨	PARALEL		ÜÇGEN	ASİMETRİK
PENCERE TİPİ	DÜZ	▨	BASIK KEMERLİ	▨	KEMERLİ	▨	GİYOTİN	▨	DÜZ KANATLI	▨		
PENCERE AÇILIMI	TEK KANATLI	▨	ÇİFT KANATLI	▨	ÇOK KANATLI							
PENCERE MALZEMESİ	AHŞAP	▨	ALÜMİNYUM		PVC		DİĞER					
GİRİŞ KAPISI TİPİ	KEMERLİ	▨	ÇİFT KANATLI	▨	TEK KANATLI		DİĞER					
GİRİŞ KAPISI MALZEMESİ	AHŞAP		ALÜMİNYUM		DÖKME DEMİR	▨	DİĞER					

MEVCUT DURUM BİLGİLERİ

SAĞLAMLIK DURUMU	HARABE		KÖTÜ		ORTA		İYİ	ÇOK İYİ ▨
ÖZGÜNLÜK DURUMU	YENİ YAPI		KÖTÜ		ORTA		ÖZGÜN	▨
ONARIM BİLGİLERİ	ONARIM GÖRMEMİŞ		ONARIM GÖRMÜŞ		KÜÇÜK ÇAPLI		KAPSAMLI	▨

TEKNİK DURUM BİLGİLERİ

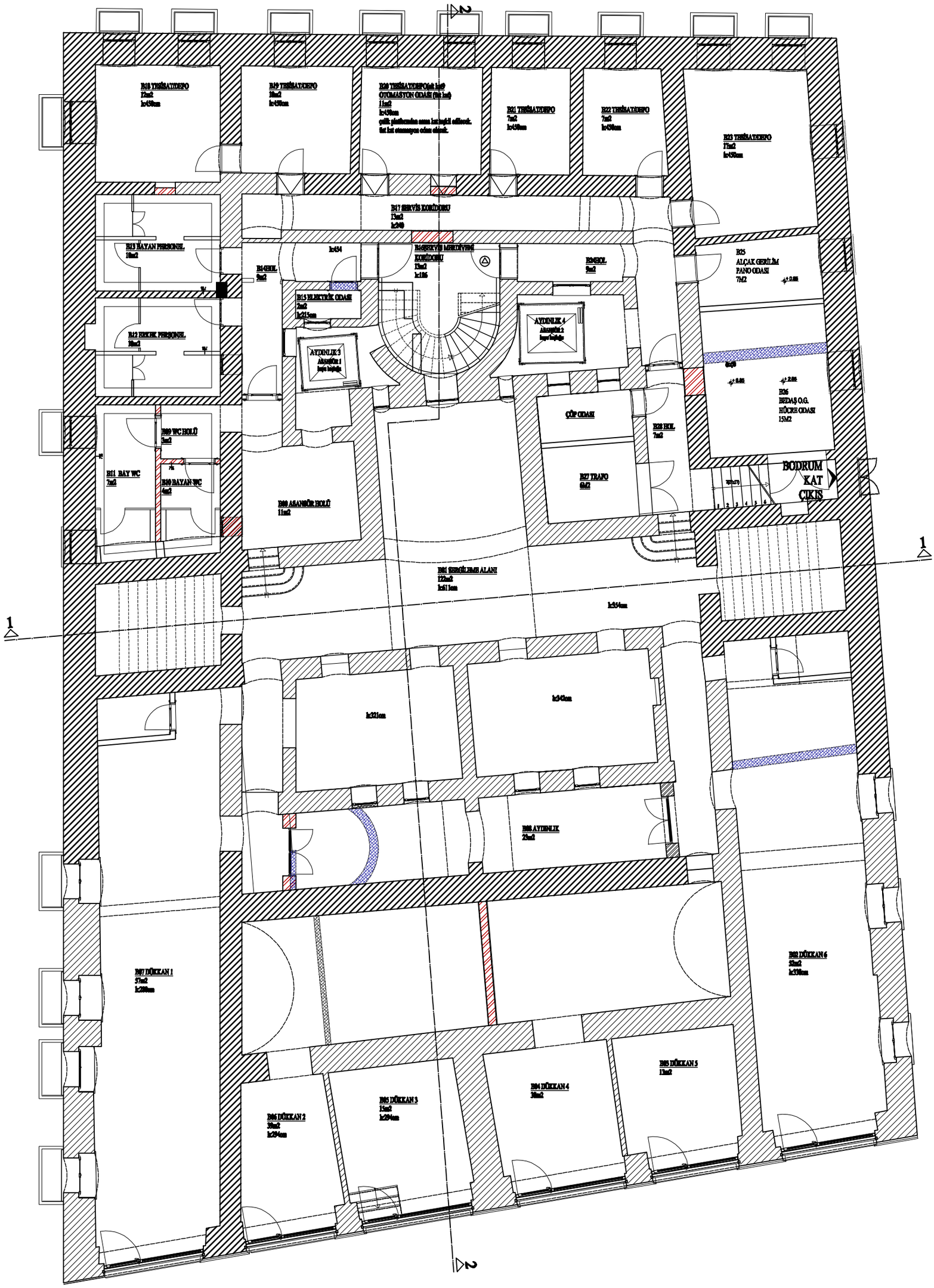
ELEKTRİK	▨	SU	▨	KANALİZASYON	▨

AÇIKLAMA

Yapı bir ada üzerine kurularak, Büyük Adahan adını almıştır.

Yapı dönemin ilk akar apartmanlarındandır. Yapının plan şeması ve formu da yapının bu yönden kullanıldığını göstermektedir. Yapının içinde bulunan 2 merdivenden biri arka tarafta bulunan odalara, büyük olan diğer merdiven ön taraftaki odaların kullanımı için yapılmıştır.

Yapı yeni kullanımında, otel olarak kullanılacaktır.

DİKON
L I M I T E D
Asmali Mescit Mah. Yemenici Abdullatif Sok. No:13 ISTANBUL / TURKEY
Tel: +90-(212)- 243 85 63
Fax: +90-(212)-243 85 69

PROJE / PROJECT:
ADAHAN
UYGULAMA

İL İ:İSTANBUL
İLÇESİ:BEYOĞLU
PAFTA:1
ADA:307
PARSEL:1

PAFTA ADI / TITLE:

PAFTA NO / PAGE NO:

OLCEK / SCALE: 1/100

TARIH / DATE: 19/08/2009

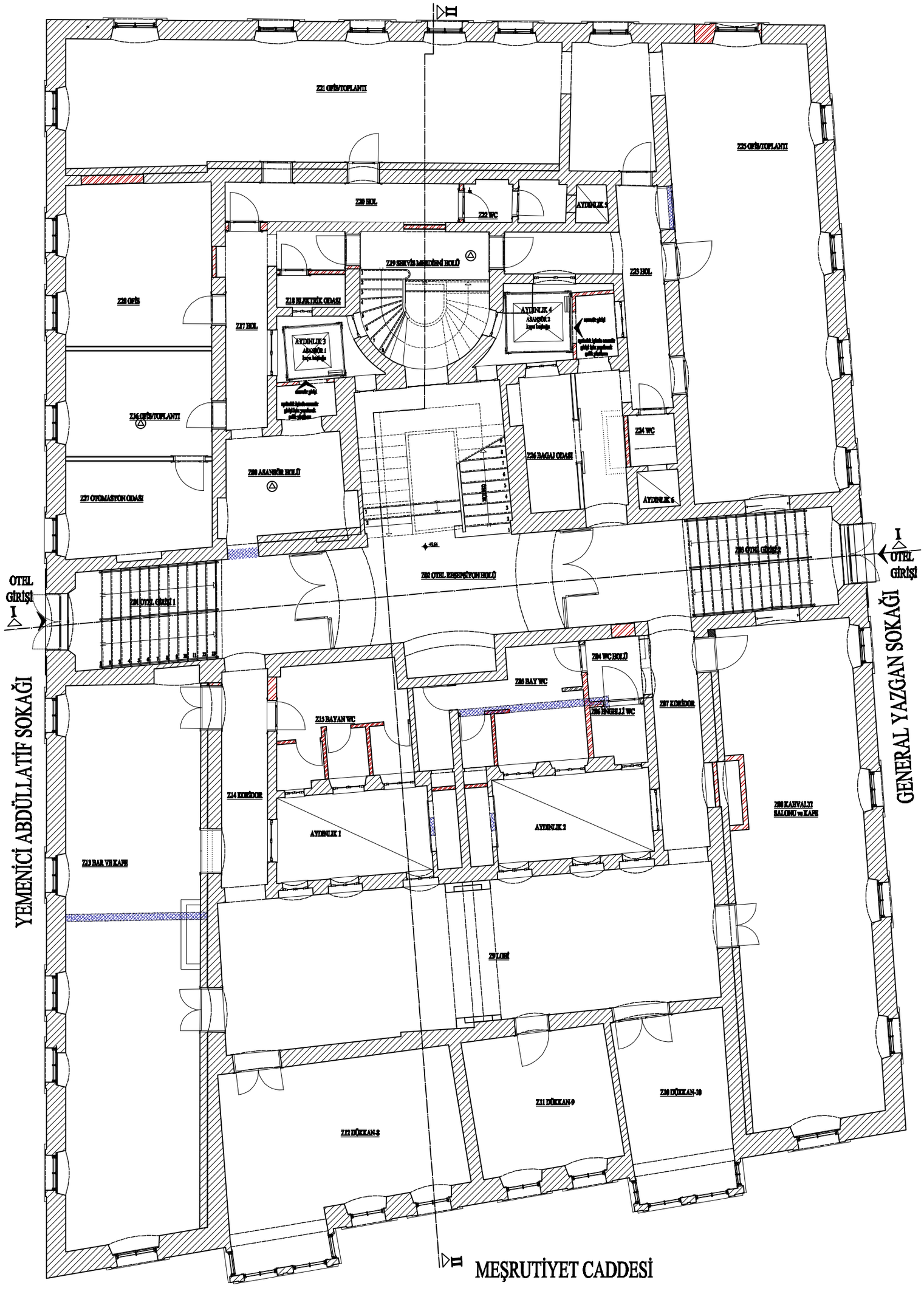
NOT:

AÇIKLAMA:

BODRUM KAT PLANI

0 100 200 cm

yeni dolmuk duvar
yıkılacak duvar
mevcut duvar

DİKON
L I M I T E D
Asmalı Mescit Mah. Yemenici Abdullatif Sok. No:13 ISTANBUL / TURKEY
Tel: +90-(212)- 243 85 63
Fax: +90-(212)-243 85 69

PROJE / PROJECT: ADAHAN UYGULAMA

İL:İSTANBUL
İLÇE:BEYOĞLU
PAFTA:1
ADA:307
PARSEL:1

PAFTA ADI / TITLE:

PAFTA NO / PAGE NO:

AÇIKLAMA:

ÖLÇEK / SCALE: 1/100

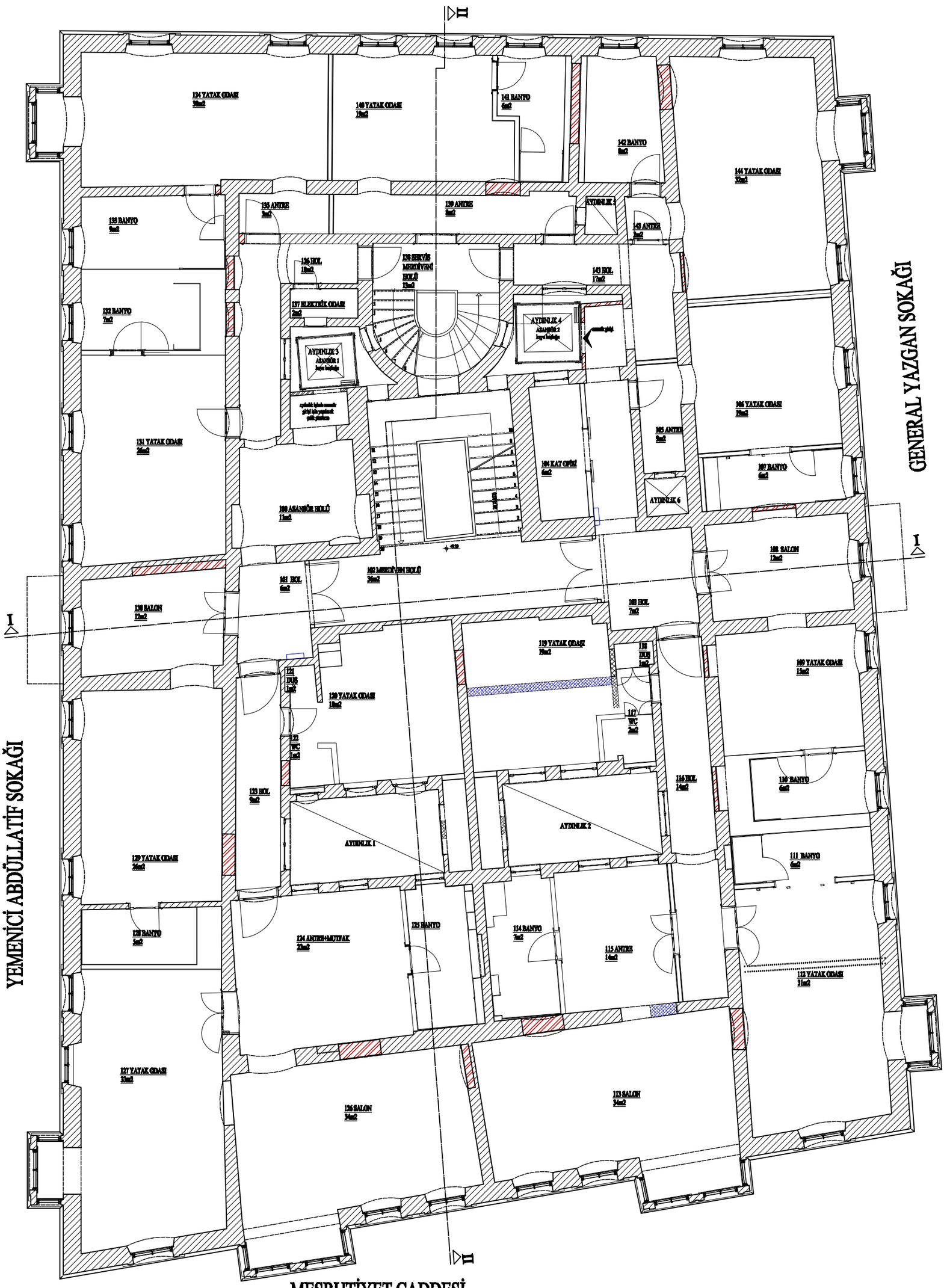
TARİH / DATE: 19/08/2009

NOT:

ZEMİN KAT PLANI

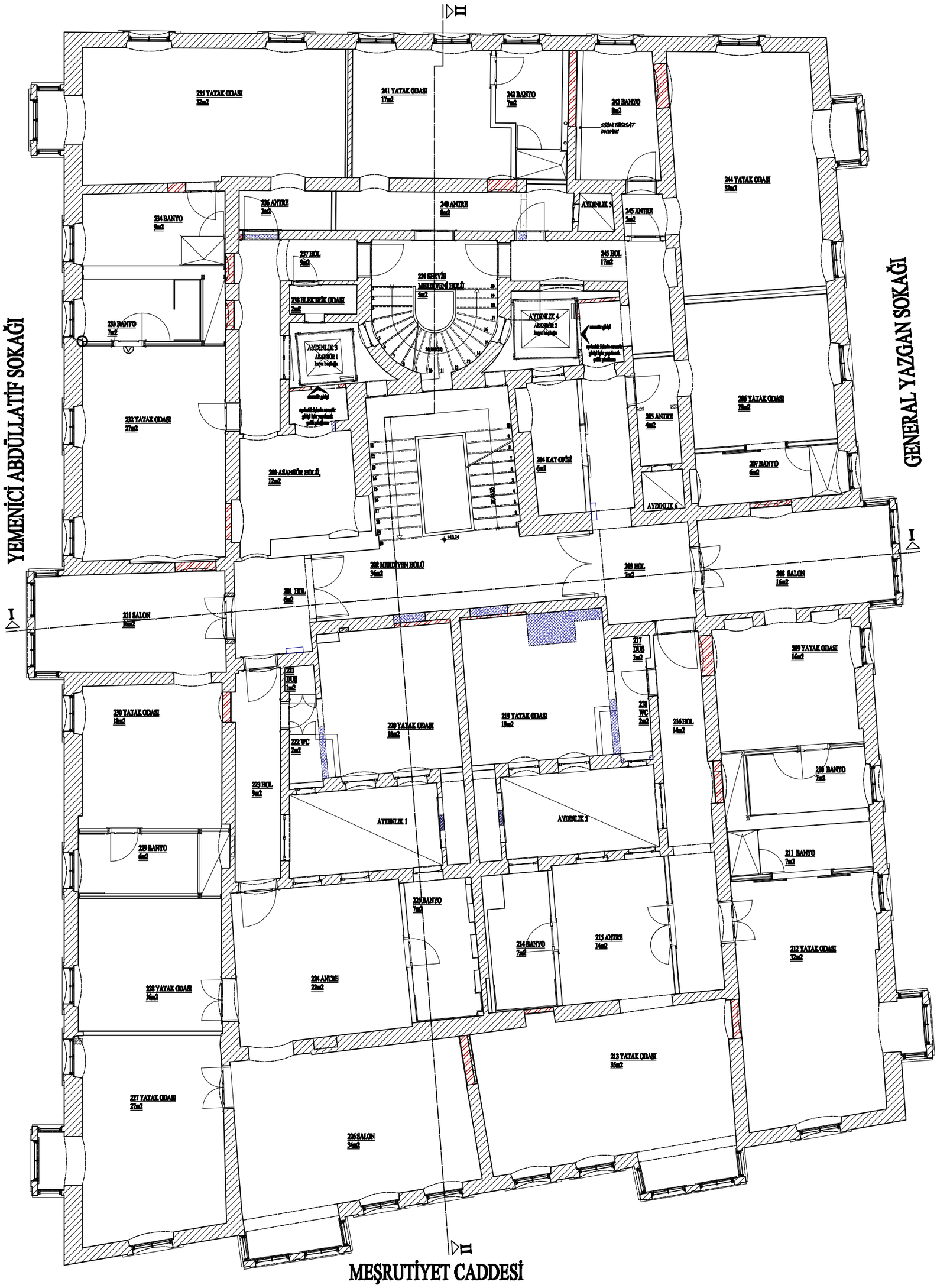
0 100 200 cm

yeni inşaat duvar
yıkılacak duvar
mevcut duvar

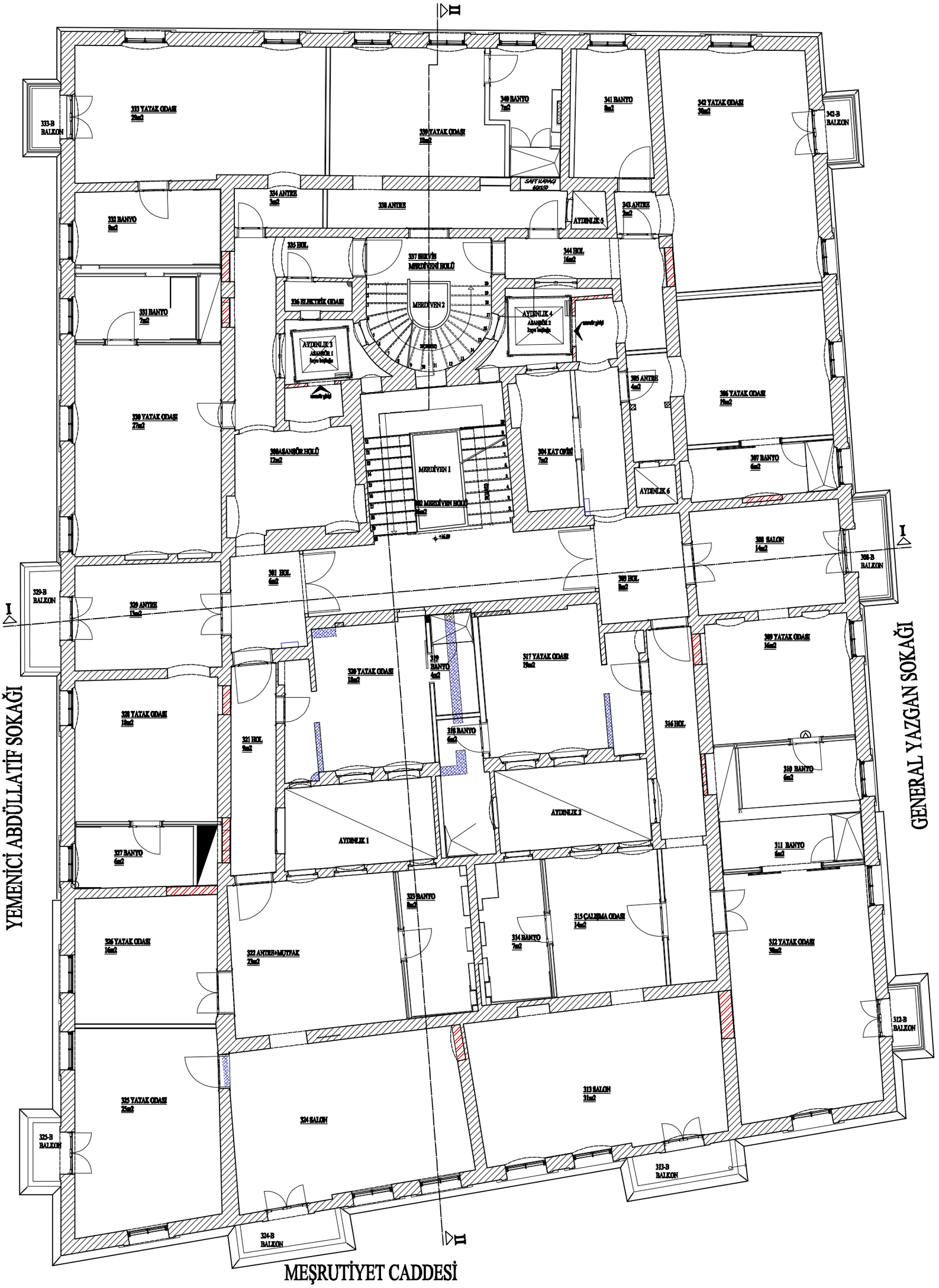

DİKON LİMİTED Asmalı Mescit Mah. Yemenici Abdullatif Sok. No:13 ISTANBUL / TURKEY Tel: +90-(212)- 243 85 63 Fax: +90-(212)-243 85 69	PROJE / PROJECT: ADAHAN UYGULAMA	İL:İSTANBUL İLÇESİ:BEYOĞLU PAFTA:1 ADA:907 PARSEL:1	PAFTA ADI / TITLE:	PAFTA NO / PAGE NO:	AÇIKLAMA:	1. KAT PLANI	0 100 200 cm
				ÖLÇEK / SCALE: 1/100			
				TARİH / DATE: 19/08/2009			
				NOT:			

yeni eklenecek duvar
yıkılacak duvar
mevcut duvar

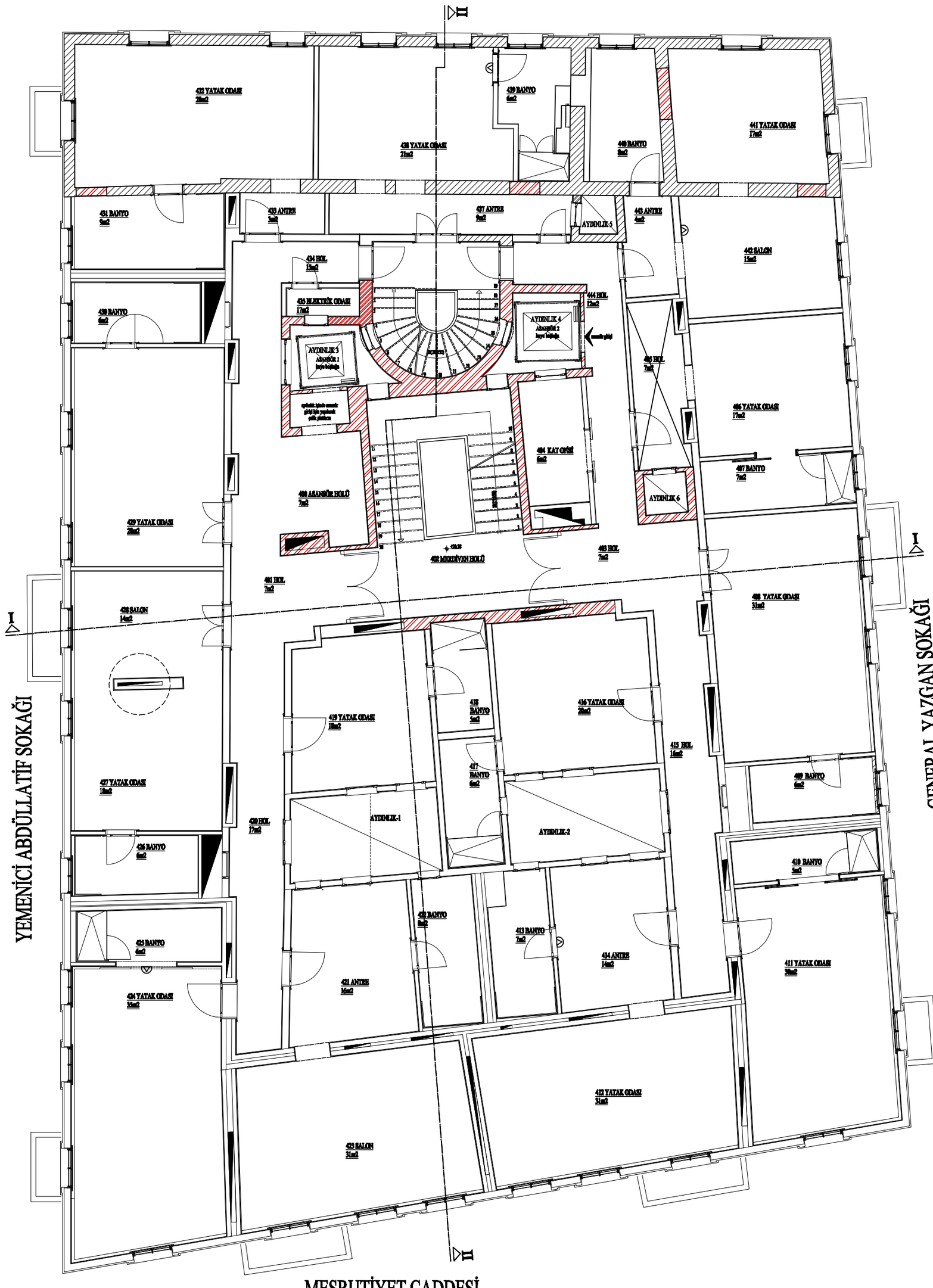

DİKON LİMİTED Asmalı Mescit Mah. Yemenici Abdullatif Sok. No:13 ISTANBUL / TURKEY Tel:+90-(212)- 243 85 63 Fax:+90-(212)-243 85 69	PROJE / PROJECT: ADAHAN UYGULAMA	İL:İSTANBUL İL ÇESİ:BEYOĞLU PAFTA:1 ADA:307 PARSEL:1	PAFTA ADI / TITLE:	PAFTA NO / PAGE NO:	AÇIKLAMA:	2. KAT PLANI 0 100 200 cm	yeni dökülecek duvar yıkılacak duvar mevcut duvar
				ÖLÇEK / SCALE: 1/100			
				TARİH / DATE: 19/08/2009			
				NOT:			

DİKON LİMİTED
Asmalı Mescit Mah. Yemenici Abdullatif Sok. No:13 ISTANBUL / TURKEY
Tel:+90-(212)- 243 85 63
Fax:+90-(212)-243 85 69

PROJE / PROJECT: ADAHAN UYGULAMA	İL:İSTANBUL İLÇESİ:BEYOĞLU PAFTA:1 ADA:307 PARSEL:1	PAFTA ADI / TITLE:	PAFTA NO / PAGE NO:	AÇIKLAMA:	3. KAT PLANI 0 100 200 cm
			OLCEK / SCALE: 1/100		yeni inşaat duvar / yıkılacak duvar / mevcut duvar
			TARIH / DATE: 19/08/2009		
			NOT:		

DİKON
L I M I T E D
Asmalı Mescit Mah. Yemenici Abdullatif Sok. No:13 ISTANBUL / TURKEY
Tel:+90-(212)- 243 85 63
Fax:+90-(212)-243 85 69

PROJE / PROJECT:
ADAHAN
UYGULAMA

İL:İSTANBUL
İLÇESİ:BEYOĞLU
PAFTA:1
ADA:307
PARSEL:1

PAFTA ADI / TITLE:

PAFTA NO / PAGE NO:

AÇIKLAMA:

OLCEK / SCALE: 1/100

TARIH / DATE: 19/08/2009

NOT:

4. KAT PLANI

0 100 200 cm

yeni dökülecek duvar
yıkılacak duvar
mevcut duvar

DİKON LİMİTED
Asmalı Mescit Mah. Yemenici Abdullatif Sok. No:13 ISTANBUL / TURKEY
Tel: +90-(212)- 243 85 63
Fax: +90-(212)-243 85 69

PROJE / PROJECT: ADAHAN
UYGULAMA

İL:İSTANBUL
İLÇESİ:BEYOĞLU
PAFTA:1
ADA:307
PARSEL:1

PAFTA ADI / TITLE: ÇATI KATI UYGULAMA PLANI

PAFTA NO / PAGE NO: 009
ÖLÇEK / SCALE: 1/100
TARİH / DATE: 04/08/2009
NOT:

AÇIKLAMA:

yeni inşaat: dövme
yıkılacak: dövme
mevcut: dövme

+28.00

+26.69

+25.65

(terras kaml. ust kotu)
+23.72

(terras kaml. ust kotu)
+23.72

501 HOL

514 MUTFAK GİRİŞ

(ahsap kaml. üst kotu)
+23.72

402 MERDİVEN HOLÜ

428 SALON

401 HOL

403 HOL

408 YATAK ODASI

4.KAT

(ahsap kaml. üst kotu)

402 MERDİVEN HOLÜ

329 ANTRE

301 HOL

303 HOL

308 SALON

3.KAT

(ahsap kaml. üst kotu)
+16.29

302 MERDİVEN HOLÜ

231 SALON

201 HOL

203 HOL

208 SALON

2.KAT

(ahsap kaml. üst kotu)
+9.34

102 MERDİVEN HOLÜ

130 SALON

101 HOL

103 HOL

108 SALON

1.KAT

202 OTEL RESEPSİYON HOLÜ

201 OTEL GİRİŞİ

203 OTEL GİRİŞİ

Z.KAT

(kaml. üst kotu)
+2.64

OTEL GİRİŞİ

A16 HOL

A17 OFİS WC

A05 OFİS WC

A04 OFİS WC

OTEL GİRİŞİ

B01 SERGİLEMİ ALANI

1-1 KESİTİ

0 100 200 cm

AÇIKLAMA:

PAFTA NO / PAGE NO:

ÖLÇEK / SCALE: 1/100

TARİH / DATE: 19/08/2009

NOT:

PAFTA ADI / TITLE:

İLÇESİ/TOWN:
PAFTA:
ADA/BLK:
PARSEL/LOT:

PROJE / PROJECT:
ADAHAN
UYGULAMA

DİKON
L İ M İ T E D
Asmalı Mescit Mah. Yemenici Abdullatif
Sok. No:13 ISTANBUL / TURKEY
Tel:+90-(212)-243 85 63
Fax:+90-(212)-243 85 69

+23.72

+26.69

(bitmiş döşeme üst kotu)

+23.72

Ç35 TESİSAT ODASI

Ç36 SERVİS HOLÜ

402 MERDİVEN HOLÜ

4.KAT

438 YATAK ODASI

437 ANTRE

436 SERVİS MERDİVENİ HOLÜ

419 YATAK ODASI

422 BANYO

423 YATAK ODASI

3.KAT

339 YATAK ODASI

338 ANTRE

337 SERVİS MERDİVENİ HOLÜ

302 MERDİVEN HOLÜ

320 YATAK ODASI

AYDINLIK

323 BANYO

324 SALON

2.KAT

241 YATAK ODASI

240 ANTRE

239 SERVİS MERDİVENİ HOLÜ

202 MERDİVEN HOLÜ

220 YATAK ODASI

AYDINLIK

225 BANYO

226 SALON

1.KAT

140 YATAK ODASI

139 ANTRE

138 SERVİS MERDİVENİ HOLÜ

102 MERDİVEN HOLÜ

120 YATAK ODASI

AYDINLIK

125 BANYO

126 SALON

Z.KAT

Z21 OFİS/TOPLANTI

Z20 HOL

Z15 BAYAN WC

Z09 LOBİ

Z12 DÜKKAN 8

B20 TESİSATDEPO

B16 SERVİS KORİDORU

B16 SERVİS MERDİVENİ KORİDORU

B01 SERGİLEME ALANI

A15 OFİS 1

B08 AYDINLIK

A13 OFİS 1

A12 OFİS 1

B06 DÜKKAN 3

0 100 200 cm

2-2 KESİTİ

PAFTA NO / PAGE NO:	AÇIKLAMA:
ÖLÇEK / SCALE: 1/100	
TARİH / DATE: 19/02/2009	
NOT:	

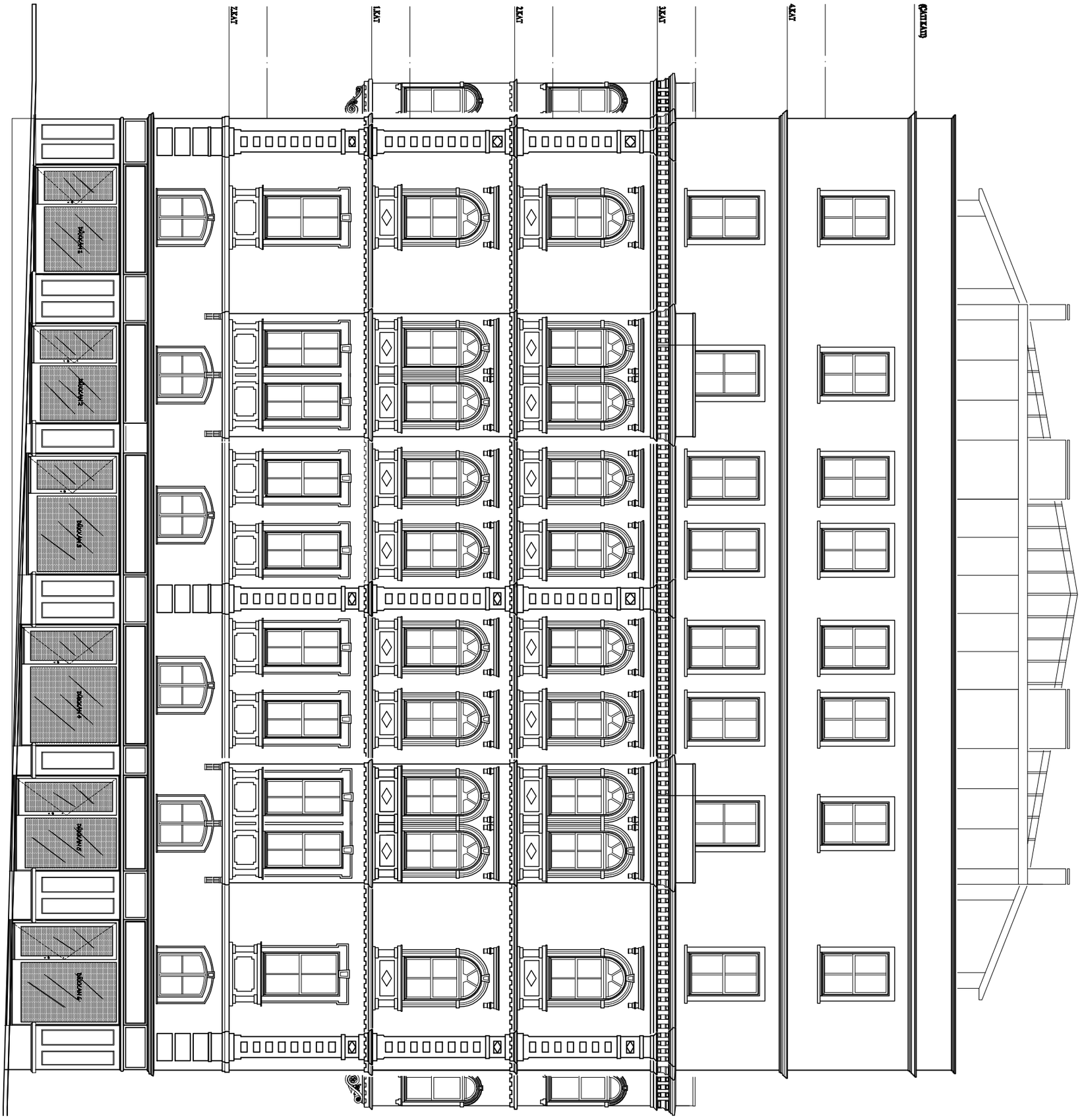
PAFTA ADI / TITLE:

İLÇESİ:BEYOĞLU
PAFTA:A1
ADA:307
PARSEL:1

PROJE / PROJECT:

ADAHAN
UYGULAMA

DİKON LİMİTED
Asmalı Mescit Mah. Yemenici Abdullatif Sok. No:13 İSTANBUL / TURKEY
Tel:+90-(212)-243 85 63
Fax:+90-(212)-243 85 69

DİKON
L I M I T E D
Asmalı Mescit Mah. Yemenici Abdullatif Sok. No:13 ISTANBUL / TURKEY
Tel: +90-(212)- 243 85 63
Fax: +90-(212)-243 85 69

PROJE / PROJECT:
ADAHAN
UYGULAMA

İL:İSTANBUL
İLÇESİ:BEYOĞLU
PAFTA:1
ADA:307
PARSEL:1

PAFTA ADI / TITLE:

PAFTA NO / PAGE NO:

ÖLÇEK / SCALE: **1/100**

TARİH / DATE: **19/08/2009**

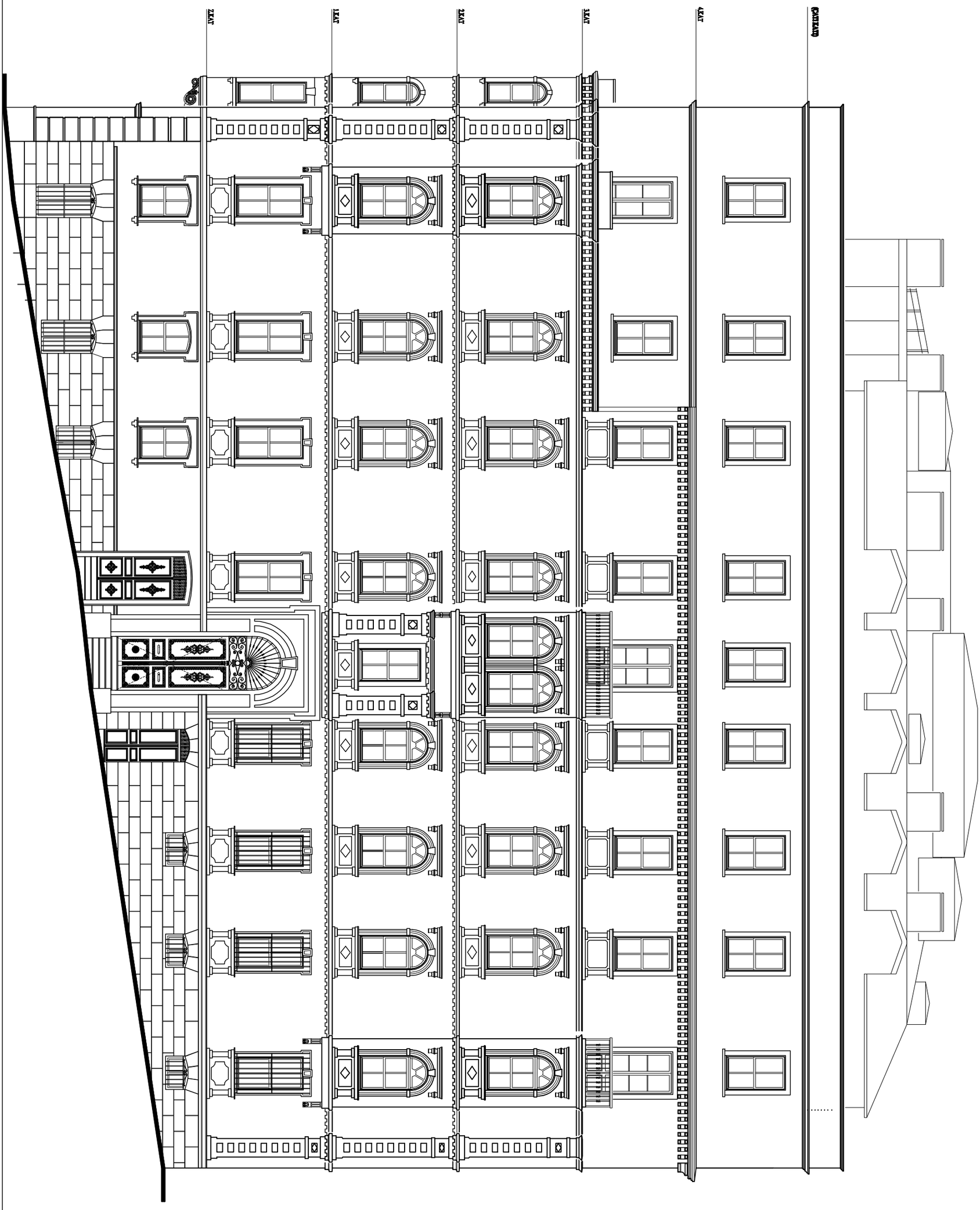
NOT:

AÇIKLAMA:

MEŞRUTİYET CADDESİ CEPHESİ

0 100 200 cm

yeni yapılacak duvar
yıkılacak duvar
mevcut duvar

DİKON
LIMITED
Asmalı Mescit Mah. Yeneniçi Abdullatif
Sok. No:13 ISTANBUL / TURKEY
Tel:+90-(212)- 243 85 63
Fax:+90-(212)-243 85 69

PROJE / PROJECT:
ADAHAN
UYGULAMA

İL:İSTANBUL
İLÇESİ:BEYOĞLU
PAFTA:1
ADA:307
PARSEL:1

PAFTA ADI / TITLE:

PAFTA NO / PAGE NO:

AÇIKLAMA:

ÖLÇEK / SCALE: 1/100

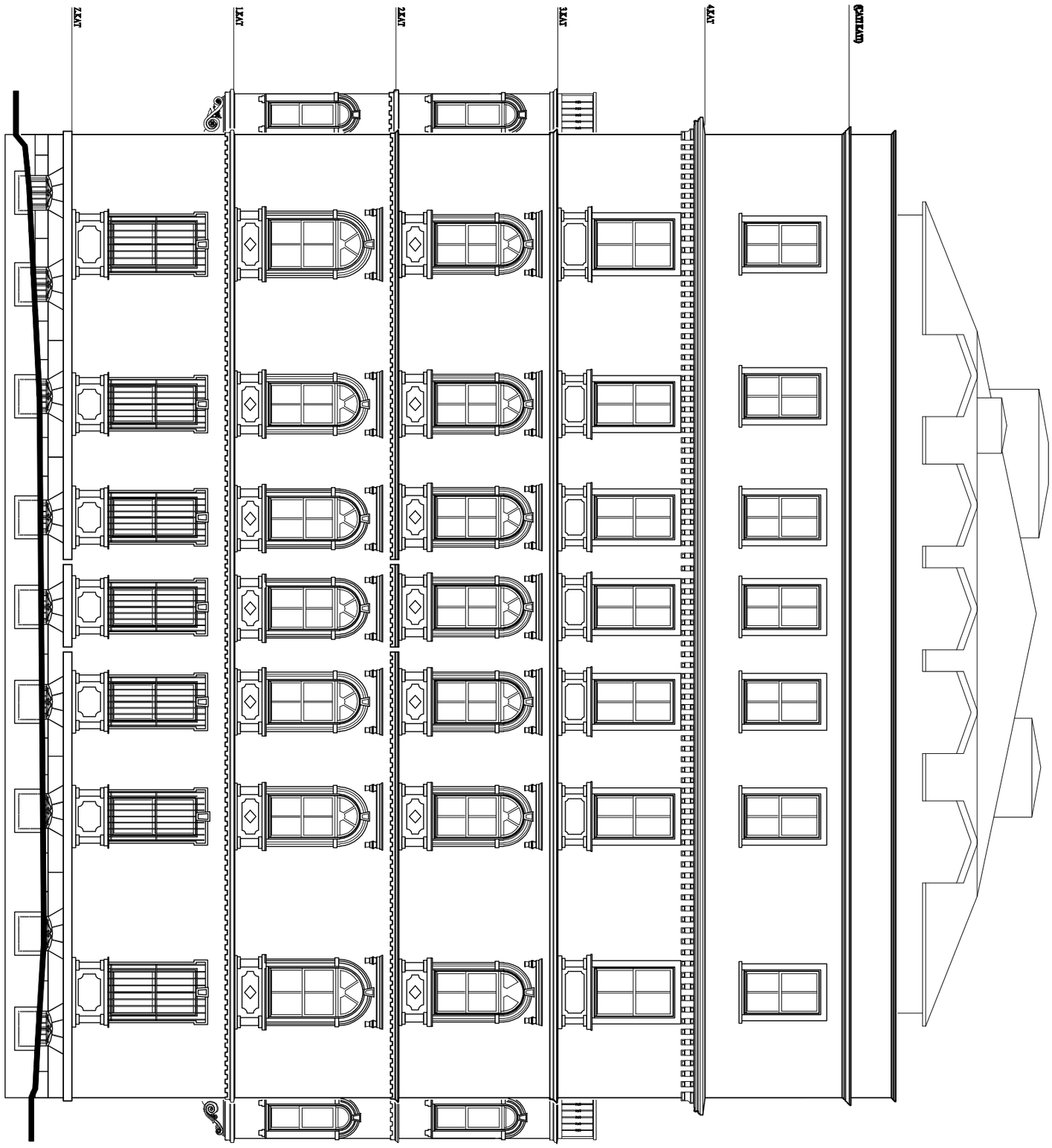
TARİH / DATE: 19/08/2009

NOT:

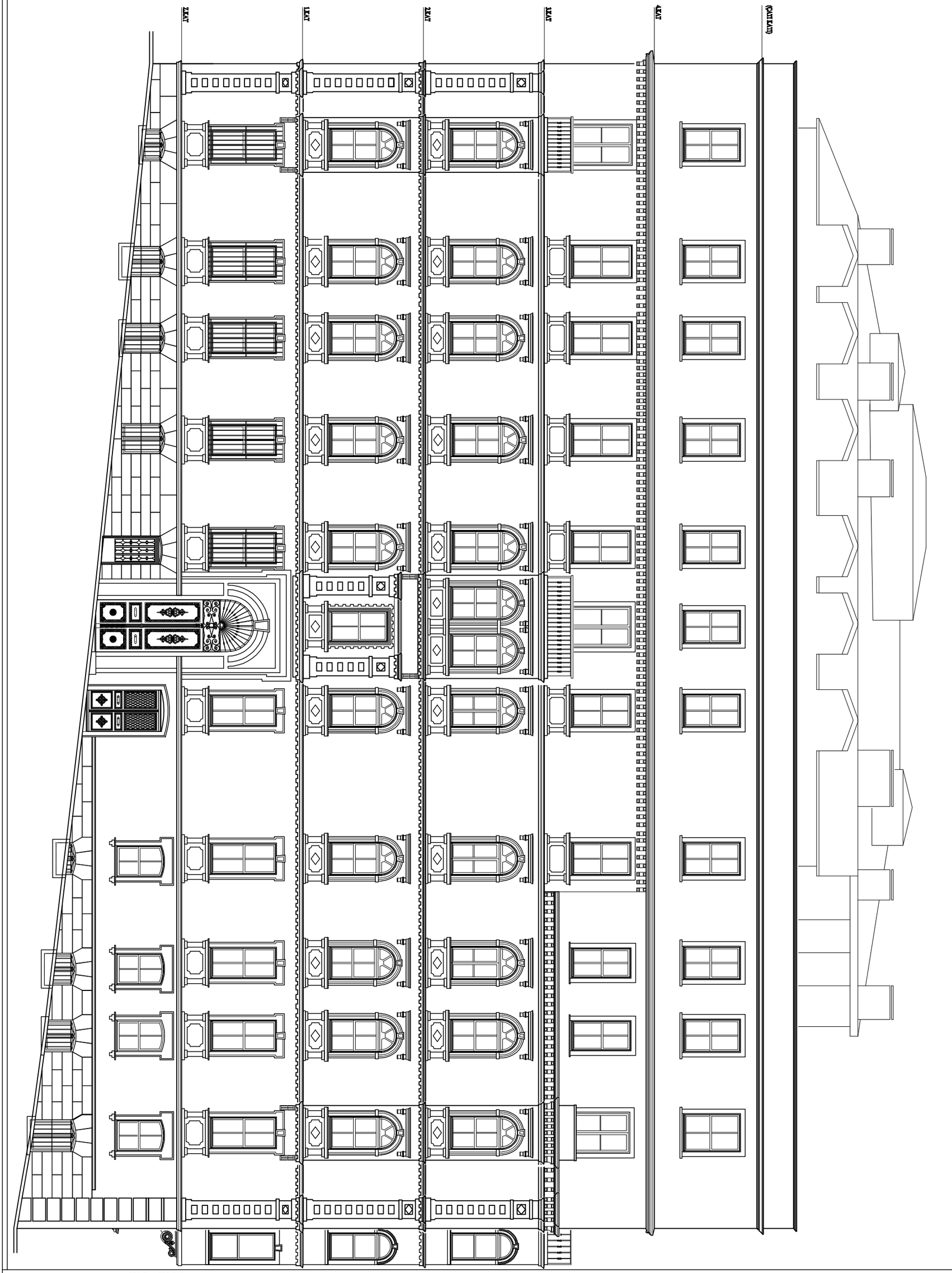
GENERAL YAZGAN SOKAK CEPHESİ

0 100 200 cm

yeni inşaat duvar
yıkılacak duvar
mevcut duvar

DİKON LIMITED Asmalı Mescit Mah. Yemenici Abdullatif Sok. No:13 ISTANBUL / TURKEY Tel: +90-(212)- 243 85 63 Fax: +90-(212)-243 85 69	PROJE / PROJECT: ADAHAN UYGULAMA	İL:İSTANBUL İLÇESİ:BEYOĞLU PAFTA:1 ADA:307 PARSEL:1	PAFTA ADI / TITLE:	PAFTA NO / PAGE NO:	AÇIKLAMA:	ARKA CEPHE 0 100 200 cm	yeni betonarme duvar yıkılacak duvar mevcut duvar
				OLÇEK / SCALE: 1/100			
				TARIH / DATE: 19/08/2009			
				NOT:			

DİKON
L I M I T E D
Asmalı Mescit Mah. Yemenici Abdullatif
Sok. No:13 ISTANBUL / TURKEY
Tel:+90-(212)- 243 85 63
Fax:+90-(212)-243 85 69

PROJE / PROJECT:
ADAHAN
UYGULAMA

İL:İSTANBUL
İLÇESİ:BEYOĞLU
PAFTA:1
ADA:307
PARSEL:1

PAFTA ADI / TITLE:

PAFTA NO / PAGE NO:

ÖLÇEK / SCALE: 1/100

TARİH / DATE: 19/08/2009

NOT:

AÇIKLAMA:

YEMENİCİ ABDÜLLATİF CEPHESİ

0 100 200 cm

yeni ilâvesiz duvar
yıkılacak duvar
mevcut duvar

Camondo Ailesi Yapıları ve Yapıların Cephe Özellikleri

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK BÖLÜMÜ
RÖLÖVE - RESTORASYON PROGRAMI

5.1

280 ADA 6 PARSEL

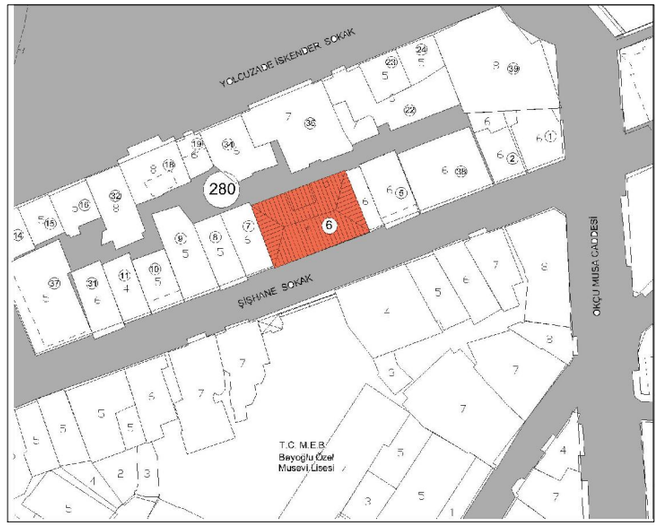

1989 Yılında 280/6 Cephesi

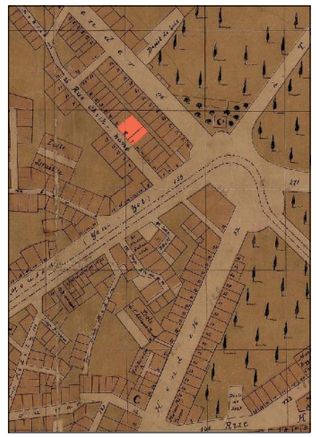

Günümüzde 280/6 Cephesi

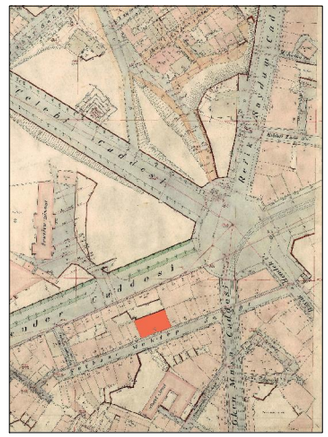
Yapının Konumu

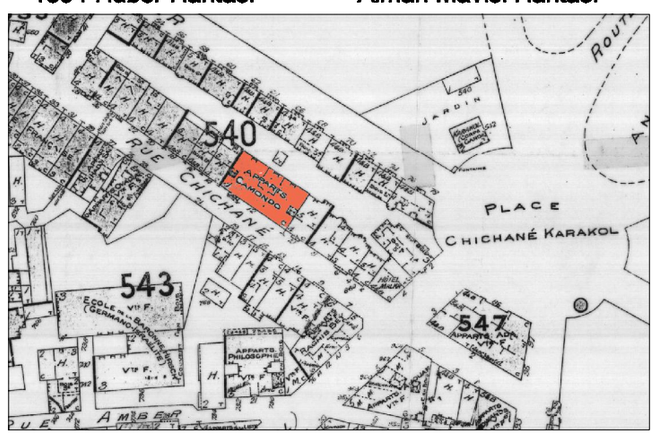
Beyoğlu Hali Hazır Haritası

1894 Huber Haritası

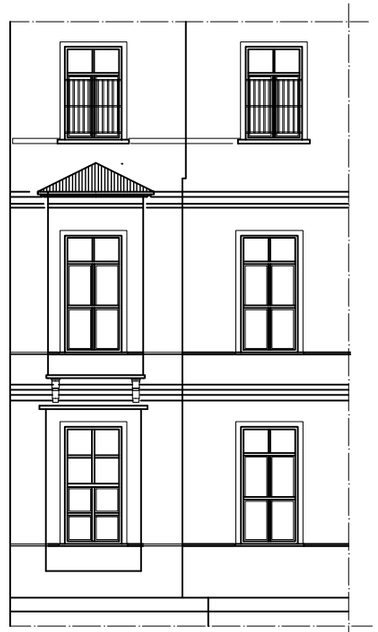

Alman Mavisi Haritası

1904 Goad Sigorta Haritası

Yapıya Ait Çizimler

280/6 Cephesinden Detay

148/47 Camondo Han Cephesinden Detay

0 100 200 cm

280/6 ve Camondo Han Cepheleri Arasındaki Benzerlik

TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ: PROF. DR. CENGİZ CAN

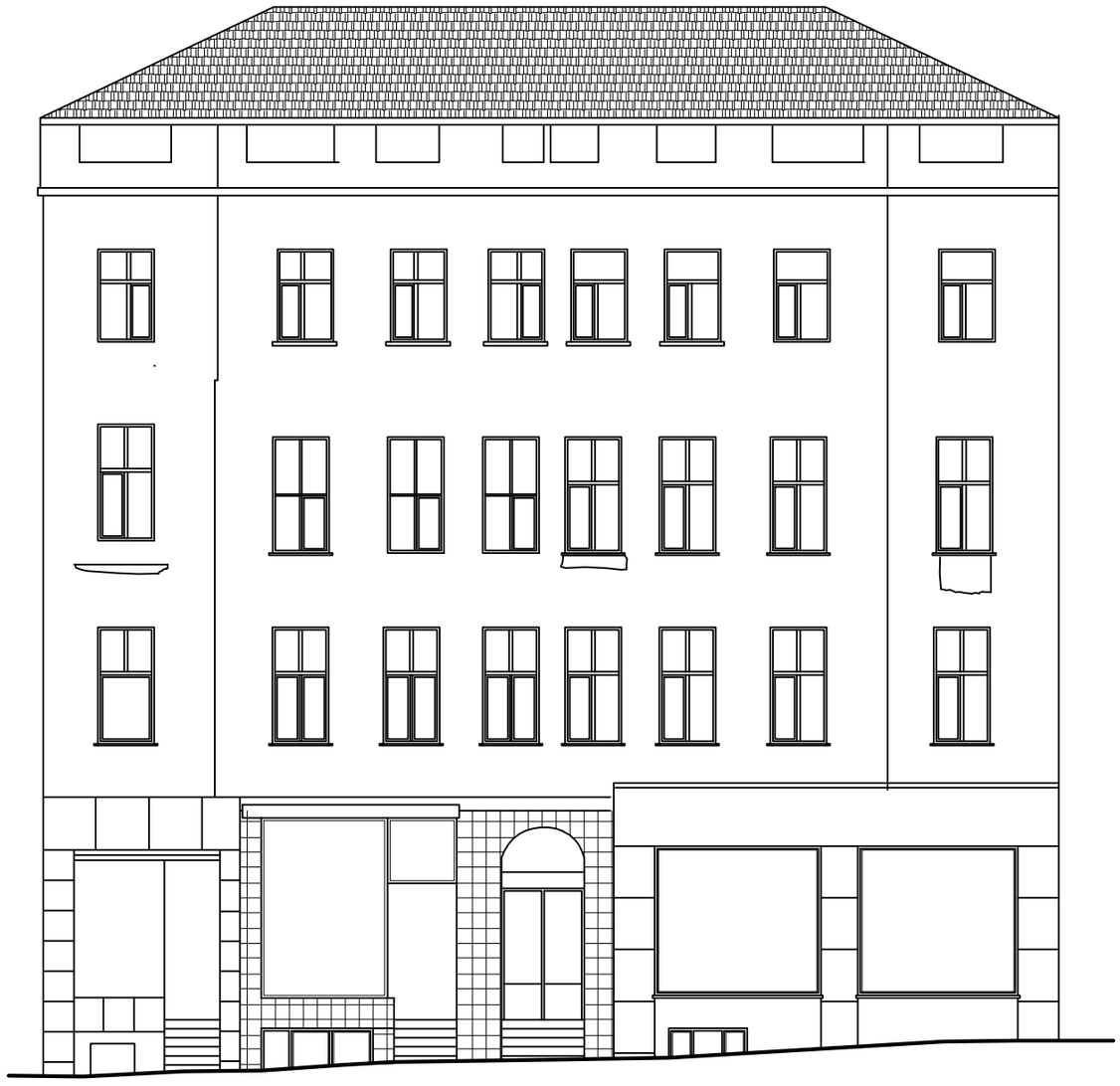
HAZIRLAYAN : GÜLÇİN DEMİRKAYA

Camondo Ailesi Yapıları ve Yapıların Cephe Özellikleri

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK BÖLÜMÜ
RÖLÖVE - RESTORASYON PROGRAMI

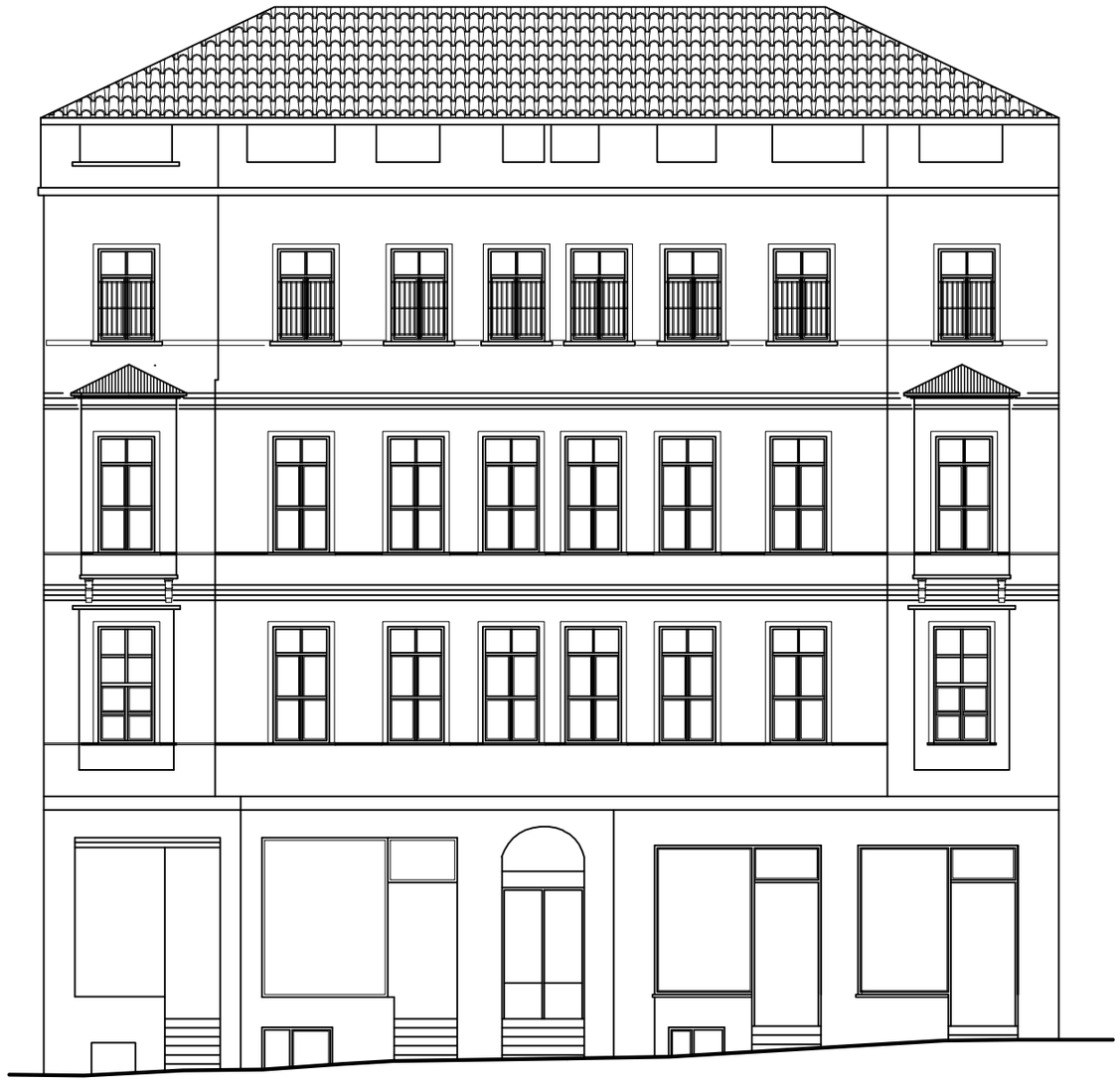
5.2

280 ADA 6 PARSEL

ÖN CEPHE
Günümüzde Şişhane (Mektep) Sokak Cephesi

0 100 200 cm

ÖN CEPHE
Şişhane (Mektep) Sokak Cephesi Restitüsyon Önerisi

0 100 200 cm

TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ: PROF. DR. CENGİZ CAN

HAZIRLAYAN : GÜLÇİN DEMİRKAYA

Camondo Ailesi'nin Beyoğlu ve Çevresindeki Kentsel Kültür Varlıkları Envanteri

YAPININ KİMLİK BİLGİLERİ

PAFTA:	ADA : 280	PARSEL : 6
İL: İSTANBUL	İLÇE :BEYOĞLU	MAHALLE: EMEKYEMEZ
SOKAK : ŞİŞHANE	YAPIM YILI/YÜZYILI : 19.YY SONU	MÜLK DURUMU : ÖZEL
TESCİL DURUMU : TESCİLLİ (02.06.2006 Tarihli 349 No'lu Kararla)		MİMARI : BİLİNMİYOR

YAPI TÜRÜ															
	KONUT		KONAK		KÖŞK		EV		MÜŞTEMİLAT		DİĞER				
	DİNİ YAPI		CAMİ		KİLİSE		MEDRESE		TÜRBE		DİĞER				
	TİCARET YAPISI		FIRIN		ÇARŞI		MAĞAZA	▨	DEPO	▨	DİĞER				
	SU YAPILARI		HAMAM		ÇEŞME		SARNIÇ		SU KEMERİ		DİĞER				
	YÖNETİM YAPISI		MUHTARLIK		BELEDİYE		İTFAİYE		POSTANE		DİĞER				

ÖZGÜN KULLANIMI : KONUT + TİCARET	GÜNÜMÜZDEKİ KULLANIMI : TİCARET

KULLANIM ZAMANI	KULLANILMIYOR		BELLİ ZAMANLARDA	SÜREKLİ KULLANIM ▨

YAPININ FİZİKSEL ÖZELLİKLERİ

KAT ADETİ	1 KATLI		2 KATLI		3 KATLI		4 KATLI		5 KATLI	▨	5'DEN FAZLA KATLI				
TAŞIYICI SİSTEM	HIMIŞ		BETONARME	▨	YIĞMA TUĞLA	▨	YIĞMA TAŞ		DİĞER						
ÖRTÜ TÜRÜ	BEŞİK ÇATI	▨	KIRMA ÇATI		TERAS ÇATI		EĞRİSEL ÖRTÜ		TEK YÖNE EĞİMLİ						
ÖRTÜ MALZEMESİ	ALATURK A KİREMİT		MARSİLYA KİREMİT	▨	ETERNİT		METAL		DİĞER						
SAÇAK TÜRÜ	SAÇAKSIZ	▨	DAR SAÇAK		GENİŞ SAÇAK		DİĞER								

CEPHE ÖZELLİKLERİ

CEPHE KAPLAMASI	AHŞAP		TAŞ		TUĞLA		SIVA	▨	DİĞER						
ÇIKMA ÖZELLİKLERİ	VAR		YOK	▨	TEK KATLI		ÇOK KATLI	▨	PARALEL		ÜÇGEN		ASİMETRİK		
PENCERE TİPİ	DÜZ	▨	BASIK KEMERLİ	▨	KEMERLİ	▨	GİYOTİN	▨	DÜZ KANATLI	▨					
PENCERE AÇILIMI	TEK KANATLI		ÇİFT KANATLI	▨	ÇOK KANATLI										
PENCERE MALZEMESİ	AHŞAP	▨	ALÜMİNYUM		PVC	▨	DİĞER								
GİRİŞ KAPISI TİPİ	KEMERLİ	▨	ÇİFT KANATLI	▨	TEK KANATLI		DİĞER								
GİRİŞ KAPISI MALZEMESİ	AHŞAP		ALÜMİNYUM		DÖKME DEMİR	▨	DİĞER								

MEVCUT DURUM BİLGİLERİ

SAĞLAMLIK DURUMU	HARABE		KÖTÜ	▨	ORTA		İYİ		ÇOK İYİ
ÖZGÜNLÜK DURUMU	YENİ YAPI		KÖTÜ	▨	ORTA		ÖZGÜN		
ONARIM BİLGİLERİ	ONARIM GÖRMEMİŞ		ONARIM GÖRMÜŞ	▨	KÜÇÜK ÇAPLI		KAPSAMLI		

TEKNİK DURUM BİLGİLERİ

ELEKTRİK	▨	SU	▨	KANALİZASYON	▨

AÇIKLAMA

Yapı 1989 yılında onarım görmüştür. Ancak yapılan onarım yapının özgünlüğünü tamamen ortadan kaldırmıştır. Anıtlar Kurulu'nda ulaşılan 1989 yılına ait fotoğflar göz önüne alınarak yapının günümüze ait cephe rölövesini ve 1989 yılındaki cephe rölövesi çıkartıldığında yapının kat yükseklikleri korunarak onarıldığı görülmüştür. Ancak yapıda yer alan ve günümüzde izlerini gördüğümüz düşeyde birinini takip etmeyen ahşap cumbaları kaldırılmıştır. Bu cumbalar Camondo Han'da bulunan cumbalarla da benzerlik göstermektedir.

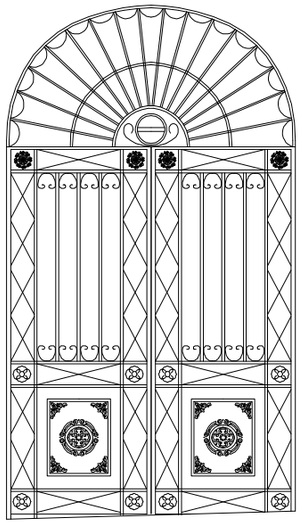
TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ: PROF. DR. CENGİZ CAN
HAZIRLAYAN : GÜLÇİN DEMİRKAYA

Camondo Ailesi Yapıları ve Yapıların Cephe Özellikleri

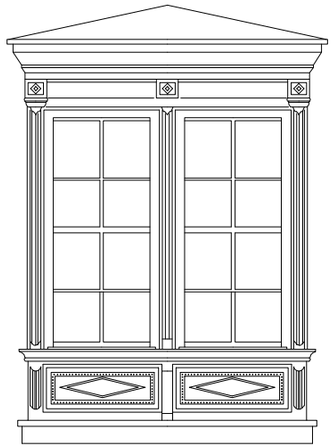
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK BÖLÜMÜ
RÖLÖVE - RESTORASYON PROGRAMI

6.1

148 ADA 47 PARSEL (CAMONDO HAN)

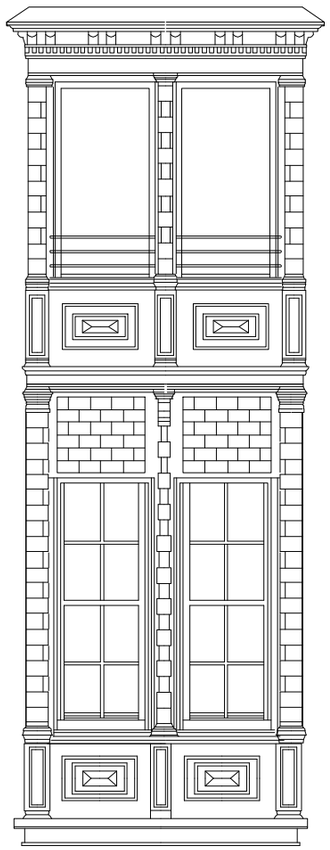
Giriş Kapısı Detay Rölövesi

Ahşap Cumba Detay Rölövesi

Kapı Detay Rölövesi

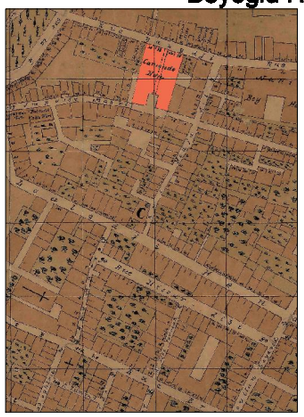
2 Katlı Ahşap Cumba Detay Rölövesi

Sütun Başlığı Detay Rölövesi

Yapının Konumu

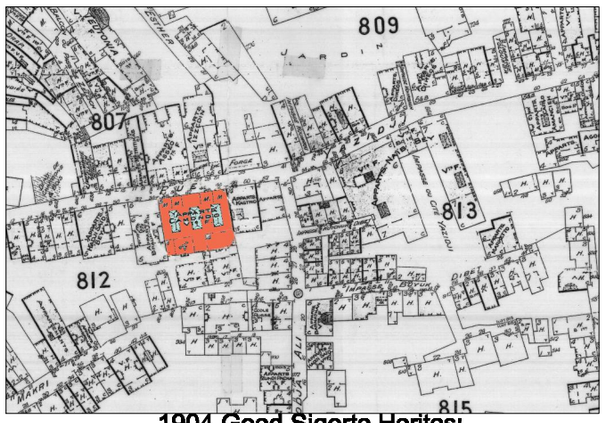
Beyoğlu Hali Hazır Haritası

1894 Huber Haritası

Alman Mavisi Haritası

1904 Goad Sigorta Haritası

Yapıya Ait Fotoğraflar

Giriş Kapısı Detay

Ahşap Cumba Detay

Kapı Detay

2 Katlı Ahşap Cumba Detay

0 50 100 200 cm

YAPIDAN DETAY ÖRNEKLERİ

TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ: PROF. DR. CENGİZ CAN

HAZIRLAYAN : GÜLÇİN DEMİRKAYA

148 ADA 47 PARSEL (CAMONDO HAN)

0 100 200 cm

ÖN CEPHE (SERDAR-I EKREM SOKAK)

Yapıya Ait Fotoğraflar

Ön Cephe, 2010

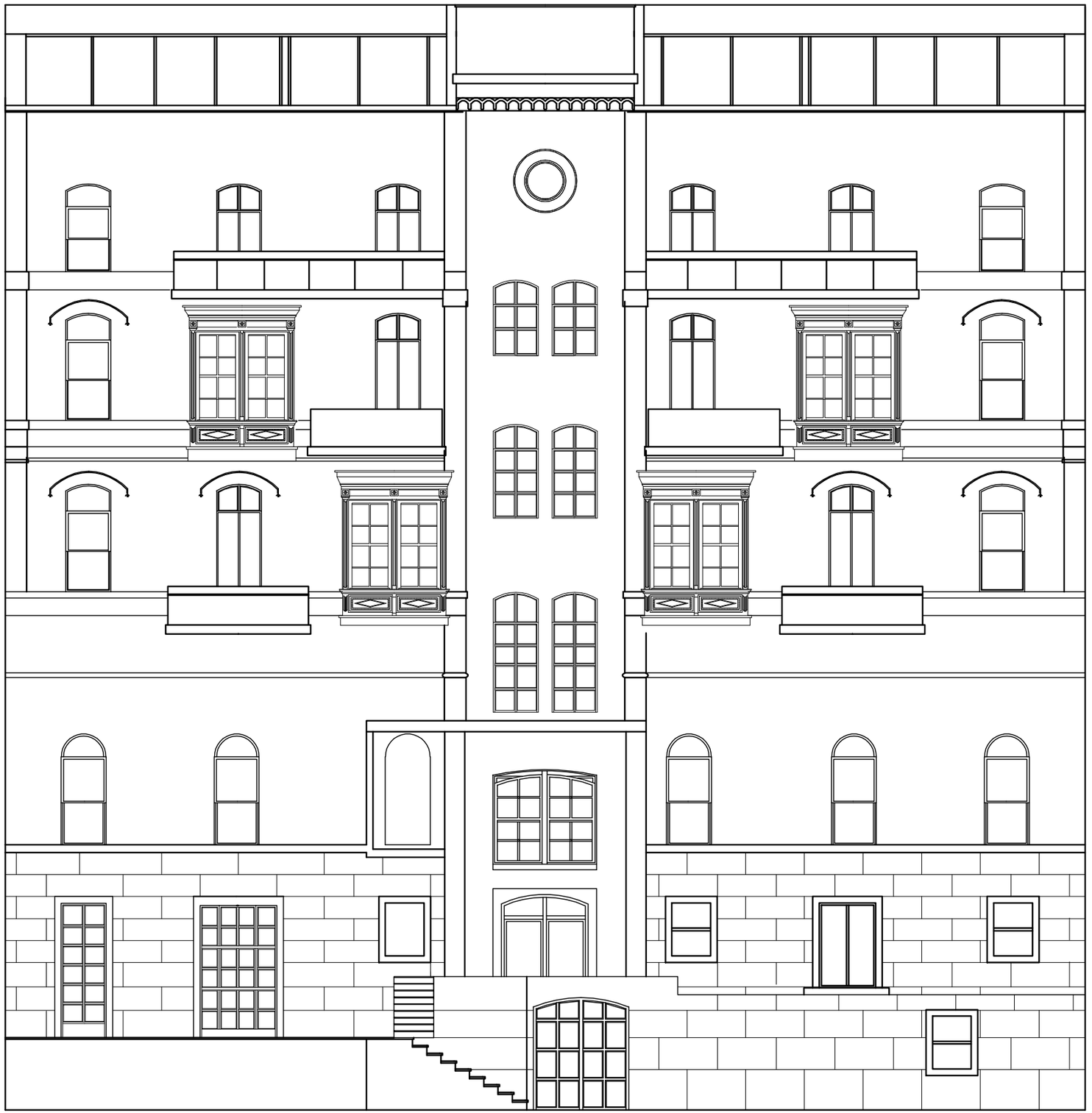
Restorasyon Öncesi Ön Cephe Detay, 2007

Camondo Ailesi Yapıları ve Yapıların Cephe Özellikleri

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK BÖLÜMÜ
RÖLÖVE - RESTORASYON PROGRAMI

6.3

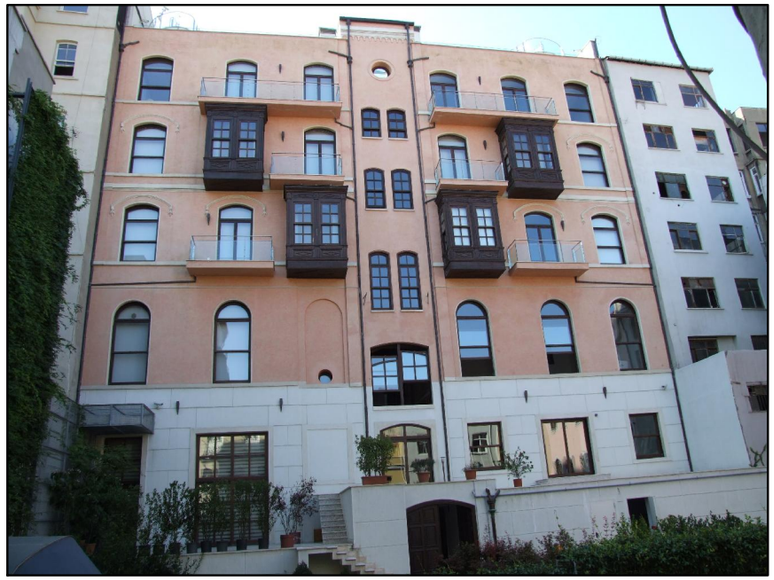
148 ADA 47 PARSEL (CAMONDO HAN)

0 100 200 cm

ARKA CEPHE (TATARBEYİ SOKAK)

Yapıya Ait Fotoğraflar

Arka Cephe, 2010

Restorasyon Öncesi Arka Cephe, 2007

TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ: PROF. DR. CENGİZ CAN

HAZIRLAYAN : GÜLÇİN DEMİRKAYA

Camondo Ailesi'nin Beyoğlu ve Çevresindeki Kentsel Kültür Varlıkları Envanteri

YAPININ KİMLİK BİLGİLERİ

PAFTA: 114	ADA : 148	PARSEL : 47
İL: İSTANBUL	İLÇE :BEYOĞLU	MAHALLE: MÜEYYETZADE
SOKAK : SERDAR-I EKREM	YAPIM YILI/YÜZYILI : 19.YY SONU	MÜLK DURUMU : ÖZEL
TESCİL DURUMU : TESCİLLİ	MİMARI : STAMPA	

YAPI TÜRÜ														
	KONUT		KONAK		KÖŞK		EV		MÜŞTEMİLAT		DİĞER			
	DİNİ YAPI		CAMİ		KİLİSE		MEDRESE		TÜRBE		DİĞER			
	TİCARET YAPISI		FIRIN		ÇARŞI		MAĞAZA		DEPO		DİĞER	▨		
	SU YAPILARI		HAMAM		ÇEŞME		SARNIÇ		SU KEMERİ		DİĞER			
	YÖNETİM YAPISI		MUHTARLIK		BELEDİYE		İTFAİYE		POSTANE		DİĞER			

ÖZGÜN KULLANIMI : KONUT + TİCARET	GÜNÜMÜZDEKİ KULLANIMI : TİCARET (OTEL)

KULLANIM ZAMANI	KULLANILMIYOR		BELLİ ZAMANLARDA		SÜREKLİ KULLANIM	▨

YAPININ FİZİKSEL ÖZELLİKLERİ

KAT ADETİ	1 KATLI		2 KATLI		3 KATLI		4 KATLI		5 KATLI	▨	5'DEN FAZLA KATLI		
TAŞIYICI SİSTEM	HIMIŞ		BETONARME		YIĞMA TUĞLA	▨	YIĞMA TAŞ	▨	DİĞER				
ÖRTÜ TÜRÜ	BEŞİK ÇATI		KIRMA ÇATI		TERAS ÇATI	▨	EĞRİSEL ÖRTÜ		TEK YÖNE EĞİMLİ				
ÖRTÜ MALZEMESİ	ALATURK A KİREMİT		MARSİLYA KİREMİT		ETERNİT		METAL		DİĞER				
SAÇAK TÜRÜ	SAÇAKSIZ	▨	DAR SAÇAK		GENİŞ SAÇAK		DİĞER						

CEPHE ÖZELLİKLERİ

CEPHE KAPLAMASI	AHŞAP		TAŞ	▨	TUĞLA		SIVA	▨	DİĞER				
ÇIKMA ÖZELLİKLERİ	VAR	▨	YOK		TEK KATLI	▨	ÇOK KATLI	▨	PARALEL		ÜÇGEN		ASİMETRİK	▨
PENCERE TİPİ	DÜZ	▨	BASIK KEMERLİ	▨	KEMERLİ	▨	GİYOTİN	▨	DÜZ KANATLI	▨			
PENCERE AÇILIMI	TEK KANATLI		ÇİFT KANATLI	▨	ÇOK KANATLI								
PENCERE MALZEMESİ	AHŞAP	▨	ALÜMİNYUM		PVC		DİĞER						
GİRİŞ KAPISI TİPİ	KEMERLİ	▨	ÇİFT KANATLI	▨	TEK KANATLI		DİĞER						
GİRİŞ KAPISI MALZEMESİ	AHŞAP		ALÜMİNYUM		DÖKME DEMİR	▨	DİĞER						

MEVCUT DURUM BİLGİLERİ

SAĞLAMLIK DURUMU	HARABE		KÖTÜ		ORTA		İYİ		ÇOK İYİ	▨
ÖZGÜNLÜK DURUMU	YENİ YAPI		KÖTÜ		ORTA		ÖZGÜN	▨		
ONARIM BİLGİLERİ	ONARIM GÖRMEMİŞ		ONARIM GÖRMÜŞ	▨	KÜÇÜK ÇAPLI		KAPSAMLI	▨		

TEKNİK DURUM BİLGİLERİ

ELEKTRİK	▨	SU	▨	KANALİZASYON	▨

AÇIKLAMA

Yapı 2007 yılında yapılan restorasyon sonrası günümüzdeki haline kavuşmuştur. Otel olarak kullanılan yapı mimari olarak özgün halini korumaya devam etmektedir. Neoklasik uslupta yapılan yapı, Camondo ailesinin en önemli yapıları arasında yer alan yapı, Camondo Han olarak bilinmektedir.

TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ: PROF. DR. CENGİZ CAN

HAZIRLAYAN : GÜLÇİN DEMİRKAYA

Camondo Ailesi Yapıları ve Yapıların Cephe Özellikleri

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK BÖLÜMÜ
RÖLÖVE - RESTORASYON PROGRAMI

7.1

84 ADA 2 PARSEL (AMERİKAN ALKAZAR TİYATROSU)

Necati Bey Caddesi Cephesi

Baş Cerrah Sokak Cephesi

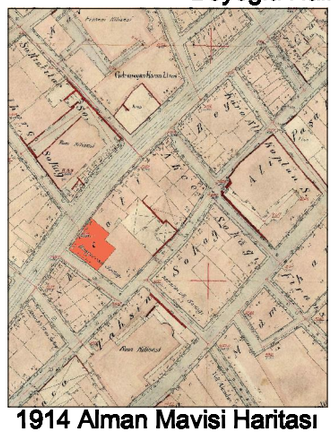

84 Ada 2 Parsel'in Yüksek Tavanlı Katından İç Görünüm

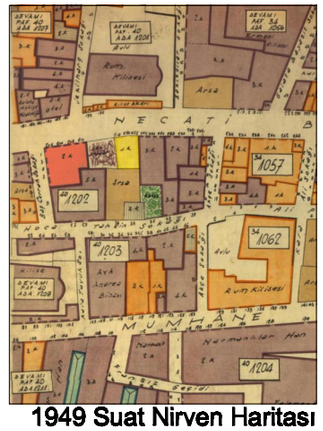
Yapının Konumu

Beyoğlu Hali Hazır Haritası

1914 Alman Mavisi Haritası

1949 Suat Nirven Haritası

1904 Goad Sigorta Haritası

Yapıya Ait Fotoğraflar

Necati Bey Caddesi'nden Genel Görünüm

Yapıdan Detay Örnekleri

Eli böğründe

0 50 100 200 cm

TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ: PROF.DR. CENGİZ CAN

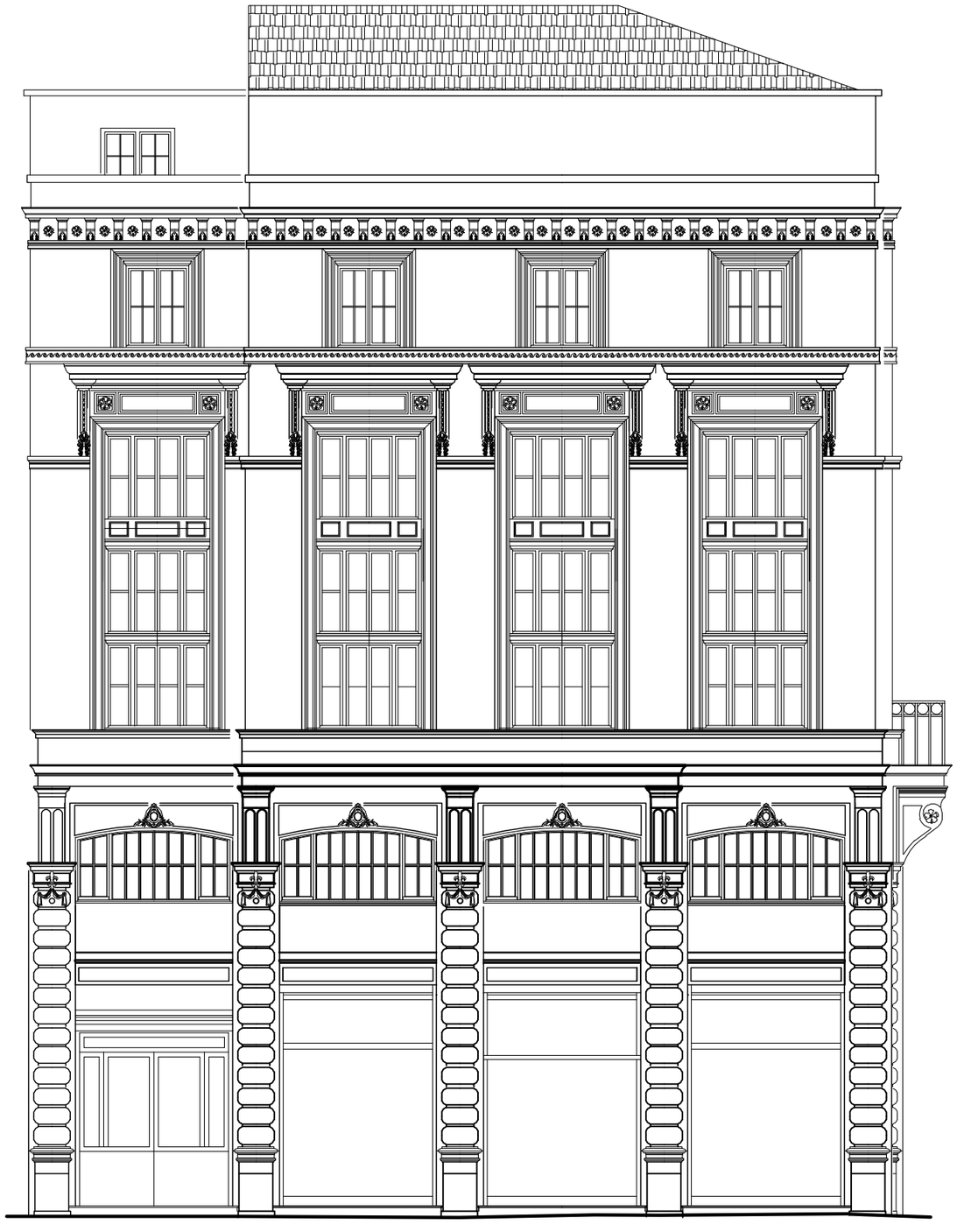
HAZIRLAYAN : GÜLÇİN DEMİRKAYA

Camondo Ailesi Yapıları ve Yapıların Cephe Özellikleri

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK BÖLÜMÜ
RÖLÖVE - RESTORASYON PROGRAMI

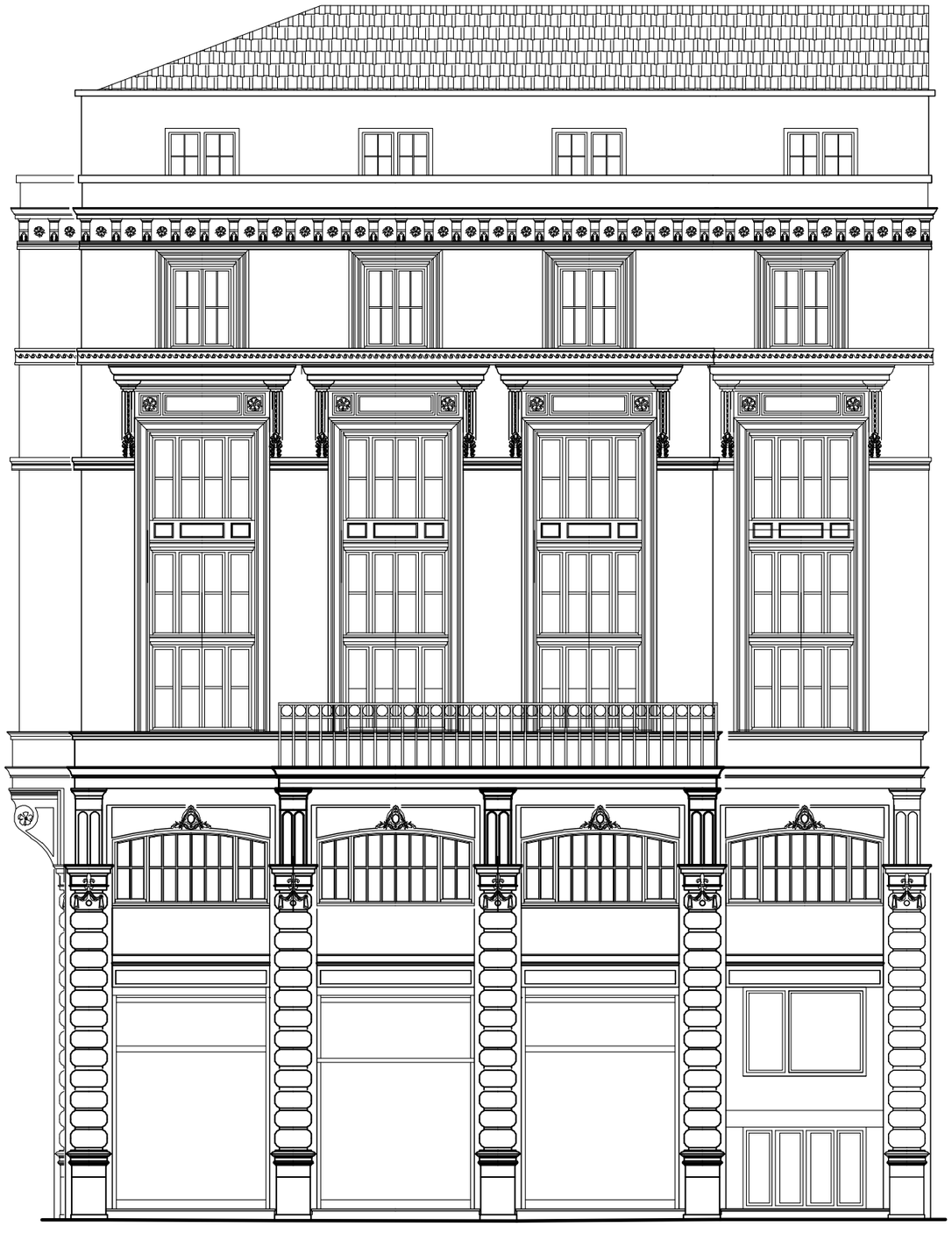
7.2

84 ADA 2 PARSEL (AMERİKAN ALKAZAR TİYATROSU)

ÖN CEPHE (NECATİ BEY CADDESİ)

0 100 200 cm

YAN CEPHE (BAŞ CERRAH SOKAK)

0 100 200 cm

TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ: PROF. DR. CENGİZ CAN

HAZIRLAYAN : GÜLÇİN DEMİRKAYA

Camondo Ailesi'nin Beyoğlu ve Çevresindeki Kentsel Kültür Varlıkları Envanteri

YAPININ KİMLİK BİLGİLERİ

PAFTA:	ADA : 84	PARSEL : 2
İL: İSTANBUL	İLÇE :BEYOĞLU	MAHALLE: MÜEYYETZADE
CADDE/ SOKAK : NECATİBEY, BAŞ CERRAH		YAPIM YILI/YÜZYILI : 19.YY SONU
MÜLK DURUMU : ÖZEL	TESCİL DURUMU : TESCİLLİ	MİMARI : BİLİNMİYOR

YAPI TÜRÜ															
	KONUT	KONAK		KÖŞK		EV		MÜŞTEMİLAT		DİĞER					
	DİNİ YAPI	CAMİ		KİLİSE		MEDRESE		TÜRBE		DİĞER					
	TİCARET YAPISI	FIRIN		ÇARŞI		DÜKKAN	▨	DEPO		DİĞER	▨				
	SU YAPILARI	HAMAM		ÇEŞME		SARNIÇ		SU KEMERİ		DİĞER					
	YÖNETİM YAPISI	MUHTARLIK		BELEDİYE		İTFAİYE		POSTANE		DİĞER					

ÖZGÜN KULLANIMI : TİYATRO (AMERİCAN ALCAZAR)	GÜNÜMÜZDEKİ KULLANIMI : TİCARET

KULLANIM ZAMANI	KULLANILMIYOR		BELLİ ZAMANLARDA		SÜREKLİ KULLANIM	▨

YAPININ FİZİKSEL ÖZELLİKLERİ

KAT ADETİ	1 KATLI		2 KATLI		3 KATLI		4 KATLI		5 KATLI		5'DEN FAZLA KATLI	▨			
TAŞIYICI SİSTEM	HIMIŞ		BETONARME		YIĞMA TUĞLA	▨	YIĞMA TAŞ	▨	DİĞER						
ÖRTÜ TÜRÜ	BEŞİK ÇATI		KIRMA ÇATI	▨	TERAS ÇATI		EĞRİSEL ÖRTÜ		TEK YÖNE EĞİMLİ						
ÖRTÜ MALZEMESİ	ALATURK A KİREMİT		MARSİLYA KİREMİT	▨	ETERNİT		METAL		DİĞER						
SAÇAK TÜRÜ	SAÇAKSIZ	▨	DAR SAÇAK		GENİŞ SAÇAK		DİĞER								

CEPHE ÖZELLİKLERİ

CEPHE KAPLAMASI	AHŞAP		TAŞ	▨	TUĞLA		SIVA	▨	DİĞER						
ÇIKMA ÖZELLİKLERİ	VAR	▨	YOK		TEK KATLI		ÇOK KATLI	▨	PARALEL		ÜÇGEN		ASİMETRİK		
PENCERE TİPİ	DÜZ	▨	BASIK KEMERLİ	▨	KEMERLİ		GİYOTİN		DÜZ KANATLI	▨					
PENCERE AÇILIMI	TEK KANATLI		ÇİFT KANATLI		ÇOK KANATLI	▨									
PENCERE MALZEMESİ	AHŞAP	▨	ALÜMİNYUM		PVC		DİĞER								
GİRİŞ KAPISI TİPİ	KEMERLİ		ÇİFT KANATLI	▨	TEK KANATLI		DİĞER								
GİRİŞ KAPISI MALZEMESİ	AHŞAP		ALÜMİNYUM		DÖKME DEMİR	▨	DİĞER								

MEVCUT DURUM BİLGİLERİ

SAĞLAMLIK DURUMU	HARABE		KÖTÜ		ORTA		İYİ	▨	ÇOK İYİ
ÖZGÜNLÜK DURUMU	YENİ YAPI		KÖTÜ		ORTA		ÖZGÜN	▨	
ONARIM BİLGİLERİ	ONARIM GÖRMEMİŞ		ONARIM GÖRMÜŞ	▨	KÜÇÜK ÇAPLI		KAPSAMLI		

TEKNİK DURUM BİLGİLERİ

ELEKTRİK	▨	SU	▨	KANALİZASYON	▨

AÇIKLAMA

Yapı 1884-1889 yıllarındaki Camondo Ailesinin gayrimenkül listesinde American Alcazar Tiyatrosu olarak belgelenmiştir.

Yapıdaki 1.katın olduğu daire yüksek tavanlı özelliğini günümüzde de korumaktadır.

Yapı özgün halini sürdürmektedir.

TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ: PROF. DR. CENGİZ CAN

HAZIRLAYAN : GÜLÇİN DEMİRKAYA

Camondo Ailesi Yapıları ve Yapıların Cephe Özellikleri

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK BÖLÜMÜ
RÖLÖVE - RESTORASYON PROGRAMI

168 ADA 3 PARSEL

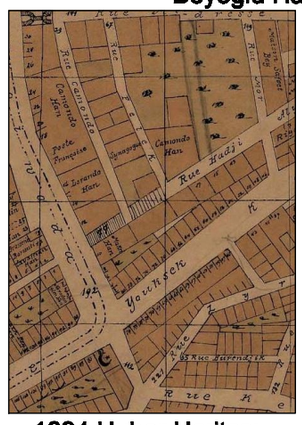
0 100 200 cm

ÖN CEPHE (HACI ALİ SOKAK)

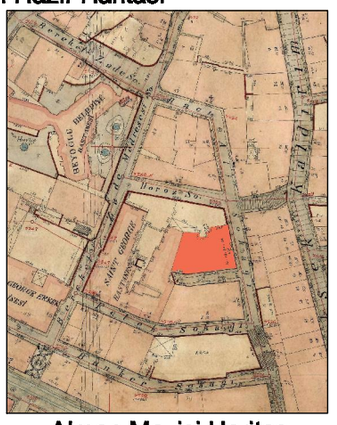
Yapının Konumu

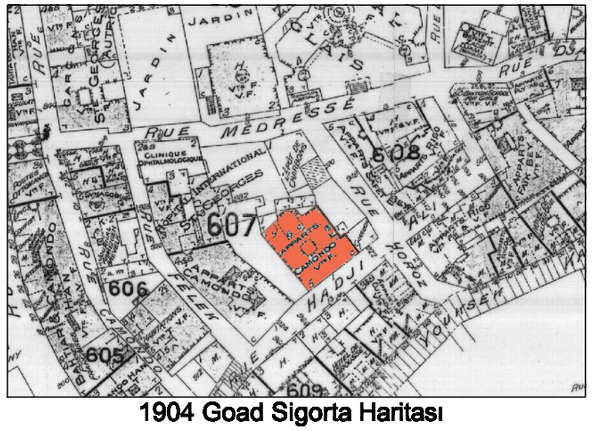
Beyoğlu Hali Hazır Haritası

1894 Huber Haritası

Alman Mavisi Haritası

1904 Goad Sigorta Haritası

Yapıya Ait Fotoğraflar

Ön Cephe

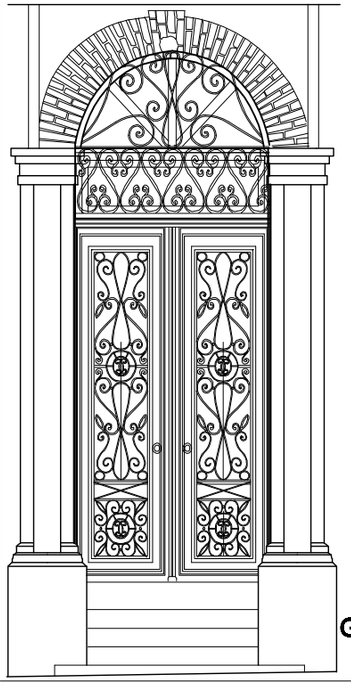

Yapının Genel Görünümü

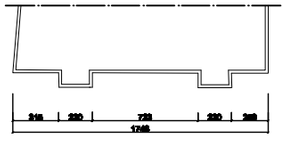

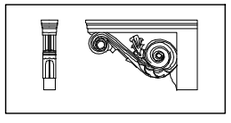
Hacı Ali Sokak
Genel Görünümü

Yapıdan Detay Örnekleri

Eli Böğründe

Giriş Kapısı

0 50 100 200 cm

TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ: PROF. DR. CENGİZ CAN

HAZIRLAYAN : GÜLÇİN DEMİRKAYA

Camondo Ailesi'nin Beyoğlu ve Çevresindeki Kentsel Kültür Varlıkları Envanteri

YAPININ KİMLİK BİLGİLERİ

PAFTA:	ADA : 168	PARSEL : 3
İL: İSTANBUL	İLÇE :BEYOĞLU	MAHALLE: BEREKETZADE
SOKAK : HACI ALİ	YAPIM YILI/YÜZYILI : 1892-1894	MÜLK SAHİBİ : ÖZEL
MİMARI : GABRİEL TEDESCHİ	TESCİL DURUMU : TESCİLLİ	MİMARI : GABRIEL TEDESCHI

YAPI TÜRÜ																		
	KONUT		KONAK			KÖŞK			EV	▨	MÜŞTEMİLAT			DİĞER				
	DİNİ YAPI		CAMİ			KİLİSE			MEDRESE		TÜRBE			DİĞER				
	TİCARET YAPISI		FIRIN			ÇARŞİ			DÜKKAN		DEPO			DİĞER				
	SU YAPILARI		HAMAM			ÇEŞME			SARNIÇ		SU KEMERİ			DİĞER				
	YÖNETİM YAPISI		MUHTARLIK			BELEDİYE			İTFAİYE		POSTANE			DİĞER				

ÖZGÜN KULLANIMI : TİCARET(BÜRO)	GÜNÜMÜZDEKİ KULLANIMI : KONUT

KULLANIM ZAMANI	KULLANILMIYOR		BELLİ ZAMANLARDA		SÜREKLİ KULLANIM	▨

YAPININ FİZİKSEL ÖZELLİKLERİ

KAT ADETİ	1 KATLI		2 KATLI			3 KATLI			4 KATLI		5 KATLI	▨	5'DEN FAZLA KATLI					
TAŞIYICI SİSTEM	HIMIŞ		BETONARME			YIĞMA TUĞLA		▨	YIĞMA TAŞ		DİĞER							
ÖRTÜ TÜRÜ	BEŞİK ÇATI		KIRMA ÇATI		▨	TERAS ÇATI			EĞRİSEL ÖRTÜ		TEK YÖNE EĞİMLİ							
ÖRTÜ MALZEMESİ	ALATURK A KİREMİT		MARSİLYA KİREMİT		▨	ETERNİT			METAL		DİĞER							
SAÇAK TÜRÜ	SAÇAKSIZ		DAR SAÇAK			GENİŞ SAÇAK		▨	DİĞER									

CEPHE ÖZELLİKLERİ

CEPHE KAPLAMASI	AHŞAP			TAŞ		▨	TUĞLA			SIVA		▨	DİĞER					
ÇIKMA ÖZELLİKLERİ	VAR	▨	YOK	TEK KATLI		ÇOK KATLI		▨	PARALEL		ÜÇGEN		ASİMETRİK					
PENCERE TİPİ	DÜZ	▨	BASIK KEMERLİ			KEMERLİ			GİYOTİN	▨	DÜZ KANATLI	▨						
PENCERE AÇILIMI	TEK KANATLI			ÇİFT KANATLI	▨	ÇOK KANATLI												
PENCERE MALZEMESİ	AHŞAP	▨		ALÜMİNYUM			PVC			DİĞER								
GİRİŞ KAPISI TİPİ	KEMERLİ	▨		ÇİFT KANATLI			TEK KANATLI			DİĞER								
GİRİŞ KAPISI MALZEMESİ	AHŞAP			ALÜMİNYUM			DÖKME DEMİR	▨		DİĞER								

MEVCUT DURUM BİLGİLERİ

SAĞLAMLIK DURUMU	HARABE		KÖTÜ		ORTA		İYİ	▨	ÇOK İYİ
ÖZGÜNLÜK DURUMU	YENİ YAPI		KÖTÜ		ORTA		ÖZGÜN	▨	
ONARIM BİLGİLERİ	ONARIM GÖRMEMİŞ		ONARIM GÖRMÜŞ	▨	KÜÇÜK ÇAPLI	▨	KAPSAMLI		

TEKNİK DURUM BİLGİLERİ

ELEKTRİK	▨	SU	▨	KANALİZASYON	▨

AÇIKLAMA

Yapı, 1894 Huber haritasında yer almamaktadır. Ticaret yıllıklarındanda anlaşıldığı üzere yapı 1892-1894 yılları arasında yapıldığını göstermektedir. Yapı özgünlüğünü korumuştur.

Bodrum kat pencerelerinden biri kaldırılmıştır,kilit taşı ve pencere izleri görülmektedir

TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ: PROF. DR. CENGİZ CAN

HAZIRLAYAN : GÜLÇİN DEMİRKAYA

Camondo Ailesi Yapıları ve Yapıların Cephe Özellikleri

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK BÖLÜMÜ
RÖLÖVE - RESTORASYON PROGRAMI

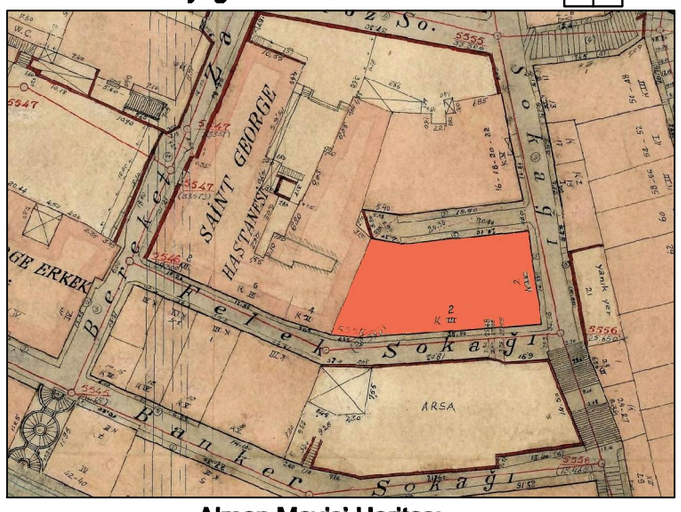
9.1

168 ADA 1 PARSEL (FELEK HAN- GALATA RESİDENCE)

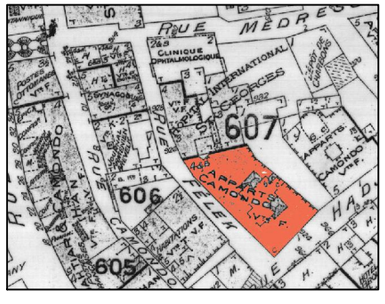
Yapının Konumu

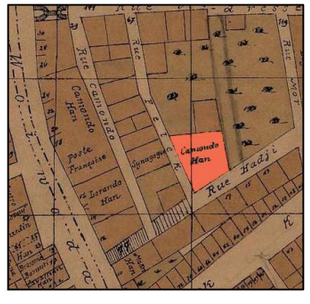
Beyoğlu Hali Hazır Harita

Alman Mavisi Haritası

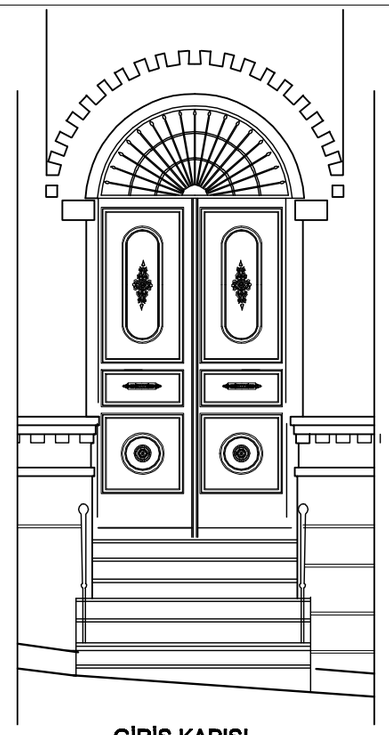

1904 Goad Sigorta Haritası

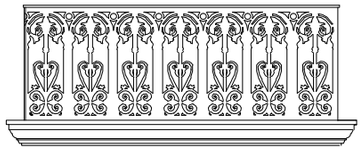

Huber Haritası(1895)

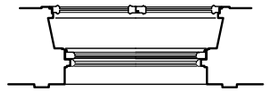
Yapıdan Detay Örnekleri

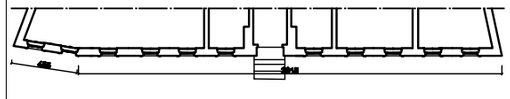
GİRİŞ KAPISI

BALKON FERFORJESİ

PENCERE DETAYI

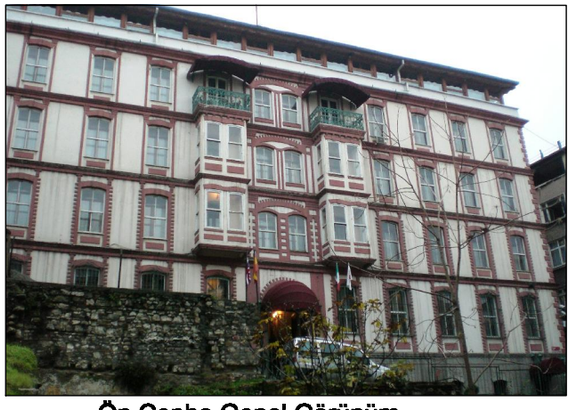

ÖN CEPHE GİRİŞ ŞEMASI

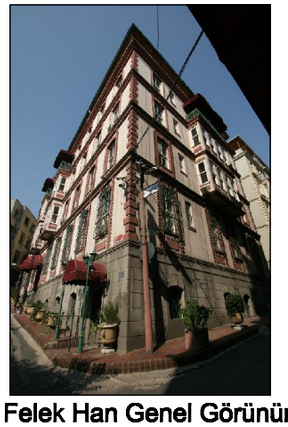
Yapıya Ait Fotoğraflar

Restorasyon Öncesi Felek Han

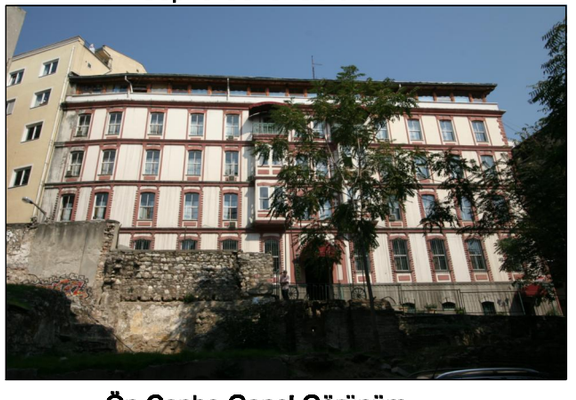
Ön Cephe Genel Görünüm

Felek Han Genel Görünüm

Yan Cephe

Ön Cephe Genel Görünüm

Arka Cepheden Genel Görünüm

Arka Cephe

TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ: PROF. DR. CENGİZ CAN

HAZIRLAYAN : GÜLÇİN DEMİRKAYA

168 ADA 1 PARSEL (FELEK HAN- GALATA RESİDENCE)

0 100 200 cm

TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ: PROF. DR. CENGİZ CAN

ÖN CEPHE (FELEK SOKAK)

HAZIRLAYAN : GÜLÇİN DEMİRKAYA

Camondo Ailesi'nin Beyoğlu ve Çevresindeki Kentsel Kültür Varlıkları Envanteri

YAPININ KİMLİK BİLGİLERİ

PAFTA:	ADA : 168	PARSEL : 1
İL: İSTANBUL	İLÇE :BEYOĞLU	MAHALLE: BEREKETZADE
SOKAK : HACI ALİ	YAPIM YILI/YÜZYILI : 1881	MÜLK SAHİBİ : ÖZEL
TESCİL DURUMU : 2.GRUP YAPI-TESCİLLİ(29.11.2006 Tarihli 673 No'lu Kararla)		MİMARI : GABRIEL TEDESCHI
MİMARI : GABRİEL TEDESCHİ		

YAPI TÜRÜ										
	KONUT	KONAK		KÖŞK		EV		MÜŞTEMİLAT		DİĞER
	DİNİ YAPI	CAMİ		KİLİSE		MEDRESE		TÜRBE		DİĞER
	TİCARET YAPISI	OTEL	▨	DÜKKAN		MAĞAZA		DEPO		DİĞER
	SU YAPILARI	HAMAM		ÇEŞME		SARNIÇ		SU KEMERİ		DİĞER
	YÖNETİM YAPISI	MUHTARLIK		BELEDİYE		İTFAİYE		POSTANE		DİĞER

ÖZGÜN KULLANIMI : KONUT, OKUL	GÜNMÜZDEKİ KULLANIMI : OTEL(TİCARET)

KULLANIM ZAMANI	KULLANILMIYOR		BELLİ ZAMANLARDA		SÜREKLİ KULLANIM	▨

YAPININ FİZİKSEL ÖZELLİKLERİ

KAT ADETİ	1 KATLI		2 KATLI		3 KATLI		4 KATLI	5 KATLI		5'DEN FAZLA KATLI	▨	
TAŞIYICI SİSTEM	AHŞAP		BETONARME		YIĞMA TUĞLA	▨	YIĞMA TAŞ	▨	DİĞER			
ÖRTÜ TÜRÜ	BEŞİK ÇATI		KIRMA ÇATI	▨	TERAS ÇATI		EĞRİSEL ÖRTÜ		TEK YÖNE EĞİMLİ			
ÖRTÜ MALZEMESİ	ALATURK A KİREMİT		MARSİLYA KİREMİT	▨	ETERNİT		METAL		DİĞER			
SAÇAK TÜRÜ	SAÇAKSIZ		DAR SAÇAK	▨	GENİŞ SAÇAK		DİĞER					

CEPHE ÖZELLİKLERİ

CEPHE KAPLAMASI	AHŞAP		TAŞ		TUĞLA	▨	SIVA	▨	DİĞER	
ÇIKMA ÖZELLİKLERİ	VAR	▨	YOK	TEK KATLI		ÇOK KATLI	▨	PARALEL	▨	ÜÇGEN		ASİMETRİK
PENCERE TİPİ	DÜZ		BASIK KEMERLİ	▨	KEMERLİ		GİYOTİN	▨	DÜZ KANATLI			
PENCERE AÇILIMI	TEK KANATLI		ÇİFT KANATLI	▨	ÇOK KANATLI							
PENCERE MALZEMESİ	AHŞAP	▨	ALÜMİNYUM		PVC		DİĞER					
GİRİŞ KAPISI TİPİ	KEMERLİ	▨	ÇİFT KANATLI	▨	TEK KANATLI		DİĞER					
GİRİŞ KAPISI MALZEMESİ	AHŞAP		ALÜMİNYUM		DÖKME DEMİR	▨	DİĞER					

MEVCUT DURUM BİLGİLERİ

SAĞLAMLIK DURUMU	HARABE		KÖTÜ		ORTA		İYİ	▨
ÖZGÜNLÜK DURUMU	YENİ YAPI		KÖTÜ		ORTA		ÖZGÜN	▨
ONARIM BİLGİLERİ	ONARIM GÖRMEMİŞ		ONARIM GÖRMÜŞ	▨	KÜÇÜK ÇAPLI	▨	KAPSAMLI	

TEKNİK DURUM BİLGİLERİ

ELEKTRİK	▨	SU	▨	KANALİZASYON	▨

AÇIKLAMA

YAPI ÖZGÜNLÜĞÜNÜ KORUMUŞTUR.1993yılında Galata'nın ilk apart oteli olarak restore edilmiştir.

Galata'nın ilk apart oteli olarak restore edilmiştir. 1900 yılından itibaren Alyans Israelit Universelle tarafından okul olarak kullanılmak üzere kiralandı. 1942 yılında Mırgırdinç Aram Beyazciyan ve Novard Beyazciyan'a ait olan yapı , 1993 yılından bu yana da Cemal Ekingen, Mehmet Beşir Ekingen, Sedat Ekingen'e aittir.

TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ: PROF. DR. CENGİZ CAN

HAZIRLAYAN : GÜLÇİN DEMİRKAYA

Camondo Ailesi Yapıları ve Yapıların Cephe Özellikleri

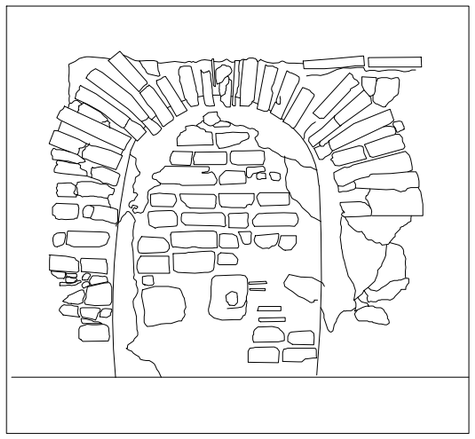
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK BÖLÜMÜ
RÖLÖVE - RESTORASYON PROGRAMI

10

169 ADA 1 PARSEL

169/1 Arkeolojik Kalıntı Genel Görünüm Rölövesi

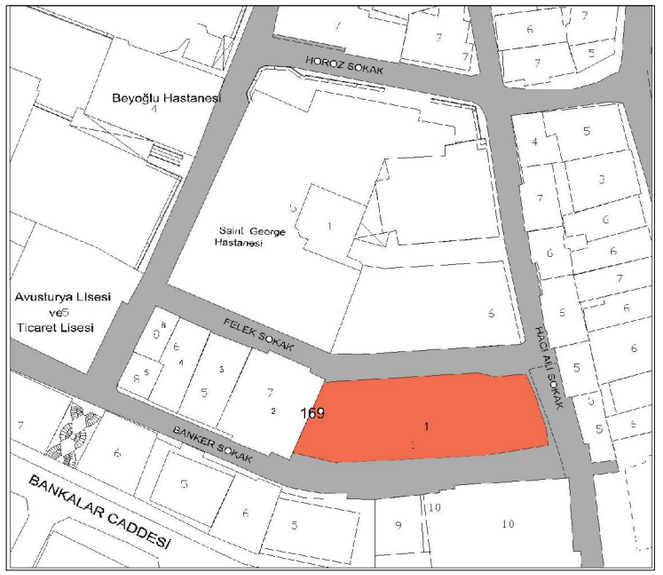

169/1 Arkeolojik Kalıntı
Çeşme Aynası Rölövesi

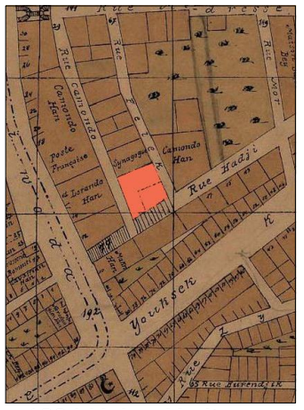

169/1 Arkeolojik Kalıntıda Yer
Alan Fırın ve Tezgahı

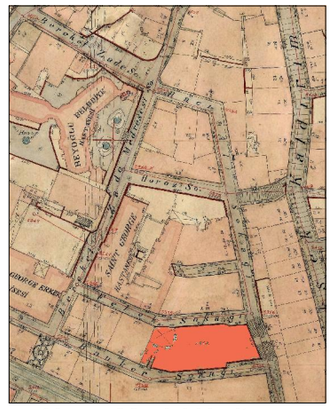
Yapının Konumu

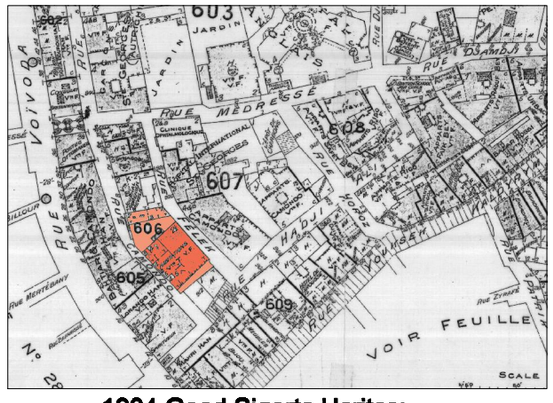
Beyoğlu Hali Hazır Haritası

1894 Huber Haritası

Alman Mavisi Haritası

1904 Goad Sigorta Haritası

Yapıya Ait Fotoğraflar

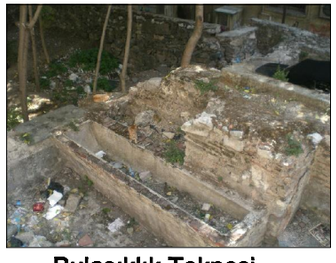
Arkeolojik Kalıntı Genel Görünüm Rölövesi

Yapıdan Detay Örnekleri

Su künklerinin Geçtiği Kanallar ve Kuyu

Bulaşıklık Teknesi

Çeşme ve Aynası

0 100 200 cm

TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ: PROF. DR. CENGİZ CAN

HAZIRLAYAN : GÜLÇİN DEMİRKAYA

Camondo Ailesi Yapıları ve Yapıların Cephe Özellikleri

170 ADA 3 PARSEL (BAHTİYAR HAN)

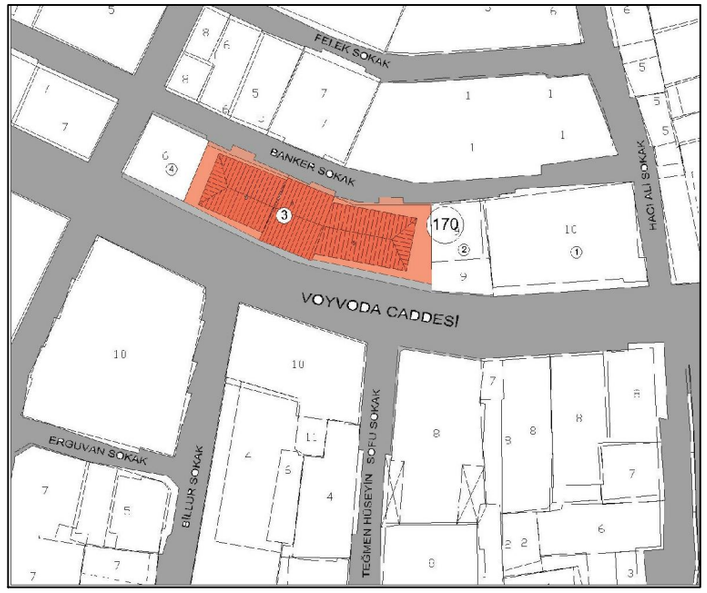

Ön Cephe
Voyvoda Caddesi

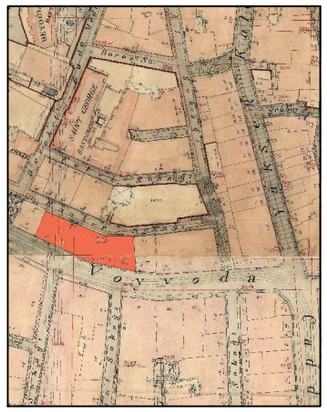

Arka Cephe
Banker Sokak

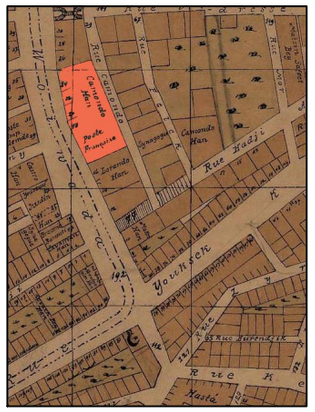
Yapının Konumu

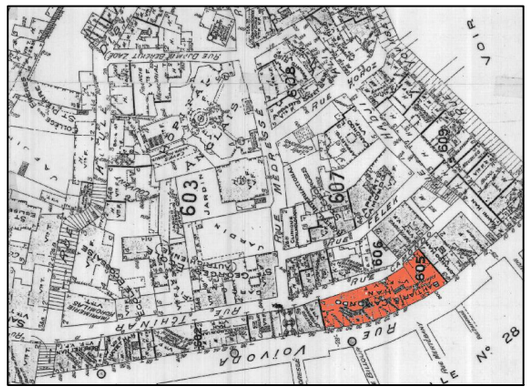
Beyoğlu Hali Hazır Haritası

1914 Alman Mavisi Haritası

1894 Huber Haritası

1904 Goad Sigorta Haritası

Yapıya Ait Fotoğraflar

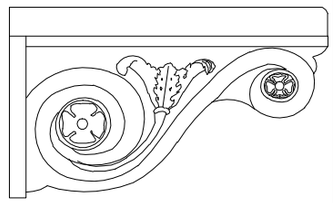
Voyvoda Caddesi'nden Genel Görünüm

Yapıdan Detay Örnekleri

Giriş Kapısı

0 50 100 200 cm

Eli böğründe

0 50 100 200 cm

Camondo Ailesi Yapıları ve Yapıların Cephe Özellikleri

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK BÖLÜMÜ
RÖLÖVE - RESTORASYON PROGRAMI

11.2

170 ADA 3 PARSEL (BAHTİYAR HAN)

TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ: PROF. DR. CENGİZ CAN

0 100 200 cm

ÖN CEPHE (VOYVODA CADDESİ)

HAZIRLAYAN : GÜLÇİN DEMİRKAYA

Camondo Ailesi'nin Beyoğlu ve Çevresindeki Kentsel Kültür Varlıkları Envanteri

YAPININ KİMLİK BİLGİLERİ

PAFTA:	ADA : 170	PARSEL : 3
İL: İSTANBUL	İLÇE :BEYOĞLU	MAHALLE: BEREKETZADE
CADDE : VOYVODA	YAPIM YILI/YÜZYILI : 19. YY. SONU	MÜLK DURUMU : ÖZEL
TESCİL DURUMU : TESCİLLİ	MİMARI : BİLİNMİYOR	

YAPI TÜRÜ																				
	KONUT		KONAK			KÖŞK			EV			MÜŞTEMİLAT			DİĞER					
	DİNİ YAPI		CAMİ			KİLİSE			MEDRESE			TÜRBE			DİĞER					
	TİCARET YAPISI		FIRIN			ÇARŞI			DÜKKAN		▨	DEPO		▨	DİĞER					
	SU YAPILARI		HAMAM			ÇEŞME			SARNIÇ			SU KEMERİ			DİĞER					
	YÖNETİM YAPISI		MUHTARLIK			BELEDİYE			İTFAİYE			POSTANE			DİĞER					

ÖZGÜN KULLANIMI : TİCARET	GÜNÜMÜZDEKİ KULLANIMI : TİCARET

KULLANIM ZAMANI	KULLANILMIYOR		BELLİ ZAMANLARDA		SÜREKLİ KULLANIM	▨

YAPININ FİZİKSEL ÖZELLİKLERİ

KAT ADETİ	1 KATLI		2 KATLI			3 KATLI			4 KATLI			5 KATLI			5'DEN FAZLA KATLI	▨				
TAŞIYICI SİSTEM	HIMIŞ		BETONARME			YIĞMA TUĞLA	▨		YIĞMA TAŞ			DİĞER								
ÖRTÜ TÜRÜ	BEŞİK ÇATI		KIRMA ÇATI	▨		TERAS ÇATI			EĞRİSEL ÖRTÜ			TEK YÖNE EĞİMLİ								
ÖRTÜ MALZEMESİ	ALATURK A KİREMİT		MARSİLYA KİREMİT	▨		ETERNİT			METAL			DİĞER								
SAÇAK TÜRÜ	SAÇAKSIZ		DAR SAÇAK			GENİŞ SAÇAK	▨		DİĞER											

CEPHE ÖZELLİKLERİ

CEPHE KAPLAMASI	AHŞAP		TAŞ		▨	TUĞLA			SIVA		▨	DİĞER								
ÇIKMA ÖZELLİKLERİ	VAR	▨	YOK			TEK KATLI			ÇOK KATLI	▨		PARALEL	▨		ÜÇGEN			ASİMETRİK		
PENCERE TİPİ	DÜZ	▨	BASIK KEMERLİ			KEMERLİ	▨		GİYOTİN			DÜZ KANATLI	▨							
PENCERE AÇILIMI	TEK KANATLI	▨	ÇİFT KANATLI	▨		ÇOK KANATLI	▨													
PENCERE MALZEMESİ	AHŞAP	▨	ALÜMİNYUM			PVC			DİĞER											
GİRİŞ KAPISI TİPİ	KEMERLİ		ÇİFT KANATLI	▨		TEK KANATLI			DİĞER											
GİRİŞ KAPISI MALZEMESİ	AHŞAP		ALÜMİNYUM			DÖKME DEMİR	▨		DİĞER											

MEVCUT DURUM BİLGİLERİ

SAĞLAMLIK DURUMU	HARABE		KÖTÜ			ORTA			İYİ	▨										
ÖZGÜNLÜK DURUMU	YENİ YAPI		KÖTÜ			ORTA			ÖZGÜN	▨										
ONARIM BİLGİLERİ	ONARIM GÖRMEMİŞ		ONARIM GÖRMÜŞ	▨		KÜÇÜK ÇAPLI			KAPSAMLI	▨										

TEKNİK DURUM BİLGİLERİ

ELEKTRİK	▨	SU	▨	KANALİZASYON	▨															

AÇIKLAMA

Yapı özgünlüğünü korumuştur.

Yapı 1895 Huber Haritalarında da Camondo ailesine ait görülmemektedir.

Yapıda daha çok avukat, banker ve komisyoncular kalmıştır.

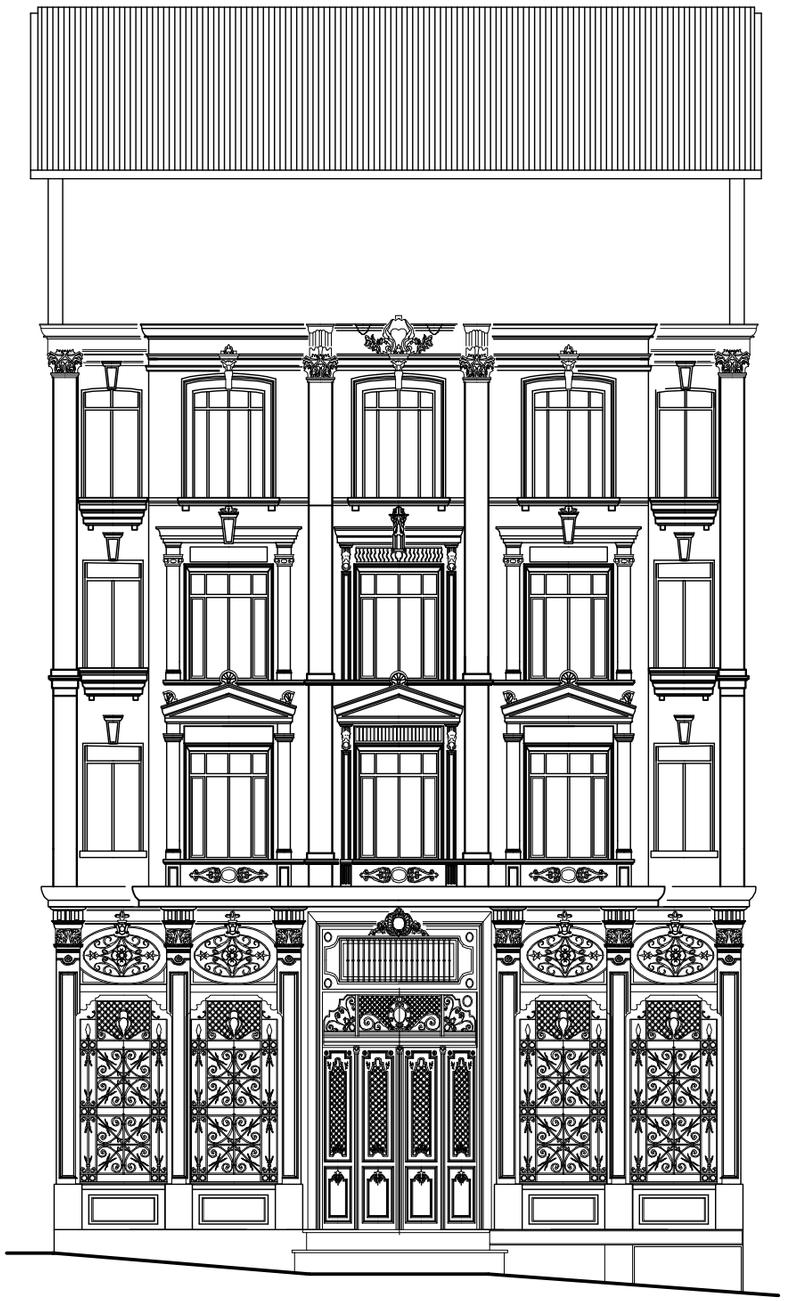
1942 yılında Gat Franko adlı özel şahsın mülkiyetinde olan yapı, 1943 yılında Toprak Mahsulleri Ofisi'ne ait olan, günümüzde Muzaffer Mermer'in mülkiyetinde bulunmaktadır.

Camondo Ailesi Yapıları ve Yapıların Cephe Özellikleri

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK BÖLÜMÜ
RÖLÖVE - RESTORASYON PROGRAMI

12

1101 ADA 9 PARSEL (SELANİK BANKASI-CEMAAT HAN)

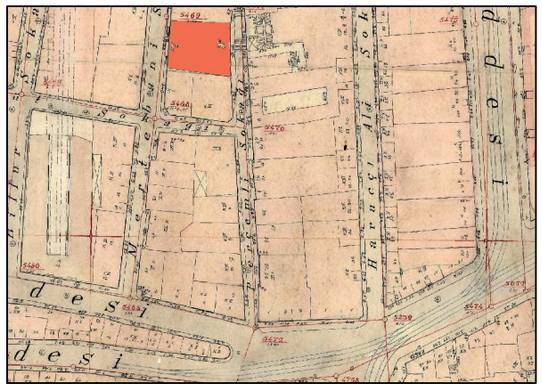
0 100 200 cm

ÖN CEPHE (TEĞMEN HÜSEYİN SOFU SOKAK)

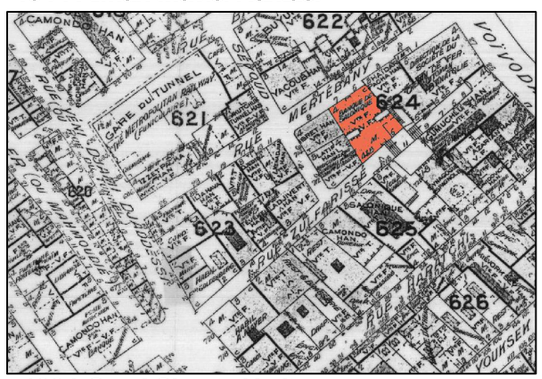
Yapının Konumu

Beyoğlu Hali Hazır Haritası 0 500 1000 cm

1914 Alman Mavisi Haritası

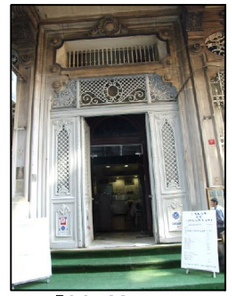
1904 Goad Sigorta Haritası

TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ: PROF. DR. CENGİZ CAN

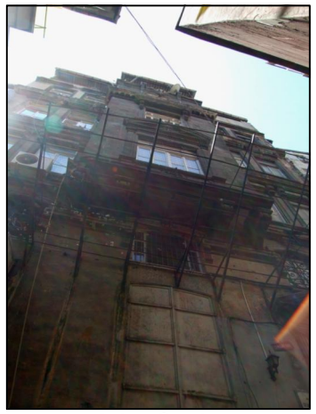
Yapıya Ait Fotoğraflar

Ön Cepheden Görünüm

Giriş Kapısı

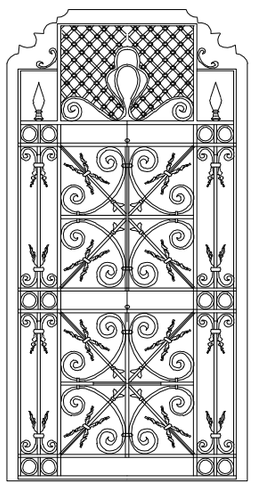

Arka Cephe

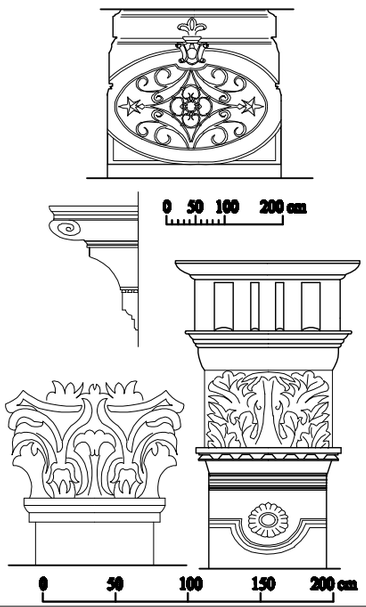

Ön Cephe

Yapıdan Detay Örnekleri

0 50 100 200 cm

0 50 100 150 200 cm

HAZIRLAYAN : GÜLÇİN DEMİRKAYA

Camondo Ailesi'nin Beyoğlu ve Çevresindeki Kentsel Kültür Varlıkları Envanteri

YAPININ KİMLİK BİLGİLERİ

PAFTA:	ADA : 1101	PARSEL : 9
İL: İSTANBUL	İLÇE :BEYOĞLU	MAHALLE: ARAP CAMİİ
SOKAK : TEĞMEN HÜSEYİN SOFU	YAPIM YILI/YÜZYILI : 1895-1903	MÜLK DURUMU : ÖZEL
TESCİL DURUMU : TESCİLLİ	MİMARI : BİLİNMİYOR	

YAPI TÜRÜ														
	KONUT	KONAK		KÖŞK		EV		MÜŞTEMİLAT		DİĞER				
	DİNİ YAPI	CAMİ		KİLİSE		MEDRESE		TÜRBE		DİĞER				
	TİCARET YAPISI	FIRIN		ÇARŞI		DÜKKAN		DEPO		DİĞER				
	SU YAPILARI	HAMAM		ÇEŞME		SARNIÇ		SU KEMERİ		DİĞER				
	YÖNETİM YAPISI	MUHTARLIK		BELEDİYE		İTFAİYE		POSTANE		DİĞER				

ÖZGÜN KULLANIMI : TİCARET	GÜNÜMÜZDEKİ KULLANIMI : BOŞ

KULLANIM ZAMANI	KULLANILMIYOR	BELLİ ZAMANLARDA		SÜREKLİ KULLANIM

YAPININ FİZİKSEL ÖZELLİKLERİ

KAT ADETİ	1 KATLI		2 KATLI		3 KATLI		4 KATLI	5 KATLI		5'DEN FAZLA KATLI
TAŞIYICI SİSTEM	HIMIŞ		BETONARME		YIĞMA TUĞLA		YIĞMA TAŞ		DİĞER	
ÖRTÜ TÜRÜ	BEŞİK ÇATI		KIRMA ÇATI		TERAS ÇATI		EĞRİSEL ÖRTÜ		TEK YÖNE EĞİMLİ	
ÖRTÜ MALZEMESİ	ALATURK A KİREMİT		MARSİLYA KİREMİT				ETERNİT	METAL		DİĞER
SAÇAK TÜRÜ	SAÇAKSIZ		DAR SAÇAK		GENİŞ SAÇAK			DİĞER		

CEPHE ÖZELLİKLERİ

CEPHE KAPLAMASI	AHŞAP		TAŞ		TUĞLA		SIVA		DİĞER	
ÇIKMA ÖZELLİKLERİ	VAR	YOK	TEK KATLI		ÇOK KATLI		PARALEL		ÜÇGEN	ASİMETRİK
PENCERE TİPİ	DÜZ	BASIK KEMERLİ		KEMERLİ			GİYOTİN		DÜZ KANATLI	
PENCERE AÇILIMI	TEK KANATLI		ÇİFT KANATLI		ÇOK KANATLI					
PENCERE MALZEMESİ	AHŞAP		ALÜMİNYUM		PVC			DİĞER		
GİRİŞ KAPISI TİPİ	KEMERLİ		ÇİFT KANATLI		TEK KANATLI			DİĞER		
GİRİŞ KAPISI MALZEMESİ	AHŞAP		ALÜMİNYUM		DÖKME DEMİR			DİĞER		

MEVCUT DURUM BİLGİLERİ

SAĞLAMLIK DURUMU	HARABE		KÖTÜ		ORTA		İYİ	
ÖZGÜNLÜK DURUMU	YENİ YAPI		KÖTÜ		ORTA		ÖZGÜN	
ONARIM BİLGİLERİ	ONARIM GÖRMEMİŞ		ONARIM GÖRMÜŞ		KÜÇÜK ÇAPLI		KAPSAMLI	

TEKNİK DURUM BİLGİLERİ

ELEKTRİK		SU		KANALİZASYON	

AÇIKLAMA

Yapı özgünlüğünü korumuştur.

Yapı 1895 Huber Haritalarında görülmemekle birlikte, 1904 Goad Haritasında Selanik Bankası olarak haritaya geçmiştir.

Cemaat Bankası adıyla da anılmış olan yapı 1948 yılındaki tapu kayıtlarında Sefa-Radim Musevi Cemaati Sinagog ve Mektebi Vakfı'na aitken 2003 yılından günümüze Neve Şalom Musevi Sinagog Vakfı mülkiyetindedir.

Yapıdaki pencere ve söveler katlar arasında farklılık göstermektedir, basık kemerli, düz, neogrek alınlıklı söveler vardır.

Yapının zemin ve asma katı günümüzde ticaret amaçlı bir lokanta olarak kullanılmaktadır, üst katlar ise kullanılmaktadır.

TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ: PROF. DR. CENGİZ CAN

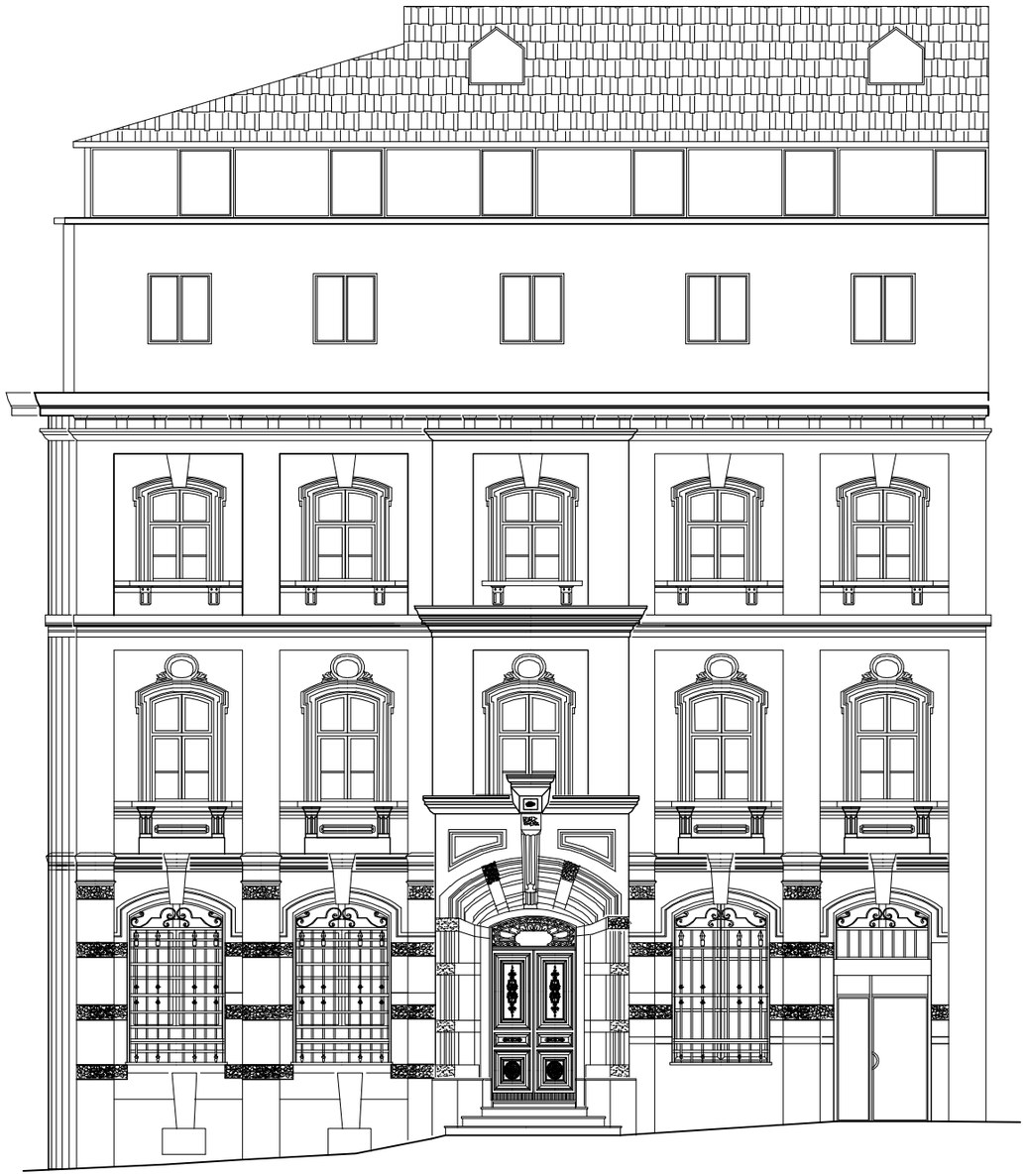
HAZIRLAYAN : GÜLÇİN DEMİRKAYA

Camondo Ailesi Yapıları ve Yapıların Cephe Özellikleri

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK BÖLÜMÜ
RÖLÖVE - RESTORASYON PROGRAMI

13

1101 ADA 3 PARSEL (YAKUT HAN)

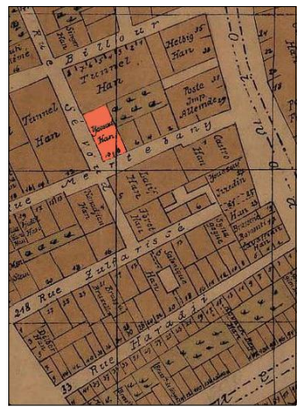

0 100 200 cm

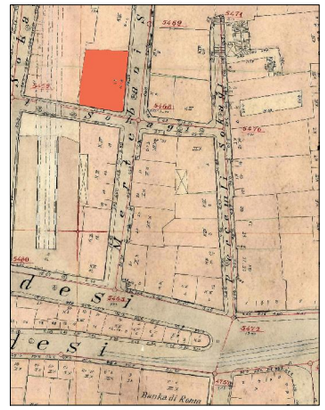
ÖN CEPHE (TEĞMEN HÜSEYİN SOFU SOKAK)

Yapının Konumu

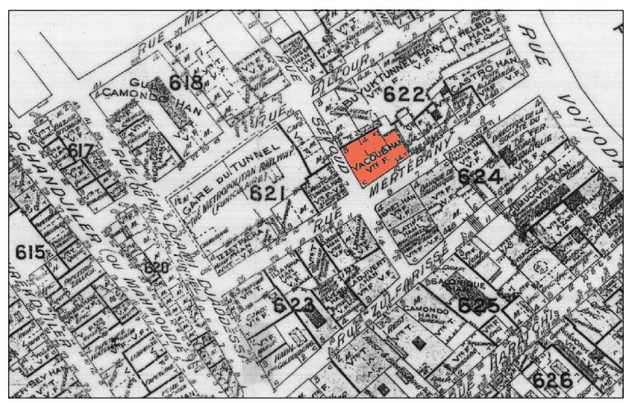

1894 Huber Haritası

1914 Alman Mavisi Haritası

1904 Goad Sigorta Haritası

TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ: PROF. DR. CENGİZ CAN

Yapıya Ait Fotoğraflar

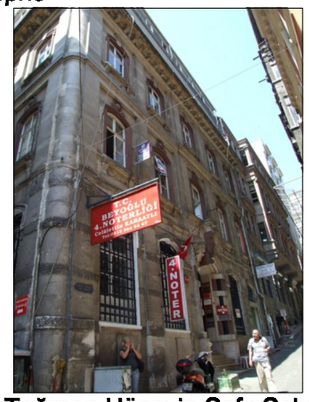
Ön Cephe

Yan Cephe

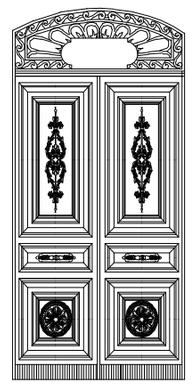

Cepheden Detay

Teğmen Hüseyin Sofu Sokak

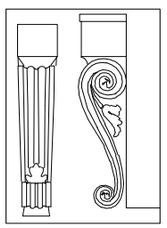
Yapıdan Detay Örnekleri

Giriş Kapısı

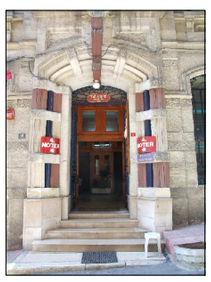
0 50 100 200 cm

Eli böğründe

0 50 100 200 cm

HAZIRLAYAN : GÜLÇİN DEMİRKAYA

Camondo Ailesi'nin Beyoğlu ve Çevresindeki Kentsel Kültür Varlıkları Envanteri

YAPININ KİMLİK BİLGİLERİ

PAFTA:	ADA : 1101	PARSEL : 3
İL: İSTANBUL	İLÇE :BEYOĞLU	MAHALLE: ARAP CAMİİ
SOKAK : TEĞMEN HÜSEYİN SOFU	YAPIM YILI/YÜZYILI : 1873	MÜLK DURUMU : ÖZEL
TESCİL DURUMU : TESCİLLİ	MİMARI : STAMPA	

YAPI TÜRÜ														
	KONUT		KONAK		KÖŞK		EV		MÜŞTEMİLAT		DİĞER	
	DİNİ YAPI		CAMİ		KİLİSE		MEDRESE		TÜRBE		DİĞER	
	TİCARET YAPISI		BÜRO	▨	ÇARŞI		DÜKKAN		DEPO		DİĞER	
	SU YAPILARI		HAMAM		ÇEŞME		SARNIÇ		SU KEMERİ		DİĞER	
	YÖNETİM YAPISI		MUHTARLIK		BELEDİYE		İTFAİYE		POSTANE		DİĞER	

ÖZGÜN KULLANIMI : TİCARET(BÜRO)	GÜNÜMÜZDEKİ KULLANIMI : TİCARET (BÜRO)

KULLANIM ZAMANI	KULLANILMIYOR		BELLİ ZAMANLARDA		SÜREKLİ KULLANIM	▨

YAPININ FİZİKSEL ÖZELLİKLERİ

KAT ADETİ	1 KATLI		2 KATLI		3 KATLI		4 KATLI		5 KATLI	▨	5'DEN FAZLA KATLI	
TAŞIYICI SİSTEM	HIMIŞ		BETONARME		YIĞMA TUĞLA	▨	YIĞMA TAŞ		DİĞER			
ÖRTÜ TÜRÜ	BEŞİK ÇATI		KIRMA ÇATI	▨	TERAS ÇATI		EĞRİSEL ÖRTÜ		TEK YÖNE EĞİMLİ			
ÖRTÜ MALZEMESİ	ALATURK A KİREMİT		MARSİLYA KİREMİT	▨	ETERNİT		METAL		DİĞER			
SAÇAK TÜRÜ	SAÇAKSIZ		DAR SAÇAK	▨	GENİŞ SAÇAK		DİĞER					

CEPHE ÖZELLİKLERİ

CEPHE KAPLAMASI	AHŞAP		TAŞ	▨	TUĞLA		SIVA		DİĞER			
ÇIKMA ÖZELLİKLERİ	VAR		YOK	▨	TEK KATLI		ÇOK KATLI		PARALEL		ÜÇGEN	ASİMETRİK
PENCERE TİPİ	DÜZ		BASIK KEMERLİ	▨	KEMERLİ		GİYOTİN		DÜZ KANATLI	▨		
PENCERE AÇILIMI	TEK KANATLI		ÇİFT KANATLI	▨	ÇOK KANATLI							
PENCERE MALZEMESİ	AHŞAP	▨	ALÜMİNYUM		PVC		DİĞER					
GİRİŞ KAPISI TİPİ	KEMERLİ	▨	ÇİFT KANATLI		TEK KANATLI		DİĞER					
GİRİŞ KAPISI MALZEMESİ	AHŞAP		ALÜMİNYUM		DÖKME DEMİR	▨	DİĞER					

MEVCUT DURUM BİLGİLERİ

SAĞLAMLIK DURUMU	HARABE		KÖTÜ		ORTA		İYİ	▨ ÇOK İYİ
ÖZGÜNLÜK DURUMU	YENİ YAPI		KÖTÜ		ORTA		ÖZGÜN	▨
ONARIM BİLGİLERİ	ONARIM GÖRMEMİŞ		ONARIM GÖRMÜŞ	▨	KÜÇÜK ÇAPLI	▨	KAPSAMLI	

TEKNİK DURUM BİLGİLERİ

ELEKTRİK	▨	SU	▨	KANALİZASYON	▨

AÇIKLAMA

YAPI ÖZGÜNLÜĞÜNÜ KORUMUŞTUR.

1894 Huber -1904 Goad Haritalarında yer almaktadır. 1874 Cervatis Ticaret Yıllığında Credit Lyonnais'in bürolarının Yakut Han'da bulunduğunu göstermektedir. 1948 yılında Ahmet Necati Eftalettin Yalın'a, 1993'den yılından bu yanada Mustafa İşleyen'in mülkiyetindedir.

Mimarı : Stampa

Yapıda pencere formu olarak basık kemer kullanılmıştır. Zemin kat duvar kaplaması olarak farklı renkler kullanılmıştır. Yapıya yakın zamanda önce çekme kat daha sonra pvc camla kaplı bir teras eklenmiştir.

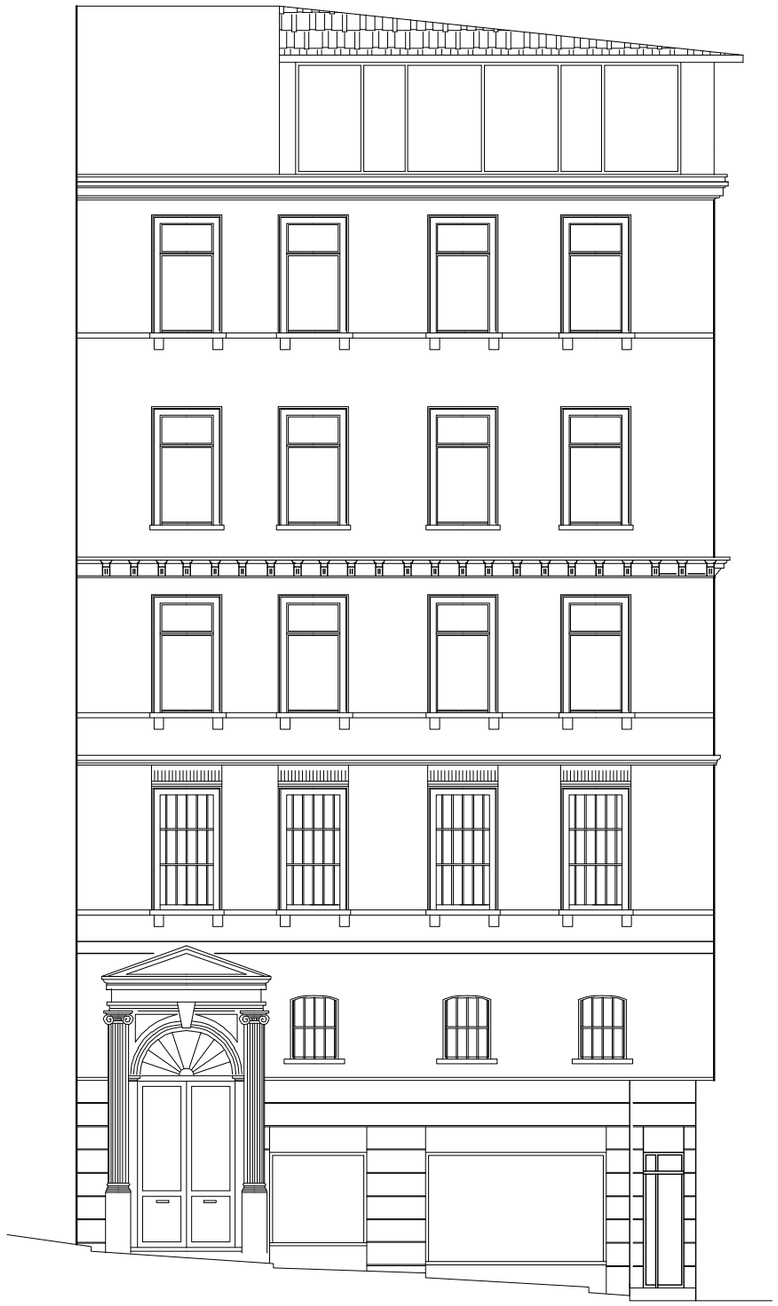
TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ: PROF. DR. CENGİZ CAN
HAZIRLAYAN : GÜLÇİN DEMİRKAYA

Camondo Ailesi Yapıları ve Yapıların Cephe Özellikleri

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK BÖLÜMÜ
RÖLÖVE - RESTORASYON PROGRAMI

14

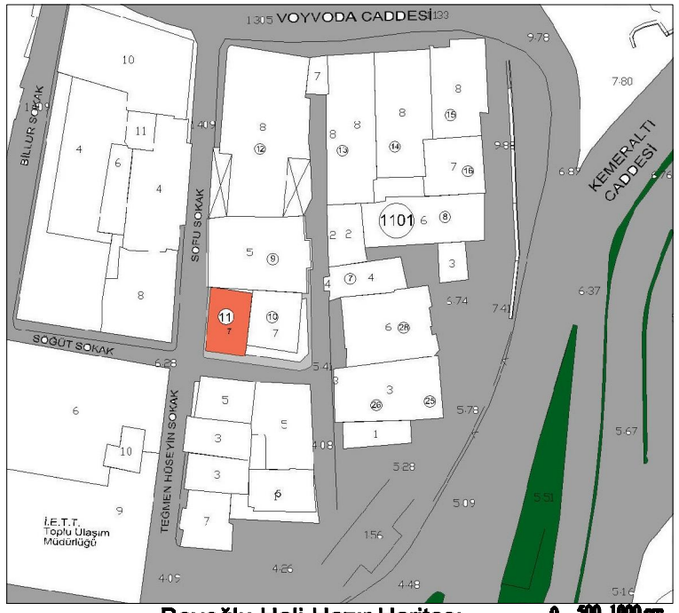
1101 ADA 11 PARSEL (İBRET HAN)

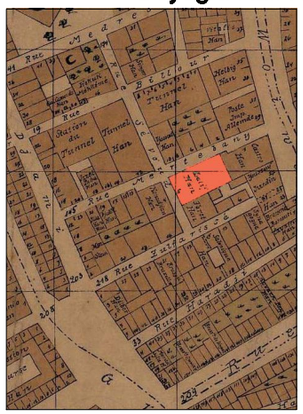
0 100 200 cm

ÖN CEPHE (TEĞMEN HÜSEYİN SOFU SOKAK)

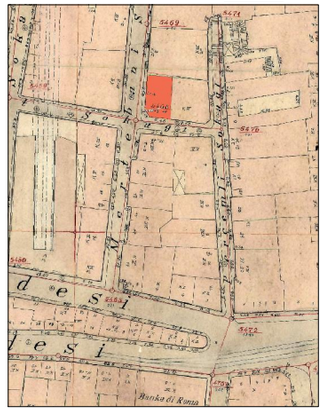
Yapının Konumu

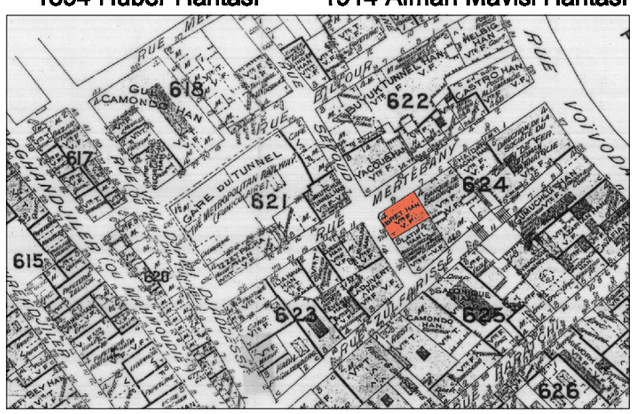
Beyoğlu Hali Hazır Haritası 0 500 1000 cm

1894 Huber Haritası

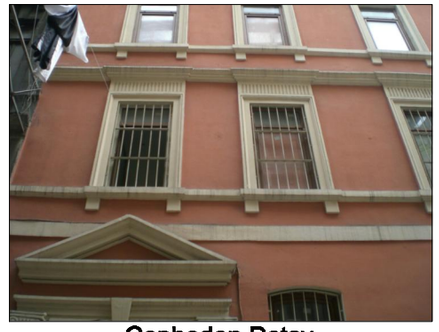
1914 Alman Mavisi Haritası

1904 Goad Sigorta Haritası

TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ: PROF. DR. CENGİZ CAN

Yapıya Ait Fotoğraflar

Cepheden Detay

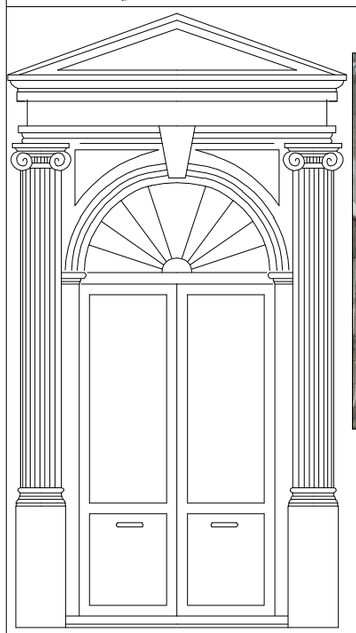

Teğmen Hüseyin Sofu Sokak

Ön Cephe

Yapıdan Detay Örnekleri

Giriş Kapısı

0 50 100 200 cm

HAZIRLAYAN : GÜLÇİN DEMİRKAYA

Camondo Ailesi'nin Beyoğlu ve Çevresindeki Kentsel Kültür Varlıkları Envanteri

YAPININ KİMLİK BİLGİLERİ

PAFTA: 168	ADA : 1101	PARSEL : 11
İL: İSTANBUL	İLÇE :BEYOĞLU	MAHALLE: ARAP CAMİİ
SOKAK : TEĞMEN HÜSEYİN SOFU, SÖĞÜT	YAPIM YILI/YÜZYILI : 1873	
TESCİL DURUMU : TESCİLLİ	MİMARI : STAMPA	MÜLK DURUMU : ÖZEL

YAPI TÜRÜ																			
	KONUT		KONAK			KÖŞK			EV			MÜŞTEMİLAT			DİĞER				
	DİNİ YAPI		CAMİ			KİLİSE			MEDRESE			TÜRBE			DİĞER				
	TİCARET YAPISI		FIRIN			ÇARŞI			DÜKKAN		▨	DEPO		▨	DİĞER				
	SU YAPILARI		HAMAM			ÇEŞME			SARNIÇ			SU KEMERİ			DİĞER				
	YÖNETİM YAPISI		MUHTARLIK			BELEDİYE			İTFAİYE			POSTANE			DİĞER				

ÖZGÜN KULLANIMI : TİCARET(DÜKKAN+BÜRO)	GÜNÜMÜZDEKİ KULLANIMI : TİCARET(DÜKKAN+DEPO)

KULLANIM ZAMANI	KULLANILMIYOR		BELLİ ZAMANLARDA		SÜREKLİ KULLANIM ▨

YAPININ FİZİKSEL ÖZELLİKLERİ

KAT ADETİ	1 KATLI		2 KATLI			3 KATLI			4 KATLI			5 KATLI			5'DEN FAZLA KATLI ▨				
TAŞIYICI SİSTEM	HIMIŞ		BETONARME			YIĞMA TUĞLA		▨	YIĞMA TAŞ			DİĞER							
ÖRTÜ TÜRÜ	BEŞİK ÇATI		KIRMA ÇATI		▨	TERAS ÇATI			EĞRİSEL ÖRTÜ			TEK YÖNE EĞİMLİ							
ÖRTÜ MALZEMESİ	ALATURK A KİREMİT		MARSİLYA KİREMİT		▨	ETERNİT			METAL			DİĞER							
SAÇAK TÜRÜ	SAÇAKSIZ		DAR SAÇAK			GENİŞ SAÇAK		▨	DİĞER										

CEPHE ÖZELLİKLERİ

CEPHE KAPLAMASI	AHŞAP		TAŞ			TUĞLA			SIVA		▨	DİĞER							
ÇIKMA ÖZELLİKLERİ	VAR		YOK	▨	TEK KATLI		ÇOK KATLI		PARALEL			ÜÇGEN			ASİMETRİK				
PENCERE TİPİ	DÜZ		BASIK KEMERLİ		▨	KEMERLİ			GİYOTİN			DÜZ KANATLI		▨					
PENCERE AÇILIMI	TEK KANATLI		ÇİFT KANATLI		▨	ÇOK KANATLI													
PENCERE MALZEMESİ	AHŞAP		ALÜMİNYUM			PVC		▨	DİĞER										
GİRİŞ KAPISI TİPİ	KEMERLİ	▨	ÇİFT KANATLI		▨	TEK KANATLI			DİĞER										
GİRİŞ KAPISI MALZEMESİ	AHŞAP		ALÜMİNYUM			DÖKME DEMİR		▨	DİĞER										

MEVCUT DURUM BİLGİLERİ

SAĞLAMLIK DURUMU	HARABE		KÖTÜ			ORTA			İYİ			ÇOK İYİ							
ÖZGÜNLÜK DURUMU	YENİ YAPI		KÖTÜ			ORTA		▨	ÖZGÜN										
ONARIM BİLGİLERİ	ONARIM GÖRMEMİŞ		ONARIM GÖRMÜŞ		▨	KÜÇÜK ÇAPLI		▨	KAPSAMLI										

TEKNİK DURUM BİLGİLERİ

ELEKTRİK	▨	SU	▨	KANALİZASYON	▨														

AÇIKLAMA

İbret Han, 1861 yılında Stampa tarafından yapılmıştır.

Yapı 1918 yılından sonra, uzun süre Çituri ailesinin mülkiyetinde kalmıştır. Bu yüzden yapı Çituri Han olarakta bilinmektedir.

Yapının özgün ahşap pencereleri, ahşap görünümlü pvc doğramalarla değiştirilerek; yapının özgnlüğünün bozulmasına neden olmuştur.

Mimarı : Stampa

Camondo Ailesi Yapıları ve Yapıların Cephe Özellikleri

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK BÖLÜMÜ
RÖLÖVE - RESTORASYON PROGRAMI

1101 ADA 10 PARSEL (LATİF HAN)

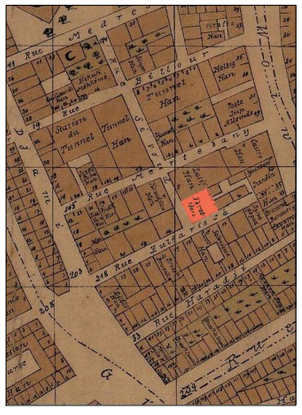
0 100 200 cm

ÖN CEPHE (SÖĞÜT SOKAK)

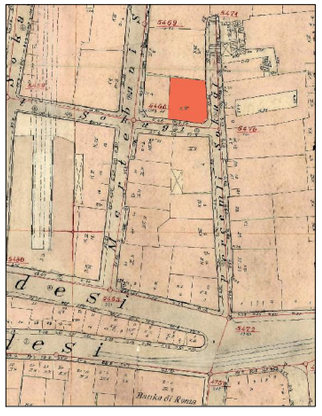
Yapının Konumu

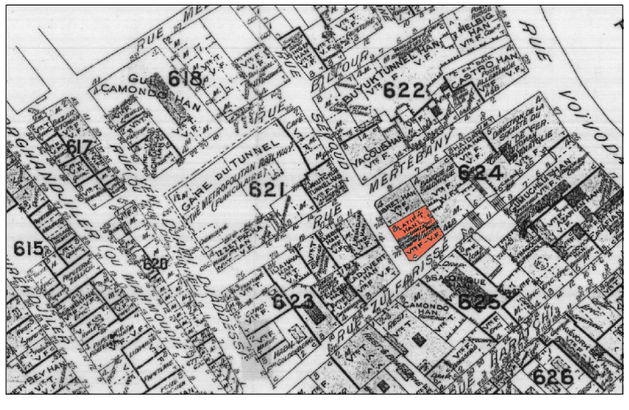
Beyoğlu Hali Hazır Haritası 0 500 1000 cm

1894 Huber Haritası

1914 Alman Mavisi Haritası

1904 Goad Sigorta Haritası

Yapıya Ait Fotoğraflar

Kemeraltı Caddesi'nden Genel Görünüm

Perçemli Sokak Cephesi

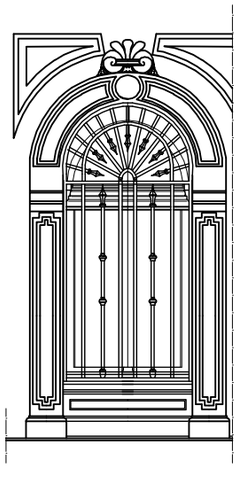

Yapının Genel Görünümü

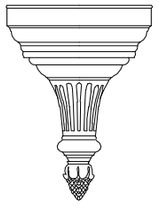
Söğüt Sokak Cephesi

Yapıdan Detay Örnekleri

Zemin Kat Pencere
0 50 100 200 cm

0 50 100 200 cm

TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ: PROF. DR. CENGİZ CAN

HAZIRLAYAN : GÜLÇİN DEMİRKAYA

Camondo Ailesi'nin Beyoğlu ve Çevresindeki Kentsel Kültür Varlıkları Envanteri

YAPININ KİMLİK BİLGİLERİ

PAFTA:	ADA : 1101	PARSEL : 10
İL: İSTANBUL	İLÇE :BEYOĞLU	MAHALLE: ARAP CAMİİ
SOKAK : SÖĞÜT/PERÇEMLİ	YAPIM YILI/YÜZYILI : 19.YY SONU	MÜLK DURUMU : ÖZEL
TESCİL DURUMU : TESCİLLİ	MİMARI : STAMPA	

YAPI TÜRÜ															
	KONUT		KONAK		KÖŞK		EV		MÜŞTEMİLAT		DİĞER				
	DİNİ YAPI		CAMİ		KİLİSE		MEDRESE		TÜRBE		DİĞER				
	TİCARET YAPISI		FIRIN		ÇARŞI		DÜKKAN		DEPO	▨	DİĞER	▨			
	SU YAPILARI		HAMAM		ÇEŞME		SARNIÇ		SU KEMERİ		DİĞER				
	YÖNETİM YAPISI		MUHTARLIK		BELEDİYE		İTFAİYE		POSTANE		DİĞER				

ÖZGÜN KULLANIMI : TİCARET	GÜNÜMÜZDEKİ KULLANIMI : BOŞ

KULLANIM ZAMANI	KULLANILMIYOR	▨	BELLİ ZAMANLARDA		SÜREKLİ KULLANIM		

YAPININ FİZİKSEL ÖZELLİKLERİ

KAT ADETİ	1 KATLI		2 KATLI		3 KATLI		4 KATLI		5 KATLI		5'DEN FAZLA KATLI	▨			
TAŞIYICI SİSTEM	HIMIŞ		BETONARME		YIĞMA TUĞLA	▨	YIĞMA TAŞ		DİĞER						
ÖRTÜ TÜRÜ	BEŞİK ÇATI		KIRMA ÇATI	▨	TERAS ÇATI		EĞRİSEL ÖRTÜ		TEK YÖNE EĞİMLİ						
ÖRTÜ MALZEMESİ	ALATURK A KİREMİT		MARSİLYA KİREMİT	▨	ETERNİT		METAL		DİĞER						
SAÇAK TÜRÜ	SAÇAKSIZ		DAR SAÇAK		GENİŞ SAÇAK	▨	DİĞER								

CEPHE ÖZELLİKLERİ

CEPHE KAPLAMASI	AHŞAP		TAŞ		TUĞLA		SIVA	▨	DİĞER						
ÇIKMA ÖZELLİKLERİ	VAR	▨	YOK		TEK KATLI		ÇOK KATLI	▨	PARALEL		ÜÇGEN		ASİMETRİK		
PENCERE TİPİ	DÜZ	▨	BASIK KEMERLİ	▨	KEMERLİ	▨	GİYOTİN	▨	DÜZ KANATLI	▨					
PENCERE AÇILIMI	TEK KANATLI		ÇİFT KANATLI	▨	ÇOK KANATLI										
PENCERE MALZEMESİ	AHŞAP	▨	ALÜMİNYUM		PVC		DİĞER								
GİRİŞ KAPISI TİPİ	KEMERLİ	▨	ÇİFT KANATLI	▨	TEK KANATLI		DİĞER								
GİRİŞ KAPISI MALZEMESİ	AHŞAP		ALÜMİNYUM		DÖKME DEMİR	▨	DİĞER								

MEVCUT DURUM BİLGİLERİ

SAĞLAMLIK DURUMU	HARABE		KÖTÜ		ORTA	▨	İYİ		ÇOK İYİ
ÖZGÜNLÜK DURUMU	YENİ YAPI		KÖTÜ		ORTA		ÖZGÜN	▨	
ONARIM BİLGİLERİ	ONARIM GÖRMEMİŞ		ONARIM GÖRMÜŞ	▨	KÜÇÜK ÇAPLI	▨	KAPSAMLI		

TEKNİK DURUM BİLGİLERİ

ELEKTRİK	▨	SU	▨	KANALİZASYON	▨

AÇIKLAMA

Zemin+ 2 Normal kat olarak inşa edilen yapıya saçak silmesi sonrası 1 normal kat daha eklenmiştir. Yakın zamanda ise

Zemin+ 2 Normal kat olarak inşa edilen yapıya saçak silmesi sonrası 1 normal kat daha eklenmiştir. Yakın zamanda ise

yapıya 2 çekme kat ilave edilmiştir.

Ticaret yıllıklarından ulaşılan bilgilere göre yapıdaki ilk bilgiler 1888 yılına ait görülmektedir. Latif Han'da birçok meslekten kişi ikamet etmiştir. Ancak en çok avukatlık bürosu olarak kullanıldığı gözlenmiştir.

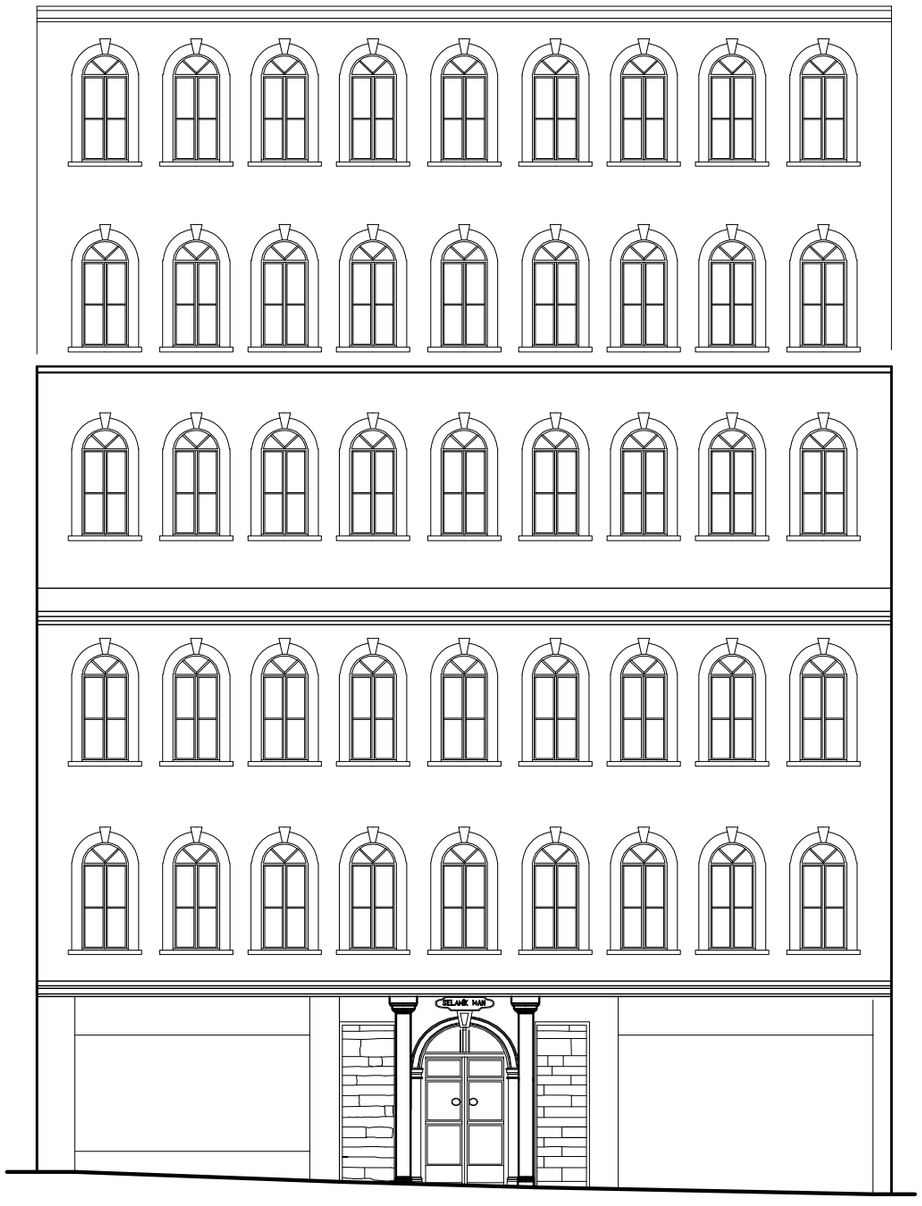
Yapı geniş çaplı onarım görmemiştir, özgün halini korumaktadır.

Camondo Ailesi Yapıları ve Yapıların Cephe Özellikleri

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK BÖLÜMÜ
RÖLÖVE - RESTORASYON PROGRAMI

16

1101 ADA 28 PARSEL (SELANİK HAN)

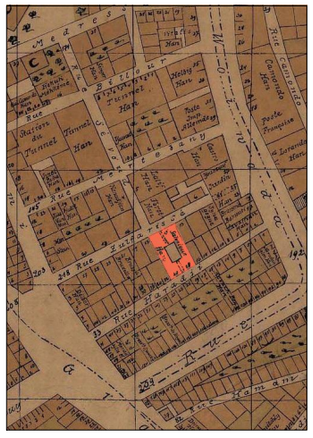
0 100 200 cm

ÖZGÜN ARKA CEPHE (PERÇEMLİ SOKAK)

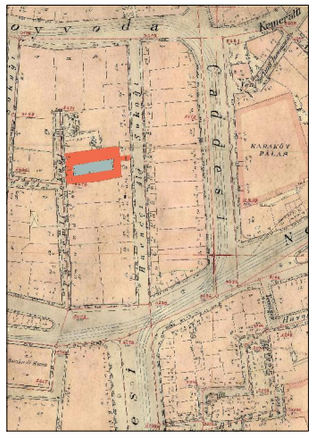
Yapının Konumu

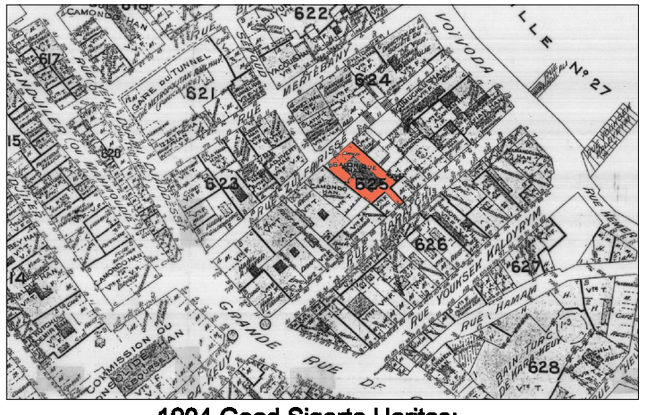
Beyoğlu Hali Hazır Haritası 0 500 1000 cm

1894 Huber Haritası

1914 Alman Mavisi Haritası

1904 Goad Sigorta Haritası

Yapıya Ait Fotoğraflar

Perçemli Sokak Cephesi

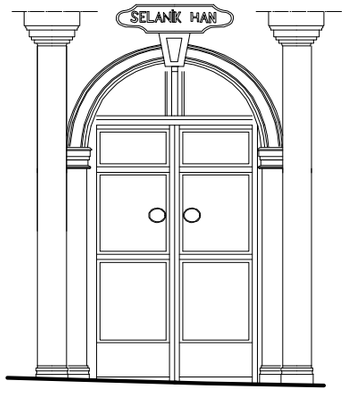

Ön Cephedeki Yıkımlar Öncesi Yapının Genel Durumu,1991

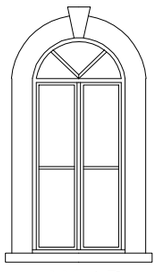
Günümüzde Ön Cephenin Genel Durumu

Yapıdan Detay Örnekleri

Arka Cephe Giriş Kapısı

0 50 100 200 cm

Normal Kat Penceresi

TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ: PROF. DR. CENGİZ CAN

HAZIRLAYAN : GÜLÇİN DEMİRKAYA

Camondo Ailesi'nin Beyoğlu ve Çevresindeki Kentsel Kültür Varlıkları Envanteri

YAPININ KİMLİK BİLGİLERİ

PAFTA:	ADA : 1101	PARSEL : 28
İL: İSTANBUL	İLÇE :BEYOĞLU	MAHALLE: ARAP CAMİİ
SOKAK : PERÇEMLİ	YAPIM YILI/YÜZYILI : 19.YY SONU	MÜLK DURUMU : ÖZEL
TESCİL DURUMU : TESCİLLİ	MİMARI : BİLİNMİYOR	

YAPI TÜRÜ												
	KONUT	KONAK		KÖŞK		EV		MÜŞTEMİLAT		DİĞER		
	DİNİ YAPI	CAMİ		KİLİSE		MEDRESE		TÜRBE		DİĞER		
	TİCARET YAPISI	FIRIN		ÇARŞI		DÜKKAN	▨	DEPO	▨	DİĞER	▨	
	SU YAPILARI	HAMAM		ÇEŞME		SARNIÇ		SU KEMERİ		DİĞER		
	YÖNETİM YAPISI	MUHTARLIK		BELEDİYE		İTFAİYE		POSTANE		DİĞER		

ÖZGÜN KULLANIMI : TİCARET	GÜNÜMÜZDEKİ KULLANIMI : TİCARET

KULLANIM ZAMANI	KULLANILMIYOR		BELLİ ZAMANLARDA		SÜREKLİ KULLANIM	▨

YAPININ FİZİKSEL ÖZELLİKLERİ

KAT ADETİ	1 KATLI		2 KATLI		3 KATLI		4 KATLI	▨	5 KATLI	▨	5'DEN FAZLA KATLI	
TAŞIYICI SİSTEM	HIMIŞ		BETONARME	▨	YIĞMA TUĞLA	▨	YIĞMA TAŞ		DİĞER			
ÖRTÜ TÜRÜ	BEŞİK ÇATI	▨	KIRMA ÇATI		TERAS ÇATI		EĞRİSEL ÖRTÜ		TEK YÖNE EĞİMLİ			
ÖRTÜ MALZEMESİ	ALATURK A KİREMİT		MARSİLYA KİREMİT		ETERNİT		ÇELİK	▨	DİĞER	▨		
SAÇAK TÜRÜ	SAÇAKSIZ	▨	DAR SAÇAK		GENİŞ SAÇAK		DİĞER					

CEPHE ÖZELLİKLERİ

CEPHE KAPLAMASI	AHŞAP		TAŞ		TUĞLA		SIVA	▨	DİĞER			
ÇIKMA ÖZELLİKLERİ	VAR		YOK	▨	TEK KATLI		ÇOK KATLI		PARALEL		ÜÇGEN	ASİMETRİK
PENCERE TİPİ	DÜZ	▨	BASIK KEMERLİ	▨	KEMERLİ	▨	GİYOTİN	▨	DÜZ KANATLI	▨		
PENCERE AÇILIMI	TEK KANATLI		ÇİFT KANATLI	▨	ÇOK KANATLI							
PENCERE MALZEMESİ	AHŞAP	▨	ALÜMİNYUM		PVC		DİĞER					
GİRİŞ KAPISI TİPİ	KEMERLİ	▨	ÇİFT KANATLI	▨	TEK KANATLI		DİĞER					
GİRİŞ KAPISI MALZEMESİ	AHŞAP		ALÜMİNYUM		DÖKME DEMİR	▨	DİĞER					

MEVCUT DURUM BİLGİLERİ

SAĞLAMLIK DURUMU	HARABE		KÖTÜ		ORTA	▨	İYİ		ÇOK İYİ
ÖZGÜNLÜK DURUMU	YENİ YAPI		KÖTÜ	▨	ORTA		ÖZGÜN		
ONARIM BİLGİLERİ	ONARIM GÖRMEMİŞ		ONARIM GÖRMÜŞ	▨	KÜÇÜK ÇAPLI	▨	KAPSAMLI		

TEKNİK DURUM BİLGİLERİ

ELEKTRİK	▨	SU	▨	KANALİZASYON	▨

AÇIKLAMA

Yapı haritalarda ve ticaret yıllıklarında Selanik Han olarak görülmektedir.

Yapının ön cephesi, 1991 yılında yapılan yapılan kamulaştırma sonrasında yıkılarak arka cephe örnek olarak yeniden yapılmıştır. Yapının ön cephesi zemin+4 kat, arka cephesi ise zemin+3 kat olarak inşa edilmiştir.

Yapı özgünlüğünü yitirmiştir.

TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ: PROF. DR. CENGİZ CAN

HAZIRLAYAN : GÜLÇİN DEMİRKAYA

Camondo Ailesi Yapıları ve Yapıların Cephe Özellikleri

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK BÖLÜMÜ
RÖLÖVE - RESTORASYON PROGRAMI

17

1102 ADA 10 PARSEL (LACİVERT HAN)

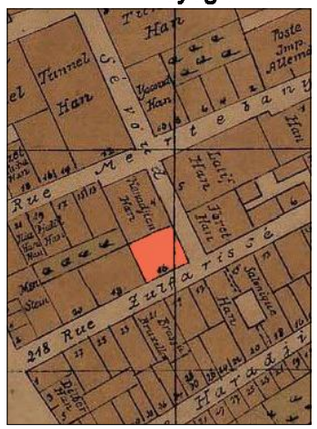
0 100 200 cm

ÖN CEPHE (PERÇEMLİ SOKAK)

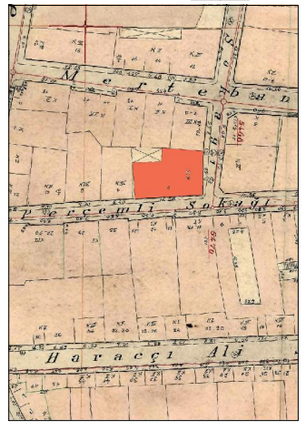
Yapının Konumu

Beyoğlu Hali Hazır Haritası 0 500 1000 cm

1894 Huber Haritası

1914 Alman Mavisi Haritası

1904 Goad Sigorta Haritası

TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ: PROF. DR. CENGİZ CAN

Yapıya Ait Fotoğraflar

Ön Cephe

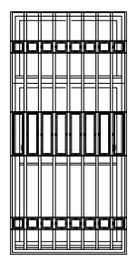

Arka Cephe

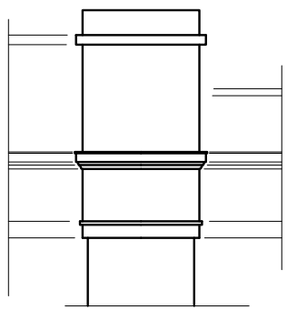
Perçemli Sokak'tan Genel Görünüm

Yapıdan Detay Örnekleri

Pencere

0 50 100 200 cm

Plastr

0 50 100 200 cm

HAZIRLAYAN : GÜLÇİN DEMİRKAYA

Camondo Ailesi'nin Beyoğlu ve Çevresindeki Kentsel Kültür Varlıkları Envanteri

YAPININ KİMLİK BİLGİLERİ

PAFTA:	ADA : 1102	PARSEL : 10
İL: İSTANBUL	İLÇE :BEYOĞLU	MAHALLE: ARAP CAMİİ

SOKAK : PERÇEMLİ	YAPIM YILI/YÜZYILI : 19.YY SONU	MÜLK SAHİBİ : ÖZEL	MİMARI : BİLİNMİYOR		

YAPI TÜRÜ											
	KONUT		KONAK		KÖŞK		EV		MÜŞTEMİLAT		DİĞER
	DİNİ YAPI		CAMİ		KİLİSE		MEDRESE		TÜRBE		DİĞER
	TİCARET YAPISI		FIRIN		ÇARŞI		DÜKKAN	▨	DEPO	▨	DİĞER ▨
	SU YAPILARI		HAMAM		ÇEŞME		SARNIÇ		SU KEMERİ		DİĞER
	YÖNETİM YAPISI		MUHTARLIK		BELEDİYE		İTFAİYE		POSTANE		DİĞER

ÖZGÜN KULLANIMI : İŞ HANI	GÜNÜMÜZDEKİ KULLANIMI : İŞ HANI

KULLANIM ZAMANI	KULLANILMIYOR		BELLİ ZAMANLARDA	SÜREKLİ KULLANIM ▨

YAPININ FİZİKSEL ÖZELLİKLERİ

KAT ADETİ	1 KATLI		2 KATLI		3 KATLI	▨	4 KATLI		5 KATLI		5'DEN FAZLA KATLI
TAŞIYICI SİSTEM	HIMIŞ		BETONARME		YIĞMA TUĞLA	▨	YIĞMA TAŞ		DİĞER		
ÖRTÜ TÜRÜ	BEŞİK ÇATI	▨	KIRMA ÇATI		TERAS ÇATI		EĞRİSEL ÖRTÜ		TEK YÖNE EĞİMLİ		
ÖRTÜ MALZEMESİ	ALATURK A KİREMİT		MARSİLYA KİREMİT		ETERNİT	▨	METAL		DİĞER		
SAÇAK TÜRÜ	SAÇAKSIZ	▨	DAR SAÇAK		GENİŞ SAÇAK		DİĞER				

CEPHE ÖZELLİKLERİ

CEPHE KAPLAMASI	AHŞAP		TAŞ		TUĞLA		SIVA	▨	DİĞER	
ÇIKMA ÖZELLİKLERİ	VAR		YOK	▨	TEK KATLI		ÇOK KATLI		PARALEL	
	ÜÇGEN		ASİMETRİK							
PENCERE TİPİ	DÜZ	▨	BASIK KEMERLİ		KEMERLİ		GİYOTİN		DÜZ KANATLI	▨
PENCERE AÇILIMI	TEK KANATLI		ÇİFT KANATLI	▨	ÇOK KANATLI					
PENCERE MALZEMESİ	AHŞAP	▨	ALÜMİNYUM		PVC	▨	DİĞER			
GİRİŞ KAPISI TİPİ	KEMERLİ		ÇİFT KANATLI	▨	TEK KANATLI		DİĞER			
GİRİŞ KAPISI MALZEMESİ	AHŞAP		ALÜMİNYUM		DÖKME DEMİR	▨	DİĞER			

MEVCUT DURUM BİLGİLERİ

SAĞLAMLIK DURUMU	HARABE		KÖTÜ		ORTA	▨	İYİ		ÇOK İYİ
ÖZGÜNLÜK DURUMU	YENİ YAPI		KÖTÜ		ORTA	▨	ÖZGÜN		
ONARIM BİLGİLERİ	ONARIM GÖRMEMİŞ		ONARIM GÖRMÜŞ	▨	KÜÇÜK ÇAPLI	▨	KAPSAMLI		

TEKNİK DURUM BİLGİLERİ

ELEKTRİK	▨	SU	▨	KANALİZASYON	▨

AÇIKLAMA

139.5 m 2 alan üzerine 3 katlı olarak inşa edilen yapı, geçmişten bugüne birçok önemli aileye ev sahipliği yapmıştır.

1894 tarihli Huber Haritasında Camondo ailesinin mülkiyetinde gözükmeyen yapıyla ilgili en erken görünen tarih, 1901 tarihine ait ticaret yıllıklarında yapının Camondo ailesinin mülkiyetinde olduğu görülmektedir.

Mimarisi oldukça sade olan yapı, çok bozulmadan günümüze ulaşmıştır.

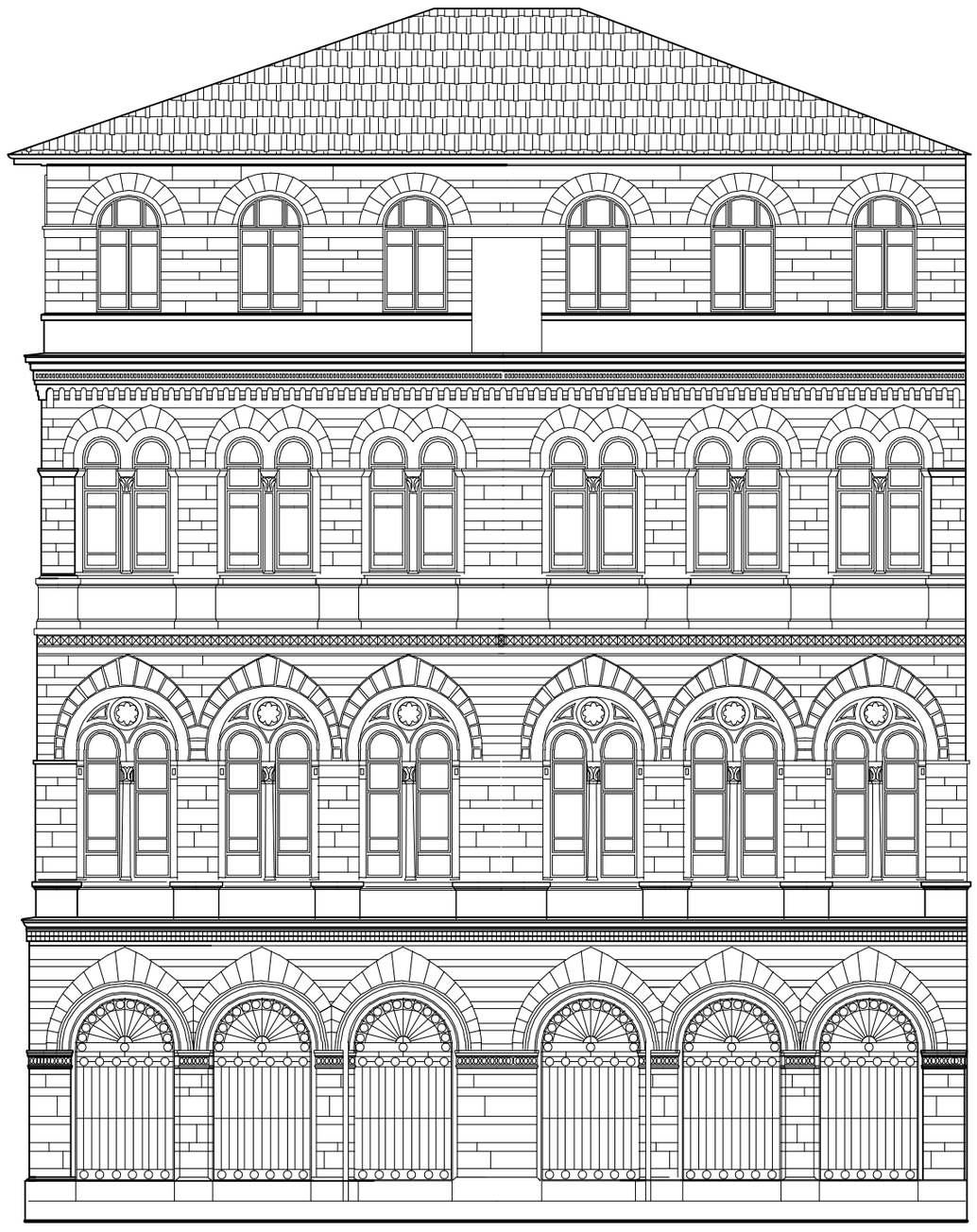
TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ: PROF. DR. CENGİZ CAN

HAZIRLAYAN : GÜLÇİN DEMİRKAYA

Camondo Ailesi Yapıları ve Yapıların Cephe Özellikleri

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK BÖLÜMÜ
RÖLÖVE - RESTORASYON PROGRAMI

1119 ADA 1 PARSEL (DİLBER HAN-NORDSTERN HAN)

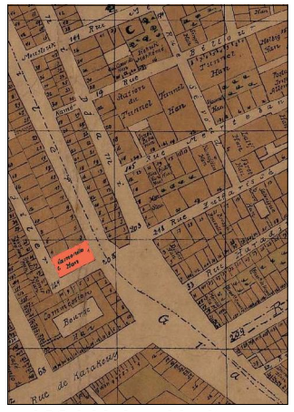
0 100 200 cm

YAN CEPHE (SABAHATTİN EVREN CADDESİ)

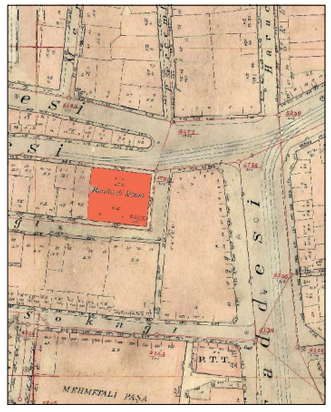
Yapının Konumu

Beyoğlu Hali Hazır Haritası 0 500 1000 cm

1894 Huber Haritası

Alman Mavisi Haritası

1904 Goad Sigorta Haritası

TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ: PROF. DR. CENGİZ CAN

Yapıya Ait Fotoğraflar

Yapının Genel Durumu

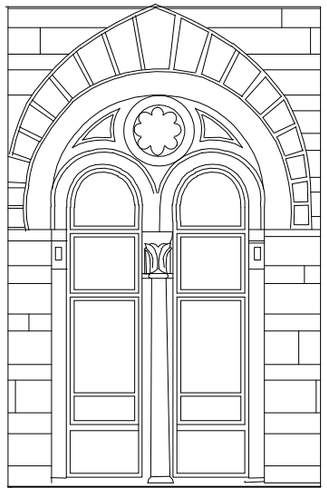

Karaköy Caddesi Cephesi

Sabahattin Evren Caddesi Cephesi

Yapıdan Detay Örnekleri

pencere 0 50 100 200 cm

HAZIRLAYAN : GÜLÇİN DEMİRKAYA

Camondo Ailesi'nin Beyoğlu ve Çevresindeki Kentsel Kültür Varlıkları Envanteri

YAPININ KİMLİK BİLGİLERİ

PAFTA: 174	ADA : 1119	PARSEL : 1
İL: İSTANBUL	İLÇE :BEYOĞLU	MAHALLE: ARAP CAMİİ
CADDE-SOKAK : SABAHATTİN EVREN, KARAKÖY, KÜREKÇİLER		YAPIM YILI/YÜZYILI : 19. YY. SONU
MÜLK DURUMU : ÖZEL	TESCİL DURUMU : TESCİLLİ	MİMARI : STAMPA

YAPI TÜRÜ												
	KONUT		KONAK		KÖŞK		EV		MÜŞTEMİLAT		DİĞER	
	DİNİ YAPI		CAMİ		KİLİSE		MEDRESE		TÜRBE		DİĞER	
	TİCARET YAPISI		BÜRO	▨	ÇARŞI		DÜKKAN		DEPO	▨	DİĞER	
	SU YAPILARI		HAMAM		ÇEŞME		SARNIÇ		SU KEMERİ		DİĞER	
	YÖNETİM YAPISI		MUHTARLIK		BELEDİYE		İTFAİYE		POSTANE		DİĞER	

ÖZGÜN KULLANIMI : TİCARET(BÜRO)	GÜNÜMÜZDEKİ KULLANIMI : TİCARET (BÜRO)

KULLANIM ZAMANI	KULLANILMIYOR		BELLİ ZAMANLARDA		SÜREKLİ KULLANIM	▨

YAPININ FİZİKSEL ÖZELLİKLERİ

KAT ADETİ	1 KATLI		2 KATLI		3 KATLI		4 KATLI	▨	5 KATLI		5'DEN FAZLA KATLI	
TAŞIYICI SİSTEM	HIMIŞ		BETONARME		YIĞMA TUĞLA	▨	YIĞMA TAŞ		DİĞER			
ÖRTÜ TÜRÜ	BEŞİK ÇATI		KIRMA ÇATI	▨	TERAS ÇATI		EĞRİSEL ÖRTÜ		TEK YÖNE EĞİMLİ			
ÖRTÜ MALZEMESİ	ALATURK A KİREMİT		MARSİLYA KİREMİT	▨	ETERNİT		METAL		DİĞER			
SAÇAK TÜRÜ	SAÇAKSIZ		DAR SAÇAK		GENİŞ SAÇAK	▨	DİĞER					

CEPHE ÖZELLİKLERİ

CEPHE KAPLAMASI	AHŞAP		TAŞ	▨	TUĞLA		SIVA	▨	DİĞER			
ÇIKMA ÖZELLİKLERİ	VAR		YOK	▨	TEK KATLI		ÇOK KATLI		PARALEL		ÜÇGEN	ASİMETRİK
PENCERE TİPİ	DÜZ		BASIK KEMERLİ		KEMERLİ	▨	GİYOTİN		DÜZ KANATLI	▨		
PENCERE AÇILIMI	TEK KANATLI	▨	ÇİFT KANATLI	▨	ÇOK KANATLI							
PENCERE MALZEMESİ	AHŞAP	▨	ALÜMİNYUM		PVC	▨	DİĞER					
GİRİŞ KAPISI TİPİ	KEMERLİ	▨	ÇİFT KANATLI	▨	TEK KANATLI		DİĞER					
GİRİŞ KAPISI MALZEMESİ	AHŞAP		ALÜMİNYUM		DÖKME DEMİR	▨	DİĞER					

MEVCUT DURUM BİLGİLERİ

SAĞLAMLIK DURUMU	HARABE		KÖTÜ		ORTA		İYİ	▨	ÇOK İYİ
ÖZGÜNLÜK DURUMU	YENİ YAPI		KÖTÜ		ORTA		ÖZGÜN	▨	
ONARIM BİLGİLERİ	ONARIM GÖRMEMİŞ		ONARIM GÖRMÜŞ	▨	KÜÇÜK ÇAPLI	▨	KAPSAMLI		

TEKNİK DURUM BİLGİLERİ

ELEKTRİK	▨	SU	▨	KANALİZASYON ▨

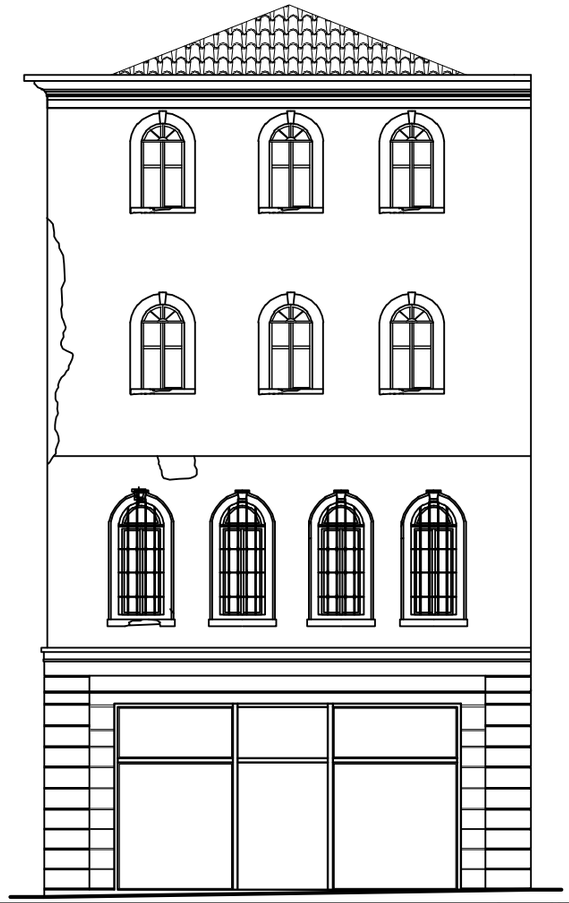
AÇIKLAMA

Yapı Dilber Han ve Nordstern Han adlarıyla kullanılmıştır. 1948 yılında Nodstern Umumi Sigorta A.Ş.'nin mülkiyetine geçen yapı uzun yıllar Nordstern Han olarak anılmıştır. 1991 yılına ait son tapu kayıtlarında da Nodstern Umumi Sigorta AŞ.' ait görülmektedir. Günümüzde ise ING Bank'ın kullanımındadır.

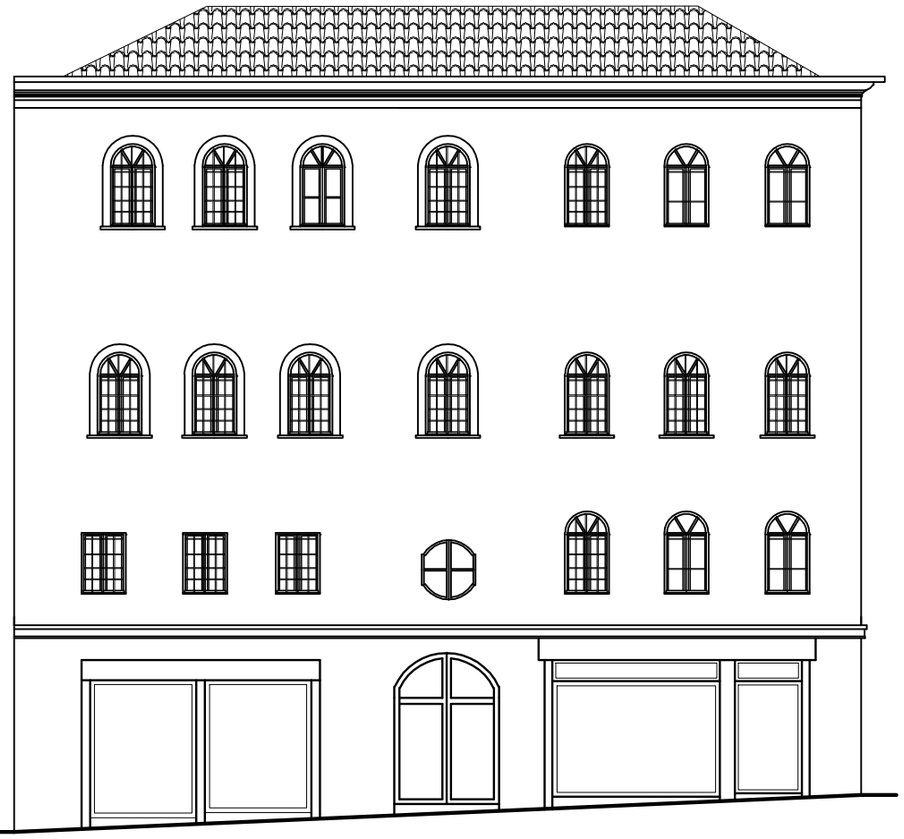
Yapı özgünlüğünü koruyarak günümüze ulaşmıştır.

TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ: PROF. DR. CENGİZ CAN
HAZIRLAYAN : GÜLÇİN DEMİRKAYA

1108 ADA 4-5 PARSEL (GÜL HAN)

ÖN CEPHE (SABAHATTİN EVREN CADDESİ) 0 100 200 cm

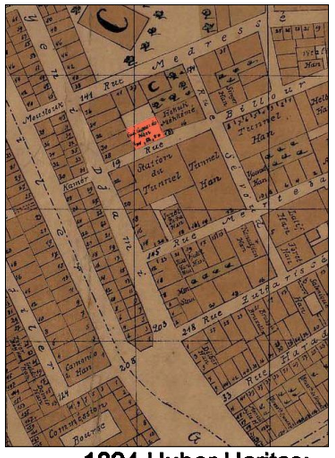

SAĞ YAN CEPHE (BİLLUR SOKAK) 0 100 200 cm

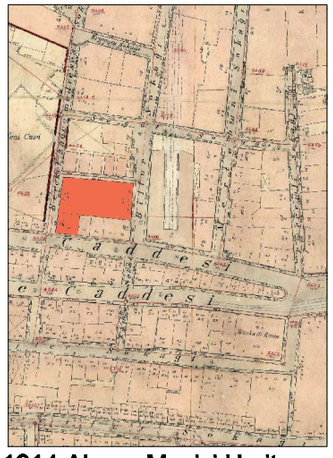
Yapıya Ait Fotoğraflar

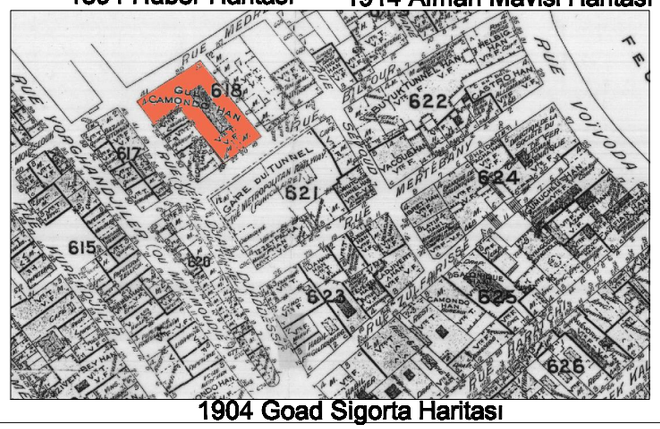
Beyoğlu Hali Hazır Haritası 0 500 1000 cm

1894 Huber Haritası

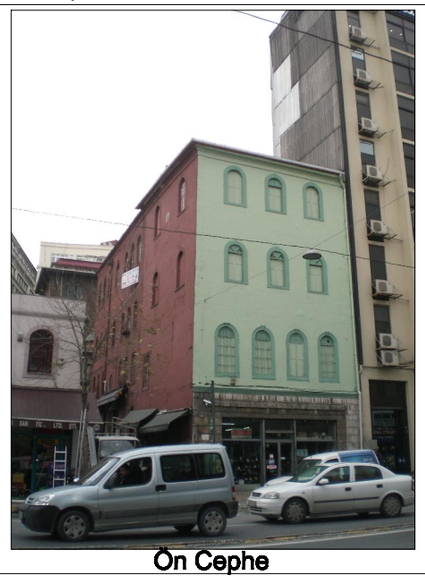

1914 Alman Mavisi Haritası

1904 Goad Sigurta Haritası

Yapıya Ait Fotoğraflar

Ön Cephe

Sağ Yan Cephe

Sol Yan Cephe
Bereketzade Medresesi
Sokak'tan Genel Görünüm

Billur Sokak'tan Genel Görünüm

TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ: PROF. DR. CENGİZ CAN

HAZIRLAYAN : GÜLÇİN DEMİRKAYA

Camondo Ailesi'nin Beyoğlu ve Çevresindeki Kentsel Kültür Varlıkları Envanteri

YAPININ KİMLİK BİLGİLERİ

PAFTA: 169	ADA : 1108	PARSEL : 4-5
İL: İSTANBUL	İLÇE :BEYOĞLU	MAHALLE: ARAP CAMİİ
CADDE/SOKAK : SABAHATTİN EVREN, BİLLUR, BEREKETZADE MEDRESESİ		YAPIM YILI/YÜZYILI : 19.YY SONU
MÜLK DURUMU : ÖZEL	TESCİL DURUMU : TESCİLLİ	MİMARI : STAMPA

YAPI TÜRÜ														
	KONUT	KONAK		KÖŞK		EV		MÜŞTEMİLAT		DİĞER				
	DİNİ YAPI	CAMİ		KİLİSE		MEDRESE		TÜRBE		DİĞER				
	TİCARET YAPISI	FIRIN		ÇARŞI		DÜKKAN	▨	DEPO	▨	DİĞER	▨			
	SU YAPILARI	HAMAM		ÇEŞME		SARNIÇ		SU KEMERİ		DİĞER				
	YÖNETİM YAPISI	MUHTARLIK		BELEDİYE		İTFAİYE		POSTANE		DİĞER				

ÖZGÜN KULLANIMI : TİCARET	GÜNÜMÜZDEKİ KULLANIMI : TİCARET

KULLANIM ZAMANI	KULLANILMIYOR		BELLİ ZAMANLARDA	SÜREKLİ KULLANIM ▨

YAPININ FİZİKSEL ÖZELLİKLERİ

KAT ADETİ	1 KATLI		2 KATLI		3 KATLI		4 KATLI ▨	5 KATLI		5'DEN FAZLA KATLI				
TAŞIYICI SİSTEM	HIMIŞ		BETONARME		YIĞMA TUĞLA	▨	YIĞMA TAŞ ▨	DİĞER						
ÖRTÜ TÜRÜ	BEŞİK ÇATI		KIRMA ÇATI	▨	TERAS ÇATI		EĞRİSEL ÖRTÜ		TEK YÖNE EĞİMLİ					
ÖRTÜ MALZEMESİ	ALATURK A KİREMİT	▨	MARSİLYA KİREMİT		ETERNİT		METAL		DİĞER					
SAÇAK TÜRÜ	SAÇAKSIZ	▨	DAR SAÇAK		GENİŞ SAÇAK		DİĞER							

CEPHE ÖZELLİKLERİ

CEPHE KAPLAMASI	AHŞAP		TAŞ		TUĞLA		SIVA ▨	DİĞER						
ÇIKMA ÖZELLİKLERİ	VAR	YOK ▨	TEK KATLI		ÇOK KATLI		PARALEL		ÜÇGEN		ASİMETRİK			
PENCERE TİPİ	DÜZ		BASIK KEMERLİ		KEMERLİ	▨	GİYOTİN		DÜZ KANATLI ▨					
PENCERE AÇILIMI	TEK KANATLI		ÇİFT KANATLI		ÇOK KANATLI ▨									
PENCERE MALZEMESİ	AHŞAP ▨		ALÜMİNYUM		PVC	▨	DİĞER							
GİRİŞ KAPISI TİPİ	KEMERLİ ▨		ÇİFT KANATLI	▨	TEK KANATLI		DİĞER							
GİRİŞ KAPISI MALZEMESİ	AHŞAP		ALÜMİNYUM		DÖKME DEMİR	▨	DİĞER							

MEVCUT DURUM BİLGİLERİ

SAĞLAMLIK DURUMU	HARABE		KÖTÜ		ORTA ▨	İYİ		ÇOK İYİ	
ÖZGÜNLÜK DURUMU	YENİ YAPI		KÖTÜ		ORTA ▨	ÖZGÜN			
ONARIM BİLGİLERİ	ONARIM GÖRMEMİŞ		ONARIM GÖRMÜŞ ▨	KÜÇÜK ÇAPLI ▨	KAPSAMLI				

TEKNİK DURUM BİLGİLERİ

ELEKTRİK ▨	SU ▨	KANALİZASYON ▨		

AÇIKLAMA

İki parsel üzerinde bulunan yapı, zemin+3 katlı olarak inşa edilmiştir.

Ticaret Yıllıklarında kayıtları, 1868 yılında başlayan Gül han, önemli ailelerin kaldığı bir yapı olmuştur.

Yapının cephesi sade olmakla birlikte, yapının içinde bir galeri boşluğu bulunmaktadır. Zemin katta bulunan dükkanların depoları üst katlarda bu galeri boşluğu etrafında toplanmıştır.

TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ: PROF. DR. CENGİZ CAN

HAZIRLAYAN : GÜLÇİN DEMİRKAYA

Camondo Ailesi Yapıları ve Yapıların Cephe Özellikleri

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK BÖLÜMÜ
RÖLÖVE - RESTORASYON PROGRAMI

20.1

1472 ADA 68 PARSEL (SAATÇİ HAN-YOĞURTÇU HAN)

Galata Mahkemesi- Perşembe Pazarı Sokak (1989)

Galata Mahkemesi- Perşembe Pazarı Sokak (1989)

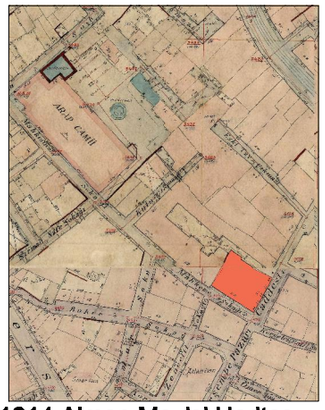

Galata Mahkemesi Sokak

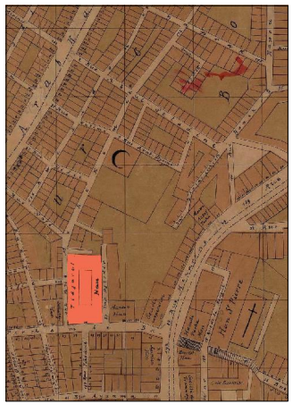
Yapının Konumu

Beyoğlu Hali Hazır Haritası 0 500 1000 cm

1914 Alman Mavisi Haritası

1894 Huber Haritası

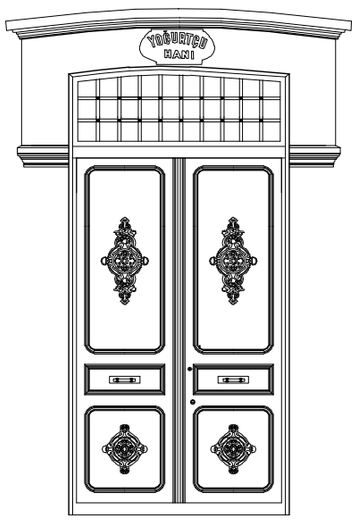
1904 Goad Sigorta Haritası

Yapıya Ait Fotoğraflar

Perşembe Pazarı Sokak

Yapıdan Detay Örnekleri

Giriş Kapısı
0 50 100 200 cm

Giriş Kapısı Motifleri
0 50 100 150 200 cm

TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ: PROF. DR. CENGİZ CAN

HAZIRLAYAN : GÜLÇİN DEMİRKAYA

Camondo Ailesi Yapıları ve Yapıların Cephe Özellikleri

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK BÖLÜMÜ
RÖLÖVE - RESTORASYON PROGRAMI

20.2

1472 ADA 68 PARSEL (SAATÇİ HAN-YOĞURTÇU HAN)

ÖN CEPHE (PERŞEMBE PAZARI CADDESİ)

0 100 200 cm

SOL YAN CEPHE (GALATA MAHKEMESİ SOKAK)

0 100 200 cm

TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ: PROF. DR. CENGİZ CAN

HAZIRLAYAN : GÜLÇİN DEMİRKAYA

Camondo Ailesi'nin Beyoğlu ve Çevresindeki Kentsel Kültür Varlıkları Envanteri

YAPININ KİMLİK BİLGİLERİ

PAFTA: 260	ADA :1472	PARSEL : 68
İL: İSTANBUL	İLÇE :BEYOĞLU	MAHALLE: ARAP CAMİİ
CADDE : PERŞEMBE PAZARI	SOKAK : GALATA MAHKEMESİ	YAPIM YILI/YÜZYILI : 19.YY SONU

TESCİL DURUMU : TESCİLLİ | MÜLK DURUMU : ÖZEL | MİMARI : GABRIEL TEDESCHI

YAPI TÜRÜ														
	KONUT		KONAK		KÖŞK		EV		MÜŞTEMİLAT		DİĞER			
	DİNİ YAPI		CAMİ		KİLİSE		MEDRESE		TÜRBE		DİĞER			
	TİCARET YAPISI		FIRIN		ÇARŞI		DÜKKAN	▨	DEPO	▨	DİĞER			
	SU YAPILARI		HAMAM		ÇEŞME		SARNIÇ		SU KEMERİ		DİĞER			
	YÖNETİM YAPISI		MUHTARLIK		BELEDİYE		İTFAİYE		POSTANE		DİĞER			

ÖZGÜN KULLANIMI : TİCARET (HAN) | GÜNÜMÜZDEKİ KULLANIMI : TİCARET

KULLANIM ZAMANI	KULLANILMIYOR		BELLİ ZAMANLARDA		SÜREKLİ KULLANIM ▨

YAPININ FİZİKSEL ÖZELLİKLERİ

KAT ADETİ	1 KATLI		2 KATLI		3 KATLI	▨	4 KATLI		5 KATLI		5'DEN FAZLA KATLI	
TAŞIYICI SİSTEM	HIMIŞ		BETONARME		YIĞMA TUĞLA	▨	YIĞMA TAŞ		DİĞER			
ÖRTÜ TÜRÜ	BEŞİK ÇATI	▨	KIRMA ÇATI		TERAS ÇATI		EĞRİSEL ÖRTÜ		TEK YÖNE EĞİMLİ			
ÖRTÜ MALZEMESİ	ALATURK A KİREMİT		MARSİLYA KİREMİT	▨	ETERNİT	▨	METAL		DİĞER			
SAÇAK TÜRÜ	SAÇAKSIZ		DAR SAÇAK	▨	GENİŞ SAÇAK		DİĞER					

CEPHE ÖZELLİKLERİ

CEPHE KAPLAMASI	AHŞAP		TAŞ	▨	TUĞLA	▨	SIVA	▨	DİĞER			
ÇIKMA ÖZELLİKLERİ	VAR		YOK	▨	TEK KATLI		ÇOK KATLI		PARALEL		ÜÇGEN	ASİMETRİK
PENCERE TİPİ	DÜZ	▨	BASIK KEMERLİ	▨	KEMERLİ		GİYOTİN	▨	DÜZ KANATLI			
PENCERE AÇILIMI	TEK KANATLI		ÇİFT KANATLI	▨	ÇOK KANATLI							
PENCERE MALZEMESİ	AHŞAP	▨	ALÜMİNYUM		PVC		DİĞER					
GİRİŞ KAPISI TİPİ	KEMERLİ		ÇİFT KANATLI	▨	TEK KANATLI		DİĞER					
GİRİŞ KAPISI MALZEMESİ	AHŞAP		ALÜMİNYUM	▨	DÖKME DEMİR		DİĞER					

MEVCUT DURUM BİLGİLERİ

SAĞLAMLIK DURUMU	HARABE		KÖTÜ		ORTA		İYİ	▨ ÇOK İYİ
ÖZGÜNLÜK DURUMU	YENİ YAPI		KÖTÜ		ORTA	▨	ÖZGÜN	
ONARIM BİLGİLERİ	ONARIM GÖRMEMİŞ		ONARIM GÖRMÜŞ	▨	KÜÇÜK ÇAPLI	▨	KAPSAMLI	

TEKNİK DURUM BİLGİLERİ

ELEKTRİK	▨	SU	▨	KANALİZASYON	▨

AÇIKLAMA

Yapı 1884-1889 yıllarındaki Camondo Ailesinin gayrimenkül listesinde Han olarak belgelenmiştir. 1904 Goad Haritasında Saatçi Han olarak yapı kaydedilmiştir.

Saatçi Han'da ağırlıklı olarak; banker, komisyoncu, ciltçi ve gazete basımevleri yer almıştır.

Camondo Ailesi Yapıları ve Yapıların Cephe Özellikleri

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK BÖLÜMÜ
RÖLÖVE - RESTORASYON PROGRAMI

21.1

1472 ADA 58 PARSEL (HANSON HAN)

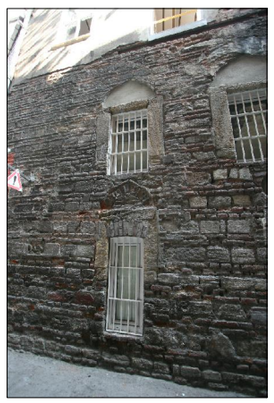
Perşembe Pazarı Caddesi Cephesi

Eski Tay Çıkmazı Sokak Cephesi

Yapının Genel Durumu, 1970

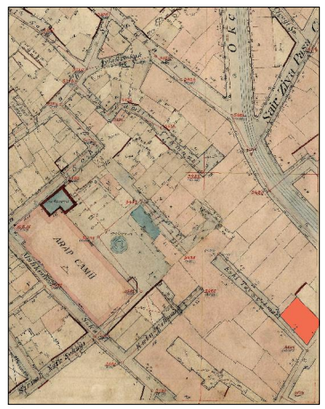

Eski Tay Çıkmazı Sokak Kısmi Cephe

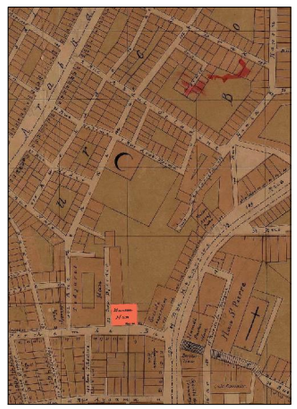
Yapının Konumu

Beyoğlu Hali Hazır Haritası

1914 Alman Mavisi Haritası

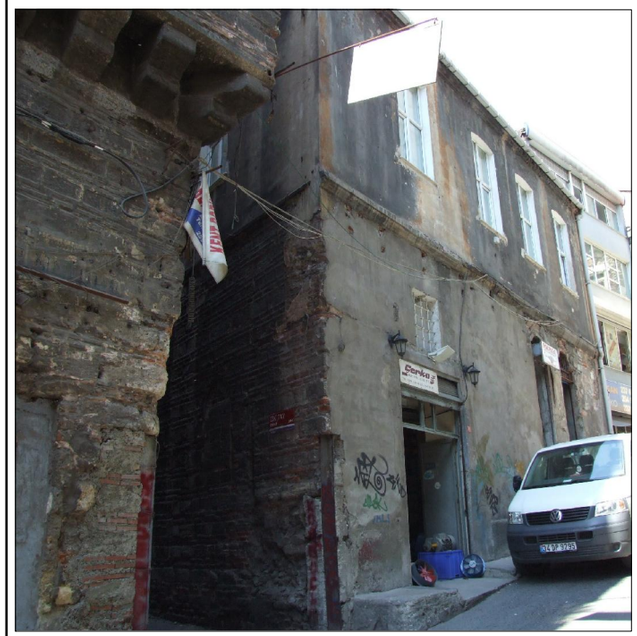

1894 Huber Haritası

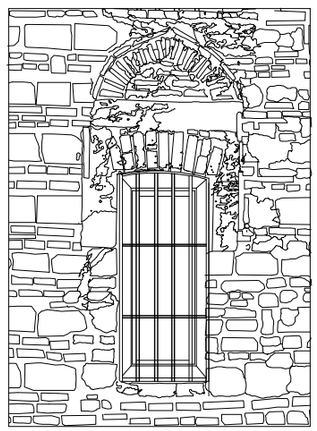
1904 Goad Sigorta Haritası

Yapıya Ait Fotoğraflar

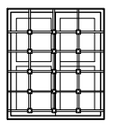
Yapının Genel Durumu

Yapıdan Detay Örnekleri

Cepheden Detay

0 50 100 200 cm

Pencere Detayı

0 50 100 200 cm

Kapatılmış Pencere

TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ: PROF. DR. CENGİZ CAN

HAZIRLAYAN : GÜLÇİN DEMİRKAYA

Camondo Ailesi Yapıları ve Yapıların Cephe Özellikleri

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK BÖLÜMÜ
RÖLÖVE - RESTORASYON PROGRAMI

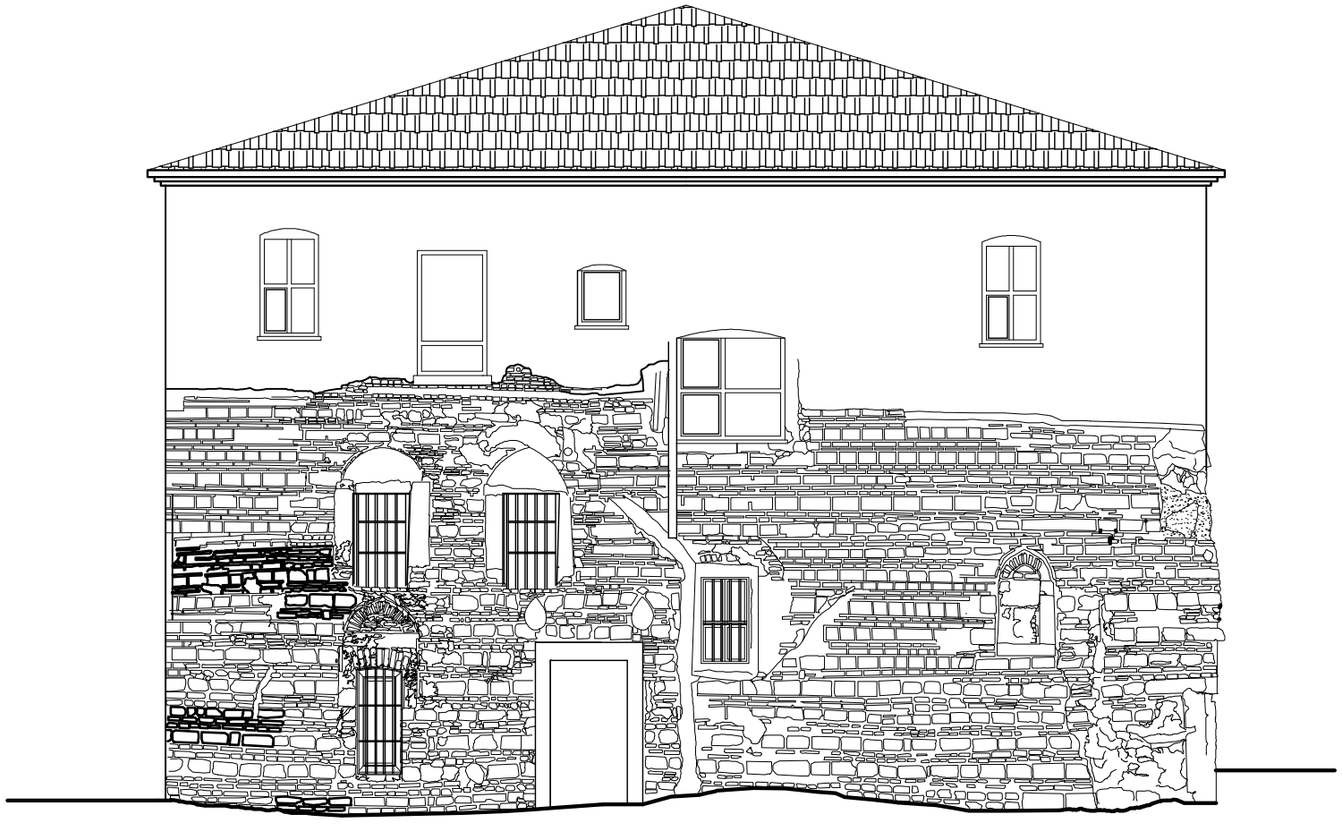
21.2

1472 ADA 58 PARSEL (HANSON HAN)

ÖN CEPHE (PERŞEMBE PAZARI CADDESİ)

0 100 200 cm

SOL YAN CEPHE (ESKİ TAY ÇIKMAZI SOKAK)

0 100 200 cm

TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ: PROF. DR. CENGİZ CAN

HAZIRLAYAN : GÜLÇİN DEMİRKAYA

Camondo Ailesi'nin Beyoğlu ve Çevresindeki Kentsel Kültür Varlıkları Envanteri

YAPININ KİMLİK BİLGİLERİ

PAFTA: 260	ADA :1472	PARSEL : 58
İL: İSTANBUL	İLÇE :BEYOĞLU	MAHALLE: ARAP CAMİİ
SOKAK : ESKİ TAY ÇIKMAZI	YAPIM YILI/YÜZYILI : 19.YY SONU	MÜLK DURUMU : ÖZEL

TESCİL DURUMU : TESCİLLİ

YAPI TÜRÜ														
	KONUT	KONAK		KÖŞK		EV		MÜŞTEMİLAT		DİĞER				
	DİNİ YAPI	CAMİ		KİLİSE		MEDRESE		TÜRBE		DİĞER				
	TİCARET YAPISI	FIRIN		ÇARŞI		DÜKKAN	▨	DEPO	▨	DİĞER				
	SU YAPILARI	HAMAM		ÇEŞME		SARNIÇ		SU KEMERİ		DİĞER				
	YÖNETİM YAPISI	MUHTARLIK		BELEDİYE		İTFAİYE		POSTANE		DİĞER				

ÖZGÜN KULLANIMI : TİCARET (HAN)

GÜNÜMÜZDEKİ KULLANIMI : TİCARET

KULLANIM ZAMANI	KULLANILMIYOR		BELLİ ZAMANLARDA		SÜREKLİ KULLANIM ▨

YAPININ FİZİKSEL ÖZELLİKLERİ

KAT ADETİ	1 KATLI		2 KATLI		3 KATLI	▨	4 KATLI		5 KATLI		5'DEN FAZLA KATLI ▨			
TAŞIYICI SİSTEM	HIMIŞ		BETONARME		YIĞMA TUĞLA	▨	YIĞMA TAŞ	▨	DİĞER					
ÖRTÜ TÜRÜ	BEŞİK ÇATI		KIRMA ÇATI	▨	TERAS ÇATI		EĞRİSEL ÖRTÜ		TEK YÖNE EĞİMLİ					
ÖRTÜ MALZEMESİ	ALATURK A KİREMİT		MARSİLYA KİREMİT	▨	ETERNİT		METAL		DİĞER					
SAÇAK TÜRÜ	SAÇAKSIZ		DAR SAÇAK	▨	GENİŞ SAÇAK		DİĞER							

CEPHE ÖZELLİKLERİ

CEPHE KAPLAMASI	AHŞAP		TAŞ	▨	TUĞLA	▨	SIVA	▨	DİĞER					
ÇIKMA ÖZELLİKLERİ	VAR		YOK	▨	TEK KATLI		ÇOK KATLI	▨	PARALEL		ÜÇGEN		ASİMETRİK	
PENCERE TİPİ	DÜZ	▨	BASIK KEMERLİ	▨	KEMERLİ		GİYOTİN		DÜZ KANATLI	▨				
PENCERE AÇILIMI	TEK KANATLI		ÇİFT KANATLI	▨	ÇOK KANATLI									
PENCERE MALZEMESİ	AHŞAP		ALÜMİNYUM		PVC	▨	DİĞER							
GİRİŞ KAPISI TİPİ	KEMERLİ		ÇİFT KANATLI		TEK KANATLI	▨	DİĞER							
GİRİŞ KAPISI MALZEMESİ	AHŞAP		ALÜMİNYUM	▨	DÖKME DEMİR		DİĞER							

MEVCUT DURUM BİLGİLERİ

SAĞLAMLIK DURUMU	HARABE		KÖTÜ		ORTA	▨	İYİ		ÇOK İYİ
ÖZGÜNLÜK DURUMU	YENİ YAPI		KÖTÜ	▨	ORTA		ÖZGÜN		
ONARIM BİLGİLERİ	ONARIM GÖRMEMİŞ		ONARIM GÖRMÜŞ	▨	KÜÇÜK ÇAPLI	▨	KAPSAMLI		

TEKNİK DURUM BİLGİLERİ

ELEKTRİK	▨	SU	▨	KANALİZASYON	▨

AÇIKLAMA

Yapı 1884-1889 yıllarındaki Camondo Ailesinin gayrimenkül listesinde Han olarak belgelenmiştir.

Yapı bodrum+ Zemin ve 1 Normal kattan oluşmaktadır.

Bodrum ve zemin kat cephesinde almaşık duvar uygulanmıştır. Ancak Perşembe Pazarı Caddesi cephesi sıvanarak cephe özgünlüğünü kaybetmiştir.

TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ: PROF. DR. CENGİZ CAN

HAZIRLAYAN : GÜLÇİN DEMİRKAYA

ÖZGEÇMİŞ

Doğum Tarihi	04.11.1982	
Doğum Yeri	İstanbul	
Lise	1997-2001	Balıkesir Yabancı Dil Ağırlıklı Lisesi
Lisans	2001-2006	Balıkesir Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü
Yüksek Lisans	2007-2010	Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Rölöve Restorasyon Lisansüstü Programı

Çalıştığı Kurumlar

2006-2007	Taksim İnşaat, İstanbul
2007-2008	Galata İnşaat, İstanbul
2008-2010	Tures Turizm Planlama ve Restorasyon Sanayi ve Ticaret LTD. STİ, İstanbul